

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2013

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1966:66

Ecklesiastikdepartementet

UNGDOMSLEDARE

BAKGRUND, FÖRENINGSENGAGEMANG
OCH LEDARUTBILDNING

AV OLLE SJÖGREN

1962 års ungdomsutredning

IV

Stockholm 1966

STATENS

OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1966

Kronologisk förteckning

1. Svensk ekonomi 1966—1970. Esselte. 294 s. Fi.
2. Export och import 1966—1970. Bilaga I. Esselte. 92 s. Fi.
3. Yrkesutbildningen. Håkan Ohlssons boktryckeri, Lund. 586 s. E.
4. Ny myntserie. Beckman. 87 s. Fi.
5. Internationellt fredsforskningsinstitut i Sverige. Norstedt & Söner. 61 s. U.
6. Förenklad statsbidragsgivning till hälso- och sjukvården. Håkan Ohlssons boktryckeri, Lund. 157 s. S.
7. Utsökningsrätt IV. Esselte. 147 s. Ju.
8. Tillgången på arbetskraft 1960—1980. Bilaga 2. Esselte. 67 s. Fi.
9. Omsorger om psykiskt utvecklingshämmande. Esselte. 187 s. S.
10. Handelns arbetskrafts- och investeringsbehov fram till 1970. Esselte. 82 s. Fi.
11. Tygförvaltningens centrala organisation. Svenska Reproduktions AB. 164 s. Fö.
12. Renbetesmarkerna. Svenska Reproduktions AB. 273 s. + 1 kartbilaga. Jo.
13. Utvecklingstendenser inom undervisning, hälso- och sjukvård samt socialvård 1966—1970. Bilaga 6. Esselte. 61 s. Fi.
14. Ny hyreslagstiftning. Norstedt & Söner. 473 s. Ju.
15. Undersökning angående hyressplittningen. AB Kopia. 205 s. Ju.
16. Ny folkbokföringsförrättning m. m. Esselte. 241 s. Fi.
17. Arbetspromemorior i författningsfrågan. Esselte. 94 s. Ju.
18. Strategi i väst och öst. Esselte. 173 s. Fö.
19. Statliga betänkanden 1961—1965. Kihlström. 170 s. Fi.
20. Decentralisering av naturalisationsärenden m. m. Norstedt & Söner. 50 s. Ju.
21. Oljebranschen. Esselte. 71 s. Fi.
22. Lagstiftning mot radiostörningar. Esselte. 91 s. H.
23. Markfrågan I. Norstedt & Söner. 330 s. Ju.
24. Markfrågan II. Bilagor. Norstedt & Söner. 231 s. Ju.
25. Sällskapsresor. Hæggström. 229 s. H.
26. Bostadsarrande m. m. Esselte. 247 s. Jo.
27. Skeppsholmens framtida användning. Kihlström. 114 s. + 1 utviksblad. Fö.
28. Läkemedelsförmånen. Beckman. 228 s. S.
29. Atomansvarighet III. Norstedt & Söner. 391 s. Ju.
30. Den framtida jordbrukspolitiken. Håkan Ohlssons boktryckeri, Lund. 361 s. Jo.
31. Den framtida jordbrukspolitiken. B. Esselte. 411 s. Jo.
32. Kommunerna och ungdomen. Esselte. 214 s. S.
33. Friluftslivet i Sverige. Del III. Anläggningar för det rörliga friluftslivet m. m. Svenska Reproduktions AB. 248 s. K.
34. Luftfartsverkets ekonomi och organisation. Esselte. 134 s. K.
35. Militärsjukvården. Esselte. 196 s. Fö.
36. Vägfraktavtalet I. Norstedt & Söner. 197 s. Ju.
37. De statliga undervisningssjukhusens organisation. Esselte. 132 s. S.
38. Utsökningsrätt V. Esselte. 81 s. Ju.
39. Lagstiftning om elektriska anläggningar. Esselte. 153 s. H.
40. Arbetspsykologisk verksamhet. Hæggström. 116 s. E.
41. Fordonskombinationer. Esselte. 259 s. K. Utkommer senare.
42. Konsumtionskrediter i Sverige. Esselte. 274 s. Fi.
43. Vård utom skola av ungdomsvårdsskoleelever. Kihlström. 85 s. S.
44. Bostadspolitiskt kreditstöd. Esselte. 474 s. I.
45. Aktiv åldringsvård och handikappvård. Esselte. 42 s. S.
46. Jaktstadgan m. m. Svenska Reproduktions AB. 248 s. Jo.
47. Ungdomens förenings- och fritidsliv. Esselte. 302 s. E.
48. Prissamverkan och konkurrens. Esselte. 278 s. H.
49. Lantbruksnämndernas nya organisation m. m. Svenska Reproduktions AB. 404 s. + utviksblad. Jo.
50. Smittskyddslagstiftning. Kihlström. 210 s. S.
51. Framtidsperspektiv för svensk industri 1965—1980. Bilaga 4. Esselte. 184 s. Fi.
52. Skoglig forskning. Svenska Reproduktions AB. 132 s. Jo.
53. Värdesäkring av trafiklivräntor. Esselte. 138 s. Fi.
54. Yrkesskadeförsäkring. Esselte. 343 s. S.
55. Skolgång borta och hemma. Kihlström. 390 s. E.
56. Svensk säkerhetspolitik. Esselte. 158 s. Fö.
57. Centralt statligt personalutbildningsorgan. Kihlström. 112 s. C.
58. Militärtandvården. Esselte. 115 s. Fö.
59. Remissyttranden över 1965 års långtidsutrednings huvudrapport. Esselte. 253 s. Fi.
60. Offentlighet och sekretess. Berlingska Boktryckeriet. Lund. Ju. Utkommer senare.
61. Offentlighet och sekretess. Bilagor. Berlingska Boktryckeriet. Lund. 287 s. Ju. Utkommer senare.
62. Rikets vapen och flagga. Norstedt & Söner. IV + 106 s. Ju.
63. Fastighetsregistrering. Esselte. 317 s. + 6 s. ill. Ju.
64. Statens och kyrkans marköverlåtelse. Esselte. 93 s. I.
65. Luftförorening, buller och andra immissioner. Esselte. 479 s. Ju.
66. Ungdomsledare. Esselte. 333 s. E.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1966: 66

Ecklesiastikdepartementet

UNGDOMSLEDARE

BAKGRUND, FÖRENINGSENGAGEMANG OCH LEDARUTBILDNING

AV OLLE SJÖGREN

1962 års ungdomsutredning

IV

ESSELTE AB, STOCKHOLM 1966

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Ecklesiastikdepartementet

Den 28 juni 1962 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla högst fem sakkunniga för att utreda frågan om det statliga stödet till ungdomsverksamhet. Med stöd av detta bemyndigande tillkallade departementschefen den 16 augusti och 6 september 1962 såsom sakkunniga chefredaktören K. K. B. Ward, ungdomsintendenten Anna-Greta Gustafson, förbundssekreteraren K. E. Hellberg, gymnastikdirektören R. N. G. Mattsson och folkhögskolläraren N. L. Ohlsson. Åt Ward uppdrogs att såsom ordförande leda utredningsarbetet.

Som utredningens huvudsekreterare har fram till den 31 maj 1964 tjänstgjort biträdande studierektorn K. Inge Johansson samt därefter studieombudsmannen S. M. Dahlin.

Ledamoten Ohlsson har till följd av tjänstgöring utomlands deltagit i utredningens arbete endast fram till den 25 mars 1966.

I skrivelse den 14 februari 1963 anhöll de sakkunniga, vilka antagit namnet 1962 års ungdomsutredning, om tillstånd att utföra vissa vetenskapliga undersökningar, vilka bedömdes vara av betydelse för att belysa de frågor som angivits i direktiven för utredningsuppdraget. Undersökningarna fanns närmare beskrivna i en till framställningen fogad promemoria, vilken på utredningens uppdrag utarbetats av fil. dr Ingvar Johannesson. Efter hörande av statens råd för samhällsforskning lämnade departementschefen den 5 april 1963 sitt tillstånd till genomförandet av ifrågavarande undersökningar.

Utredningen uppdrog sedermera åt sekreteraren Olof Sjögren att företa de undersökningar, vilka i nyssnämnda promemoria förklarats ha till syfte att klargöra förhållanden rörande ungdomsledare av skilda slag. Sedan dessa delar av undersökningsverksamheten nu slutförts får ungdomsutredningen vördsamt överlämna den av Sjögren utarbetade rapporten.

Stockholm den 30 november 1966

Kurt Ward

Anna-Greta Gustafson

Karl Erik Hellberg

Roland Mattsson

/Sven Dahlin

Innehåll

Skrivelse till chefen för ecklesiastikdepartementet	3
Innehåll	5
Tabellregister	12
Tablåregister	15
Vissa återkommande beteckningar	16
Förord	17
Kapitel 1. Inledning	19
Ur direktiven	19
Planerade undersökningar	19
 I. Ungdomsledaren, bakgrund och föreningsengagemang	
Kapitel 2. Inledning	23
Forskningsuppgiften	23
Inventering av ledarbeståndet	25
Ungdomsarbetets huvudmän	25
Olika ledarkategorier	26
Begränsning av inventeringen	27
Inventeringen	27
Antal ledare inom valda kategorier	28
Kapitel 3. Materialinsamling och redovisningsförfarande	30
Urval	30
Uppgiftsinsamling	30
Bortfall	31
Redovisningsförfarande	31
Kapitel 4. Vem är ungdomsledaren?	33
Kön	33
Parlamentariskt valda ledare	33
Anställda ledare	33
Fritidsgruppsledare	34
Fördelning på slag av organisation	34
Sammanfattning	36
Ålder	36
Parlamentariskt valda ledare	37
Anställda ledare	37
Fritidsgruppsledare	38
Fördelning på slag av organisation	38
Fördelning på kön	40

Sammanfattning	41
Civilstånd	43
Kvinnliga ledare fördelade på ålder och civilstånd	44
Huvudsysselsättning	45
Sammanfattning	46
Yrkesställning	46
Fördelning på slag av organisation	47
Yrkesställning efter ålder	47
Sammanfattning	48
Nuvarande bostadsort	50
Parlamentariskt valda ledare	50
Anställda ledare	51
Fritidsgruppsledare	52
Fördelning på slag av organisation	52
Sammanfattning	54
Skolutbildning	55
Parlamentariskt valda ledare	56
Anställda ledare	56
Fritidsgruppsledare	57
Fördelning på slag av organisation	57
Kommentarer	58
Sammanfattning	58
Inkomst	59
Parlamentariskt valda ledare	59
Anställda ledare	60
Fritidsgruppsledare	60
Sammanfattning	61
Kapitel 5. Ledaruppdraget	63
Tid ägnad åt uppdraget	63
Parlamentariskt valda ledare	63
Fritidsgruppsledare	64
Fördelning på slag av organisation	65
Sammanfattning	66
Inkomst på uppdraget.	66
Utgifter på uppdraget.	67
Kapitel 6. Ledarens utbildning	69
Genomgången kvantitativ ledarutbildning	69
Definitioner	69
Parlamentariskt valda ledare.	70
Anställda ledare	70
Fritidsgruppsledare	70
Fördelning på slag av organisation	71
Genomgången kortare ledarutbildning efter kön och ålder	72
Sammanfattning	74
Genomgången kortare ledarutbildning efter skolutbildning	75
Sammanfattning	76
Har organiserat eller undervisat i ungdomsledarutbildning	76
Parlamentariskt valda ledare.	77
Anställda ledare	77

Fritidsgruppsledare	78
Sammanfattning	78
Kapitel 7. Ledarnas rörlighet	80
Antal år ledaren varit med i organisationen	80
Parlamentariskt valda ledare	80
Anställda ledare	81
Fritidsgruppsledare	81
Med antal år efter ålder	82
Sammanfattning	84
Antal år ledaren innehaft uppdraget. Ledarrörligheten	84
Parlamentariskt valda ledare	85
Anställda ledare	86
Fritidsgruppsledare	87
Fördelning på slag av organisation	88
Sammanfattning	89
Differens mellan antal år ledaren varit med och antal år ledaren innehaft uppdraget.	89
Parlamentariskt valda ledare	89
Anställda ledare	90
Fritidsgruppsledare	91
Sammanfattning	91
Kapitel 8. Föreningstillhörighet och -engagemang	92
Antal föreningar ledaren är med i	92
Parlamentariskt valda ledare	92
Anställda ledare	93
Fritidsgruppsledare	93
Fördelning på slag av organisation	94
Medlemskap efter kön och ålder	95
Sammanfattning	96
Andra ledaruppdrag	96
Har eller har haft »andra uppdrag»	97
Har eller har haft »andra uppdrag» efter slag av organisation	98
Har eller har haft »andra uppdrag» efter kön och ålder	98
Sammanfattning	100
Art av »andra uppdrag»	100
Parlamentariskt valda ledare	101
Anställda ledare	102
Fritidsgruppsledare	103
Art av »andra uppdrag» efter kön och ålder	104
Kön	104
Ålder	105
Sammanfattning	107
»Andra uppdrag» förlagda till riks-, distrikts- och lokalplan eller internationellt plan	107
Ledarens organisationstillhörighet	109
»Eget» slag av organisation	110
Parlamentariskt valda ledare på lokalplan	110
Fritidsgruppsledare	111
Offentliga och fackliga uppdrag	111

Egna uppdrag	112
Parlamentariskt valda ledare	112
Anställda ledare	112
Fritidsgruppsledare	113
Fars offentliga uppdrag	114
 Kapitel 9. Ledarens informationskällor	116
Föreningstidningar	116
Parlamentariskt valda ledare	117
Anställda ledare	117
Fritidsgruppsledare	117
Fördelning på slag av organisation	118
Läser föreningstidningar efter kön, ålder, skolutbildning och att ha eller ha haft »andra uppdrag»	119
Sammanfattning	121
Viktigaste källmaterial och informationskanaler	122
Från »egen» organisation	122
Parlamentariskt valda ledare	122
Anställda ledare	124
Fritidsgruppsledare	125
Fördelning på slag av organisation	125
Sammanfattning	127
Ej från »egen» organisation	129
 Kapitel 10. Uppgifter och svårigheter	130
Viktigaste uppgifterna	130
Parlamentariskt valda ledare	131
Anställda ledare	133
Fritidsgruppsledare	135
Sammanfattning	135
Fördelning på slag av organisation	136
Relation mellan vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter och olika bakgrundsfaktorer	138
Kön	138
Ålder	139
Sammanfattning	141
Skolutbildning	141
Sammanfattning	142
Antal år uppdraget innehafts	142
Sammanfattning	143
Största svårigheterna och problemen	143
Parlamentariskt valda ledare	145
Anställda ledare	145
Fritidsgruppsledare	148
Fördelning på slag av organisation	148
Sammanfattning	150
Relation mellan vad ledaren uppfattar som största svårigheter och problem i angivet uppdrag och olika bakgrundsfaktorer	152
Kön	152
Ålder	152
Sammanfattning	152

Skolutbildning	154
Sammanfattning	154
Antal år uppdraget innehafts	156
Sammanfattning	156

Kapitel 11. Relationer mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och olika slag av föreningsengagemang	158
Genomgått — organiserat eller undervisat i	158
Parlamentariskt valda ledare	158
Anställda ledare	159
Fritidsgruppsledare	159
Sammanfattning	159
Genomgått — antal år ledaren varit med	159
Parlamentariskt valda ledare	160
Fritidsgruppsledare	161
Sammanfattning	162
Genomgått — innehaft uppdraget antal år	162
Sammanfattning	162
Genomgått — har eller har haft »andra uppdrag»	163
Parlamentariskt valda ledare på lokalplan	163
Fritidsgruppsledare	163
Sammanfattning	164
Genomgått — läser föreningstidningar	164
Sammanfattning	165
Genomgått — viktigaste källor, kanaler från »egen» organisation	166
Parlamentariskt valda ledare på lokalplan	166
Fritidsgruppsledare	167
Sammanfattning	168
Genomgått — viktigaste uppgifterna	169
Parlamentariskt valda ledare på lokalplan	169
Fritidsgruppsledare	169
Sammanfattning	170
Genomgått — största svårigheterna och problemen	171
Parlamentariskt valda ledare på lokalplan	171
Fritidsgruppsledare	172
Sammanfattning	173

Kapitel 12. Ämnesområden som anställda ledare anser böra ingå i en yrkesinriktad ledarutbildning	175
Sammanfattning	178

Kapitel 13. Intressen och fritidsaktiviteter	179
Läsning av dagstidningar	179
Slag av dagstidningar	179
Parlamentariskt valda ledare	180
Anställda ledare	181
Fritidsgruppsledare	181
Fördelning på slag av organisation	182
Sammanfattning	183
Ämnesval vid läsning av dagstidningar	183
Parlamentariskt valda ledare	185

Anställda ledare	185
Fritidsgruppsledare	185
Fördelning på slag av organisation	188
Sammanfattning	188
Tid för TV.	190
Antal timmar för TV	190
Parlamentariskt valda ledare	191
Anställda ledare	191
Fritidsgruppsledare	192
Fördelning på slag av organisation	192
Sammanfattning	193
Val av TV-program	194
Parlamentariskt valda ledare	194
Anställda ledare	195
Fritidsgruppsledare	196
Fördelning på slag av organisation	197
Sammanfattning	198
Fritidsaktiviteter	199
Parlamentariskt valda ledare	199
Anställda ledare	200
Fritidsgruppsledare	201
Fördelning på slag av organisation	202
Sammanfattning	204
Hobby	204
Parlamentariskt valda ledare	205
Anställda ledare	206
Fritidsgruppsledare	206
Fördelning på slag av organisation	207
Sammanfattning	208
Kapitel 14. Sammanfattande översikt	210
 II. Elevers yrken eller huvudsysselsättningar efter genomgången längre ledarutbildning	
Kapitel. 15. Frågeställningar och definitioner	219
Kapitel 16. Beskrivning av institutioner för »yrkesinriktad ledarutbildning.	222
Normer för institutionernas fördelning efter syfte med utbildningen	222
Institutionernas fördelning efter tregradig skala	223
År under vilka institutionerna bedrivit »yrkesinriktad ledarutbildning.	226
Kapitel 17. Undersökningens genomförande	228
Population, urval och svarsprocent	228
Frågeformulär och datainsamling	229
Kapitel 18. Resultat	230
Relationer mellan olika former av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning och elevers efterföljande yrken eller huvudsysselsättningar	230
Både manliga och kvinnliga elever	231
Enbart manliga elever.	233

Yrke eller huvudsysselsättning vid olika lång tid efter genomgången yrkesinriktad ungdomsledarutbildning	235
Både manliga och kvinnliga elever	236
Enbart manliga elever.	236
Yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande	236
Föreningsmedlemskap vid utbildningens början och efter dess slut	240
Kapitel 19. Sammanfattning	243
 III. Attitydförändringar som följd av deltagande i ungdomsledarutbildning	
Kapitel 20. Inledning.	247
Ur direktiven	247
Utbildningens effekt på elevers attityder	247
Problemställning	248
Tolkningsproblem.	248
Kapitel 21. Undersökningens uppläggning och genomförande	249
Undersökningsplan	249
Val av utbildningsinstitutioner	249
Materialinsamling.	250
Elevantal och bortfall.	252
Kapitel 22. Mätinstrument och bearbetningsmetoder	253
Enkätformulär	253
Attitydschema	253
Likertskala	254
Faktoranalys.	255
Bearbetningsmetod	256
Kapitel 23. Attitydförändringar under pågående längre ledarutbildning	257
Attityddifferenser mellan utbildningsinstitutionernas elevgrupper	257
Attitydförskjutningar under pågående ledarutbildning.	263
Slutord	268

Bilagor

Bilaga 1 a Ungdomsarbetets huvudmän	269
Idrottsorganisationer	269
Övriga slag av organisationer.	269
Kommuner	270
Fritidsgruppsverksamhetens redovisningsinstitutioner och huvudmän	271
Bilaga 1 b Frågeformulär till ungdomsorganisationerna	273
Bilaga 1 c Skrivelse till kommunala ungdomskonsulenter	279
Bilaga 1 d Frågeformulär till ungdomsledare	281
Bilaga 1 e Tabeller	293
Bilaga 2 a Frågeformulär för elevers huvudsysselsättningar efter genomgången	

längre ungdomsledarutbildning	299
Bilaga 2 b Kodifieringsschema till frågor rörande yrke eller huvudsysselsättning	306
Bilaga 2 c Tabeller	307
Bilaga 3 Attitydskalor	330

Tabellregister

I. Ungdomsledaren, bakgrund och föreningsengagemang

Tabell 1—	3. Population, stickprov och svarsprocent	30
4—	10. Fördelning på kön	33
11—	20. Fördelning på ålder	36
	21. Proportion män och kvinnor inom olika åldersklasser	42
22—	23. Ledarnas civilstånd	43
	24. Huvudsysselsättning	44
	25. Huvudsysselsättning inom åldersklassen —24 år	45
26—	27. Huvudsysselsättning inom olika åldersklasser, kvinnliga ledare	45
	28. Yrkesställning. Hela materialet	46
29—	30. Yrkesställning efter slag av organisation	47
31—	36. Yrkesställning efter ålder	48
	Hela befolkningen enligt Folkräkningen	48
	Ledarna	48
37—	39. Nuvarande bostadsort	51
40—	42. Nuvarande bostadsort efter slag av organisation	53
43—	45. Skolutbildning	55
46—	47. Skolutbildning efter slag av organisation	57
48—	51. Manliga inkomsttagare, medianinkomst	59
	Hela befolkningen enligt SÅ 1964	59
	Ledarna	60
52—	55. Tid ägnad åt uppdraget	63
56—	57. Tid ägnad åt uppdraget efter slag av organisation	65
	58. Inkomster på uppdraget	67
	59. Utgifter på uppdraget	68
60—	62. Genomgången ledarutbildning	70
63—	64. Genomgången ledarutbildning efter slag av organisation	72
65—	69. Genomgått kortare ledarutbildningskurser efter kön och ålder	73
70—	74. Genomgått kortare ledarutbildningskurser efter skolutbildning	75
75—	77. Har organiserat eller undervisat i ledarutbildningskurser	77
78—	80. Antal år ledaren varit med i organisationen	80
81—	82. Antal år ledaren varit med i organisationen efter ålder	82
83—	85. Antal år ledaren innehaft uppdraget	85
86—	87. Antal år ledaren innehaft uppdraget efter slag av organisation	88
88—	90. Medeltalsdifferens mellan antal år ledaren varit med i organisationen och antal år ledaren innehaft uppdraget	90
91—	93. Antal föreningar ledaren är med i	92
94—	96. Antal föreningar ledaren är med i efter slag av organisation	94
97—	98. Antal föreningar ledaren är med i efter kön och ålder	95
	99. Har eller har haft »andra uppdrag»	97

100—101.	Har eller har haft »andra uppdrag» efter slag av organisation	98
102—106.	Har eller har haft »andra uppdrag» efter kön och ålder	99
107—109.	Art av »andra uppdrag»	101
110—111.	Art av »andra uppdrag» efter kön	104
112—113.	Art av »andra uppdrag» efter ålder	105
114.	Internationellt, riks-, distrikts- eller lokalplan för »andra uppdrag»	108
115—116.	»Eget» slag av organisation för andra föreningsengagemang	110
117—119.	Ledarens offentliga och/eller fackliga uppdrag	112
120.	Far har eller har haft offentliga uppdrag	114
121—123.	Läser föreningstidningar	116
124—125.	Läser föreningstidningar efter slag av organisation	118
126.	Läser föreningstidningar efter kön	120
127.	Läser föreningstidningar efter ålder	120
128.	Läser föreningstidningar efter skolutbildning	120
129.	Läser föreningstidningar efter att ha eller ha haft »andra uppdrag»	121
130—132.	Källor, kommunikationskanaler från »egen» organisation för värdefullaste informationer, kunskaper, idéer	123
133—134.	Källor, kommunikationskanaler från »egen» organisation för värdefullaste informationer, kunskaper, idéer efter slag av organisation	126
135.	Källor, kommunikationskanaler, som ej kommer från »egen» organisation för värdefullaste informationer, kunskaper, idéer	128
136—138.	Ledarens uppfattning om organisationens viktigaste uppgifter	132
139—140.	Ledarens uppfattning om organisationens viktigaste uppgifter efter slag av organisation	137
141.	Ledarens uppfattning om organisationens viktigaste uppgifter efter kön	139
142—143.	Ledarens uppfattning om organisationens viktigaste uppgifter efter ålder	140
144—145.	Ledarens uppfattning om organisationens viktigaste uppgifter efter skolutbildning	141
146—147.	Ledarens uppfattning om organisationens viktigaste uppgifter efter antal år uppdraget innehafts	143
148—150.	Ledarens uppfattning om de största svårigheterna i uppdraget	146
151—152.	Ledarens uppfattning om de största svårigheterna i uppdraget efter slag av organisation.	149
153.	Ledarens uppfattning om de största svårigheterna i uppdraget efter kön	153
154—155.	Ledarens uppfattning om de största svårigheterna i uppdraget efter ålder	153
156—157.	Ledarens uppfattning om de största svårigheterna i uppdraget efter skolutbildning	155
158—159.	Ledarens uppfattning om de största svårigheterna i uppdraget efter antal år uppdraget innehafts	156
160—162.	Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och att själv ha organiserat eller undervisat i sådana	158
163—167.	Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och antal år ledaren varit med i organisationen	160

168.	Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och antal år ledaren i medeltal innehaft uppdraget . . .	163
169—173.	Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och att ha eller ha haft »andra uppdrag»	163
174—175.	Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och att läsa föreningstidningar	165
176—180.	Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och vad ledaren uppfattar som värdefullaste källorna och informationskanalerna från »egen» organisation	166
181—185.	Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och uppfattning om organisationens viktigaste uppgifter	169
186—190.	Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och uppfattning om de största svårigheterna i uppdraget	171
191—193.	Ämnen som anställda ledare anser böra ingå i en yrkesinriktad ungdomsledarutbildning	176
194—196.	Läser dagstidningar	180
197—198.	Läser dagstidningar efter slag av organisation	182
199—201.	Vad ledaren helst läser i dagstidningar	184
202—203.	Vad ledaren helst läser i dagstidningar efter slag av organisation	187
204—206.	Tid för TV	190
207—208.	Tid för TV efter slag av organisation	192
209—211.	Val av TV-program	194
212—213.	Val av TV-program efter slag av organisation	197
214—216.	Fritidsaktiviteter	199
217—218.	Fritidsaktiviteter efter slag av organisation	203
219—221.	Hobby	204
222—223.	Hobby efter slag av organisation	207

II. Elevers yrken eller huvudsysselsättningar efter genomgången längre ledarutbildning

224.	Population, stickprov och svarsprocent	228
225.	Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månadersperioden närmast före och efter genomgång av yrkesinriktad ledarutbildning. Manliga och kvinnliga elever	232
226.	Procent elever som före och efter kursen hade administrativt, pedagogiskt, litterärt eller konstnärligt arbete inom ungdomsarbete eller liknande. Manliga och kvinnliga elever	233
227.	Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månadersperioden närmast före och efter genomgång av yrkesinriktad ledarutbildning. Enbart manliga elever	234
228.	Procent elever som före och efter kursen hade administrativt, pedagogiskt, litterärt eller konstnärligt arbete inom ungdomsarbete eller liknande. Enbart manliga elever.	235
229—230.	Yrke eller huvudsysselsättning olika lång tid efter genomgång av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning	237
231.	Yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande	239

232—233. Föreningsmedlemskap under det kalenderår utbildningen börjar och under kalenderåret efter dess slut	241
--	-----

III. Attitydförändringar som följd av deltagande i ungdomsledarutbildning

234. Datum för de båda mättillfällena	251
235. Elevbortfall	251
236—245. Medeltal och spridning vid de båda mätningarna. Variansanalysens F-kvoter	258
246—250. Kovariansanalysens F-kvoter. Justerade slutmedelvärden. Signifikansprövningar	264

Bilagor

Bilaga 1 e 1— 9. Ledarnas inkomster	293
10—15. Slag av organisation inom vilka ledarna har eller har haft »andra uppdrag» eller »är med»	295
2 c 16—23. Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månadersperioden närmast före och efter genomgång av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning. Fördelning på utbildningsinstitution	307
24—30. Yrke eller huvudsysselsättning under olika lång tid efter genomgång av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning. Fördelning på utbildningsinstitution	315
31—38. Yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande. Fördelning på utbildningsinstitution	322

Tablåregister

Tablå 1. Läsår under vilka yrkesinriktad ungdomsledarutbildning förekommit inom angivna institutioner under den tioårsperiod undersökningen omfattar	226
2. I effektundersökningen ingående utbildningsinstitutioner och de slag av organisationer de företräder	250
3. Översiktlig sammanställning av inträffade attitydförändringar inom olika faktorer.	267

Vissa återkommande beteckningar

1. Förkortningar

Idrottsorganisationer	I
Övriga slag av organisationer	Ö
Scoutorganisationer	Sc
Religiösa organisationer	R
Motororganisationer	M
Nykterhetsorganisationer	N
Politiska organisationer	P
Andra organisationer	A

Ej närmare identifierade organisationer (organisationsslag X)	X
Kommunal ungdomsverksamhet	K

2. Ordet *organisationsplan* används stundom som gemensam beteckning för riks-, distrikts- och lokalplan.
3. I rubriker och tabellhuvuden brukas ibland ordet *organisation* som synonym till både ungdomsorganisation och kommun som huvudman för ungdomsarbete.

Förord

I det följande redovisas tre undersökningar. Den första utgör en sociologisk beskrivning av olika kategorier av ungdomsledare. Den andra behandlar elevers yrken eller huvudsysselsättningar efter genomgången längre ungdomsledarutbildning av mer eller mindre yrkesinriktande karaktär. Den tredje mäter effekt av deltagande i främst längre ungdomsledarutbildning på elevers attityder. Dessa studier ingår i en serie undersökningar, vilka samtliga utförts på uppdrag av 1962 års ungdomsutredning.

De undersökningar som nu läggs fram började planeras hösten 1963. Under senare delen av denna höst och början av 1964 utarbetades de attitydskalor, som senare bl a kommit att användas i föreliggande effektundersökning. Frågeformulär för beskrivning av ungdomsledare färdigställdes under senvåren och början av hösten samma år. Materialinsamlingen för ledarundersökningen pågick fr o m den 15 december 1964 t o m den 30 mars 1965. Parallellt härmed utarbetades enkätformulär till de båda andra undersökningarna. För dessa skedde datainsamlingen under våren och försommaren 1965.

På förfrågan erbjöd sig instruktörer och ombudsmän inom ABF att genom telefonpåringningar och brevkontakter bistå vid insamlingen av ledarundersökningens formulär. Denna hjälp blev mycket värdefull.

Den grundläggande databehandling-

en av undersökningen rörande elevers huvudsysselsättningar efter genomgången ledarutbildning har noggrant och omdömesfullt utförts av fil. kand. Jerker Halldén.

Fru Anna Lisa Martins har med samvetsgrannhet och stor arbetskapacitet svarat för distribution och registrering av flertalet formulär, expeditionellt lett materialinsamlingen och senare siffergranskat och kontrolläst huvudparten av allt manuskript.

Kodifiering av inkomna frågeformulär, stansning och sortering av hålkort har omsorgsfullt och kunnigt skötts av Allmänna Marknads- och Opinionsundersöknings AB (AMO), vars direktör, aktuarie Arved Oksaar fortlöpande under arbetet också bistått med värdefull statistisk rådgivning.

Vid upprepade tillfällen har undersökningarnas uppläggning och genomförande ingående ventilerats med ungdomsutredningens ledamöter, varvid vägledande synpunkter och förslag framförts för val av frågeställningar och arbetets praktiska genomförande.

Kontinuerligt under arbetets gång har jag haft förmånen att få diskutera undersökningarnas olika moment med docent Ingvar Johannesson, som härigenom särskilt för effektundersökningen varit mig till synnerligen stor hjälp.

Det har likaså hört till min glädje och förmån att i hela undersökningsarbetet dagligen nära fått arbeta samman med ungdomsutredningens expert,

fil. lic. Olle Halldén. Han har i allt väsentligt tagit aktiv del i undersökningarnas planering och verkställande. Som huvudansvarig för utredningens hela forskningsprogram har han på ett utomordentligt sätt bistått mig.

Till alla här uppräknade framför jag ett hjärtligt tack. Ett sådant riktar jag också till de många, som här inte kunnat nämnas, men som på olika sätt varit behjälpliga vid undersökningarnas genomförande. Speciellt åsyftar jag härmed landets ungdomsorganisationer,

kommunala fritidsbyråer och barnavårdsnämnder, av undersökningarna berörda skolor och utbildningsinstitutioner, lokala föreningar och ungdomsledare vilka med intresse och välvilja besvarat brev, lämnat adressuppgifter, fyllt i frågeformulär och på olika sätt bistått med det material, som ligger till grund för undersökningarna.

Stockholm i oktober 1966

Olle Sjögren

KAPITEL 1

Inledning

Ur direktiven

För de undersökningar som bör utföras av 1962 års ungdomsutredning kan med hänsyn till ungdomsledare och ledarutbildning följande citeras ur de direktiv som förelagts utredningen:

»Ledarna inom fritidsgruppsverksamheten torde spela en viktig roll inte bara för uppläggningsarbetet utan också för attitydpåverkan och fostran i övrigt. Deras roll därvidlag bör belysas genom en undersökning av deras kvalifikationer för sin uppgift.»

»I fråga om undersökningar rörande ungdomsledarutbildningen bör vidare gälla, att de inriktas på att analysera verkan av olika former av ledarutbildning. Därvid bör såvitt möjligt studeras inte endast den effekt, som utbildningen har på deltagarna själva, utan också på den fritidsgruppsverksamhet, som kan ställas i samband med ledarutbildningen. En viktig aspekt på denna utbildning är frågan i hur hög grad de utbildade utnyttjas i fortsatt ungdomsarbete och för vilka arbetsuppgifter. Dessa och de övriga undersökningar, som i sammanhanget kan fordras, bör utmynna i ett ställningstagande till frågan, om de nuvarande formerna för det statliga stödet till ungdomsledarutbildningen och de organisatoriska former, i vilka denna bedrivs, är ändamålsenliga och tillgodoser föreliggande behov av ungdomsledare. Det har diskuterats huruvida ungdomsledarutbildningen bör vara längre och mera grund-

lig eller specialinriktad, frågor som utredningen bör ta upp liksom möjligheterna att utnyttja folkhögskolornas resurser för ledarutbildning.»

Planerade undersökningar

Utifrån direktiven har följande undersökningar planerats:

1. Ledarundersökning. Beskrivning av ungdomsledaren och dennes föreningsengagemang.
2. Rörlighetsundersökning. Beskrivning av elevers yrken eller huvudsysselsättningar efter genomgången längre ledarutbildning.
3. Effektundersökning. Mätning av attitydförändringar som följd av deltagande i ungdomsledarutbildning.
4. Ledarutbildningsundersökning. Inventering av olika slag av statsunderstödd ungdomsledarutbildning med angivande av huvudmannaskap, ämnesval och utbildningens längd.
5. Ledarskapsundersökning. Experimentell undersökning av ledarskapet, dess miljö, mål och följdverkningar, med hänsyn till utbildningens längd, ämnesval och pedagogiska uppläggning.

Sistnämnda undersökning har avsetts att följa på ledarundersökningen men har sedermera av tidsskäl inhiberats. De fyra först nämnda undersökningarna har däremot verkställts.

Dessa undersökningar ingår i ett ytterligare större forskningsprogram, förorsakat av andra moment i direktiven än de ovan citerade. Således görs en un-

dersökning av ungdomens föreningstillhörighet, en annan av ungdomsorganisationernas struktur och ekologi. Vidare görs två punktundersökningar, den ena avseende ledare av föreningsliv på stockholmsgymnasier och den andra avseende föreningsliv bland ungdom i Västerås.

I föreliggande volym kommer följande undersökningar att redovisas:

1. Ledarundersökning
2. Rörlighetsundersökning
3. Effektundersökning

En eller flera av de nämnda undersökningarna kan också redovisas i en eller flera av de andra volymerna i denna serie.

Första undersökningen

Ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier.

1. Ledarundersökning. En undersökning av ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier.

2. Rörlighetsundersökning. En undersökning av ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier.

3. Effektundersökning. En undersökning av ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier.

4. Föreningens verksamhet. En undersökning av ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier.

5. Föreningens ekonomi. En undersökning av ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier.

6. Föreningens utvärdering. En undersökning av ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier.

7. Föreningens utvärdering. En undersökning av ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier.

Ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar

För de undersökningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier kan redovisning av ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier.

Ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier. Detta kan redovisas i en eller flera av de andra volymerna i denna serie.

Ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier. Detta kan redovisas i en eller flera av de andra volymerna i denna serie.

Ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier. Detta kan redovisas i en eller flera av de andra volymerna i denna serie.

Ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier. Detta kan redovisas i en eller flera av de andra volymerna i denna serie.

Ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier. Detta kan redovisas i en eller flera av de andra volymerna i denna serie.

Ungdomens tillhörighet till olika typer av föreningar, föreningar som har till syfte att utbilda ungdomar till olika yrken eller till olika yrkeskategorier. Detta kan redovisas i en eller flera av de andra volymerna i denna serie.

Del I

UNGDOMSLEDAREN

Bakgrund och föreningsengagemang

KAPITEL 2

Inledning

2.1 Forskningspggiften

Utredningsdirektiven fäster uppmärksamhet på fritidsgruppsledarens roll för:

- uppläggningsen av arbetet
- attitydpåverkan och
- fostran i övrigt.

Angiven roll vill man få belyst genom en undersökning av ledarens kvalifikationer.

Låt oss först något ta del av den nuvarande ledarskapsforskningen. Cartwright och Zander har i *Group Dynamics* (1960) gett en översikt, som vi följer.

De säger, att många forskare försökt skilja ledare från ledda genom att studera vad som varit utmärkande för ledare. Olika forskare har emellertid kommit till olika resultat. Det enda någotsånär samstämmiga förefaller vara att ledare något överträffar ledda i intelligens, skolutbildning, ansvarstagande, social aktivitet och i samhällsställning. Forskare menar att vissa minimikrav ställs på ledare men att dessa krav inte är mer specifika än att också många av gruppens medlemmar besitter dem.

Forskningen har med andra ord inte lyckats att med studium av personlighetsdrag och egenskaper få fram personer som skulle vara mer lämpade för ledaruppdrag än andra. Betoningen har under senare år i stället mer kommit att läggas på gruppen och dess situa-

tion. Man har frågat vilka åtgärder gruppen i olika situationer måste vidta för att nå sina mål och vad medlemmarna gör härför. Ledarskapet kommer att utgöras av de funktioner, som gruppmedlemmarna har och som består i att ange mål, föra gruppen mot dessa mål, förbättra samspelet mellan gruppens medlemmar, stärka gruppens sammanhållning och förse gruppen med dess resurser. I realiteten kommer ledarskapet att utföras av än den ena och än den andra av gruppens medlemmar. Cattell har t. ex. menat att varje medlem i en grupp är ledare i den utsträckning han bidrar till att modifiera de beteenden och åsikter som kännetecknar gruppen. Ledarskapet blir ett kvantum som en person kan utveckla i varierande grad eller som olika medlemmar kan axla var och en sin del av oavsett formell ställning eller position i gruppen.

De dominerande funktionerna i en grupp har man tyckt sig kunna samla under två rubriker: (a) att föra gruppen mot de för gruppen gemensamma målen och (b) att bevara gruppens sammanhållning och fortbestånd. »Tar initiativ till handling», »fäster medlemmarnas uppmärksamhet på målet», »klarlägger problemet», »lägger förslag till arbetsgång», »bedömer det utförda arbetets kvalitet» och »tillhandahåller sakkunskap» är exempel på ledarfunktioner som avser att föra gruppen mot målen. För sammanhållning och fortbe-

stånd avses sådana funktioner svara som att »stärka vänskapen mellan medlemmarna», »medla i tvister», »ge uppmuntran», »se till att en minoritet får framföra sina synpunkter», stimulera självbestämmandet» och »öka medlemmarnas beroende av varandra».

Vi har ovan utgått från grupper i vilka ledarfunktionerna successivt vuxit fram inom grupperna och fördelats på olika medlemmar alltefter situation och syfte, s. k. informellt ledarskap. I praktiken möter vi ofta grupper med utifrån tillsatta ledare och med mer eller mindre påtvingade arbetsuppgifter, s. k. formellt ledarskap. Under dessa omständigheter råder tendens att främst vilja se gruppens mål utifrån den tillsättandes, t. ex. företagets eller organisationens, synpunkt och mindre ur gruppmedlemmarnas. Det vill gärna också bli företagets eller organisationens fortbestånd som blir viktigare än gruppens. Det är under dessa omständigheter naturligt om den tillsatte ledaren i första hand känner sig ansvarig inför sina överordnade och vill tillmötesgå deras krav. Men vad händer om en ledare i så fall kommer att försumma för gruppen väsentliga behov? Carter fann att tillsatta ledare i regel någotsånär förmår tillgodose både den tillsättandes och gruppmedlemmarnas krav men att när så inte sker informella ledare brukar träda fram och komma till undsättning.

Kahn och Katz har i sina undersökningar bland förmän på industrier kommit fram till att »bra» förmän (både i betydelse av gruppens produktivitet och moral) tenderar att delegera auktoritet, vara kunniga om de anställdas situation och förhållanden, kunna förmå gruppens medlemmar att känna stolthet och etablera sammanhållning.

Andra forskare har med faktoranalys funnit att två faktorer tillsammans svarar för 83 % av olikheterna i en grupp förmäns ledarbeteenden. Faktorerna

har betecknats som »hänsyn» och »initiativförmåga till struktur». Exemplifieringar tyder på att de väl svarar mot gruppens »målfunktioner» och »fortbeståndsfunktioner». Anställda föredrog nu förmän med »hänsyn». De effektivaste på produktionssidan var förmännen med stor »initiativförmåga till struktur». Däremot tenderade frånvaron från arbetet att bli lägre ju mer »hänsyn» förmännen visade.

Av det anförda torde ha framgått att vi i en undersökning av ledarskap behöver utgå dels från organisationen, dess mål och önskan om fortbestånd, och dels från gruppen, dess mål och krav på fortbestånd och sammanhållning. Undersökningen skulle kunna planeras som en studie av olika fritidsgruppsledares framgång i förverkligandet av ledarskapsrollen. Denna består då av organisationernas förväntningar i fråga om »uppläggning av arbetet», »attitydpåverkan» och »fostran i övrigt». Men den består också av de förväntningar gruppmedlemmarna har på trivsel, sammanhållning och gemensamma mål, vilka allesammans bl. a. är färgade av relationer till andra kamratgrupper, till hemförhållanden och miljö i övrigt. Tolkningen och förverkligandet av ledarskapsrollen torde också i hög grad bli beroende av ledarens egen person, hans utbildning, organisations-engagemang, intressen o. s. v.

Undersökningen skulle behöva ta hänsyn till tre olika komponenter, varom våra kunskaper ännu är relativt begränsade. Med kännedom om organisations- och föreningslivets starka differentiering bleve det t. ex. troligen fråga om många åtskilda, kanske t. o. m. motstridiga, krav som skulle ställas på fritidsgruppsledarna. Fritidsgrupperna är kanske inte så mycket mindre differentierade i sin uppbyggnad, sysselsättning etc. Vi vet inte heller särskilt mycket om fritidsgruppsledaren, dennes

ålder, utbildning, intressen, attityder m. m.

Eftersom ungdomsorganisationernas mål, struktur, spridning och medlemsförhållanden — enligt framställning i kapitel 1 — kommer att bli föremål för särskilda undersökningar och förhållandet delvis, genom punktundersökning i Västerås, är likartat i fråga om fritidsgrupper, har vi tills vidare ansett oss böra begränsa föreliggande undersökning till en analytisk studie av fritidsgruppsledaren. Vi avser därvid att beskriva ledaren med hänsyn till bakgrundsdata som ålder, kön, skolutbildning. Men vi kommer också att intressera oss för hans utbildning för uppdraget, organisationsbakgrund och -engagemang, var i hierarkin han befinner sig, hur han ser på organisationens uppgifter, vad han bedömer som uppdragets största svårigheter och problem, vilka hans intressen och aktiviteter i övrigt är.

Vid denna beskrivning är det samtidigt vår avsikt att hela tiden ställa fritidsgruppsledaren i relation till övriga för ungdomsarbetet aktuella ledarkategorier som t. ex. ordförande och anställda ledare på både riks-, distrikts- och lokalplan.

Det är samtidigt vår förhoppning att framtida intensivstudier ska kunna ge en mer exakt beskrivning av frågeställningar rörande ledaren och dennes relationer än vad denna undersökning kan ge. När en beskrivning av ungdomsorganisationernas struktur och medlemsförhållanden och en ökad kunskap om fritidsgruppsverksamheten föreligger bör likaså fritidsgruppernas ledarskap bli föremål för vetenskaplig analys.

Inventering av ledarbeståndet

Undersökningens genomförande förutsätter en inventering av ledarbeståndets

numerära storlek. Denna inventering har därtill ett egenvärde för bedömning av kvantitativa behov av ungdomsledarutbildning.

2.2.1 Ungdomsarbetets huvudmän

Det i direktiven åsyftade ungdomsarbetet bedrivs dels av ungdomsorganisationer och dels av kommuner.

Ungdomsorganisationerna kan delas upp på olika slag av organisationer med hänsyn till ideologisk målsättning, förankring i folkrörelser, aktivitet m. m.

Efter samråd med personer, som har mångårig empirisk kunskap om ungdomsorganisationerna, har de delats upp på följande olika slag:

Idrottsorganisationer	(I)
Scoutorganisationer	(Sc)
Religiösa organisationer	(R)
Motororganisationer	(M)
Nykterhetsorganisationer	(N)
Politiska organisationer	(P)
Andra organisationer	(A)
Organisationsslag X	(X)

I begreppet »andra organisationer» ingår ett flertal organisationer med sinsemellan olika ideell inriktning utan att någon av dem kunnat hänföras till de tidigare uppräknade organisationslagen.

»Organisationsslag X» består av organisationer, som erfarenhetsmässigt inte benämnts ungdomsorganisation men som det oaktat bedriver en mer eller mindre omfattande ungdomsverksamhet av ungefär samma art som ungdomsorganisationerna. Dessa organisationer har följdriktigt inte tagits med i nedan angivna sammanställning av ungdomsorganisationer men har ändå blivit representerade i undersökningen genom den metod som tillämpats vid urval av fritidsgruppsledare.

Sveriges Riksidrottsförbund har med sina många specialförbund (SF) ensamt förts till gruppen idrottsorganisa-

tioner. Av praktiska skäl har alla övriga slag av ungdomsorganisationer nedan stundom sammanförts under beteckningen övriga slag av organisationer (Ö). Vi har därigenom fått tre olika typer av huvudmän för ungdomsarbete:

1. Idrottsorganisationer (I)
2. Övriga slag av ungdomsorganisationer (Ö)
3. Kommuner (K)

En närmare presentation av de organisationer och kommuner, som ingår i de tre huvudmannaskapen, återfinns i bil. 1a.

2.2.2 Olika ledarkategorier

I dagligt tal används ordet ungdomsledare ofta som begrepp endast för *tillsatta eller utnämnda ledare*, d. v. s. främst *fritidsgruppsledare*. Men i synnerhet under senare år har man allt oftare också kommit att kalla de i ungdomsarbetet professionellt verksamma för ungdomsledare. Nedan har dessa nämnts *anställda ledare*. Stundom avser man med ordet ungdomsledare även *parlamentariskt valda ledare*, vilka i egenskap av ordförande, sekreterare osv. är med i ungdomsorganisationernas styrelser eller kommittéer och som ägnar betydande fritid åt att organisera och administrera ungdomsarbete.

En speciell kategori utgör de inom den kommunala ungdomsverksamheten parlamentariskt (politiskt) valda ledarna. Dessa har inte medtagits i denna undersökning. Det har också varit svårt att avgöra, huruvida de som ledamöter i barnavårdsnämnder, idrotts- och fritidsnämnder, ungdomsråd m. fl. instanser för kommunal ungdomsverksamhet har uppfattat sig som ungdomsledare eller om de mer betraktat uppgifterna som politiska uppdrag.

Med beaktande av redovisad inskränkning skulle vi således komma att få följande ledarkategorier i ungdomsarbetet:

1. *Parlamentariskt valda ledare*

Ordförande, sekreterare, kassörer m. fl. i styrelser och kommittéer.

2. *Anställda ledare*

Högsta tjänsteman, sekreterare, konsulenter, instruktörer, föreståndare m. fl.

3. *Tillsatta eller utnämnda ledare*

Gruppledare, studiecirkelledare m. fl.

Vi kan fördela ledarna på ytterligare kategorier genom att ange deras organisationsplan:

1. Riksplan
2. Distriktsplan eller regionalt plan
3. Lokalplan

De kommunalt verksamma ungdomsledarna kan vi på analogt sätt fördela på:

1. Kommunplan
2. Stadsdels- eller församlingsplan

Nedan kommer vi av tekniska skäl att sammanföra kommunplan med distriktsplan och stadsdels- eller församlingsplan med lokalplan.

Kategoriindelningen av ledarna kompliceras av att gränsen ofta är flytande mellan en ungdomsorganisation och dess huvudorganisation. Följande varianter förekommer:

1. Ungdomsorganisation, *förenad* med eller i nära relation till huvudorganisation.
2. Ungdomsorganisation, *utan* huvudorganisation, men ändå med *åtskild* administration för arbete bland vuxna och unga.
3. Ungdomsorganisation, *utan* huvudorganisation, ehuru med betydande arbete både bland vuxna och unga *utan* att detta medfört skild administration.

4. Ungdomsorganisation, utan huvudorganisation, och med arbete *enbart* eller nästan *enbart* bland ungdom.

De ledarkategorier vi är intresserade av är de som handhar *ungdomsarbetet* inom dessa olika varianter av ungdomsorganisationer.

2.2.3 Begränsning av inventeringen

Av främst insamlingstekniska skäl har inom respektive ledarkategori endast nedan uppräknade ledargrupper medtagits:

1. Parlamentariskt valda ledare

a) Idrottsorganisationer

Styrelseordförande på riks-, distrikts- och lokalplan och sekreterare på riks- och distriktsplan.

b) Övriga slag av organisationer

Styrelseordförande på riks-, distrikts- och lokalplan.

2. Anställda ledare

a) Idrottsorganisationer

Generalsekreterare på riksplan inom specialförbund och regionalt verksamma konsulenter.

b) Övriga slag av organisationer

Högsta tjänsteman på riks-, distrikts- och lokalplan, instruktörer som anställts på s. k. statliga instruktörsbidrag, övriga instruktörer, konsulenter och förbundssekreterare, tidningsredaktörer, föreståndare på kursgårdar och lägerplatser m. fl. som varit riksanställda, även om de inte varit verksamma på riksplan, samt lokalt anställda ungdomsgårdsföreståndare.

c) Kommunal ungdomsverksamhet

Ungdomskonsulenter och ungdomsgårdsföreståndare.

3. Tillsatta eller utnämnda ledare

a) Idrottsorganisationer

Fritidsgruppsledare

b) Övriga slag av organisationer

Fritidsgruppsledare

c) Kommunal ungdomsverksamhet

Fritidsgruppsledare

2.2.4 Inventering

Inom övriga slag av organisationer har ej sekreterare medtagits, emedan dessa på riks- och distriktsplan ofta ersätts av anställda ledare.

Inventering av ledarbeståndets numerära storlek har tillgått på nedan beskrivna sätt:

1. På våren 1964 genomgicks listor på Sveriges Riksidrottsförbunds centrala kansli över då befintliga specialförbund, distriktsförbund och lokalförbund och de ordförande och sekreterare för dessa, som vid den tiden var upptagna på angivna listor.

När uppgift saknats på nämnda listor har specialförbund eller distriktsförbund tillskrivits. I somliga fall har även enskilda lokalförbund tillskrivits.

2. Genom postenkät¹ till övriga slag av organisationers centrala kanslier har namn och adresser införskaffats på samtliga ovan uppräknade parlamentariskt valda och anställda ledare på riks-, distrikts- och lokalplan. Denna uppgiftsinsamling pågick från slutet av februari till början av juli 1964.

3. Genomgång av skolöverstyrelsens folkbildningsrotels namn- och adressförteckning på kommunala ungdomskonsulenter våren 1964.

4. Genomgång av studieförbundens förteckning över statsbidragsberättigade fritidsgrupper våren 1964.

Antal fritidsgruppsledare har därvid satts lika med antal fritidsgrupper. Detta innebär en felkälla, emedan olika fritidsgrupper kan ha samma ledare. Felkällan har ändå inte bedömts vara så stor, att den ska komma att menligt in-

¹ Bil. 1 b

verka på de följande undersökningsresultaten.

5. Genomgång av skolöverstyrelsens folkbildningsbyrås förteckning över kommuners statsbidragsberättigade fritidsgrupper våren 1964.

Även här har antal tillsatta eller utnämnda ledare satts lika med antal fritidsgrupper.

6. Postenkät sommaren 1964 till samtliga kommuner med anställd ungdomskonsulent (enligt skolöverstyrelsens förteckning) med anmodan om uppgift på antal inom kommunen befintliga ungdomsgårdar med kafé och s. k. »öppen verksamhet» och angivande av huvud-

man samt namn- och adressuppgifter på samtliga föreståndare för dessa gårdar våren 1964.²

Det är teoretiskt möjligt att det vid angiven tid fanns en och annan ytterligare kommun med ungdomsgård. Den eventualiteten har inte kunnat kontrolleras.

2.2.5 Antal ledare inom valda kategorier

Ledarinventeringen har kunnat göras komplett. På basis av densamma har nedanstående förteckning över antal ledare fördelade på huvudmän och ledarkategorier kunnat göras:

² Bil. 1 c

Parlamentariskt valda ledare

Riksplan

Idrottsorganisationer (I)

Ordförande inom specialförbund.....	44
Sekreterare inom specialförbund ¹	36

Övriga slag av organisationer (Ö)

Ordförande	43
------------------	----

Distriktsplan

Idrottsorganisationer (I)

Ordförande inom specialdistriktsförbund.....	611
Sekreterare inom specialdistriktsförbund.....	594
Ombudsmän inom specialdistriktsförbund.....	283
Ordförande inom distriktsförbund.....	23
Sekreterare inom distriktsförbund.....	23

Övriga slag av organisationer (Ö)

Ordförande inom scoutorganisationer.....	92
Ordförande inom religiösa organisationer.....	116
Ordförande inom motororganisationer.....	27
Ordförande inom nykterhetsorganisationer.....	129
Ordförande inom politiska organisationer.....	138
Ordförande inom andra organisationer.....	270
	772

Lokalplan

Idrottsorganisationer (I)

Ordförande	10 724
------------------	--------

Övriga slag av organisationer (Ö)

Ordförande	17 216
------------------	--------

¹ Av sekreterarna inom specialförbunden på riksplan var vid tiden för ledarinventeringen 36 parlamentariskt valda och 8 anställda.

Anställda ledare*Rikspan**Idrottsorganisationer (I)*

Generalsekreterare inom specialförbund ¹	8
---	---

Övriga slag av organisationer (Ö)

Högsta tjänstemän.....	40
------------------------	----

Instruktörer ¹	48
---------------------------------	----

Andra tjänstemän ²	169
-------------------------------------	-----

*Distriktsplan**Idrottsorganisationer (I)*

Konsulenter ³	24
--------------------------------	----

Övriga slag av organisationer (Ö)

Tjänstemän inom scoutorganisationer.....	11
--	----

Tjänstemän inom religiösa organisationer.....	58
---	----

Tjänstemän inom motororganisationer.....	1
--	---

Tjänstemän inom nykterhetsorganisationer.....	27
---	----

Tjänstemän inom politiska organisationer.....	112
---	-----

Tjänstemän inom andra ungdomsorganisationer.....	40	249
--	----	-----

Kommunal ungdomsverksamhet (K)

Konsulenter.....	44
------------------	----

*Lokalplan**Övriga slag av organisationer (Ö)*

Tjänstemän inom religiösa organisationer.....	260
---	-----

Tjänstemän inom nykterhetsorganisationer.....	22
---	----

Tjänstemän inom andra organisationer.....	143	425
---	-----	-----

Ungdomsgårdsföreståndare.....	21
-------------------------------	----

Kommunal ungdomsverksamhet (K)

Ungdomsgårdsföreståndare.....	136
-------------------------------	-----

Tillsatta eller utnämnda ledare (fritidsgruppsledare)*Idrottsorganisationer (I)*

Fritidsgruppsledare.....	24 843
--------------------------	--------

Övriga slag av organisationer (Ö)

Fritidsgruppsledare.....	15 646
--------------------------	--------

Kommunal ungdomsverksamhet (K)

Fritidsgruppsledare.....	3 211
--------------------------	-------

Det totala antalet ledare skulle enligt denna inventering vara:

1. Parlamentariskt valda ledare.....	30 377
2. Anställda ledare.....	1 156
3. Tillsatta eller utnämnda ledare (fritidsgruppsledare).....	43 700

¹ Med instruktör avses ledare för vilka ungdomsorganisationerna under 1964 erhöi statliga instruktörsbidrag.

² Andra tjänstemän är dels instruktörer för vilka organisationerna ej erhöi statliga instruktörsbidrag och dels förbundssekreterare, tidningsredaktörer, föreståndare på kursgårdar m. fl. utan att någon av dem är identisk med högsta tjänsteman.

³ Trots att idrottskonsulenterna är riksanställda har de här förts till distriktsplan, emedan deras arbetsuppgifter främst anses förlagda dit.

KAPITEL 3

Materialinsamling och redovisningsförfarande

3.1 Urval

Populationen för undersökningen utgörs av personer som ingår i tidigare redovisade begränsade ledarinventering. Som redan framgått är populationen därmed uppdelad på olika ledarkategorier (strata) med sinsemellan varierande numerisk storlek. För att även mindre strata ska bli representerade i undersökningen har stickprov dragits ur vart stratum för sig. Urvalet har gjorts slumpmässigt (OSU) med hjälp av slumptabell. Antal

försökspersoner, som ska ingå i vederbörande stratum har fastställts och därefter framräknats medelst kvoter. I sin helhet har stickprovet begränsats till 2 039 personer.

3.2. Uppgiftsinsamling

För testning av formuläret genomfördes en provundersökning på ett slumpmässigt urval av skilda ledarkategorier på riks- och distriktsplan under hösten 1964. Urvalet omfattade 70 personer och

Tabell 1. Parlamentariskt valda ledare fördelade på organisationsplan och ledarkategorier med stickprovstorlek och svarsfrekvens angivna.

Ledarkategorier fördelade på organisationsplan	Totalt antal ledare	Urvals- kvot	Stickprov		Svars- procent
			Antal ledare	Antal svar	
<i>Rikspan</i>					
Ordförande, SF.....	44	2	22	22	100,0
Sekreterare, SF.....	44 ¹	2	21	21	100,0
Ordförande, Ö.....	43	2	23	21	91,3
<i>Distriktsplan</i>					
Ordförande, SF.....	611	10	61	57	93,4
Sekreterare, SF.....	594	10	59	52	88,1
Ombudsmän, SF.....	283	10	28	26	92,9
Ordförande, DF.....	23	2	11	10	91,0
Sekreterare, DF.....	23	2	12	12	100,0
Ordförande, Ö.....	772	10	77	73	94,8
<i>Lokalplan</i>					
Ordförande, I.....	10 724	50	214	184	86,0
Ordförande, Ö.....	17 216	50	344	320	93,0

¹ Därav 8 anställda. Samtliga i populationen anställda sekreterare på rikspan inom idrottsorganisationernas specialförbund har före dragningen av stickprovet sammanslagits med de parlamentariskt valda sekreterarna. Slumpen har ändå gjort att alla 8 anställda sekreterare kommit med i stickprovet. I undersökningen har anställda sekreterare redovisats tillsammans med parlamentariskt valda sekreterare.

gjordes bland ledare som fanns kvar sedan beskrivet urval verkställt.

Insamlingen av uppgifterna har skett genom postenkät. Den påbörjades den 15 december 1964 och avslutades den 30 mars 1965.

3.3 Bortfall

Stickprovets fördelning på olika ledarkategorier framgår av tabellerna 1—3, som också utvisar svarsprocenten för var ledarkategori. Inom några kategorier existerar inte något bortfall. Lägsta svarsandelen har fritidsgruppsledarna inom den kommunala ungdomsverksam-

heten, 83,9 %. För hela stickprovet uppgår svarsfrekvensen till 89,50 %.

Ett bortfall på 1,17 % har uppstått emedan försökspersoner förklarat sig aldrig ha innehaft ifrågavarande uppdrag och 1,27 % har utgjort bortfall som följd av att adress ej gått att finna.

3.4 Redovisningsförfarande

I den följande resultatbeskrivningen kommer parlamentariskt valda och anställda ledare och fritidsgruppsledare att behandlas var för sig fördelade på idrottsorganisationer, övriga slag av organisationer och kommunal ungdoms-

Tabell 2. Anställda ledare fördelade på organisationsplan och ledarkategorier med stickprovsstorlek och svarsfrekvens angivna.

Ledarkategorier fördelade på organisationsplan	Totalt antal ledare	Urvals- kvot	Stickprov		Svars- procent
			Antal ledare	Antal svar	
<i>Riksplan</i>					
Högsta tjänstemän, Ö.....	40	2	20	18	90,0
Instruktörer ¹ , Ö.....	48	2	24	21	87,5
Andra tjänstemän ² , Ö.....	169	2	85	75	88,2
<i>Distriktsplan</i>					
Konsulenter, I.....	24	2	12	12	100,0
Tjänstemän, Ö.....	249	5	48	43	89,6
Konsulenter, K.....	44	2	22	19	86,4
<i>Lokalplan</i>					
Tjänstemän, Ö.....	425	10	42	38	90,5
Ungdomsgårdsföreståndare, Ö.....	21	2	11	10	91,0
Ungdomsgårdsföreståndare, K.....	136	2	67	57	85,1

¹ »Instruktörer» är ledare för vilka ungdomsorganisationerna under 1964 erhöi statliga »instruktörsbidrag».

² »Andra tjänstemän» är inom ungdomsorganisationerna anställda andra instruktörer eller förbundssekreterare, tidningsredaktörer, föreståndare på kursgårdar m. fl.

Tabell 3. Fritidsgruppsledare med stickprovsstorlek och svarsfrekvens angivna.

Ledarkategorier	Totalt antal ledare	Urvals- kvot	Stickprov		Svars- procent
			Antal ledare	Antal svar	
Fritidsgruppsledare, I.....	24 843	60	414	364	88,0
Fritidsgruppsledare, Ö.....	15 646	60	261	235	90,0
Fritidsgruppsledare, K.....	3 211	20	161	135	83,9

verksamhet. Parlamentariskt valda och anställda ledare fördelas på riks-, distrikts- och lokalplan. Ordförande på lokalplan och fritidsgruppsledare kommer slutligen att delas på ytterligare slag av organisationer, t. ex. scout-, religiös, nykterhets-.

I början av kapitel 4 anges både frekvens- och procenttal i tabellerna. Men fr. o. m. kapitel 4.5 presenteras för läsbarhetens skull endast procenttalen. Bastalen är under dessa förhållanden angivna i tabellhuvudet eller i särskild kolumn.

På grund av de små bastal, som ingår i kategorierna ordförande och sekreterare inom distriktsidrottsförbunden, har dessa två ledargrupper endast medtagits i kapitel 4.

Rapporten är uteslutande en redogörelse för den fältundersökning som företagits. Någon jämförelse av erhållna resultat med eventuella andra källor görs i regel inte. Ej heller integreras resul-

taten med tidigare forskning på hit-
hörande eller angränsande områden.
Lika litet görs något försök att tolka
resultaten eller ställa samman dem till
någon enhetlig bild av ungdomsleda-
ren och dennes föreningsengagemang.
Dessa uppgifter har fått lov att skjutas
på framtiden. När ungdomsutredning-
ens samtliga undersökningar har hun-
nit presenteras föreligger också ett fyl-
ligare och mer allsidigt material för
vetenskapligt utnyttjande.

Det kan stundom förefalla som om tabellmaterialet i det följande i långa stycken är alltför rikligt och att mycket hade kunnat uteslutas. Det har emellertid inte alltid varit lätt att avgöra hur långt materialet har bort bearbetas. Svaret kan inte ges generellt utan är beroende av utifrån vilken synpunkt läsaren önskar ta del av resultaten. I den situationen har vi valt att hellre ta med för mycket än för litet.

KAPITEL 4

Vem är ungdomsledaren?

I detta kapitel kommer vi i tur och ordning att beskriva ledarnas könsfördelning, ålder, civilstånd, huvudsysselsättning, yrkesställning, nuvarande bostadsort, skolutbildning och inkomst.

4.1 Kön

Vi frågar här efter andelen manliga och kvinnliga ledare inom olika kategorier.

4.1.1 Parlamentariskt valda ledare

Tabell 4 visar att det inom idrottsorganisationerna inte finns en enda kvinna bland undersökningens ordförande på riks- och distriktsplan men väl 4 % på lokalplan.

Bland undersökningens sekreterare och ombudsmän finns *en* kvinna, vilken förekommer som sekreterare på distriktsplan.

Inom övriga slag av organisationer är det kvinnliga inslaget något större. Men ju högre organisationsplan vi kommer till, desto mindre blir andelen kvinnor. Hos ordförandena utgör de på riksplan 10 %, på distriktsplan 15 % och på lokalplan 24 %. De två kvinnorna på riksplan representerar ändå inte några speciellt kvinnliga ungdomsorganisationer.

4.1.2 Anställda ledare

Bland anställda ledare företräds idrottsorganisationerna i vår undersökning

Tabell 4. Parlamentariskt valda ledare fördelade på kön.

Ledarkategorier		Ledare inom							
		I				Ö			
		M		Kv		M		Kv	
	n	f	%	f	%	f	%	f	%
<i>Riksplan</i>									
Ordförande, SF.....	22	22	100	—	—	—	—	—	—
Sekreterare, SF.....	21	21	100	—	—	—	—	—	—
Ordförande, Ö.....	21	—	—	—	—	19	90	2	10
<i>Distriktsplan</i>									
Ordförande, SF.....	57	57	100	—	—	—	—	—	—
Sekreterare, SF.....	52	51	98	1	2	—	—	—	—
Ombudsmän, SF.....	26	26	100	—	—	—	—	—	—
Ordförande, DF.....	10	10	100	—	—	—	—	—	—
Sekreterare, DF.....	12	12	100	—	—	—	—	—	—
Ordförande, Ö.....	73	—	—	—	—	62	85	11	15
<i>Lokalplan</i>									
Ordförande, I.....	184	177	96	7	4	—	—	—	—
Ordförande, Ö.....	320	—	—	—	—	243	76	77	24

Tabell 5. Anställda ledare fördelade på kön.

Ledarkategorier	n	Ledare inom											
		I				Ö				K			
		M		Kv		M		Kv		M		Kv	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
<i>Rikspan</i>													
Högsta tjm, Ö.....	18	—	—	—	—	15	83	3	17	—	—	—	—
Instruktörer, Ö.....	21	—	—	—	—	16	76	5	24	—	—	—	—
Andra tjm, Ö.....	75	—	—	—	—	59	79	16	21	—	—	—	—
<i>Distriktsplan</i>													
Konsulenter, I.....	12	12	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tjänstemän, Ö.....	43	—	—	—	—	38	88	5	12	—	—	—	—
Konsulenter, K.....	19	—	—	—	—	—	—	—	—	19	100	—	—
<i>Lokalplan</i>													
Tjänstemän, Ö.....	38	—	—	—	—	29	76	9	24	—	—	—	—
Ungdomsg.f., Ö.....	10	—	—	—	—	9	90	1	10	—	—	—	—
Ungdomsg.f., K.....	57	—	—	—	—	—	—	—	—	49	86	8	14

endast av idrottskonsulenterna. Av dessa är 100 % män enligt tabell 5.

Inom övriga slag av organisationer förekommer kvinnor bland anställda ledare. Högsta andelen kvinnliga ledare, 24 %, finner vi inom kategorierna instruktörer på rikspan och tjänstemän på lokalplan. Studerar vi högsta tjänstemän på rikspan och grupperna tjänstemän på distrikts- och lokalplan, ser vi att andelen kvinnor ökar från rikstills lokalplan.

Av den kommunala ungdomsverksamhetens två kategorier anställda ledare består konsulenterna av enbart män och ungdomsgårdsföreståndarna av 86 % män.

4.1.3 Fritidsgruppsledare

Vid jämförelse av tabell 6 med de två närmast föregående tabellerna kan kon-

stateras, att fritidsgruppsledarna har den största andelen kvinnor.

Proportionsvis fåtaligast är kvinnorna inom idrottsorganisationerna med 11 %. Inom övriga slag av organisationer och inom den kommunala ungdomsverksamheten består drygt en tredjedel av fritidsgruppsledarna av kvinnor.

4.1.4 Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Av tabell 7 kan man se att betydande skillnader föreligger mellan de olika organisationsslagen.

Bland ordförande på lokalplan är kvinnorna procentuellt talrikast inom nykterhets- och scoutorganisationerna, där de utgör 43 och 42 %. Procentuellt fåtaligast är de inom idrottsorga-

Tabell 6. Fritidsgruppleadare fördelade på kön.

Ledarkategori	Ledare inom											
	I				Ö				K			
	n 364				n 235				n 135			
	M		Kv		M		Kv		M		Kv	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Fritidsgruppsledare.....	324	89	40	11	154	66	81	34	86	64	49	36

Tabell 7. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan fördelade på kön och slag av organisation.

Kön	Ordförande på lokalplan inom											
	I		Sc		R		N		P		A	
	n 184		n 55		n 91		n 21		n 89		n 51	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Män.....	177	96	32	58	75	82	12	57	75	84	36	71
Kvinnor.....	7	4	23	42	16	18	9	43	14	16	15	29

isationerna, 4 %, därnäst inom de politiska organisationerna, 16 %, och inom religiösa organisationer, 18 %.

Fritidsgruppsledare

Enligt tabell 8 har scoutorganisationerna och kategorin andra slag av organisationer båda 43 % kvinnor bland fritidsgruppsledarna, vilket är den största andel någon organisationsgrupp har. Närmast kommer organisationslag X och kommunal ungdomsverksamhet, vilka båda har 36 % kvinnor. Lägsta andelen har idrottsorganisationerna med 11 %. Men även nykterhetsorganisationerna har jämförelsevis få kvinnor, 14 %.

Kommentarer

Det förhållandevis stora inslaget kvinnliga fritidsgruppsledare inom scoutorganisationerna kan vara en återspeglning av den utbredda praxisen inom scoutverksamheten att låta både pojkar och flickor i de yngsta medlemsgrupperna, blåvinge- och vargungearbetet, ha kvinnliga ledare. Men denna omständighet kan inte förklara varför vi erhåller en i det närmaste lika stor andel kvinnliga ledare också bland kårordförandena. Möjligen bör denna sista omständighet ses mot bakgrund av att såväl Svenska Scoutförbundet som KFUKs och KFUMs Scoutförbund före

Tabell 8. Fritidsgruppsledare fördelade på kön och slag av organisation.

Kön	Fritidsgruppsledare inom													
	I		Sc		R		N		A		X		K	
	n 364		n 65		n 59		n 22		n 51		n 28		n 135	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Män.....	324	89	37	57	41	70	19	86	29	57	18	64	86	64
Kvinnor.....	40	11	28	43	18	31	3	14	22	43	10	36	49	36

Tabell 9. Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer fördelade på kön och specialförbund.

Kön	Specialförbund									
	Bordtennis		Fotboll		Gymnastik		Ishockey		Övriga	
	n 39		n 49		n 56		n 55		n 165	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Män.....	37	95	49	100	33	59	54	98	151	92
Kvinnor.....	2	5	—	—	23	41	1	2	14	8

4.2.1 Parlamentariskt valda ledare

Inom idrottsorganisationerna har på vart organisationsplan för sig ordförandena något högre medianålder än sekreterarna och ombudsmännen, tabell 11.

Hos ordförandena och sekreterarna var för sig finns också en tendens till högre mediantal med högre organisationsplan. Inom distriktsidrottsförbunden har dock såväl ordförandena som sekreterarna högre medianålder än specialförbundens ordförande och sekreterare på riksplan.

Ordförandena inom specialförbunden på riksplan och inom distriktsidrottsförbunden har båda medianålder på nå-

got över 50 år. För resterande idrottsledarkategorier ligger medianåldern på omkring 40—50 år. Lägsta medianålder, något under 40 år, har de manliga ordförandena på lokalplan.

Går vi till övriga slag av organisationer, finner vi enligt tabell 12 att medianåldern genomgående ligger 8 å 14 år lägre än hos idrottsledarkategoriernas ordförandegrupper.

Även här sjunker medianåldern från riksplan till lokalplan, vilket gäller för såväl män som kvinnor.

4.2.2 Anställda ledare

Högst på åldersskalan ligger högsta tjänstemännen på riksplan och de båda kommunala ungdomsledarkategorierna,

Tabell 12. Parlamentariskt valda ledare inom övriga slag av organisationer fördelade på kön och ålder.

Ålder	Ordförande											
	Riksplan				Distriktsplan				Lokalplan			
	M		Kv		M		Kv		M		Kv	
	n 19		n 2		n 62		n 11		n 243		n 77	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
—24.....	—	—	—	(—)	6	10	1	(9)	74	31	32	42
25—34.....	7	37	—	(—)	23	37	3	(27)	65	27	18	23
35—44.....	5	26	—	(—)	8	13	3	(27)	57	23	15	20
45—54.....	5	26	1	(50)	17	27	4	(36)	40	16	11	14
55—64.....	2	11	1	(50)	7	11	—	(—)	4	2	1	1
65—.....	—	—	—	(—)	1	2	—	(—)	3	1	—	—
Median.....	39,5		(54,5)		37,0		(39,5)		31,0		28,1	

Tabell 13. Anställda ledare på riksplan fördelade på kön och ålder.

Ålder	Högsta tjm, Ö				Instruktörer, Ö				Andra tjm, Ö			
	M		Kv		M		Kv		M		Kv	
	n 15		n 3		n 16		n 5		n 59		n 16	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
—24.....	1	7	—	(—)	2	13	—	(—)	5	8	5	31
25—34.....	2	13	1	(33)	7	44	4	(80)	27	46	6	38
35—44.....	7	47	1	(33)	6	38	1	(20)	13	22	4	25
45—54.....	5	33	1	(33)	—	—	—	(—)	8	14	1	6
55—64.....	—	—	—	(—)	—	—	—	(—)	4	7	—	—
65—.....	—	—	—	(—)	1	6	—	(—)	2	3	—	—
Median.....	40,9		(39,5)		33,1		(30,8)		33,0		29,5	

Tabell 14. Anställda ledare på distriktsplan fördelade på kön och ålder.

Ålder	Kons., I		Tjm., Ö				Kons., K	
	M		M		Kv		M	
	n 12		n 38		n 5		n 19	
	f	%	f	%	f	%	f	%
—24.....	—	—	6	16	1	(20)	—	—
25—34.....	10	83	20	52	1	(20)	4	21
35—44.....	1	8	8	21	2	(40)	9	47
45—54.....	1	8	3	8	1	(20)	6	32
55—64.....	—	—	1	3	—	(—)	—	—
65—.....	—	—	—	—	—	(—)	—	—
Median.....	30,5		31,0		(37,0)		40,6	

Tabell 15. Anställda ledare på lokalplan fördelade på kön och ålder.

Ålder	Tjänstemän, Ö				Ungdomsg.f., Ö				Ungdomsg.f., K			
	M		Kv		M		Kv		M		Kv	
	n 29		n 9		n 9		n 1		n 49		n 8	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
—24.....	4	14	7	(78)	—	—	—	(—)	1	2	—	(—)
25—34.....	17	59	—	(—)	6	67	—	(—)	15	31	—	(—)
35—44.....	7	24	—	(—)	2	22	1	(100)	18	37	4	(50)
45—54.....	1	3	1	(11)	1	11	—	(—)	11	22	4	(50)
55—64.....	—	—	1	(11)	—	—	—	(—)	4	8	—	(—)
65—.....	—	—	—	(—)	—	—	—	(—)	—	—	—	(—)
Median.....	30,7		(22,7)		32,0				39,2		(44,5)	

vilka alla tre för de manliga ledarna har en medianålder på omkring 40 år. Se tabellerna 13—15.

Hos de anställda ledarna inom övriga slag av organisationer sjunker medianåldern från riks- till lokalplan.

4.2.3 Fritidsgruppsledare

Tabell 16 visar att inom idrottsorganisationerna har manliga fritidsgruppsledare något högre medianålder än kvinnliga, 32,9 mot 30,8 år. Inom de båda andra kategorierna är förhållandet däremot omvänt. Inom övriga slag av organisationer har de kvinnliga fritidsgruppsledarna en medianålder på 34,8 år mot männens 32,6 år. Inom den kommunala ungdomsverksamheten är

kvinnornas medianålder 40,4 år och männens 34,5 år.

Inom idrottsorganisationerna tenderar de manliga fritidsgruppsledarna att vara sex—sju år yngre än ordförandena på lokalplan. Inom övriga slag av organisationer är fritidsgruppsledarna däremot både bland männen och kvinnorna några år äldre än ordförandena på lokalplan.

4.2.4 Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Märkbara åldersdifferenser förekommer mellan ordförandena på lokalplan inom olika slag av organisationer, vilket framgår av tabell 17. Av de manliga

Tabell 16. Fritidsgruppsledare fördelade på kön och ålder.

Ålder	Fritidsgruppsledare inom											
	I				Ö				K			
	M		Kv		M		Kv		M		Kv	
	n 324		n 40		n 154		n 81		n 86		n 49	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
—24.....	66	20	15	38	47	31	28	35	12	14	8	16
25—34.....	114	35	8	20	37	24	12	15	31	36	10	20
35—44.....	99	31	12	30	35	23	19	24	22	26	11	23
45—54.....	39	12	4	10	25	16	12	15	15	17	15	31
55—64.....	6	2	1	3	8	5	10	12	4	5	5	10
65—.....	—	—	—	—	2	1	—	—	2	2	—	—
Median.....	32,9		30,8		32,6		34,8		34,5		40,4	

ledarna har scoutordförandena den högsta medianåldern, 42,5 år, och ordförandena inom nykterhetsorganisationerna den lägsta, (22,8 år), en differens på nära 20 år. Jämförelsevis låg medianålder, 23,8 år, har också de manliga ordförandena inom politiska organisationer.

Inom scoutorganisationerna och de religiösa organisationerna är de kvinnliga ordförandena i genomsnitt betydligt yngre än de manliga. Inom scoutorganisationerna är medianåldersdifferensen sju år och inom de religiösa organisationerna 15 år.

Fritidsgruppsledare

Som framgår av tabell 18 får vi även bland fritidsgruppsledarna betydande åldersolikheter.

Av de *manliga* fritidsgruppsledarna finner vi den högsta medianåldern, 41,0 år, inom de religiösa organisationerna, den näst högsta, 37,0 år, inom organisationsslag X. Därefter kommer de kommunalt verksamma fritidsgruppsledarna med en medianålder på 34,5 år. Lägsta medianålder, 27,0 år, har de manliga fritidsgruppsledarna inom nykterhetsorganisationerna och den näst lägsta, 28,1 år, ledarna inom de politiska organisationerna.

Av de *kvinnliga* fritidsgruppsledarna har de kommunalt verksamma ledarna den högsta medianåldern, 40,4 år, närmast följda av ledarna inom de religiösa organisationerna, 38,3 år. Lägsta medianålder har ledarna inom scoutorganisationerna och näst lägsta ledarna inom de politiska organisationerna.

Inom idrottsorganisationerna, de religiösa sammanslutningarna och scoutförbunden är männens medianålder något högre än kvinnornas. Inom politiska organisationer och inom kommunal ungdomsverksamhet blir förhållandet omvänt.

Scoutorganisationerna har en bimodal ålderskurva både bland män och kvinnor, vilket tyder på en yngre och en äldre ledargrupp. Den yngre omfattar åldrarna upp till 25 år och den äldre i första hand åldrarna 35—44 år. Tendens till en bimodal åldersfördelning återfinns också hos de kvinnliga ledarna inom idrotts- och religiösa organisationer.

Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer fördelade på specialförbund
Samtliga i tabell 19 redovisade specialförbund uppvisar i stort sett samma medianålder. De kvinnliga ledarna inom gymnastikförbundet tenderar ändå att i medeltal vara något yngre.

Tabell 17. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom

Ålder	Ordförande på									
	I				Sc				R	
	M		Kv		M		Kv		M	
	n 177		n 7		n 32		n 23		n 75	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
—24.....	20	11	—	(—)	—	—	3	13	17	23
25—34.....	40	23	2	(29)	8	25	8	35	16	21
35—44.....	61	35	1	(14)	10	31	5	22	24	32
45—54.....	43	24	2	(29)	13	41	7	30	13	17
55—64.....	13	7	—	(—)	1	3	—	—	3	4
65—.....	—	—	2	(29)	—	—	—	—	2	3
Median.....	39,2		(49,5)		42,5		35,5		36,4	

Tabell 18. Fritidsgruppsledare inom olika slag

Ålder	Fritidsgruppsledare									
	I				Sc				R	
	M		Kv		M		Kv		M	
	n 324		n 40		n 37		n 28		n 41	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
—24.....	66	20	15	38	15	41	12	43	2	5
25—34.....	114	35	8	20	6	16	4	15	12	29
35—44.....	99	31	12	30	12	32	6	21	10	24
45—54.....	39	12	4	10	3	8	2	7	13	32
55—64.....	6	2	1	2	—	—	4	14	4	10
65—.....	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—
Median.....	32,9		30,8		30,3		26,5		41,0	

Fritidsgruppsledare inom kommunal ungdomsverksamhet fördelade på slag av kommun

Av tabell 20 framgår att de manliga fritidsgruppsledarna i Stockholm har något högre medianålder än motsvarande ledare inom kategorin andra kommuner. Skillnaden är dock inte större än knappt tre år.

4.2.5 Fördelning på kön

Vid studium av tabell 21 kan man se att proportionen män och kvinnor är något olika inom olika åldersklasser. Hos ordförandena på lokalplan inom övriga slag av organisationer är den kvinnliga

andelen av ledarna störst i åldersklassen under 25 år. Inom den gruppen är 30 % av ordförandena kvinnor medan de utgör omkring 20 % av ordförandena inom resterande åldersklasser.

Hos fritidsgruppsledarna både inom övriga slag av organisationer och inom kommunal ungdomsverksamhet är den manliga dominansen särskilt påtaglig i åldersklassen 25—34 år, där männen utgör tre fjärdedelar av ledarstyrkan. Kvinnorna är procentuellt talrikare företrädare i övriga åldersklasser, speciellt i den lägsta och högsta. I åldersklassen —24 år består 37—40 % av ledarna av kvinnor och i åldersklassen 55—64 år tenderar kvinnorna att bli fler än männen.

Lika slag av organisationer fördelade på kön och ålder.

lokalplan inom

R		N				P				A			
Kv		M		Kv		M		Kv		M		Kv	
n 16		n 12		n 9		n 75		n 14		n 36		n 15	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
10	63	8	(67)	5	(56)	42	56	11	(79)	7	19	3	20
4	25	3	(25)	—	(—)	29	39	3	(21)	7	19	3	20
1	6	1	(8)	3	(33)	4	5	—	(—)	13	36	6	40
1	6	—	(—)	1	(11)	—	—	—	(—)	8	22	2	13
—	—	—	(—)	—	(—)	—	—	—	(—)	—	—	1	7
—	—	—	(—)	—	(—)	—	—	—	(—)	1	3	—	—
21,2		(22,8)		(23,9)		23,8		(20,5)		37,6		37,0	

v organisationer fördelade på kön och ålder.

inom

N				P				X				K			
M		Kv		M		Kv		M		Kv		M		Kv	
n 19		n 3		n 29		n 22		n 18		n 10		n 86		n 49	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
8	42	—	(—)	12	42	9	41	4	22	3	(33)	12	14	8	16
6	32	—	(—)	7	24	4	18	4	22	2	(20)	31	36	10	20
3	16	1	(33)	5	17	3	14	4	22	1	(10)	22	26	11	23
—	—	1	(33)	4	14	4	18	5	18	2	(20)	15	17	15	31
1	5	1	(33)	1	3	2	9	1	6	2	(20)	4	5	5	10
1	5	—	(—)	—	—	—	—	—	—	—	(—)	2	2	—	—
27,0		(49,5)		28,1		29,5		37,0		(34,5)		34,5		40,4	

Kommentarer

Folkräkningen 1960: III, tabell 2, anger att den ålder där hälften av en årsklass kvinnor har hunnit gifta sig ligger vid 23 år. Den förhållandevis ringa andelen kvinnor främst bland fritidsgruppsledarna i åldersklassen 25—34 år kan således hänga samman med att en stor del av kvinnorna i de åren har hunnit gifta sig och bli bundna av familj och småbarn.

4.2.6 Sammanfattning

Undersökningen visar att ungdomsorganisationerna i stort sett leds av personer i vuxen ålder. Medelvärde för valda ledarkategoriernas medianålder lig-

ger på omkring 40 år, något högre för ledarkategorierna på riksplan och något lägre för ledarkategorierna på lokalplan.

På lokalplan är det endast inom nykterhetsorganisationerna och de politiska organisationerna, som vi finner ledarkategorier med medianålder på 25 år eller därunder.

Inom flertalet ledarkategorier är spridningen i åldershänseende påtaglig.

Mer preciserat kan sägas:

att medianåldern är något högre inom idrottsledarkategorierna än inom motsvarande ledarkategorier inom övriga slag av organisationer;
att ordförandena på riksplan inom spe-

Tabell 19. Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer fördelade på specialförbund, kön och ålder.

Ålder	Bordtennis		Fotboll		Gymnastik				Ishockey		Annat	
	M		M		M		Kv		M		M	
	n 37		n 49		n 33		n 23		n 54		n 151	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
—24.....	10	27	5	10	6	(18)	8	35	11	20	34	23
25—34.....	12	32	24	49	12	36	6	26	17	32	49	32
35—44.....	12	32	14	29	12	36	7	30	17	32	44	29
45—54.....	3	8	4	8	3	9	2	9	9	17	20	13
55—64.....	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—	4	3
65—.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Median.....	31,6		32,6		33,3		30,3		33,9		33,0	

Tabell 20. Fritidsgruppsledare inom kommunal ungdomsverksamhet fördelade på slag av kommuner, kön och ålder.

Ålder	Stockholm				Göteborg				Andra kommuner			
	M		Kv		M		Kv		M		Kv	
	n 20		n 13		n 10		n 8		n 56		n 28	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
—24.....	5	25	—	(—)	3	(30)	3	(38)	4	7	5	18
25—34.....	4	20	3	(23)	1	(10)	1	(13)	26	46	6	21
35—44.....	5	25	6	(46)	2	(20)	—	(—)	15	27	5	18
45—54.....	4	20	3	(23)	4	(40)	2	(25)	7	13	10	36
55—64.....	2	10	1	(8)	—	(—)	2	(25)	2	4	2	7
65—.....	—	—	—	(—)	—	(—)	—	(—)	2	4	—	—
Median.....	36,5		(40,3)		(39,5)		(34,5)		33,7		40,5	

Tabell 21. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom övriga slag av organisationer. Fritidsgruppsledare inom övriga slag av organisationer och kommunal ungdomsverksamhet. Fördelning på kön och ålder.

Ålder	Ordf. på lokalplan inom			Fritidsgruppsledare inom					
	Ö			Ö			K		
	M		Kv	M		Kv	M		Kv
	n 240		n 77	n 152		n 81	n 233		n 37
	f	%	%	f	%	%	f	%	%
—24.....	106	70	30	75	63	37	20	60	40
25—34.....	83	78	22	49	76	24	41	76	24
35—44.....	72	79	21	54	65	35	33	67	33
45—54.....	51	78	22	37	68	32	30	50	50
55—64.....	5	80	20	18	44	56	9	44	56

cialförbunden och distriktsidrottsförbunden har medianålder på över 50 år;

att ordförandena inom specialförbunden och distriktsidrottsförbunden i regel är några år äldre än sina sekreterare och ombudsmän;

att medianåldersdifferensen från rikstills lokalplan inom idrottsorganisationerna är nära 15 år;

att medianåldersdifferensen från rikstills lokalplan bland de manliga ordförandena inom övriga slag av organisationer är ca åtta år;

att medianåldersdifferensen mellan högsta tjänstemännen på riksplantill tjänstemännen på lokalplan inom övriga slag av organisationer är omkring 10 år;

att det är förhållandevis stora medianåldersdifferenser mellan ledarna inom olika slag av organisationer både hos ordförandena på lokalplan och bland fritidsgruppsledarna;

att ordförandena på lokalplan i regel är något äldre än fritidsgruppsledarna. Inom nykterhetsorganisationerna och de religiösa organisationerna är förhållandet däremot omvänt;

att både manliga och kvinnliga fritids-

gruppsledare inom scoutorganisationerna företer bimodal ålderskurva med jämförelsevis få ledare i åldersklassen 25—34 år;

att den manliga dominansen bland fritidsgruppsledarna är särskilt stor inom åldersklassen 25—34 år, vilket kan sammanhånga med att en stor del av kvinnorna då hunnit gifta sig och få barn, vilket kanske binder dem vid hemmet;

att fördelningen på män och kvinnor, åtminstone bland fritidsgruppsledarna, synes nå en viss utjämning inom de högsta åldersklasserna.

4.3 Civilstånd

Redovisningen begränsas till att gälla parlamentariskt valda ledare på lokalplan och fritidsgruppsledare.

Av ordförandena på lokalplan inom övriga slag av organisationer är enligt tabell 22 57 % av männen gifta mot 44 % av kvinnorna. Fritidsgruppsledarna tenderar att genomgående ha något högre procent gifta och ungefär samma procent för män som kvinnor utom inom kommunal ungdomsverksamhet där 72 % av männen är gifta mot 53 % av kvinnorna.

Tabell 22. Fördelning på civilstånd. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom övriga slag av organisationer. Fritidsgruppsledare. Ålder t. o. m. 64 år.

Civilstånd	Ordförande på lokalplan inom				Fritidsgruppsledare inom											
	Ö				I				Ö				K			
	M		Kv		M		Kv		M		Kv		M		Kv	
	n 240		n 77		n 324		n 40		n 152		n 81		n 84		n 49	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ogift.....	103	43	41	53	102	32	14	35	61	40	31	38	17	20	14	29
Gift.....	137	57	34	44	211	65	25	63	89	59	47	58	60	72	26	53
Tidigare gift.....	—	—	2	3	11	3	1	2	2	1	3	4	7	8	9	18

Tab. 23. Kvinnliga ledare på lokalplan fördelade på ålder

Ålder	Kvinnl. ordf. på lokalplan				Kvinnliga fritidsgruppsledare											
	Ö				I				Ö				K			
	Og		G		Og		G		Og		G		Og		G	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
—19	16	100	—	—	7	(100)	—	(—)	15	94	1	6	2	(100)	—	(—)
20—34	20	59	14	41	7	47	8	53	12	50	12	50	8	57	6	43
35—64	5	20	20	80	—	—	17	100	4	11	34	89	4	17	20	83

Kvinnliga ledare fördelade på ålder och civilstånd

I tabell 23 har de kvinnliga ledarna fördelats på ålder och man kan nu se, att de kvinnliga ordförandena har något lägre procent gifta än fritidsgruppsledarna även inom en och samma åldersklass.

4.4 Huvudsysselsättning

Även här begränsas redovisningen till parlamentariskt valda ledare på lokalplan och fritidsgruppsledare.

Enligt tabell 24 förvärvsarbetar flertalet av de manliga ordförandena och fritidsgruppsledarna.

De kvinnliga ledarna delas på två huvudgrupper, en som förvärvsarbetar och en som sköter hem. En tredje och mindre grupp studerar. Bland ordfö-

randena förvärvsarbetar 47 % av kvinnorna medan en fjärdedel studerar och något större del sköter hem. Hos fritidsgruppsledarna förvärvsarbetar 51 % av ledarna inom den kommunala ungdomsverksamheten, 40 % av ledarna inom idrottsorganisationerna och 43 % inom övriga slag av organisationer medan omkring 40 % av samtliga kvinnliga fritidsgruppsledare sköter hem.

Det är genomgående något större procent kvinnor än män som studerar.

Vid specialstudium av åldersklassen under 25 år inom övriga slag av organisationer, finner man, enligt tabell 25, att det alltför är procentuellt fler kvinnor än män som studerar.

Hur fördelar sig då kvinnornas huvudsysselsättningar om man tar hänsyn till både ålder och civilstånd?

Av kvinnliga ordförande på lokalplan inom övriga slag av organisationer för-

Tabell 24. Fördelning på huvudsysselsättning och kön. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom övriga slag av organisationer. Fritidsgruppsledare. Ålder t.o.m. 64 år.

Huvudsysselsättning	Ordförande på lokalplan inom				Fritidsgruppsledare inom											
	Ö				I				Ö				K			
	M		Kv		M		Kv		M		Kv		M		Kv	
	n 240		n 77		n 324		n 40		n 152		n 81		n 84		n 49	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Förvärvsarbetar....	202	84	36	47	291	90	16	40	127	84	35	43	80	95	25	51
Studerar ..	32	13	19	25	28	9	7	18	22	14	16	20	3	4	4	8
Sköter hem	—	—	22	29	—	—	17	43	—	—	29	36	—	—	19	39
Annat	6	3	—	—	5	1	—	—	3	2	1	1	1	1	1	2

Tabell 25. Fördelning på huvudsysselsättning och ålder. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan och fritidsgruppsledare inom övriga slag av organisationer.

Huvudsysselsättning	Ålder — 24 år							
	Ordförande				Fritidsgruppsledare			
	M		Kv		M		Kv	
	n 74		n 32		n 47		n 28	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Förvärvsarbetar.....	38	51	14	44	25	53	11	39
Studerar.....	31	42	15	47	19	40	16	57
Sköter hem.....	—	—	3	9	—	—	1	4
Annat.....	5	7	—	—	3	7	—	—

Tab. 26. Fördelning på huvudsysselsättning, ålder och civilstånd. Kvinnliga parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom övriga slag av organisationer

Huvudsysselsättning	Kvinnliga ordförande på lokalplan inom övriga slag av organisationer									
	Ålder och civilstånd									
	— 19				20—34				35—64	
	Og		G		Og		G		Og	G
	n 16		n —		n 20		n 14		n 5	n 20
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Förvärvsarbetar..	4	25	—	—	10	50	10	(71)	5	(100)
Studerar.....	12	75	—	—	6	30	—	—	6	30
Sköter hem.....	—	—	—	—	4	20	4	(29)	—	—
Annat.....	—	—	—	—	—	—	—	—	14	70

Tabell 27. Fördelning på huvudsysselsättning ålder och civilstånd. Kvinnliga fritidsgruppsledare

Huvudsysselsättning	Kvinnliga fritidsgruppsledare inom I, Ö och K											
	Ålder och civilstånd											
	— 19				20—34				35—64			
	Og		G		Og		G		Og	G	Og	G
	n 24		n 1		n 27		n 26		n 8		n 71	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Förvärvsarbetar..	7	29	—	(—)	16	59	12	46	7	(88)	23	32
Studerar.....	17	71	—	(—)	10	37	—	—	—	—	—	—
Sköter hem.....	—	—	1	(100)	1	4	13	50	1	(12)	48	68
Annat.....	—	—	—	(—)	—	—	1	4	—	—	—	—

värvsarbetar eller studerar, enligt tabell 26, huvudparten av både gifta och ogifta kvinnor i åldersklassen 20—34 år medan 70 % av de gifta kvinnorna i åldersklassen 35—64 år sköter hem.

Svaren fördelar sig ungefär likadant bland kvinnliga fritidsgruppsledare, ta-

bell 27. Avvikelserna gäller främst åldersklassen 20—34 år inom vilken 46 % av de gifta kvinnliga fritidsgruppsledarna förvärvsarbetar och 50 % sköter hem.

Tillsammans visar tabellerna 26 och 27 att de kvinnliga ordförandena på

lokalplan och fritidsgruppsledarna tenderar att domineras av gifta hemmakinor och ogifta förvärvsarbetande kvinnor men att det ändå finns en relativt stor procent kvinnliga ledare som både är gifta och förvärvsarbetar.

Sammanfattning

Mellan 84 och 95 % av de manliga ledarna förvärvsarbetar och mellan 4 och 14 % studerar. Av de kvinnliga ledarna är det mellan 40 och 50 % som förvärvsarbetar och mellan 8 och 25 % som studerar medan resten sköter hem. Inom en och samma åldersgrupp är det relativt större procent kvinnor än män som studerar.

Vid fördelning av de *kvinnliga* ledarna på ålder och civilstånd framkommer att i åldersklassen 20—34 år förvärvsarbetar flertalet ogifta kvinnor och ungefär hälften av de gifta fritidsgruppsledarna. Inom åldersklassen 35—

64 år förvärvsarbetar omkring 30 % av alla gifta ledare medan omkring 70 % sköter hemmet.

4.5 Yrkesställning

Samtliga förvärvsarbetande i undersökningen har ombetts att ange yrke så utförligt som möjligt. Vid kodifieringen har Folkräkningens alfabetiska yrkesregister 20.3.61 följts. Med hjälp härav har enkätpersonerna fördelats på yrkesställning, egen företagare, tjänsteman, arbetare, enligt Folkräkningen 1960.

Eftersom alla anställda ledare är att betrakta som tjänstemän, har i tabell 28 endast medtagits parlamentariskt valda och fritidsgruppsledare. Tabellen visar att det är en stark dominans av tjänstemän inom flertalet ledarkategorier.

De egna företagen och tjänstemännen är procentuellt talrikast på riks-

Tabell 28. Förvärvsarbetande parlamentariskt valda ledare och fritidsgruppsledare fördelade på kön och yrkesställning.

Ledarkategorier	Antal		Egen företagare				Tjänsteman				Arbetare			
	M	Kv	M		Kv		M		Kv		M		Kv	
	n	n	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Parlamentariskt valda ledare														
<i>Rikspan</i>														
Ordförande, SF ...	22	—	4	18	—	—	18	82	—	—	—	—	—	—
Sekreterare, SF ...	21	—	—	—	—	—	20	95	—	—	1	5	—	—
Ordförande, Ö	18	1	3	17	—	(—)	14	78	1	(100)	1	6	—	(—)
<i>Distriktsplan</i>														
Ordförande, SF ...	57	—	7	12	—	—	45	79	—	—	5	9	—	—
Sekreterare, SF ...	50	1	4	8	—	(—)	37	74	1	(100)	9	18	—	(—)
Ombudsmän, SF ..	26	—	4	16	—	—	16	64	—	—	5	20	—	—
Ordförande, DF ...	10	—	—	—	—	—	10	100	—	—	—	—	—	—
Sekreterare, DF ...	12	—	2	17	—	—	10	83	—	—	—	—	—	—
Ordförande, Ö	53	3	8	15	—	(—)	34	64	3	(100)	11	21	—	(—)
<i>Lokalplan</i>														
Ordförande, I.	160	5	9	6	—	(—)	106	66	5	(100)	45	28	—	(100)
Ordförande, Ö	202	35	28	14	—	—	124	61	30	86	50	25	5	14
Fritidsgruppsledare														
Fritidsgr. I., I.	291	16	15	5	—	—	157	54	13	81	119	41	3	19
Fritidsgr. I., Ö	127	34	10	8	—	—	82	65	29	85	35	28	5	15
Fritidsgr. I., K.	80	25	3	4	—	—	48	60	22	88	29	36	3	12

plan och fåtaligast på lokalplan. Mellan 78 och 95 % av de manliga ledarna på riksplan är tjänstemän mot mellan 61 och 66 % av de manliga ordförandena på lokalplan. De manliga fritidsgruppsledarna har mellan 54 och 65 % tjänstemän.

På lokalplan består 25—28 % av de manliga ordförandena av arbetare. Bland fritidsgruppsledarna blir motsvarande procenttal i vissa fall något högre. De kvinnliga fritidsgruppsledarna har endast 12—19 % arbetare.

På samtliga organisationsplan har de manliga ordförandena inom idrottsorganisationerna procentuellt fler tjänstemän än övriga slag av organisationer. Bland de manliga fritidsgruppsledarna är förhållandet omvänt.

4.5.1 Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Det framgår av tabell 29 att scoutorganisationerna har den största procenten tjänstemän med 91 % och därefter de religiösa organisationerna med 74 %.

Högsta andel arbetare har kategorin andra slag av organisationer med 43 %, närmast följda av de politiska organisationerna med 38 %.

Fritidsgruppsledare

Tabell 30 visar att tjänstemännen är procentuellt talrikast inom de religiösa organisationerna, 82 %, och inom organisationsslag X (71 %).

Den största andelen arbetare bland fritidsgruppsledarna har scoutorganisationerna med 44 %, därefter idrottsorganisationerna med 41 %. Inom de religiösa organisationerna utgör arbetarna endast åtta procent.

Inom flertalet organisationsslag är fördelningen på tjänstemän och arbetare i stort densamma hos ordförande och fritidsgruppsledare. Man kan möjligen utläsa en viss tendens till större andel arbetare bland fritidsgruppsledarna. Inom scoutorganisationerna är denna tendens definitiv.

4.5.2 Fördelning på ålder och yrkeställning

Yrkeställning brukar samvariera med ålder. Detta visar också Folkräkningen

Tabell 29. Yrkeställning. Manliga parlamentariskt valda ledare på lokalplan fördelade på slag av organisation.

Yrkeställning	Ordförande på lokalplan inom									
	I		Sc		R		P		A	
	n 160		n 32		n 61		n 61		n 30	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Egen företagare....	9	6	—	—	8	13	12	20	4	13
Tjänsteman.....	106	66	29	91	45	74	26	43	13	43
Arbetare.....	45	28	3	9	8	13	23	38	13	43

Tabell 30. Yrkeställning. Manliga fritidsgruppsledare fördelade på slag av organisation

Yrkeställning	I		Sc		R		N		A		X		K	
	n 291		n 27		n 39		n 15		n 25		n 14		n 80	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Egen företagare.....	15	5	1	4	4	10	3	20	1	4	1	(7)	3	4
Tjänsteman.....	157	54	14	52	32	82	8	53	15	60	10	(71)	48	60
Arbetare.....	119	41	12	44	3	8	4	27	9	36	3	(21)	29	36

1960: IX, tab. 4, vars uppgifter vi i tabell 31 omräknat till procenttal.

Tabell 31 låter oss förstå, att tjänstemännen är överrepresenterade inom valda ledarkategorier jämfört med förvärvsarbetande befolkning i hela riket. Underrepresenterade är först och främst arbetarna men inom åtminstone flertalet ledarkategorier också de egna företagsarna.

För en mer exakt jämförelse med Folkkräkningen 1960 kan vi dela upp manliga ordförande på lokalplan och fritidsgruppsledare efter ålder och yrkesställning.

I förhållande till Folkkräkningen 1960 visar tabellerna 32—36:

att tjänstemännen är överrepresenterade i varje åldersklass medan framför allt arbetarna är underrepresenterade.

Egna företagsarna är något överrepresenterade i de lägsta åldersklasserna inom övriga slag av organisationer, främst bland ordförande och fritids-

gruppsledare. Däremot är de genomgående något underrepresenterade i de högsta åldersklasserna.

4.5.3. Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan sägas:

att i jämförelse med Folkkräkningen 1960 företer samtliga ledarkategorier en betydande överrepresentation för yrkesställning tjänstemän. Procenttalen är omkring 2—3 gånger högre än Folkkräkningens;

att både de egna företagsarna och tjänstemännen är procentuellt talrikast på riksplan och fåtaligast på lokalplan, varvid lägsta procenttal gäller för fritidsgruppsledarna;

att i första hand arbetarna är underrepresenterade bland valda ledarkategorier, i synnerhet på riks- och distriktsplan;

att även efter fördelning av manliga ordförande på lokalplan och fri-

Tabell 31. Manlig förvärvsarbetande befolkning i hela riket efter ålder och yrkesställning enligt Folkkräkningen 1960.

Yrkesställning	Ålder					Totalt
	—24	25—34	35—44	45—54	55—64	
	%	%	%	%	%	%
Egen företagare.....	1	9	17	23	28	16
Tjänsteman.....	21	33	33	25	21	27
Arbetare.....	78	58	50	52	51	57

Tabell 32. Yrkesställning. Manliga förvärvsarbetande parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom idrottsorganisationer fördelade på ålder.

Yrkesställning	Ordförande på lokalplan inom I					Totalt
	Ålder					
	—24	25—34	35—44	45—54	55—64	
	n 6	n 38	n 61	n 43	n 12	
	%	%	%	%	%	%
Egen företagare.....	(—)	10	5	5	(—)	6
Tjänsteman.....	(50)	61	67	70	(75)	66
Arbetare.....	(50)	29	28	26	(25)	28

Tabell 33. Yrkesställning. Manliga förvärvsarbetande parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom övriga slag av organisationer fördelade på ålder.

Yrkesställning	Ordförande på lokalplan inom Ö					
	Ålder					Totalt
	—24	25—34	35—44	45—54	55—64	
	n 38	n 63	n 57	n 40	n 4	
	%	%	%	%	%	%
Egen företagare.....	8	19	18	5	(25)	14
Tjänsteman.....	47	56	70	70	(75)	61
Arbetare.....	45	25	12	25	(—)	25

Tabell 34. Yrkesställning. Manliga förvärvsarbetande fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer fördelade på ålder.

Yrkesställning	Fritidsgruppsledare inom I					Totalt
	Ålder					
	—24	25—34	35—44	45—54	55—64	
	n 36	n 111	n 99	n 39	n 6	
	%	%	%	%	%	%
Egen företagare.....	—	5	8	5	(—)	5
Tjänsteman.....	42	58	54	51	(67)	54
Arbetare.....	58	38	37	44	(33)	41

Tabell 35. Yrkesställning. Manliga förvärvsarbetande fritidsgruppsledare inom övriga slag av organisationer fördelade på ålder.

Yrkesställning	Fritidsgruppsledare inom Ö					Totalt
	Ålder					
	—24	25—34	35—44	45—54	55—64	
	n 25	n 34	n 35	n 25	n 8	
	%	%	%	%	%	%
Egen företagare.....	4	12	3	12	(13)	8
Tjänsteman.....	44	82	63	60	(74)	65
Arbetare.....	52	6	34	28	(13)	28

Tabell 36. Yrkesställning. Manliga förvärvsarbetande fritidsgruppsledare inom kommunal ungdomsverksamhet fördelade på ålder.

Yrkesställning	Fritidsgruppsledare inom K					Totalt
	Ålder					
	—24	25—34	35—44	45—54	55—64	
	n 9	n 30	n 22	n 16	n 3	
	%	%	%	%	%	%
Egen företagare.....	(—)	3	5	6	(—)	4
Tjänsteman.....	(33)	60	64	75	(33)	60
Arbetare.....	(67)	37	31	19	(67)	36

tidsgruppsledare på ålder, är tjänstemännen överrepresenterade och arbetarna underrepresenterade inom varje åldersklass medan de egna företagen är något överrepresenterade i de lägsta åldersklasserna inom övriga slag av organisationer men underrepresenterade för övrigt;

att vid uppdelning på slag av organisation är tjänstemännen bland *ordförandena på lokalplan* särskilt talrika inom scout- och religiösa organisationer, arbetarna förhållandevis många inom politiska och kategorin andra slag av organisationer, att tjänstemännen hos *fritidsgruppsledarna* är talrikast inom religiösa organisationer och organisationsslag X och arbetarna inom scout- och idrottsorganisationerna och därefter inom kategorin andra slag av organisationer och kommunal ungdomsverksamhet;

att indelning på yrkesställning tyder på att det inom scoutorganisationerna är olika slag av personer som är ordförande och fritidsgruppsledare; att tendens i den riktningen också finns inom idrottsorganisationerna.

4.6 Nuvarande bostadsort

Ledarna har ombetts att uppge nuvarande bostadsort, dess kommun och län.

Med hjälp härav har personens bostadsort klassificerats på agglomerationsnivå, varvid Neymarks¹ indelning varit vägledande:

1. Den egentliga landsbygden (mindre än 50 % tätortsbefolkning)
2. Den agglomererade landsbygden (minst 50 % tätortsbefolkning)
3. Städer upp till 10 000 invånare

4. Städer med 10 001—30 000 invånare

5. Städer med 30 001 invånare eller flera

6. Stockholm, Göteborg, Malmö.

Det bör observeras, att boende i t. ex. någon av de närmaste grannkommunerna till Stockholm, enligt denna indelning, kan ha sin dagliga vistelse i Stockholm men ändå kodifieras för vilken som helst av kolumnerna 1—5.

Som frågan ställts, behöver bostadsort ej vara identisk med mantalsort. Intervjupersonen har också själv fått avgöra vilken tidsutsträckning som ska läggas in i begreppet »nuvarande».

Kodifiering på agglomerationsnivå har skett med Folkräkningen 1960:VI, tabell 1 som källa.

4.6.1 Parlamentariskt valda ledare

Det framgår av tabell 37 att ledarnas agglomerationsnivå sjunker från rikstillsammans till lokalplan. På riksplän är två tredjedelar av ledarna eller fler bosatta i städer mot knappt hälften av ledarna på lokalplan. Av riksplänets ordförande inom idrottsorganisationernas specialförbund är 59 % bosatta i Stockholm, Göteborg eller Malmö. Det är 38 % av specialförbundens sekreterare på riksplän och 24 % av ordförandena på riksplän inom övriga slag av organisationer. Men av de sistnämnda är lika stor andel bosatt på agglomererad landsbygd.

Även när vi kommer till distriktsplan är den övervägande delen av ledarna inom samtliga kategorier bosatta i städer, men det är övervägande medelstora och större städer.

Av ordförandena på lokalplan är omkring 30 % bosatta på egentlig landsbygd och 26 % på agglomererad landsbygd.

¹ Neymark: Selektiv rörlighet. Stockholm 1961.

Tabell 37. Nuvarande bostadsort. Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier		Landsbygd			Städer				
		Egentlig	Agglom.	S:a	Invånarantal			Sthlm, Gbg, Malmö	S:a
					—10 000	10 001— 30 000	30 001—		
	n	%	%	%	%	%	%	%	%
<i>Rikspan</i>									
Ordförande, SF.....	22	—	18	18	—	9	14	59	82
Sekreterare, SF.....	21	—	5	5	—	10	48	38	96
Ordförande, Ö.....	21	10	24	34	5	14	24	24	67
<i>Distriktsplan</i>									
Ordförande, SF.....	57	4	16	20	12	30	32	7	81
Sekreterare, SF.....	52	8	13	21	10	29	29	12	80
Ombudsmän, SF.....	26	12	15	27	4	27	35	8	74
Ordförande, DF.....	10	10	30	40	10	30	20	—	60
Sekreterare, DF.....	12	—	—	—	8	25	50	17	100
Ordförande, Ö.....	73	25	21	46	7	23	19	5	54
<i>Lokalplan</i>									
Ordförande, I.....	184	27	26	53	5	21	11	11	48
Ordförande, Ö.....	320	30	26	56	7	16	13	9	45

På alla tre organisationsplanen tenderar ordförandena inom idrottsorganisationerna att ha högre agglomerationsnivå än ordförandena inom övriga slag av organisationer.

4.6.2 Anställda ledare

På rikspan är drygt 60 % av de anställda ledarna bosatta i städer. Tabell 38. Därav är omkring hälften bosatta i

någon av städerna Stockholm, Göteborg eller Malmö. Men mellan ungefär en fjärdedel och en tredjedel av ledarna är bosatta på agglomererad landsbygd.

På distriktsplan är 83 % av idrottskonsulenterna bosatta i städer och 79 % av de kommunala ungdomskonsulenterna mot 59 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer.

Tabell 38. Nuvarande bostadsort. Anställda ledare.

Ledarkategorier		Landsbygd			Städer				
		Egentlig	Agglom.	S:a	Invånarantal			Sthlm, Gbg, Malmö	S:a
					—10 000	10 001— 30 000	30 001—		
	n	%	%	%	%	%	%	%	%
<i>Rikspan</i>									
Högsta tjm, Ö.....	18	11	28	39	—	—	22	39	61
Instruktörer, Ö.....	21	—	38	38	—	14	19	29	62
Andra tjm, Ö.....	75	11	24	35	—	12	16	37	65
<i>Distriktsplan</i>									
Konsulenter, I.....	12	—	17	17	8	33	42	—	83
Tjänstemän, Ö.....	43	21	21	42	5	28	19	7	59
Konsulenter, K.....	19	—	21	21	—	16	47	16	79
<i>Lokalplan</i>									
Tjänstemän, Ö.....	38	2	6	8	—	25	48	19	92
Ungdomsg.f., Ö.....	10	—	—	—	—	—	100	—	100
Ungdomsg.f., K.....	57	—	5	5	—	—	40	54	94

Tabell 39. Nuvarande bostadsort. Fritidsgruppsledare,

Fritidsgruppsledare inom		Landsbygd			Städer				
		Egentlig	Agglom.	S:a	Invånarantal			Sthlm, Gbg, Malmö	S:a
					—10 000	10 001— 30 000	30 001—		
n	%	%	%	%	%	%	%	%	
I..... 364	17	23	40	6	19	21	14	60	
Ö..... 235	18	29	47	3	21	17	12	53	
K..... 135	2	8	10	—	16	23	51	90	

Idrottskonsulenterna är till största del bosatta i medelstora och större städer, dock inte i någon av storstäderna Stockholm, Göteborg, Malmö. Nära hälften av de kommunala ungdomskonsulenterna är bosatta i större städer och 16 % av dem i någon av storstäderna Stockholm, Göteborg, Malmö.

På lokalplan är nästan samtliga anställda ledare bosatta i städer, främst större städer. Av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna är något över hälften bosatta i Stockholm, Göteborg eller Malmö.

4.6.3 Fritidsgruppsledare

I förhållande till ordförandena på lokalplan är fritidsgruppsledarna i större utsträckning bosatta på agglomererad landbygd och i Stockholm, Göteborg eller Malmö och större städer. Totalt erhåller fritidsgruppsledarna därigenom högre procent bosatta i städer än ordförandena, vilket framgår av tabell 39.

De kommunalt verksamma fritidsgruppsledarna är till 59 % bosatta i Stockholm, Göteborg eller Malmö och till 23 % i större städer. Överensstämmelsen i bostadsort med de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna är märkbar.

4.6.4 Kommentarer

Jämför vi de parlamentariskt valda ledarna på lokalplan med fritidsgrupps-

ledarna finner vi, att de sistnämnda inom såväl idrottsorganisationerna som övriga slag av organisationer är proportionellt fler i städer, inklusive storstäderna Stockholm, Göteborg, Malmö, medan ordförandena är proportionellt fler på landsbygd.

Om det är så att ledarna mestadels bor på samma ort som där de har sina ledaruppdrag, skulle våra resultat tyda på att antalet fritidsgrupper per ordförandeburen lokal enhet (förening) är fler i städer än på landsbygd. Differensen gäller främst större städer och storstäder.

4.6.5 Nuvarande bostadsort efter fördelning på slag av organisation

Största andelen bosatta i städer bland ordförandena återfinns, enligt tabell 40, inom kategorin andra slag av organisationer och därefter inom scoutorganisationerna. Av alla organisationslag har scoutorganisationerna den största andelen bosatta i någon av storstäderna Stockholm, Göteborg eller Malmö.

Ordförandena inom de politiska och nykterhetsarbetande organisationerna har det procentuellt lägsta antalet bosatta i någon av storstäderna Stockholm, Göteborg eller Malmö. De har i gengäld den högsta andelen bosatta på egentlig landsbygd, där omkring hälften av ordförandena inom de politiska organisationerna bor och 43 % av ord-

Tabell 40. Nuvarande bostadsort. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom olika slag av organisation.

Nuvarande bostadsort	Ordförande på lokalplan inom					
	I	Sc	R	N	P	A
	n 184	n 55	n 91	n 21	n 89	n 51
	%	%	%	%	%	%
Egentlig landsbygd.....	27	20	22	43	51	18
Agglomererad landsbygd.....	26	29	31	10	18	29
Landsbygd summa.....	53	49	53	53	69	47
Städer med —10 000 inv.	5	4	8	—	9	8
Städer med 10 001—30 000 inv. ...	21	20	13	29	11	17
Städer med 30 001— inv.	11	11	15.	14	8	16
Sthlm, Göteborg, Malmö.....	11	16	11	5	3	12
Städer summa.....	48	51	47	48	31	53

förändena inom nykterhetsorganisationerna.

Vi har tidigare funnit att *fritidsgruppsledarna* i större omfattning än ordförandena är bosatta i städer. Detta gäller även efter fördelning på slag av organisation, tabell 41. Undantag utgör dock religiösa organisationer, inom vilka förhållandet är omvänt.

Jämte nykterhetsorganisationerna har de religiösa organisationerna också den av alla organisationsslag lägsta andelen

fritidsgruppsledare bosatta i Stockholm, Göteborg eller Malmö.

Av de kommunalt verksamma fritidsgruppsledarna är 90—95 % bosatta i städer. De kommunala fritidsgruppsledare som har sina ledaruppdrag i Stockholm eller Göteborg är till ca 90 % bosatta i dessa städer. 51 % av de ledare som har sitt ledaruppdrag i annan kommun är likväl bosatt i storstad. Anledning till detta sista kan vara stor andel ledare med uppdrag i Malmö.

Tabell 41. Nuvarande bostadsort. Fritidsgruppsledare fördelade på olika slag av organisation.

Nuvarande bostadsort	Fritidsgruppsledare inom								
	I	Sc	R	N	A	X	K		
	n 364	n 65	n 59	n 22	n 51	n 28	Sthlm n 33	Gbg n 18	Ak n 84
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Egentlig landsbygd.....	17	9	25	9	22	21	—	—	2
Agglomererad landsbygd.....	23	35	36	36	23	7	6	5	8
Landsbygd summa.....	40	44	61	45	45	28	6	5	10
Städer med —10 000 inv.	6	3	5	—	2	4	—	—	—
Städer med 10 001—30 000 inv. ...	19	19	22	23	12	35	—	5	16
Städer med 30 001— inv.	21	23	7	27	16	21	6	—	23
Sthlm, Göteborg, Malmö...	14	11	5	5	25	11	88	90	51
Städer summa.....	60	56	39	55	55	71	94	95	90

Tabell 42. Nuvarande bostadsort. Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationers specialförbund.

Nuvarande bostadsort	Fritidsgruppsledare inom			
	Bordt.	Fotb.	Gymn.	Ish.
	n 39	n 49	n 56	n 55
	%	%	%	%
Egentlig landsbygd	38	20	20	17
Agglomererad landsbygd	18	31	21	27
Landsbygd summa	56	51	41	44
Städer med —10 000 inv.	5	—	7	9
Städer med 10 001—30 000 inv.	13	14	20	24
Städer med 30 001— inv.	16	23	25	14
Stockholm, Göteborg, Malmö	10	12	7	9
Städer summa	44	49	59	56

Inom organisationsslag X är 71 % av fritidsgruppsledarna bosatta i städer och inom idrottsorganisationerna 60 %.

Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer fördelade på specialförbund

Inom bordtennis- och fotbollförbundet är drygt hälften av fritidsgruppsledarna bosatta på landsbygd. Bordtennisförbundet har därtill särskilt stor andel bosatt på egentlig landsbygd. Tabell 42.

Bordtennis- och fotbollförbundet har icke förty större andel fritidsgruppsledare än de båda andra specialförbunden bosatta i Stockholm, Göteborg, Malmö.

Gymnastik- och ishockeyförbundets ledare synes till stor del vara bosatta i medelstora och större städer.

4.6.6 Sammanfattning

Parlamentariskt valda ledare

Agglomerationsnivån för ledarkategoriernas bostadsort sjunker märkbart från riks- till lokalplan. Det innebär i korthet:

att av ledarna på riksplan är två tredjedelar eller fler bosatta i städer, med

för ordförandena högsta procenttal för Stockholm, Göteborg, Malmö; att ledarna på distriktsplan till övervägande del är bosatta i medelstora större städer; att ledarna på lokalplan till övervägande del är bosatta på landsbygd; att ledarna inom idrottsorganisationerna genomgående har högre agglomerationsnivå som bostadsort än ordförandena inom övriga slag av organisationer.

Anställda ledare

Hos anställda ledare visar undersökningen:

att ledarna på riksplan i större omfattning än ledarna på distriktsplan är bosatta i Stockholm, Göteborg eller Malmö;

att de anställda ledarna på lokalplan till över 90 % är bosatta i städer, i synnerhet större städer.

Fritidsgruppsledare

Det framgår:

att fritidsgruppsledarna i större omfattning än ordförandena är bosatta i städer;

att de kommunala fritidsgruppsledarna

främst är bosatta i Stockholm, Göteborg, Malmö och därefter i större städer.

Fördelning på slag av organisation

Undersökningen avser härvidlag ordförande på lokalplan och fritidsgruppsledare. Resultaten anger:

att märkbara differenser föreligger mellan slag av organisation vad avser ledarnas bostadsort;

att ordförandena även inom varje organisationsslag för sig har flertalet bosatta på landsbygd, men att scout- och gruppen andra slag av organisationer utgör undantag härifrån;

att ordförandena inom nykterhets- och politiska organisationer av alla organisationsslag har lägsta andelen ledare bosatta i Stockholm, Göteborg, Malmö;

att fritidsgruppsledarna inom varje organisationsslag för sig i större utsträckning än ordförandena är bosatta i städer med undantag för fritidsgruppsledarna inom religiösa organisationer;

att nykterhetsorganisationerna tillsammans med de religiösa organisationerna av alla organisationsslag har lägsta andelen ledare bosatta i Stockholm, Göteborg, Malmö;

att de kommunala fritidsgruppsledarna till största delen är bosatta i Stockholm, Göteborg, Malmö;

att fritidsgruppsledarna inom bordtennis- och fotbollförbundet till större del än ledarna inom gymnastik- och ishockeyförbundet är bosatta på landsbygd.

4.7 Skolutbildning

Endast högsta angivna skolutbildning har medtagits.

Frågan har innehållit följande svarsalternativ. (I tabellerna används förkortningar angivna inom parentes.):

Folkskola, enhetsskola, grundskola, yrkesskola eller motsvarande (Fsk)

Folkhögskola (Fhsk)

Realskola, flickskola, lägre ingenjörsexamen eller motsvarande (Rsk)

Studentexamen eller motsvarande (St.-ex.)

Tabell 43. Skolutbildning. Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier		Skolutbildning					
		Fsk	Fhsk	Rsk	St. ex.	Ak.st.	An
	n	%	%	%	%	%	%
<i>Rikspan</i>							
Ordförande, SF	22	14	—	—	46	41	—
Sekreterare, SF	21	14	—	28	24	29	5
Ordförande, Ö	21	24	14	14	—	43	5
<i>Distriktsplan</i>							
Ordförande, SF	57	37	4	25	16	19	—
Sekreterare, SF	52	43	6	26	10	14	2
Ombudsmän, SF	26	46	—	23	8	23	—
Ordförande, DF	10	10	20	50	10	10	—
Sekreterare, DF	12	42	—	33	17	8	—
Ordförande, Ö	73	33	25	22	6	12	3
<i>Lokalplan</i>							
Ordförande, I	184	48	7	16	16	13	—
Ordförande, Ö	320	37	12	25	18	8	—

Akademiska studier (Ak.st.)

Annan skolutbildning, ange vilken (An).

4.7.1 Parlamentariskt valda ledare

Av tabell 43 ser vi att ledarna på riksplan tenderar att ha högre skolutbildning än ledarna på lokalplan. På riksplan har över 40 % av ordförandena akademiska studier bakom sig. Inte mindre än 87 % av ordförandena inom idrottsorganisationernas specialförbund på riksplan har studentexamen eller däröver.

Tar vi enbart hänsyn till akademiska studier eller enbart folkskola, sjunker utbildningsnivån även från distrikts- till lokalplan, om vi jämför ordförandegrupperna med varandra. Undantag beträffande akademiska studier utgör ordförandena inom distriktsidrottsförbunden.

Av alla ledare från riks- till lokalplan har över hälften en skolutbildning som överstiger enbart folkskola.

På distrikts- och lokalplan har 18—35 % en skolutbildning motsvarande studentexamen eller däröver.

4.7.2 Anställda ledare

Tabell 44 anger anställda ledarnas skolutbildning. Genomsnittligt sett högsta skolutbildning har ledarna på riksplan med omkring 25—40 % som har lägst studentexamen. Lägst skolutbildning av riksplanets tre ledarkategorier har instruktörerna.

På distriktsplan har 25 % av idrottskonsulenterna lägst studentexamen och 42 % enbart folkskola. Tjänstemännen inom övriga slag av organisationer uppvisar endast 7 % som har lägst studentexamen och 51 % med enbart folkskola. De kommunala ungdomskonsulenterna har 21 % med studentexamen eller mer och 32 % med enbart folkskola.

På lokalplan har tjänstemännen inom övriga slag av organisationer genomsnittligt något högre skolutbildning än sina kolleger på distriktsplan. Men av ungdomsgårdsföreståndarna har 65—79 % enbart folkskola.

Om man jämför ordförande och anställda ledare inom samma organisationsgrupp och inom vardera riks-, distrikts- och lokalplan, framgår att ordförandena genomgående har något

Tabell 44. Skolutbildning. Anställda ledare.

Ledarkategorier	n	Skolutbildning					
		Fsk	Fhsk	Rsk	St.ex.	Ak.st.	An
<i>Riksplan</i>		%	%	%	%	%	%
Högsta tjm, Ö.....	18	11	17	28	17	22	6
Instruktörer, Ö.....	21	29	29	19	19	5	—
Andra tjm, Ö.....	75	20	11	31	17	20	1
<i>Distriktsplan</i>							
Konsulenter, I.....	12	42	8	25	8	17	—
Tjänstemän, Ö.....	43	51	26	16	2	5	—
Konsulenter, K.....	19	32	16	32	5	16	—
<i>Lokalplan</i>							
Tjänstemän, Ö.....	38	29	26	21	8	13	3
Ungdomsgårdsf., Ö.....	10	70	—	20	10	—	—
Ungdomsgårdsf., K.....	57	65	9	21	2	4	—

högre utbildningsnivå än de anställda ledarna.

4.7.3 Fritidsgruppsledare

Fritidsgruppsledarna, tabell 45, tenderar att ha lägre skolutbildning än ordförandena på lokalplan. 50—65 % av fritidsgruppsledarna har enbart folkskola och 10—20 % har lägst studentexamen.

Största andel med enbart folkskola

har fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationerna, därefter inom den kommunala ungdomsverksamheten.

4.7.4 Fördelning på slag av organisation

Vid jämförelse mellan tabellerna 46 och 47 kan man konstatera, att det även i fråga om högsta skolutbildning föreligger klara differenser mellan olika slag av organisationer men också att det inom ett och samma slag av organisa-

Tabell 45. Skolutbildning. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom		Skolutbildning					
		Fsk	Fhsk	Rsk	St. ex.	Ak.st.	An
	n	%	%	%	%	%	%
I.....	364	64	3	18	8	6	1
Ö.....	235	51	11	16	14	6	2
K.....	135	59	10	21	6	3	1

Tabell 46. Skolutbildning. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan fördelade på slag av organisation.

Skolutbildning	Ordförande på lokalplan inom					
	I	Sc	R	N	P	A
	n 184	n 55	n 91	n 21	n 89	n 51
	%	%	%	%	%	%
Folkskola	48	27	19	57	45	55
Folkhögskola	7	4	21	19	10	10
Realskola	16	35	28	14	18	24
Studentexamen	16	16	25	10	19	8
Akademiska studier	13	16	8	—	8	4
Annan skolutbildning	—	2	—	—	—	—

Tabell 47. Skolutbildning. Fritidsgruppsledare fördelade på slag av organisation.

Skolutbildning	Fritidsgruppsledare inom						
	I	Sc	R	N	A	X	K
	n 364	n 65	n 59	n 22	n 51	n 28	n 135
	%	%	%	%	%	%	%
Folkskola	64	55	34	82	59	43	59
Folkhögskola	3	5	20	—	12	7	10
Realskola	18	19	9	9	20	29	21
Studentexamen	8	15	17	9	10	14	6
Akademiska studier	6	3	15	—	—	7	3
Annan skolutbildning	1	3	5	—	—	—	1

tion är differenser mellan ordförande och fritidsgruppsledare. De senare tenderar att inom alla jämförbara organisationsslag ha lägre utbildningsnivå.

Differensen i skolutbildning mellan ordförandena och fritidsgruppsledarna är särskilt påtaglig inom scoutorganisationerna. Medan medianen för ordförandena ligger vid realskola, ligger den för fritidsgruppsledarna vid folkskola.

Av ordförandena har ledarna inom scout- och de religiösa organisationerna genomsnittligt den högsta skolutbildningen och ledarna inom nykterhetsorganisationerna den lägsta.

Av fritidsgruppsledarna har ledarna inom de religiösa organisationerna den relativt högsta skolutbildningen och ledarna inom nykterhetsorganisationerna den lägsta. Överensstämmelsen med ordförandena är märkbar.

Folkhögskola som högsta skolutbildning förekommer i nämnvärd omfattning egentligen endast inom de religiösa organisationerna, där denna utbildningsnivå både hos ordförandena och fritidsgruppsledarna anges av omkring 20 %. Märkas bör dock att också 19 % av ordförandena inom nykterhetsorganisationerna angett folkhögskola som högsta skolutbildning. Men av fritidsgruppsledarna inom nykterhetsorganisationerna har ingen angett folkhögskola som högsta skolutbildning.

4.7.5 Kommentarer

I direktiven anmodas utredningen att undersöka »möjligheterna att utnyttja folkhögskolornas resurser för ledarutbildning».

En aspekt på denna fråga är naturligtvis folkhögskolornas integrering i samhället, enkannerligen relation till ungdomsorganisationerna.

Vi har i denna undersökning funnit att endast 7—8 % av ledarna inom idrottsorganisationerna och något större

procent inom kommunal ungdomsverksamhet har folkhögskola som högsta skolutbildning. Men de största andelarna återfinns inom övriga slag av organisationer, särskilt inom de religiösa organisationerna och i någon mindre utsträckning nykterhetsorganisationerna.

Även bland anställda ledare återfinns största procenten med folkhögskola som högsta skolutbildning inom övriga slag av organisationer: instruktörer 29 %, tjänstemän på distriktsplan och lokalplan, båda 26 %.

Ätminstone inom moderpopulationen för de båda tjänstemannagrupperna (kapitel 2.2.5) tillhör förhållandevis många av ledarna religiösa organisationer.

Resultaten skulle således kunna tyda på att det är relativt fler från religiösa sammanslutningar än från andra organisationsslag, som har utbildningsnivå folkhögskola. Orsakerna till att så skulle kunna vara förhållandet har inte undersökts. Men funnen samvariation bör kanske ändå observeras vid bedömning av folkhögskolornas möjlighet att i större skala administrera ungdomsledarutbildning.

4.7.6 Sammanfattning

I fråga om skolutbildning visar undersökningen:

- att* ledarna på riksplan procentuellt har högre skolutbildning än ledarna på distrikts- och lokalplan;
- att* tjänstemännen på lokalplan inom övriga slag av organisationer i motsats till vad som sagts i ovanstående att-sats, tenderar att ha högre skolutbildning än ledarna på distriktsplan;
- att* de parlamentariskt valda ledarna i regel har något högre skolutbildning än de anställda ledarna;
- att* inom somliga grupper omkring en tredjedel av de anställda ledarna

- har studentexamen eller däröver;
 att fritidsgruppsledarna har lägre skol-
 utbildning i genomsnitt än mot-
 svarande kategorier bland ordfö-
 rande och anställda på lokalplan;
 att differensen i skolutbildning mel-
 lan ordförandena och fritidsgrupps-
 ledarna är särskilt framträdande
 inom scoutorganisationerna;
 att av ordförandena på lokalplan le-
 darna inom scout- och de religiösa
 organisationerna har den relativt
 högsta skolutbildningen och ledarna
 inom nykterhetsorganisationerna
 den lägsta;
 att av fritidsgruppsledarna ledarna
 inom de religiösa organisationerna
 har den högsta och ledarna inom
 nykterhetsorganisationerna den
 lägsta skolutbildningen;
 att folkhögskola som högsta skolutbild-
 ning främst förekommer inom grup-
 pen övriga slag av organisationer
 och, åtminstone på lokalplan, bland
 dessa främst inom de religiösa or-
 ganisationerna.

4.8 Inkomst

Ledarna har tillfrågats om deras totala bruttoinkomst under år 1963. Skatten är således inte frändragen. I bruttoin-
 komsten ingår inte bara lön från hu-
 vudarbetsgivare eller inkomst från eget
 företag utan också eventuella extra-
 inkomster.

Den ställda frågan lyder:

*Hur stor var Er totala inkomst under
 1963? Räkna med bruttoinkomsten, dvs.
 innan skatten var dragen.*

Till frågan gavs svarsalternativen:

— 2 000 kr

2 001—10 000 »

10 001—20 000 »

20 001—30 000 »

30 001—40 000 »

40 001—50 000 »

50 001 kr eller mer

Tabell 48. Manliga inkomsttagare i hela riket med 3 000 kr eller mer i inkomst under år 1962 efter åldersgrupp och medianinkomst. Källa SÅ 1964, tabell 374.

Ålder		
—24	25—44	45—66
Md	Md	Md
8 803	16 579	14 940

En utförlig redovisning av de olika ledarkategoriernas svar finns i bilaga 1 e, tabellerna 1—9.

Nedan redovisas endast manliga leda-
 res inkomst. För att kvinnliga leda-
 res inkomst ska bli jämförbar behöver
 den ställas i relation till huvudsyssel-
 sättning. Men därmed får vi för kvin-
 nornas del alltför små tal att arbeta
 med.

Inkomst brukar också stå i samband
 med ålder. De manliga ledarna delar vi
 på följande åldersklasser:

—24 år

25—44 »

45—64 »

För dessa åldersklasser redovisar vi
 medianinkomst för manliga ledare med
 2 001 kronor eller mer i inkomst.

Statistisk Årsbok 1964 anger i tabell
 374 manliga inkomsttagare år 1962 efter
 inkomstklass och åldersgrupp. Med
 hjälp därav har vi i tabell 48 räknat
 fram medianinkomst för manliga in-
 komsttagare med 3 000 kronor eller mer
 i inkomst för angivna åldersklasser.

Med uppgifterna ur SÅ som bakgrund
 presenterar vi nu medianinkomst för
 olika ledarkategorier.

4.8.1 Parlamentariskt valda ledare

Tabell 49 anger att ledarkategoriernas
 medianinkomst överstiger normalpopu-
 lationens inom varje åldersgrupp. Le-
 darna på rikspan har medianinkoms-
 ter som överstiger normalpopulationens

Tabell 49. Medianinkomst. Inkomsttagare med 2 001 kr eller mer i inkomst. Manliga parlamentariskt valda ledare fördelade på ålder.

Ledarkategorier	Ålder					
	n	—24	25—44		45—64	
		Md	n	Md	n	Md
<i>Riksplan</i>						
Ordförande, SF.....	—	(—)	3	(52 501)	17	52 273
Sekreterare, SF.....	1	(15 001)	9	35 001	11	35 001
Ordförande, Ö.....	—	(—)	12	27 501	6	35 001
<i>Distriktsplan</i>						
Ordförande, SF.....	1	(6 001)	24	28 751	31	29 501
Sekreterare, SF.....	1	(6 001)	26	23 334	24	24 546
Ombudsmän, SF.....	—	(—)	17	23 751	9	23 751
Ordförande, DF.....	—	(—)	1	(15 001)	9	38 751
Sekreterare, DF.....	—	(—)	3	(25 051)	9	27 501
Ordförande, Ö.....	2	(10 001)	31	16 765	24	26 667
<i>Lokalplan</i>						
Ordförande, I.....	12	13 334	100	25 532	56	24 769
Ordförande, Ö.....	49	9 260	120	19 286	44	23 751

två till tre gånger och i något fall t. o. m. drygt detta. Lokalplanets ledare har medianinkomst som överträffar normalpopulationens med två till tio tusen kronor.

Ovan gjorda exemplifiering säger också, att medianinkomsten är påtagligt högre hos ledarna på riks- än på lokalplan. Distriktsplanets ledare intar ett mellanläge. Det bör i sistnämnda fall ändå observeras att ordförandena inom övriga slag av organisationer på distriktsplan har något lägre medianinkomst än ordförandena på lokalplan inom åldersgruppen 25—44 år.

Inom idrottsledarkategorierna ligger ordförandena högre i medianinkomst i medeltal än vad sekreterare och ombudsmän gör.

Ordförandena inom idrottsorganisationerna har genomgående högre medianinkomst än ordförandena inom övriga slag av organisationer, på såväl riks- som distrikts- och lokalplan inom var åldersgrupp för sig.

4.8.2 Anställda ledare

Hos de anställda ledarna finner vi enligt tabell 50 medianinkomster, som

ligger märkbart lägre än de parlamentariskt valda ledarnas. Inom åldersklassen 25—44 år har de anställda inom övriga slag av organisationer både på distrikts- och lokalplan lägre medianinkomst än normalpopulationen.

Inom övriga slag av organisationer har ledarna på riksplan högre medianinkomst än ledarna på distrikts- och lokalplan.

Idrottskonsulenternas medianinkomst överstiger något högsta tjänstemännens inom övriga slag av organisationer. De kommunala ungdomskonsulenterna synes befinna sig i ett inkomstläge, som rätt väl sammanfaller med de sist nämndas.

De kommunala ungdomsgårdsföreståndarna har högre medianinkomst än tjänstemännen på lokalplan inom övriga slag av organisationer.

4.8.3 Fritidsgruppsledare

Som framgår av tabell 51 har de manliga fritidsgruppledarna inom alla tre åldersklasserna högre medianinkomst än den manliga normalpopulationen (tabell 48).

Tabell 50. Medianinkomst. Inkomsttagare med 2 001 kr eller mer i inkomst. Manliga anställda ledare fördelade på ålder.

Ledarkategorier	Ålder					
	n	—24	25—44		45—64	
		Md	n	Md	n	Md
<i>Rikspan</i>						
Högsta tjm, Ö.....	1	(15 001)	8	22 001	5	27 501
Instruktörer, Ö.....	2	(15 001)	13	17 223	—	(—)
Andra tjm, Ö.....	4	(10 001)	40	22 381	12	25 715
<i>Distriktsplan</i>						
Konsulenter, I.....	—	(—)	11	23 889	1	(25 001)
Tjänstemän, Ö.....	5	(13 751)	28	14 762	3	(15 001)
Konsulenter, K.....	—	(—)	13	22 501	6	30 001
<i>Lokalplan</i>						
Tjänstemän, Ö.....	4	(10 001)	23	15 001	1	(25 001)
Ungdomsgårdsf., Ö.....	—	(—)	8	14 286	1	(15 001)
Ungdomsgårdsf., K.....	1	(10 501)	33	17 858	15	22 501

Fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationerna, övriga slag av organisationer och kommunal ungdomsverksamhet har ungefär lika stor inkomst. Det är endast i den högsta åldersklassen, som några större olikheter framträder. Inom denna har fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer den lägsta medianinkomsten.

4.3.4 Sammanfattning

Tabellerna 49—51 visar:

att flertalet ledarkategorier inom var åldersklass för sig har en medianinkomst som ligger klart över vad Statistisk Årsbok 1964 anger för normalpopulationen inom samma åldersgrupper;

att de parlamentariskt valda ledarna på rikspan har en medianinkomst som överträffar normalpopulationens två till tre gånger, i något fall till och med gott och väl;

att det hos parlamentariskt valda ledare är en sjunkande inkomstnivå från riks- till lokalplan;

att idrottsorganisationernas ordförande på vart organisationsplan och inom varje åldersklass för sig har högre medianinkomst än ordförandena inom övriga slag av organisationer;

att ordförandena inom idrottsorganisationerna har högre medianinkomst än sekreterarna och ombudsmännen;

att de anställda ledarna har lägre me-

Tabell 51. Medianinkomst. Inkomsttagare med 2 001 kr eller mer i inkomst. Manliga fritidsgruppsledare fördelade på ålder.

Fritidsgruppsledare inom	Ålder					
	n	—24	25—44		45—64	
		Md	n	Md	n	Md
I.....	40	11 251	212	18 645	45	27 501
Ö.....	24	11 429	71	18 473	33	18 847
K.....	10	12 001	53	18 667	19	25 556

dianinkomst än de parlamentariskt valda, om vi jämför ledarna på samma organisationsplan och inom samma slag av organisation;

att idrottskonsulenter, kommunala ungdomskonsulenter och högsta tjänstemän och kategorin andra tjänstemän inom övriga slag av organisationer har ungefär lika stor medianinkomst och samtidigt har högsta inkomstläget av de anställda ledarna:

att undersökningens enda ledarkategorier med medianinkomst under normalpopulationens är grupperna an-

ställda inom övriga slag av organisationer på distrikts- och lokalplan;

att fritidsgruppsledarnas medianinkomst tenderar att vara något lägre än ordförandenas på lokalplan;

att fritidsgruppsledarna inom idrotts-
organisationer, kommunal ungdoms-
verksamhet och övriga slag av or-
ganisationer har ungefär lika stora
inkomster, fränsett inom den högsta
åldersklassen, där ledarna inom öv-
riga slag av organisationer har
märkbart lägre.

KAPITEL 5

Ledaruppdraget

Frågorna i detta kapitel har endast ställts till de parlamentariskt valda ledarna och till fritidsgruppsledarna. Av de förstnämnda tar vi i tabellerna nedan endast med ordförandena.

5.1 Tid ägnad åt uppdraget

Ställd fråga lyder:

Om angivet uppdrag kan avse innevarande höst, hur många timmar har Ni då under de senaste 14 dagarna genom förberedelser, möten eller annat ägnat åt angivet uppdrag?

Därest uppdraget ej avsett innevarande höst, har markering härför kunnat ske i särskild svarsruta. I tabellerna nedan har endast medtagits svar från dem, som haft uppdraget »innevarande höst».

5.1.1 Parlamentariskt valda ledare

Riksplan

Tabell 52 visar att av ordförandena inom idrottsorganisationernas specialförbund på riksplan har hälften ägnat 21 timmar eller flera åt uppdraget under de senaste 14 dagarna. Endast fem procent har ägnat uppdraget så kort tid som 10 timmar eller mindre. Det gäller åldersklassen 35—64 år.

Inom kategorin ordförande på riksplan inom övriga slag av organisationer är försökspersonerna mycket få. Vi kan ändå skönja en klar tendens till att dessa ägnat uppdraget betydligt

Tabell 52. Antal timmar ägnade åt uppdraget under de senaste 14 dagarna. Manliga ordförande på riksplan efter ålder.

Antal timmar	Ledarkategorier		
	Ordf., SF Ålder	Ordf., Ö Ålder	
	35—64 n 20	20—34 n 7	35—64 n 11
0—5	%	%	%
6—10	—	(—)	(18)
11—15	5	(43)	(27)
16—20	25	(14)	(9)
21—	20	(14)	(45)
	50	(29)	(—)
Summa	100	(100)	(100)

mindre tid än specialförbundens ordförande.

Distriktsplan

Av tabell 53 framgår att båda ordförandegrupperna på distriktsplan tenderar att ha ägnat uppdraget klart mindre tid än ordförandegrupperna på riksplan.

Av specialförbundens ordförande inom den högsta åldersklassen har omkring två tredjedelar ägnat uppdraget högst 10 timmar under de senaste 14 dagarna. Går man till ordförandena inom övriga slag av organisationer ser man att 72 % inom den högsta åldersklassen har ägnat uppdraget högst 10 timmar under den angivna tiden och över 40 % har endast använt 0—5 timmar åt uppdraget.

Även på distriktsplan har således

Tabell 53. Antal timmar ägnade åt uppdraget under de senaste 14 dagarna. Manliga ordförande på distriktsplan efter ålder.

Antal timmar	Ledarkategorier			
	Ordf., SF Ålder		Ordf., Ö Ålder	
	20—34	35—64	20—34	35—64
	n 6	n 51	n 20	n 28
	%	%	%	%
0—5	(17)	23	15	43
6—10	(33)	43	55	29
11—15	(17)	10	25	11
16—20	(—)	8	5	7
21—	(33)	16	—	11
Summa	(100)	100	100	101

idrottsorganisationernas ordförande i regel ägnat uppdraget mer tid än övriga organisationers ordförande. Inom övriga slag av organisationer har ordförandena i den yngre åldersklassen ägnat något mer tid åt uppdraget än ordförandena i den äldre åldersklassen.

Lokalplan

Tabell 54 utvisar att i varje fall idrottsorganisationernas ordförande på lokalplan tenderar att ha ägnat mindre tid åt uppdraget än vad vi i de två närmast föregående tabellerna funnit att specialförbundens ordförande gjort.

Tabell 54. Antal timmar ägnade åt uppdraget under de senaste 14 dagarna. Ordförande på lokalplan efter kön och ålder.

Antal timmar	Ledarkategorier						
	Ordf., I Ålder		Ordf., Ö Ålder				
	20—34	35—64	—19	20—34		35—64	
	M	M	M	M	Kv	M	Kv
	n 38	n 92	n 18	n 89	n 24	n 77	n 26
	%	%	%	%	%	%	%
0—5	42	41	50	36	25	23	19
6—10	34	32	22	37	38	39	19
11—15	13	14	11	16	21	16	19
16—20	—	6	6	5	8	6	19
21—	11	7	11	7	8	16	23
Summa	100	100	100	101	100	100	99

Motsvarande tendens erhåller vi hos ordförandena på lokalplan inom övriga slag av organisationer, om vi håller oss till åldersklass 20—34 år. Inom åldersklassen däröver förefaller dock lokalplanets ordförande att i medeltal ha ägnat uppdraget mer tid än åtminstone distriktsplanets ordförande.

Inom en och samma åldersklass finns en svag tendens till att ordförandena inom övriga slag av organisationer i medeltal har ägnat mer tid åt uppdraget än ordförandena inom idrottsorganisationerna.

Vid konstanthållande av ålder framkommer att kvinnorna inom övriga slag av organisationer i medeltal synes ha ägnat något fler timmar åt uppdraget än männen.

5.1.2 Fritidsgruppsledare

Enligt tabell 55 har fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationerna i medeltal ägnat mer tid åt uppdraget än fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer. Minsta tiden har i medeltal de kommunala fritidsgruppsledarna ägnat uppdraget.

Så har t. ex. 42—45 % av idrottsorganisationernas manliga ledare inom de två högsta åldersklasserna ägnat 11

Tabell 55. Antal timmar ägnade åt uppdraget under de senaste 14 dagarna. Fritidsgruppsledare.

Antal timmar	Fritidsgruppsledare inom																	
	I						Ö						K					
	Ålder						Ålder						Ålder					
	—19		20—34		35—64		—19		20—34		35—64		—19		20—34		35—64	
	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv
	17	5	116	13	119	15	12	10	35	14	46	32	1	—	26	6	30	24
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
0—5	(65)	(40)	21	(46)	18	(47)	(42)	(40)	29	(14)	39	22	(—)	(—)	54	(67)	47	50
6—10	(29)	(20)	38	(39)	37	(40)	(25)	(30)	46	(71)	39	53	(100)	(—)	23	(33)	23	17
11—15	(—)	(—)	28	(15)	19	(13)	(17)	(20)	14	(7)	7	6	(—)	(—)	8	(—)	17	13
16—20	(—)	(20)	7	(—)	13	(—)	(8)	(—)	9	(—)	—	13	(—)	(—)	4	(—)	3	4
21—	(6)	(20)	7	(—)	13	(—)	(8)	(10)	3	(7)	15	6	(—)	(—)	12	(—)	10	17
Summa	(100)	(100)	101	(100)	100	(100)	(100)	(100)	101	(99)	100	100	(100)	(—)	101	(100)	100	101

timmar eller flera åt uppdraget mot 22—26 % inom övriga slag av organisationer och 24—30 % inom kommunal ungdomsverksamhet. Av de kommunala fritidsgruppsledarna har omkring hälften endast ägnat högst fem timmar åt uppdraget.

I fråga om kön och ålder föreligger inte några entydiga differenser.

5.1.3. Fördelning på slag av organisation

Vi gör här inte någon uppdelning på kön och ålder.

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Om vi undersöker hur många som använt högst 10 timmar åt uppdraget un-

der de senaste 14 dagarna visar tabell 56 att 75 % av ordförandena inom idrottsorganisationerna hamnar i den gruppen, 73 % av ordförandena inom de politiska organisationerna, 69 % av ordförandena inom de religiösa organisationerna, 59 % av ordförandena inom kategorin andra slag av organisationer och 52 % av scoutordförandena. Av de sistnämnda har en femtedel ägnat 21 timmar eller flera åt uppdraget.

Fritidsgruppsledare

Enligt tabell 57 är största andelen som endast ägnat uppdraget högst 10 timmar i nämnd ordning fritidsgruppsledarna inom religiösa organisationer

Tabell 56. Antal timmar ägnade åt uppdraget under de senaste 14 dagarna. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan fördelade på slag av organisation.

Antal timmar	Ordförande på lokalplan inom					
	I	Sc	R	N	P	A
	n 137	n 46	n 62	n 16	n 71	n 41
	%	%	%	%	%	%
0—5	42	17	27	37	45	27
6—10	33	35	42	38	28	32
11—15	13	17	10	19	21	15
16—20	5	11	8	6	3	10
21—	7	20	13	—	3	16
Summa	100	100	100	100	100	100

Tabell 57. Antal timmar ägnade åt uppdraget under de senaste 14 dagarna. Fritidsgruppsledare efter slag av organisation.

Antal timmar	Fritidsgruppsledare inom						
	I	Sc	R	N	A	X	K
	n 285	n 41	n 43	n 12	n 31	n 18	n 88
	%	%	%	%	%	%	%
0—5.....	25	27	33	(42)	23	33	50
6—10.....	37	46	56	(33)	39	39	24
11—15.....	21	13	—	(—)	23	17	11
16—20.....	8	7	5	(17)	3	—	3
21—.....	9	7	6	(8)	13	11	11
Summa	100	100	100	(100)	101	100	99

89 %, nykterhetsorganisationer (75 %), kommunal ungdomsverksamhet 74 %, scoutorganisationer 73 %, organisationsslag X 72 %, idrottsorganisationer och kategorin andra slag av organisationer, båda 62 %. Av de kommunala fritidsgruppsledarna har hälften endast ägnat uppdraget 0—5 timmar under de senaste 14 dagarna. Inom samtliga organisationsslag, inklusive den kommunala ungdomsverksamheten, finns det ändå de som ägnat 21 timmar eller flera åt uppdraget.

5.1.4 Sammanfattning

Materialet visar en klar tendens till att ordförandena på lokalplan ägnar uppdraget mer tid än fritidsgruppsledarna och att den tid som ägnas åt uppdraget ökar med högre organisationsplan. Undantag från denna tendens utgör övriga organisationers manliga ordförande på distriktsplan inom den högsta åldersklassen, vilka ägnat uppdraget mindre tid än motsvarande ordförandegrupp på lokalplan.

Av ordförandena på lokalplan ägnar speciellt scoutordförandena uppdraget jämförelsevis mycken tid.

Några entydiga differenser mellan män och kvinnor, yngre och äldre ledare i fråga om antal timmar som ägnas åt uppdraget föreligger inte.

5.2 Inkomst på uppdraget

Frågan har endast riktats till parlamentariskt valda ledare och fritidsgruppsledare. Uteslutna är också de, som haft något av nämnda uppdrag kombinerat med anställning, t. ex. som instruktör, konsulent, sekreterare, ungdomsgårdsföreståndare eller liknande i den angivna organisationen.

Försökspersonen har själv fått avgöra huruvida uppdraget kan sägas ha varit förenat med anställning. Därmed har vi ingen möjlighet att avgöra, om antalet personer, som svarat på frågan är relevant.

Den fråga som ställts lyder:

Har eller hade Ni inkomst på Ert i fråga 6 angivna uppdrag, utöver ersättning för omkostnader?

Därtill har följande tillägsfråga ställts:

Om »ja», hur hög har denna inkomst varit under senaste hela månad, under vilken verksamhet pågått eller — om inkomsten varit utslagen på längre tid, dock högst tre månader — hur stora skulle de rätteligen ha blivit under senaste månad?

Det är möjligt, att vi trots tillägsfrågans formulering inte kunnat undgå att få eftertänksfulla svar i svaren.

Tabell 58. Inkomst på uppdraget under senaste hela månad. Parlamentariskt valda ledare och fritidsgruppsledare, vilka ej haft uppdraget i kombination med anställning.

Ledarkategorier		Inkomstens storlek i kronor					
		0	1—5	6—25	26—100	101—300	301—w
	n	%	%	%	%	%	%
Parlamentariskt valda ledare							
<i>Rikspan</i>							
Ordförande, SF.....	22	91	—	4,5	4,5	—	—
Ordförande, Ö.....	20	75	—	5	5	—	15
<i>Distriktsplan</i>							
Ordförande, SF.....	52	94	—	6	—	—	—
Ordförande, Ö.....	69	96	—	4	—	—	—
<i>Lokalplan</i>							
Ordförande, I.....	173	99	0,5	—	0,5	—	—
Ordförande, Ö.....	289	96	1	1	1	—	1
Fritidsgruppsledare							
Fritidsgruppsledare., I.....	360	84	—	6	8	2	—
Fritidsgruppsledare., Ö.....	223	81	1	2	9	6	2
Fritidsgruppsledare., K.....	122	12	2	6	24	38	18

Har ledaren haft års- eller halvårsvis utbetalda arvoden, är det osäkert hur svaret har lämnats. Har hela beloppet utbetalats under den aktuella tidsperioden, kan angivet belopp för senaste hela månad ha blivit för högt. Har beloppet däremot utbetalats för mer än tre månader sedan, kan angiven inkomst för senaste hela månad ha blivit för låg.

Av de parlamentariskt valda ledarna har flertalet, 75—99 % beroende på ledarkategori, inte haft någon inkomst på uppdraget. Av dem som haft inkomst, är det endast inom övriga slag av organisationer, som några få procent haft 101 kronor eller mera under »senaste hela månad».

Bland fritidsgruppsledarna är det något högre procent, som haft inkomst. Inom idrotts- och övriga slag av organisationer har dock drygt 80 % av ledarna ingen inkomst på uppdraget mot 12 % inom den kommunala ungdomsverksamheten.

Av fritidsgruppsledarna inom idrotts-

organisationerna har 8 % haft 26—100 kronor under »senaste hela månad». Ingen har haft 301 kronor eller däröver.

Inom övriga slag av organisationer har 9 % av fritidsgruppsledarna haft 26—100 kronor och 2 % 301 kronor eller mera.

Av de kommunalt verksamma fritidsgruppsledarna har 24 % uppgett 26—100 kronor, 38 % 101—300 kronor och 18 % 301 kronor eller mera under »senaste hela månad».

5.3 Utgifter på uppdraget

Också i denna fråga har endast parlamentariskt valda ledare och fritidsgruppsledare tillfrågats, vilka därtill inte haft uppdraget i anslutning till anställning. Nyttjad frågemetod lider av samma svagheter som frågan om inkomster på uppdraget.

Frågan lyder:

Har eller hade Ni utgifter som följd av Ert i fråga 6 angivna uppdrag (t. ex. för resor, materiel, lokalhyra etc) för

Tabell 59. Utgifter på uppdraget under senaste månad. Parlamentariskt valda ledare och fritidsgruppsledare, vilka ej haft uppdraget i kombination med anställning.

Ledarkategorier		Utgifter i kronor					
		0	1—5	6—25	26—100	101—300	301—w
	n	%	%	%	%	%	%
Parlamentariskt valda ledare							
<i>Rikspan</i>							
Ordförande, SF	22	41	—	9	9	14	27
Ordförande, Ö	20	60	5	5	25	5	—
<i>Distriktsplan</i>							
Ordförande, SF	52	48	4	17	23	4	4
Ordförande, Ö	69	54	3	28	11	3	1
<i>Lokalplan</i>							
Ordförande, I	173	60	5	21	9	2	2
Ordförande, Ö	289	50	5	27	16	1	1
Fritidsgruppsledare							
Fritidsgruppsledare, I	360	68	2	16	11	3	—
Fritidsgruppsledare, Ö	223	67	5	18	7	2	1
Fritidsgruppsledare, K	122	56	3	27	13	2	—

vilka Ni ej får eller fått ersättning?

Tillägsfråga:

Om »ja», hur stora har dessa utgifter varit under senaste hela månad, under vilken verksamhet pågått, eller — om utgifterna varit utslagna på längre tid, dock högst tre månader — hur stora skulle de rätteligen ha blivit under senaste hela månad?

Enligt tabell 59 har 41—60 % av de parlamentariskt valda ledarna inte haft några utgifter på uppdraget under »se-

naste hela månad». För övriga har utgifterna mestadels stannat vid 6—100 kronor. Av ordförandena inom specialförbunden på rikspan har ändå 27 % haft utgifter på 301 kronor eller mera.

Bland fritidsgruppsledarna har mellan 32 och 44 % — med högsta procent för de kommunalt verksamma — haft utgifter på uppdraget. Utgifterna ligger för samtliga tre ledarkategorier mestadels på 6—25 kronor.

KAPITEL 6

Ledarens utbildning

6.1 Genomgången kvantitativ ledarutbildning

Ungdomsorganisationer, folkhögskolor och kommuner administrerar årligen ett stort antal kurser för ungdomsledare. Hållna kurser varierar emellertid i synnerligen hög grad både i längd och innehåll. Några värderande aspekter på olika slag av utbildningskurser är därför idag svåra att lägga. Vi får nöja oss med att ange om ledarna har genomgått ungdomsledarutbildning eller ej. Därtill skiljer vi på längre och kortare kurser och i sistnämnda fall också på antal kurser.

6.1.1 Definitioner

De två frågor som ställts lyder:

1. *Genomgår eller har Ni genomgått någon längre kurs eller skola för utbildning av ungdomsledare, föreningsfunktionär eller dylikt?*

Längre kurs har definierats som kurs eller skola, som i ett och samma utbildningsprogram haft:

a. *minst 80 timmars sammanhängande undervisning* (t. ex. 4-veckorskurser med i genomsnitt minst 4 lektionstimmar per dag eller kvällskurser med minst 40 sammankomster och 2 lektionstimmar per sammankomst eller kombination av dags- och kvällskurser);

b. korrespondensundervisning eller studiecirkel, som omfattar *minst 20 brev*;

c. kombination av lektions- och korrespondensundervisning, som i ett och samma utbildningsprogram kan anses ha krävt *minst 80 timmars sammanhängande undervisning eller 80 studietimmar*.

2. *Genomgår eller har Ni genomgått kurser för utbildning av ungdomsledare, föreningsfunktionär eller dylikt och som varit av kortvarigare natur än som åsyftas i fråga 1?*

Kortare kurs har således definierats som alla kurser för utbildning av ungdomsledare, föreningsfunktionär eller dylikt och som varit av kortvarigare natur än vad som under punkt 1 angetts för längre kurs.

För att om möjligt undvika eftertionaliseringar har IP ombetts att för längre kurs bl. a. ange kursens eller skolans huvudman, kursort och utbildningsår. För kortare kurs har IP ombetts att lämna motsvarande uppgifter för den senast genomgångna kursen.

Antal kortare kurser har försetts med svarsalternativen:

1— 3 kurser

4—10 »

11 kurser eller flera.

Enär det visat sig att relativt få personer genomgått 11 kurser eller flera, skiljer vi i redovisningen endast på dem som genomgått 1—3 kurser och dem som genomgått 4 kurser eller flera.

För överskådlighetens skull redovisas längre och kortare kurser i en och samma tabell.

Tabell 60. Genomgången ledarutbildning. Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier		Inga kurser	Enbart kortare kurser		Enbart längre kurser	Både kortare och längre kurser
			1—3	4 eller flera		
	n	%	%	%	%	%
<i>Rikspan</i>						
Ordförande, SF	22	68	14	14	4	—
Sekreterare, SF	21	57	24	14	—	5
Ordförande, Ö	21	29	19	33	5	14
<i>Distriktsplan</i>						
Ordförande, SF	57	33	19	30	4	14
Sekreterare, SF	52	37	31	23	4	5
Ombudsmän, SF	26	50	39	8	3	—
Ordförande, Ö	73	18	58	—	3	22
<i>Lokalplan</i>						
Ordförande, I	184	61	21	11	2	6
Ordförande, Ö	320	24	62	—	1	12

6.1.2 Parlamentariskt valda ledare

Av tabell 60 framgår att det inom vardera organisationsplanen är relativt färre ledare inom idrottsorganisationerna än inom övriga slag av organisationer som genomgått ungdomsledarutbildning. På rikspan saknar 68 % av ordförandena inom idrottsorganisationerna ungdomsledarutbildning mot 29 % av ordförandena inom övriga slag av organisationer.

De lägsta procenten för inga kurser, 18—50 %, har ledarkategorierna på distriktsplan.

De kurser man genomgått är inom alla ledarkategorier främst enbart kortare kurser, hos ordförandena på distrikts- och lokalplan inom övriga slag av organisationer mestadels högst tre sådana kurser.

Genom att summera procenten i de två kolumnerna längst till höger i tabellen framkommer att 3—25 % av ledarna genomgått längre kurser. Högsta procenten har ordförandena inom övriga slag av organisationer, i synnerhet på distriktsplan.

6.1.3 Anställda ledare

Tabell 61 visar att 83—100 % av anställda ledare har genomgått ungdomsledarutbildning.

17 % av högsta tjänstemännen på rikspan och 16 % av de kommunala ungdomskonsulenterna har dock inte genomgått några ungdomsledarkurser.

Av dem som genomgått enbart kortare kurser har flertalet genomgått 4 eller flera kortare kurser.

Inom flertalet ledarkategorier är det större procent som genomgått längre kurser än det är som genomgått enbart kortare. Längre kurser har mellan en och två tredjedelar av de anställda ledarna genomgått. Lägsta procenten har i nämnd ordning de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna, högsta tjänstemännen på rikspan och de kommunala ungdomskonsulenterna.

6.1.4 Fritidsgruppsledare

Inom idrottsorganisationerna och den kommunala ungdomsverksamheten har omkring hälften inte genomgått någon ungdomsledarutbildning. Tabell 62. In-

Tabell 61. Genomgången ledarutbildning. Anställda ledare.

Ledarkategorier	Inga kurser	Enbart kortare kurser		Enbart längre kurser	Både kortare och längre kurser
		1—3	4 eller flera		
<i>Riksplan</i>	%	%	%	%	%
Högsta tjänstemän, Ö..... 18	17	—	44	—	39
Instruktörer, Ö..... 21	—	—	33	—	67
Andra tjänstemän, Ö..... 75	8	19	20	4	49
<i>Distriktsplan</i>					
Konsulenter, I..... 12	—	8	42	8	42
Tjänstemän, Ö..... 43	2	9	33	2	54
Konsulenter, K..... 19	16	—	42	5	37
<i>Lokalplan</i>					
Tjänstemän, Ö..... 38	8	16	24	11	42
Ungdomsgårdsf., K..... 57	7	23	33	4	33

Tabell 62. Genomgången ledarutbildning. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom	Inga kurser	Enbart kortare kurser		Enbart längre kurser	Både kortare och längre kurser
		1—3	4 eller flera		
n	%	%	%	%	%
I..... 364	47	35	11	2	5
Ö..... 235	35	26	24	3	12
K..... 135	50	25	7	4	13

om övriga slag av organisationer gäller detta ungefär en tredjedel av ledarna.

Genomgångna kurser består mestadels av enbart 1—3 kortare kurser.

Längre kurser har 7—17 % av ledarna genomgått.

6.1.5 Fördelning på slag av organisation

Av tabellerna ovan har det framgått, att det av ordförandena på lokalplan och av fritidsgruppsledarna är relativt få, som genomgått längre ungdomsledarutbildning. De som genomgått enbart längre ungdomsledarutbildning är bara en och annan procent. I denna del av undersökningen nöjer vi oss

därför med att enbart beskriva hur stor procent som genomgått kortare kurser. Vi kan av tabellerna ovan också se, att här berörda ledarkategorier mestadels endast genomgått 1—3 kortare kurser.

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Tabell 63 visar att scoutordförandena har högsta procent — 84 % — som genomgått kortare kurser. Närmast kommer ordförandena inom religiösa organisationer med 77 %. Lägsta procenten har ordförandena inom idrottsorganisationerna, vilka med sina 37 % har endast omkring hälften så stor an-

Tabell 63. Genomgått kortare ledarutbildningskurser. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan fördelade på slag av organisation.

Genomgått kortare kurser	Ordförande på lokalplan inom					
	I	Sc	R	N	P	A
	n 184	n 55	n 91	n 21	n 89	n 51
	%	%	%	%	%	%
Ja.....	37	84	77	71	69	75
Nej.....	63	16	23	29	31	25

del, som ordförandena inom politiska organisationer, vilka har den näst lägsta procenten.

Fritidsgruppsledare

Högsta procent ledare som genomgått kortare kurser uppvisar, enligt tabell 64, fritidsgruppsledarna inom organisationsslag X, 75 %, närmast följda av ledarna inom kategorin andra slag av organisationer, 73 %, och ledarna inom av Stockholms stad driven ungdomsverksamhet, 70 %. Därefter kommer scoutorganisationernas ledare med 68 %.

Lägsta procenten som genomgått kortare kurser uppvisar ledarna i av Göteborgs stad driven ungdomsverksamhet, 22 %, följt av ledarna inom av andra kommuner driven ungdomsverksamhet, 40 %, och av ledarna inom idrottsorganisationer, 51 %.

Genom jämförelse mellan tabellerna 63 och 64 finner man inom vart orga-

nisationsslag för sig lägre procent fritidsgruppsledare än ordförande på lokalplan, som genomgått kortare kurser. Undantag utgör idrottsorganisationerna, inom vilka vi får högre procent bland fritidsgruppsledarna.

Hos både ordförandena på lokalplan och fritidsgruppsledarna erhålles förhållandevis höga procent inom kategorin andra slag av organisationer och scoutorganisationer och låga inom idrottsorganisationer.

6.1.6 Relation mellan kön, ålder och att ha genomgått ungdomsledarutbildning

Även i detta fall inskränkes undersökningen till ordförande på lokalplan och fritidsgruppsledare. Med hänsyn till att förhållandevis få ledare inom dessa kategorier genomgått längre kurser eller skolor för ungdomsledarutbildning eller liknande, räknar vi nedan endast med kortare kurser.

Tabell 64. Genomgått kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare fördelade på slag av organisation.

Genomgått kortare kurser	Fritidsgruppsledare inom								
	I	Sc	R	N	A	X	K		
	n 364	n 65	n 59	n 22	n 51	n 28	Sthlm n 33	Gbg n 18	Ak n 84
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja.....	51	68	59	59	73	75	70	22	40
Nej.....	49	32	41	41	27	25	31	78	60

Tabell 65. Genomgått kortare kurser för ungdomsledarutbildning. Manliga ordförande på lokalplan inom idrottsorganisationer efter ålder.

Genomgått kortare kurser	Ålder					
	—24	25—44			45—64	Totalt
	n 20	25—34 n 40	35—44 n 61	S:a n 101	n 56	n 177
	%	%	%	%	%	%
Ja.....	55	38	38	38	30	37
Nej.....	45	62	62	62	70	63

Tabell 66. Genomgått kortare kurser för ungdomsledarutbildning. Ordförande på lokalplan inom övriga slag av organisationer efter kön och ålder.

Genomgått kortare kurser	Ålder											
	—24		25—44						45—64		Totalt	
			25—34		35—44		S:a					
	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv
	n 74	n 32	n 65	n 18	n 57	n 15	n 122	n 33	n 44	n 12	n 240	n 77
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja.....	69	75	75	(78)	79	(87)	77	82	70	(92)	73	81
Nej.....	31	25	25	(22)	21	(13)	23	18	30	(8)	27	19

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Tabell 65 visar att 55 % av manliga ordförande under 25 år inom idrottsorganisationer genomgått kortare kurser mot 38 % inom åldersklassen 25—44 år och 30 % inom åldersklassen 45—64 år.

Inom övriga slag av organisationer synes ålder hos manliga ordförande inte spela samma roll. Av manliga ledare under 25 år har, enligt tabell 66, 69 % genomgått kortare kurser mot 77 % i åldersklassen 25—44 år och 70 % i åldersklassen 45—64 år.

Hos kvinnliga ordförande inom övriga slag av organisationer ökar dock andelen som genomgått kortare kurser med högre ålder.

Det är också inom var åldersklass något fler kvinnliga än manliga ord-

förande inom övriga slag av organisationer som genomgått kortare kurser.

Fritidsgruppsledare

Inom idrottsorganisationer har omkring hälften av manliga fritidsgruppsledare under 45 år genomgått kortare kurser mot 44 % i högre ålder, vilket framgår av tabell 67. Totalt har ungefär lika stor procent manliga som kvinnliga ledare genomgått kortare kurser.

Inom övriga slag av organisationer har, enligt tabell 68, 72 % av de manliga fritidsgruppsledarna under 25 år genomgått kortare kurser mot 67 % i åldersklassen 25—44 år och 52 % i åldersklassen 45—64 år. Trenden är inte lika påtaglig bland kvinnliga ledare. Totalt har 64 % manliga ledare genomgått kortare kurser och 61 % kvinnliga. Inom kommunal ungdomsverksamhet

Tabell 67. Genomgått kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer efter kön och ålder.

Genomgått kortare kurser	Ålder											
	—24		25—44						45—64		Totalt	
			25—34		35—44		S:a					
	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv
	n 66	n 15	n 114	n 8	n 99	n 12	n 213	n 20	n 45	n 5	n 324	n 40
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja.....	49	(73)	43	(50)	64	(42)	53	45	44	(20)	51	53
Nej.....	51	(27)	57	(50)	36	(58)	47	55	56	(80)	49	47

Tabell 68. Genomgått kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare inom övriga slag av organisationer efter kön och ålder.

Genomgått kortare kurser	Ålder											
	—24		25—44						45—64		Totalt	
			25—34		35—44		S:a					
	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv
	n 47	n 28	n 37	n 12	n 35	n 19	n 72	n 31	n 33	n 22	n 152	n 81
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja.....	72	64	62	(42)	71	(79)	67	65	52	50	64	61
Nej.....	28	36	38	(58)	29	(21)	33	35	48	50	36	39

Tabell 69. Genomgått kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare inom kommunal ungdomsverksamhet efter kön och ålder.

Genomgått kortare kurser	Ålder											
	—24		25—44						45—64		Totalt	
			25—34		35—44		S:a					
	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv
	n 12	n 8	n 31	n 10	n 22	n 11	n 53	n 21	n 19	n 20	n 84	n 49
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja.....	(58)	(25)	39	(60)	50	(73)	43	67	(42)	30	45	45
Nej.....	(42)	(75)	61	(40)	50	(27)	57	33	(58)	70	55	55

visar tabell 69 att 50 % av de manliga fritidsgruppsledarna i åldersklassen 35—44 år har genomgått kortare kurser, men endast 43 % om vi tar med hela gruppen 25—44 år. Ungefär samma procenttal erhålles för åldersklassen 45—64 år.

Av kvinnorna har 67 % i åldersklassen 25—44 år genomgått kortare kurser mot 30 % i åldersklassen 45—64 år.

Totalt har lika många män som kvinnor, i båda fallen 45 %, genomgått kortare kurser.

Sammanfattning

Ungefär lika stor del manliga som kvinnliga ledare har genomgått kortare kurser.

En svag tendens kan skönjas till att något större procent yngre ledare än

äldre har genomgått kortare ledarutbildningskurser. Men tendensen är inte genomgående.

6.1.7 Relation mellan skolutbildning och att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser

Vi undersöker samma ledarkategorier som i närmast föregående avsnitt.

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Tabell 70 visar att ordförandena inom idrottsorganisationer med utbildnings-

nivå realskola har högsta andelen 45 %, och gruppen med akademiska studier lägsta, 25 %, som genomgått kortare kurser.

Även inom övriga slag av organisationer ligger ordförandena med realskola högst, 81 %, och ordförandena med akademiska studier lägst, 65 %, enligt tabell 71.

Fritidsgruppsledare

Som framgår av tabell 72 är det bland fritidsgruppsledarna inom idrottsorga-

Tabell 70. Genomgått kortare ledarutbildningskurser. Skolutbildning. Manliga ordförande på lokalplan inom idrottsorganisationer.

Genomgått kortare kurser	Skolutbildning				
	Folk-skola n 89	Folkhög-skola n 13	Real-skola n 29	Student-examen n 29	Akad. studier n 24
	%	%	%	%	%
Ja.....	39	(39)	45	35	25
Nej.....	61	(61)	55	65	75

Tabell 71. Genomgått kortare ledarutbildningskurser. Skolutbildning. Ordförande på lokalplan inom övriga slag av organisationer.

Genomgått kortare kurser	Skolutbildning				
	Folk-skola n 119	Folkhög-skola n 39	Real-skola n 79	Student-examen n 56	Akad. studier n 26
	%	%	%	%	%
Ja.....	73	74	81	73	65
Nej.....	27	26	19	27	35

Tabell 72. Genomgått kortare ledarutbildningskurser. Skolutbildning. Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer.

Genomgått kortare kurser	Skolutbildning				
	Folk-skola n 232	Folkhög skola n 22	Real-skola n 65	Student-examen n 29	Akad. studier n 23
	%	%	%	%	%
Ja.....	50	36	43	55	65
Nej.....	50	64	57	45	35

nisationer främst ledare med akademiska studier och därefter med nivå studentexamen, som genomgått kortare kurser. Lägsta andelen har gruppen med högst folkhögskola, 36 %, och därefter gruppen med högst realskola, 43 %.

Inom övriga slag av organisationer har, som tabell 73 visar, fritidsgruppsledare med folkhögskola och med studentexamen i högre grad än övriga genomgått kortare kurser, 81 % och 73 %. Ledare med högst realskola har lägsta andelen, 55 %.

Bland kommunala fritidsgruppsledare framstår enligt tabell 74 inget klart mönster i relation skolutbildning och att ha genomgått kortare kurser.

Sammanfattning

Ledarkategorierna uppvisar vissa skillnader i andel som genomgått kortare kurser med hänsyn till skolutbildning. Men det framstår inte något enhetligt

mönster. Möjligen kan man konstatera att båda ordförandekategorierna har högsta procenttalen för gruppen utbildningsnivå realskola och lägsta för gruppen akademiska studier. Men tendensen gäller inte fritidsgruppsledarna.

6.2 Har organiserat eller undervisat i ungdomsledarutbildningskurser

Längre och kortare ledarutbildningskurs har definierats i överensstämmelse med vad som angivits i moment 6.1.1.

Äsyftande längre kurs, lyder ställda frågor:

Har Ni organiserat kurs eller skola av art som äsyftas i fråga 13?

Har Ni som lärare, föreläsare eller instruktör undervisat i kurs eller skola av art som äsyftas i fråga 13?

Äsyftande kortare kurs, lyder ställda frågor:

Har Ni organiserat kurser för utbildning av ungdomsledare, föreningsfunktionär eller dylikt och som varit av

Tabell 73. Genomgått kortare ledarutbildningskurser. Skolutbildning. Fritidsgruppsledare inom övriga slag av organisationer.

Genomgått kortare kurser	Skolutbildning				
	Folk-skola n 120	Folkhög-skola n 26	Real-skola n 38	Student-examen n 33	Akad. studier n 13
	%	%	%	%	%
Ja.....	56	81	55	73	(62)
Nej.....	44	19	45	27	(38)

Tabell 74. Genomgått kortare ledarutbildningskurser. Skolutbildning. Fritidsgruppsledare inom kommunal ungdomsverksamhet.

Genomgått kortare kurser	Skolutbildning				
	Folk-skola n 79	Folkhög-skola n 14	Real-skola n 28	Student-examen n 8	Akad. studier n 4
	%	%	%	%	%
Ja.....	44	(57)	46	(25)	(50)
Nej.....	56	(43)	54	(75)	(50)

kortvarigare natur än som åsyftas i fråga 13?

Har Ni som lärare, föreläsare eller instruktör undervisat i kurser för utbildning av ungdomsledare, föreningsfunktionär eller dylikt och som varit av kortvarigare natur än som åsyftas i fråga 13?

Frågorna har endast kunnat besvaras med ja eller nej. Vid jakande svar har IP ombetts att ange huvudman för senast åsyftad kurs, år denna kurs hölls och antal timmar IP ev. undervisat vid denna kurs.

Dessa följdfrågor har emellertid inte bearbetats. Vi kan därmed inte heller uttala oss om, ifall senast åsyftad kurs hölls före eller efter det att IP tillträdde sitt i fråga sex angivna uppdrag.

I tabellerna nedan förekommer dubbelsvar.

6.2.1 Parlamentariskt valda ledare

Av de parlamentariskt valda ledarna har enligt tabell 75 betydligt större del organiserat eller undervisat i kortare kurser än i längre.

Inom *idrottsledarkategorierna* på riksplan har hälften av ordförandena och något över hälften av sekreterarna

organiserat och ungefär lika stor del undervisat i kortare kurser.

På distriktsplan har omkring 60 % av ordförandena, drygt 40 % av sekreterarna och ungefär en fjärdedel av ombudsmännen organiserat kortare kurser. Grovt räknat har lika stora andelar undervisat i kortare kurser.

På lokalplan har ca 10 % av ordförandena organiserat och lika många undervisat i kortare kurser.

Jämfört med ordförandena inom idrottsorganisationerna är det på vart organisationsplan för sig större procent av ordförandena inom *övriga slag av organisationer* som har organiserat och som har undervisat i kortare kurser.

På riksplan har 71 % av ordförandena inom övriga slag av organisationer organiserat och 90 % undervisat i kortare kurser.

På distriktsplan har 68 % organiserat och 59 % undervisat i kortare kurser.

På lokalplan har omkring 30 % organiserat och lika många undervisat i kortare kurser.

6.2.2 Anställda ledare

På riks- och distriktsplan har mellan 81 och 100 % av de anställda ledarna

Tabell 75. Har organiserat eller undervisat i kortare eller längre ledarutbildningskurser. Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier		Har org. kortare kurs	Har underv. i kortare kurs	Har org. längre kurs	Har underv. i längre kurs
n		%	%	%	%
<i>Riksplan</i>					
Ordförande, SF.....	22	50	50	9	14
Sekreterare, SF.....	21	57	52	14	29
Ordförande, Ö.....	21	71	90	29	43
<i>Distriktsplan</i>					
Ordförande, SF.....	57	63	60	16	16
Sekreterare, SF.....	52	42	46	8	6
Ombudsmän, SF.....	26	23	27	8	12
Ordförande, Ö.....	73	68	59	4	12
<i>Lokalplan</i>					
Ordförande, I.....	184	11	10	2	3
Ordförande, Ö.....	320	27	30	2	7

Tabell 76. Har organiserat eller undervisat i kortare eller längre ledarutbildningskurser. Anställda ledare.

Ledarkategorier		Har org. kortare kurs	Har underv. i kortare kurs	Har org. längre kurs	Har underv. i längre kurs
	n	%	%	%	%
<i>Rikspan</i>					
Högsta tjm, Ö.....	18	89	94	44	61
Instruktörer, Ö.....	21	100	100	19	52
Andra tjm, Ö.....	75	81	88	19	41
<i>Distriktsplan</i>					
Konsulenter, I.....	12	100	100	—	17
Tjänstemän, Ö.....	43	86	91	19	23
Konsulenter, K.....	19	89	95	32	37
<i>Lokalplan</i>					
Tjänstemän, Ö.....	38	55	68	13	13
Ungdomsg.f., K.....	57	40	51	9	12

organiserat kortare kurser och ungefär lika stor del har undervisat i sådana. Detta framgår av tabell 76. Av högsta tjänstemännen har 44 % organiserat längre kurser mot 32 % av de kommunala ungdomskonsulenterna och 19 % eller därunder av ledarna inom övriga kategorier. Mellan 41 och 61 % av ledarna på rikspan har undervisat i längre kurs mot mellan 17 och 37 % av ledarna på distriktsplan.

På lokalplan har 55 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer organiserat och 68 % undervisat i kortare kurser men endast 13 % har organiserat och lika många undervisat i längre kurser.

Av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna har 40 % organiserat och 51 % undervisat i kortare kurser.

6.2.3 Fritidsgruppsledare

Av tabell 77 framgår att endast ett fåtal av fritidsgruppsledarna har organiserat eller undervisat i ledarutbildningskurser. Den största andelen finner vi inom övriga slag av organisationer, där 18 % har organiserat och 21 % undervisat i kortare kurser.

6.2.4 Sammanfattning

Det är genomgående betydligt fler som organiserat och/eller undervisat i kortare än i längre kurser.

Kortare kurser har 80—100 % av de anställda ledarna på riks- och distriktsplan organiserat eller undervisat i, 40—70 % av de anställda ledarna på lokalplan, 50—90 % av de parlamentariskt valda ledarna på rikspan, något

Tabell 77. Har organiserat eller undervisat i kortare eller längre ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom		Har org. kortare kurs	Har underv. i kortare kurs	Har org. längre kurs	Har underv. i längre kurs
	n	%	%	%	%
I.....	364	9	9	1	5
Ö.....	235	18	21	3	6
K.....	135	6	10	4	6

KAPITEL 7

Ledarkrnas rörlighet

7.1 Antal år ledaren varit med i organisationen

Följande fråga har ställts:

Vilket år kom Ni första gången med i den i fråga 6 angivna riksorganisationens eller kommunens verksamhet?

Den riksorganisation eller kommun som ledaren enligt undersökningens urval tillhör har angetts i fråga 6.

Som frågan ställts har hänsyn inte tagits till om ledaren varit borta från organisationen eller kommunens verksamhet eller ej sedan ledaren först kom med.

Ledaren har själv fått ange debutåret. I några fall har den tillfrågade uraktlåtit att ange året eller sagt sig ej minnas. I de fallen har svaren kodifierats

som »vet ej», »minns ej». Angivna årtal har vid kodifieringen klassindelats och räknas om till antal år. De fem närmast liggande åren har delats upp på mindre klassbredder.

7.1.1 Parlamentariskt valda ledare

Ordförandena på riksplan tenderar enligt tabell 78 att i medeltal ha varit med i organisationen fler år än ordförandena på distriktsplan, som i sin tur har varit med fler år än ordförandena på lokalplan.

På riksplan har 55 % av ordförandena inom idrottsorganisationernas specialförbund varit med i organisationen 16 år eller längre, 41 % har varit med 26 år eller längre. Inom övriga slag av

Tabell 78. Antal år IP varit med i organisationen. Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier		Antal år										
		0—5				6—10	11—15	16—20	21—25	26—30	31—	Vet ej
		0—1	2—3	4—5	S:a							
	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
<i>Rikspan</i>												
Ordförande, SF ...	22	—	9	18	27	5	14	9	5	23	18	—
Sekreterare, SF ...	21	14	10	24	48	19	14	5	5	10	—	—
Ordförande, Ö....	21	—	5	10	15	10	10	14	19	14	19	—
<i>Distriktsplan</i>												
Ordförande, SF ...	57	2	7	7	16	19	16	16	16	7	9	2
Sekreterare, SF ...	52	2	4	11	17	27	13	10	14	13	6	—
Ombudsmän, SF..	26	—	12	15	27	19	19	23	—	4	—	8
Ordförande, Ö....	73	3	4	7	14	23	21	18	3	10	12	—
<i>Lokalplan</i>												
Ordförande, I ...	184	2	12	12	26	18	15	16	8	8	5	5
Ordförande, Ö....	320	2	11	16	29	23	13	14	7	7	7	1

organisationer har 66 % av ordförandena varit med 16 år eller längre och 33 % 26 år eller längre. Av sekreterarna inom specialförbunden har endast 20 % varit med 16 år eller längre.

På *distriktsplan* har 48 % av ordförandena inom specialförbunden varit med i organisationen 16 år eller längre och 16 % har varit med 26 år eller längre. Inom övriga slag av organisationer har 43 % av ordförandena varit med i organisationen 16 år eller längre och 22 % 26 år eller längre. Av sekreterarna har 43 % och av ombudsmännen 27 % varit med i organisationen 16 år eller längre.

På *lokalplan* har 37 % av ordförandena inom idrottsorganisationerna varit med 16 år eller längre och 13 % 26 år eller längre. Inom övriga slag av organisationer har 35 % av ordförandena varit med 16 år eller längre och 14 % 26 år eller längre.

trikts- och lokalplan, vilket framgår av tabell 79.

På *riksplan* har 56 % av högsta tjänstemännen varit med i organisationen 16 år eller längre och 17 % 26 år eller längre. Av instruktörerna har 44 % och av kategorin andra tjänstemän 45 % varit med i organisationen 16 år eller längre.

På *distriktsplan* har 50 % av idrottskonsulenterna varit med i organisationen 16 år eller längre och 17 % 26 år eller längre. Av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer har 24 % och av de kommunala ungdomskonsulenterna 16 %, varit med 16 år eller längre.

På *lokalplan* har 39 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer och 2 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna varit med 16 år eller längre. Av de sistnämnda har 44 % endast varit med högst tre år.

7.1.2 Anställda ledare

Av de anställda ledarna har ledarna på riksplan i medeltal varit med i organisationen fler år än ledarna på dis-

7.1.3 Fritidsgruppsledare

Fritidsgruppsledarna tenderar att i medeltal ha varit med i organisationen färre år än ordförandena på lokalplan. Tabell 80.

Tabell 79. Antal år IP varit med i organisationen eller den kommunala ungdomsverksamheten. Anställda ledare.

Ledarkategorier	Antal år										
	0—5				6—10	11—15	16—20	21—25	26—30	31—	Vet ej
	0—1	2—3	4—5	S:a							
<i>Riksplan</i>	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Högsta tjm, Ö	18	—	6	17	23	6	17	11	28	17	—
Instruktörer, Ö . . .	21	—	14	14	28	14	14	29	10	—	5
Andra tjm, Ö	75	—	9	3	12	29	13	12	16	4	13
<i>Distriktsplan</i>											
Konsulenter, I	12	8	8	—	16	8	25	33	—	—	17
Tjänstemän, Ö	43	7	12	26	45	16	16	12	5	7	—
Konsulenter, K . . .	19	—	5	26	31	53	—	5	11	—	—
<i>Lokalplan</i>											
Tjänstemän, Ö . . .	38	3	16	5	24	26	11	18	18	—	3
Ungdomsg.f., K . . .	57	32	12	33	77	16	5	2	—	—	—

Tabell 80. Antal år IP varit med i organisationen eller den kommunala ungdomsverk-
samheten. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom		Antal år										
		0—5				6—10	11—15	16—20	21—25	26—30	31—	Vet ej
		0—1	2—3	4—5	S:a							
	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
I.....	364	4	27	21	52	21	8	5	4	3	2	5
Ö.....	235	—	16	13	29	29	13	9	6	4	8	2
K.....	135	4	39	16	59	26	8	2	1	1	—	2

Inom idrottsorganisationerna har 14 % av fritidsgruppsledarna varit med i organisationen 16 år eller längre och hela 52 % har endast varit med i högst fem år, medan 27 % har varit med högst tre år.

Inom övriga slag av organisationer har 27 % av fritidsgruppsledarna varit med i organisationer 16 år eller längre och 29 % har varit med högst fem år.

Inom den kommunala ungdomsverk-
samheten har endast 4 % varit med 16 år eller längre, 59 % högst fem år och 39 % högst tre år.

7.1.4 Fördelning på ålder

Parlamentariskt valda ledare på lokal-
plan och fritidsgruppsledare fördelar
vi på ålder dels för att se relationen
mellan ålder och antal år som ledaren

varit med i organisationen och dels
för att undersöka åldersfaktorns ev. in-
verkan på de relationer vi ovan funnit
mellan ledarkategorierna i fråga om
ledarens medlemstid i organisationen.

Parlamentariskt valda ledare på lokal-
plan

Det framgår av tabell 81 att av ledarna
i den yngsta åldersklassen har mellan
90 och 95 % av ordförandena på lo-
kalplan varit med i organisationen
högst 10 år, mellan 54 och 60 % har
varit med högst fem år. I åldersklas-
sen 25—44 år har mellan 35 och 48 %
varit med högst 10 år och i åldersklas-
sen 45—64 år mellan 25 och 26 %. Ju
äldre ledaren är, desto längre tenderar
han med andra ord att ha varit med i
organisationen. Men man kan också se,
att ett flertal ledare kommit med i or-

Tab. 81. Antal år IP varit med i organisationen. Fördelning på ålder. Parlamentariskt
valda ledare på lokalplan

Ålder		Antal år					
		0—10			11—20	21—30	31—
		0—5	6—10	S:a			
	n	%	%	%	%	%	%
<i>Idrottsorganisationer</i>							
—24.....	20	60	35	95	5	—	—
25—44.....	100	26	22	48	39	12	1
45—64.....	53	17	8	25	30	30	15
<i>Övriga slag av organisationer</i>							
—24.....	106	54	36	90	10	—	—
25—44.....	153	19	16	35	43	19	3
45—64.....	54	7	19	26	18	24	32

ganisationen först vid relativt hög ålder. I åldersklassen 45—64 år har tex minst en fjärdedel av ledarna kommit med i organisationen tidigast vid 35 års ålder.

Inom var åldersklass för sig råder en svag tendens till att ordförandena inom övriga slag av organisationer i medeltal har varit med i organisationen längre tid än ordförandena inom idrottsorganisationerna. Inom åldersklassen under 25 år har tex 45 % av ordförandena inom övriga slag av organisationer varit med sex år eller längre mot 40 % inom idrottsorganisationerna. Inom åldersklassen 25—44 år har tex 65 % av ordförandena inom övriga slag av organisationer mot 52 % inom idrottsorganisationerna varit med 11 år eller längre. Inom åldersklassen 45—64 år är motsvarande tal för dem som varit med 21 år eller längre 56 % och 45 %.

Fritidsgruppsledare

Tabell 82 visar att yngre fritidsgruppsledare tenderar att ha varit med i organisationen eller den kommunala ungdoms-

domsverksamheten kortare tid än äldre ledare. Inom idrottsorganisationerna har tex alla ledare i åldersklassen under 25 år varit med i organisationen högst 10 år mot 74 % i åldersklassen 25—44 år och 53 % i åldersklassen 45—64 år. Inom övriga slag av organisationer är motsvarande tal 80, 55 och 44 % och inom den kommunala ungdomsverksamheten 100, 90 och 74 %. Samtidigt kan vi se att en relativt stor andel av de äldre ledarna kommit med först i vuxen ålder. Tar vi åldersklassen 45—64 år har tex minst 53 % av ledarna inom idrottsorganisationerna, minst 44 % av ledarna inom övriga slag av organisationer och minst 74 % av ledarna inom den kommunala ungdomsverksamheten kommit med i organisationen tidigast vid 35 års ålder.

Studerar vi var åldersklass för sig finner vi att fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer i medeltal har varit med i organisationen längre tid än ledarna inom idrottsorganisationerna. Ledarna i den kommunala ungdomsverksamheten har i medeltal varit med den kortaste tiden. Denna

Tab 82. Antal år IP varit med i organisationen eller den kommunala ungdomsverksamheten. Fördelning på ålder. Fritidsgruppsledare

Ålder		Antal år					
		0—10			11—20	21—30	31—
		0—5	6—10	S:a			
	n	%	%	%	%	%	%
<i>Idrottsorganisationer</i>							
—24.....	80	80	20	100	—	—	—
25—44.....	218	51	23	74	17	9	—
45—64.....	49	31	22	53	18	16	12
<i>Övriga slag av organisationer</i>							
—24.....	74	37	43	80	20	—	—
25—44.....	99	31	24	55	25	16	4
45—64.....	54	22	22	44	20	13	22
<i>Kommunal ungdomsverksamhet</i>							
—24.....	20	80	20	100	—	—	—
25—44.....	72	69	21	90	8	1	—
45—64.....	38	34	40	74	18	8	—

tendens mellan övriga slag av organisationer, idrottsorganisationer och kommunal ungdomsverksamhet framstod redan före fördelning på ålder och har således inte försvunnit med konstanthållande av ålder.

7.1.5 Sammanfattning

Ledarna på riksplan har i allmänhet varit med i organisationen längre tid än ledarna på distriktsplan, som i regel varit med längre tid än ledarna på lokalplan. De parlamentariskt valda ledarna på lokalplan har i medeltal varit med längre tid än fritidsgruppsledarna.

Av de parlamentariskt valda ledarna tenderar idrottsorganisationernas ordförande att ha varit med i organisationen längre tid än sekreterarna och ombudsmännen. På riksplan har tex 69 % av de förstnämnda mot 34 % av sekreterarna varit med i organisationen 11 år eller längre.

Av de anställda ledarna tenderar de högsta tjänstemännen på riksplan inom övriga slag av organisationer och idrottskonsulenterna att ha varit med i organisationen längst och de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna och konsulenterna den kortaste tiden. Av idrottskonsulenterna har tex 75 % varit med 11 år eller längre medan endast 16 % av de kommunala ungdomskonsulenterna varit med så länge.

Av fritidsgruppsledarna tenderar IP inom övriga slag av organisationer att ha varit med den längsta tiden och IP inom den kommunala ungdomsverksamheten den kortaste. Av de förstnämnda har tex 40 % varit med i organisationen 11 år eller längre och av de sistnämnda 12 %.

Efter fördelning på ålder framkom att äldre ledare i regel varit med i organisationen längre tid än yngre. Men inom åldersklassen 45—64 år har lik-

väl minst en fjärdedel av ordförandena på lokalplan kommit med i organisationen tidigast vid 35 års ålder. Samma sak gäller minst 44—74 % av fritidsgruppsledarna inom den angivna åldersklassen.

Av de parlamentariskt valda ledarna på lokalplan tenderar ordförandena inom övriga slag av organisationer att inom var särskild åldersklass ha varit med i organisationen längre tid än ordförandena inom idrottsorganisationerna. Denna tendens är ännu mer framträdande bland fritidsgruppsledarna.

7.2 Antal år ledaren innehaft uppdraget. Ledarrörligheten

För att undersöka huruvida olika ledarkategorier kan tänkas inneha sina uppdrag olika lång tid har följande fråga ställts:

Vilket år erhöll Ni det i fråga 6 angivna uppdraget?

Ledarna har själva fått ange årtal. Med hjälp härav har antalet år framräknats som IP innehaft uppdraget. Antal år har klassindelats i enlighet med vad som skedde i avsnitt 7.1. Även här har ett fåtal personer avstått från att svara eller sagt sig ej minnas. Dessa personers svar har kodifierats som »vet ej», »minns ej».

Ledarinventeringen och urvalet byggde på senast tillgängliga uppgifter, vilket — enligt framställningen i kapitel 2 — i regel innebär att vi fått med personer, som innehade sina uppdrag våren 1964. I några fall kan uppgifterna härröra från hösten 1963. Däremot bör vi inte mer än i undantagsfall fått med personer, som erhöll uppdraget först under hösten 1964. Det betyder att andelen ledare som från årsskiftet 1964—1965 räknat innehaft uppdraget högst

0—1 år blir underrepresenterad, genom att den väsentligen inte inkluderar dem som tillträdde uppdraget under årets senare hälft.

Med *ledarrörlighet* avser vi i denna undersökning den andel ledare, som under ett visst antal år tillträtt ett bestämt uppdrag.

I Ungdomens förenings- och fritidsliv (SOU 1966:47, sid. 51) framhålls att idrottsorganisationernas medlemstal ökar med 7—8 % per år. Härav skulle man möjligen våga anta att även idrottsorganisationernas ledarantal har samma procentuella ökning. Antalet ledare som under en begränsad tid tillträtt skulle därmed väntas bli större än antalet som frånträtt ett angivet slag av uppdrag inom idrottsorganisationerna. Inom de ungdomsorganisationer där medlemsantalet årligen minskar skulle vi på analogt sätt kunna vänta oss att antalet ledare som frånträder ett uppdrag är större än antalet som tillträder. Dessa omständigheter har vi emellertid inte kunnat ta hänsyn till i denna undersökning vid definition av ledarrörligheten.

7.2.1 Parlamentariskt valda ledare

Mellan 44 och 74 % av de parlamentariskt valda ledarna har haft uppdraget fem år, mellan 18 och 37 % 6—10 år. Ytterst få ledare har haft uppdraget 21 år eller längre. Detta framgår av tabell 83.

På vart organisationsplan för sig tenderar idrottsledarna att i medeltal ha haft uppdraget den längsta tiden.

På *riksplan* har 59 % av ordförandena inom idrottsorganisationernas specialförbund haft uppdraget högst fem år och 18 % högst tre år. Av sekreterarna inom specialförbunden har 58 % haft uppdraget högst fem år och 29 % högst tre år. Inom övriga slag av organisationer har 66 % av ordförandena haft uppdraget högst fem år och 52 % högst tre år.

På *distriktsplan* har 48 % av specialförbundens ordförande haft uppdraget högst fem år och 30 % högst tre år. För sekreterarna är motsvarande tal 44 och 29 %, för ombudsmännen 58 och 27 %, för ordförandena inom övriga slag av organisationer 74 och 55 %.

På *lokalplan* har 59 % av ordföran-

Tabell 83. Antal år IP innehaft uppdraget. Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier		Antal år											Md
		0—5				6—10	11—15	16—20	21—25	26—30	31—	Vet ej	
		0—1	2—3	4—5	S:a								
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
<i>Riksplan</i>													
Ordförande, SF .	22	—	18	41	59	23	9	9	—	—	—	—	5,1
Sekreterare, SF .	21	—	29	29	58	19	10	14	—	—	—	—	5,0
Ordförande, Ö . .	21	14	38	14	66	29	—	5	—	—	—	—	3,4
<i>Distriktsplan</i>													
Ordförande, SF . .	57	4	26	18	48	37	7	7	2	—	—	—	5,7
Sekreterare, SF .	52	6	23	15	44	37	4	14	—	2	—	—	6,3
Ombudsmän, SF	26	—	27	31	58	27	12	4	—	—	—	—	4,9
Ordförande, Ö . .	73	10	45	19	74	18	7	1	—	—	—	—	3,3
<i>Lokalplan</i>													
Ordförande, I . . .	184	7	32	20	59	21	10	7	1	1	1	1	4,6
Ordförande, Ö . .	320	17	38	17	72	18	5	3	1	—	1	1	3,3

dena inom idrottsorganisationerna haft uppdraget högst fem år och 39 % högst tre år. Inom övriga slag av organisationer blir motsvarande tal för ordförandena 72 och 55 %.

7.2.2 Anställda ledare

Relativt få av de anställda ledarna har haft uppdraget så lång tid som 11 år eller längre. Endast inom två kategorier går andelen upp till 10 % eller något däröver.

På *riksplan* har 61 % av högsta tjänstemännen haft uppdraget högst fem år och 50 % högst tre år. Av instruktörerna har 86 % haft uppdraget högst fem år och 67 % högst tre år. Inom kategorin andra tjänstemän blir motsvarande tal 80 och 64 %.

På *distriktsplan* har ingen av idrottskonsulenterna haft uppdraget över fem år, 83 % har haft det högst tre år och 50 % högst ett år. Av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer har 84 % haft uppdraget högst fem år och 54 % högst tre år. Av de kommunala ungdomskonsulenterna har endast 37 % haft uppdraget så kort tid som fem år, 53 % har haft det 6—10 år.

På *lokalplan* har 67 % av tjänste-

männen inom övriga slag av organisationer haft uppdraget högst fem år och 56 % högst tre år. Motsvarande tal för de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna är 80 och 62 %.

Kommentarer

De exceptionellt få år som idrottsledarkonsulenterna i medeltal innehått sitt uppdrag bör ses mot bakgrund av att konsulentbefattningarna inom idrottsorganisationerna ännu vid tiden för undersökningens genomförande från arbetsgivarhåll betraktades som tillfällighetsuppdrag med en normal anställningstid på ca tre år. Numera är dock anställningstiden i princip inte längre maximerad.

Det kan ha sitt intresse att något närmare studera de båda ledarkategorierna högsta tjänstemän inom övriga slag av organisationer på riksplan och de kommunala ungdomskonsulenterna. Båda har nått en position, varifrån de inte kan avancera till nämnvärt högre befattningar utan att lämna ungdomsarbetsfrågorna.

I åldershänseende är de två kategorierna tämligen lika. Båda har, enligt tabellerna 13 och 14, en medianålder

Tabell 84. Antal år IP innehaft uppdraget. Anställda ledare.

Ledarkategorier		Antal år										Md	
		0—5				6—10	11—15	16—20	21—25	26—30	31—		Vet ej
		0—1	2—3	4—5	S:a								
	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
<i>Rikspan</i>													
Högsta tjm, Ö ...	18	11	39	11	61	28	6	6	—	—	—	—	3,5
Instruktörer, Ö..	21	5	62	19	86	10	5	—	—	—	—	—	2,9
Andra tjm, Ö....	75	11	53	16	80	11	5	1	1	—	1	—	2,9
<i>Distriktsplan</i>													
Konsulenter, I ..	12	50	33	17	100	—	—	—	—	—	—	—	1,5
Tjänstemän, Ö...	43	7	47	30	84	9	2	5	—	—	—	—	3,4
Konsulenter, K .	19	—	16	21	37	53	5	—	5	—	—	—	6,8
<i>Lokalplan</i>													
Tjänstemän, Ö...	38	16	40	11	67	24	5	3	3	—	—	—	3,2
Ungdomsg.f., K..	57	23	39	18	80	14	7	—	—	—	—	—	2,9

på drygt 40 år. Men i båda fallen finns det dock inte någon, som är 55 år eller däröver.

Trots denna likhet i åldershänseende är rörligheten nästan dubbelt så hög hos kategorin högsta tjänstemän.

Högsta tjänstemännen har märkbart högre skolutbildning. Av tabell 44 framgår tex att 39 % av högsta tjänstemännen har lägst studentexamen mot 21 % av de kommunala ungdomskonsulenterna. Tar vi utbildningsnivå enbart folkskola, blir procenttalen 11 och 32.

Med högre skolutbildning skulle vi i och för sig ha kunnat vänta oss en lägre rörlighet. Rundblad¹ har i sin undersökning av arbetskraftens rörlighet i Norrköping bl a påvisat, att en av anledningarna till att tjänstemännen har lägre rörlighet än arbetarna är de förstnämndas högre yrkesutbildning, vilken för arbetsgivaren gör dem svårare och dyrbarare att ersätta. Bland anställda ungdomsledare hade man kunnat vänta sig att högre skolutbildning skulle ha gett motsvarande effekt. Det är också möjligt att den gör, även om det inte framgår vid jämförelsen mellan de kommunala ungdomskonsulenterna och högsta tjänstemännen inom övriga slag av organisationer. Effekten kan vara dold av andra faktorer, tex inkomst, trygghet i anställningen, befordringsmöjligheter, anställningspartens krav på en viss rörlighet.

Ser vi på inkomst i tabell 50, finner vi att de kommunala ungdomskonsulenterna, även efter konstanthållande av ålder, har den högre medianinkomsten av de två. Detta är mest iögonfallande inom åldersklassen 45—64 år. Men lönedifferenserna är ändå rätt måttliga, 500 kronor inom den lägre och 2 500 kronor inom den högre åldersklassen.

Slutligen kan vi sammanfatta våra iakttagelser till två hypoteser. Enligt

den ena är de kommunala ungdomskonsulenternas exceptionellt låga rörlighet en följd av att de trots förhållandevis låg skolutbildning ändå erhållit en jämförelsevis hög inkomst och därför inte vill röra på sig. Den andra hypotesen är att de kommunala ungdomskonsulenterna genom sin låga skolutbildning utsätts för mindre »sug» från den omgivande arbetsmarknaden än kategorin högsta tjänstemän.

Men det är också möjligt att de kommunala ungdomskonsulenterna har större befordringsmöjligheter inom befattningens ram än vad högsta tjänstemännen har.

7.2.3 Fritidsgruppsledare

Inte i någon av de tre ledarkategorierna i tabell 85 har så stor del som 10 % av ledarna haft uppdraget över tio år. Mellan 70 och 75 % av fritidsgruppsledarna har haft uppdraget högst fem år och mellan 50 och 56 % högst tre år. En svag tendens finns till högsta rörlighet inom idrottsorganisationerna och lägsta inom kommunal ungdomsverksamhet.

7.2.4 Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Betydande differenser föreligger mellan slag av organisation, vilket framgår av tabell 86.

Högsta rörligheten föreligger inom de politiska organisationerna, där 92 % av ordförandena på lokalplan har haft uppdraget högst fem år och 79 % högst tre år. Den näst högsta rörligheten har nykterhetsorganisationerna med 76 % som innehaft uppdraget högst fem år och 57 % högst tre år. Lägsta rörligheten har scoutorganisationerna inom vilka hälften haft uppdraget sex år el-

¹ Rundblad (1964): Arbetskraftens rörlighet.

Tabell 85. Antal år IP innehaft uppdraget. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom		Antal år											Md
		0—5				6—10	11—15	16—20	21—25	26—30	31—	Vet ej	
		0—1	2—3	4—5	S:a								
	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
I.....	364	9	41	25	75	19	4	1	—	—	—	1	3,5
Ö.....	235	9	46	17	72	16	6	2	—	1	1	1	3,3
K.....	135	8	48	14	70	21	6	1	1	—	1	—	3,2

ler längre och 38 % högst tre år. Därnäst kommer idrottsorganisationerna med 59 % som haft uppdraget högst fem år och 39 % högst tre år.

Sätter man måtten på rörlighet i relation till ålder, tabell 17, ser man att den låga rörligheten hos ordförandena inom scoutorganisationerna korresponderar med hög medianålder, 42,5 år hos männen, och att den höga rörligheten hos ordförandena inom de politiska organisationerna svarar mot låg medianålder, 23,8 år bland männen.

Fritidsgruppsledare

Differensen i ledarrörligheten från ett organisationsslag till ett annat är mindre framträdande hos fritidsgruppsledarna, tabell 87, än hos ordförandena på lokalplan.

Högsta rörligheten bland fritidsgruppsledarna finner vi inom nykterhetsorganisationerna och kategorin andra slag av organisationer inom vil-

ka 77—79 % har haft uppdraget högst fem år och 61—63 % högst tre år. Lägst rörligheten har ledarna inom de religiösa organisationerna med 63 % som haft uppdraget högst fem år och 48 % högst tre år.

Jämförelsevis hög rörlighet har vi således inom nykterhetsorganisationerna funnit hos både ordförandena på lokalplan och fritidsgruppsledarna.

7.2.5 Sammanfattning

I medeltal synes ledarna ha haft sina uppdrag mellan tre och fem år. De parlamentariskt valda ledarna har i regel haft uppdraget den längsta tiden och de anställda ledarna den kortaste.

Av de parlamentariskt valda ledarna tenderar idrottsledarkategorierna att på vart organisationsplan för sig ha lägre rörlighet än ledarna inom övriga slag av organisationer.

Av de anställda ledarna har idrottskonsulenterna särskilt hög rörlighet

Tabell 86. Antal år IP innehaft uppdraget. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan.

Ordförande på lokalplan inom		Antal år								Md
		0—5				6—10	11—15	16—	Vet ej	
		0—1	2—3	4—5	S:a					
	n	%	%	%	%	%	%	%	%	
I.....	184	7	32	20	59	21	10	10	1	4,6
Sc.....	55	7	31	11	49	33	7	11	—	5,6
R.....	91	13	34	17	64	19	8	9	—	3,8
N.....	21	14	43	19	76	14	5	5	—	3,2
P.....	89	31	48	13	92	7	—	—	—	2,3
A.....	51	14	33	21	68	18	4	6	4	3,8

Tabell 87. Antal år IP innehaft uppdraget. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom		Antal år							Md	
		0—5				6—10	11—15	16—		Vet ej
		0—1	2—3	4—5	S:a					
n	%	%	%	%	%	%	%	%		
I.....	364	9	41	25	75	19	4	1	1	3,5
Sc.....	65	9	42	20	71	15	8	6	—	3,5
R.....	59	7	41	15	63	24	8	5	—	3,8
N.....	22	4	59	14	77	9	4,5	4,5	4,5	3,0
A.....	51	10	51	18	79	12	4	4	2	3,1
X.....	28	11	43	18	72	18	7	3	—	3,3
K.....	135	8	48	14	70	21	6	3	—	3,2

och de kommunala ungdomskonsulenterna särskilt låg. Hälften av de förstnämnda har haft uppdraget högst ett år och 63 % av de sistnämnda i över fem år.

Av fritidsgruppsledarna har mellan 50 och 56 % haft uppdraget högst tre år.

Vid fördelning på slag av organisation framstår märkbara differenser i rörligheten bland ordförandena på lokalplan men betydligt mindre bland fritidsgruppsledarna. Hos ordförandena på lokalplan framträder den högsta rörligheten inom politiska organisationer och därefter inom nykterhetsorga-

nisationer och lägsta rörligheten inom scoutorganisationer. Inom de två förstnämnda har 79 och 57 % haft uppdraget högst tre år och inom det sistnämnda organisationslaget har 38 % haft uppdraget högst tre år.

7.3 Differens mellan antal år som IP varit med i organisationen eller den kommunala ungdomsverksamheten och antal år som IP innehaft uppdraget

Redan genom ett hastigt studium av tabellerna 88—90 kan man se att ledarna i regel varit med i organisationen eller

Tabell 88. Medeltalsskillnader mellan antal år IP varit med i organisationen eller den kommunala ungdomsverksamheten och antal år IP innehaft uppdraget. Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier	Med i org. antal år	Innehaft uppdr. antal år	Medeltals- skillnad
	M ₁	M ₂	M ₁ —M ₂
<i>Riksplan</i>			
Ordförande, SF.....	19,82	6,41	13,41
Sekreterare, SF.....	13,24	7,05	6,19
Ordförande, Ö.....	20,14	5,14	15,00
<i>Distriktsplan</i>			
Ordförande, SF.....	16,21	6,95	9,26
Sekreterare, SF.....	15,02	7,71	7,31
Ombudsmän, SF.....	10,92	6,08	4,84
Ordförande, Ö.....	15,67	4,78	10,89
<i>Lokalplan</i>			
Ordförande, I.....	13,63	6,87	6,76
Ordförande, Ö.....	13,22	5,56	7,66

den kommunala ungdomsverksamheten längre tid än de innehaft uppdraget. Vi ska nedan beskriva hur lång tid det i genomsnitt tar inom olika ledarkategorier från det att ledaren första gången kommer med i organisation och till dess det aktuella uppdraget erhålles. Vi har för detta ändamål nedan räknat fram medelvärdena både för den tid som gått sedan ledaren första gången kom med i organisationen och för den tid uppdraget innehafts. Personer för vilka sådana uppgifter saknas har ej medtagits.

7.3.1 Parlamentariskt valda ledare

Det framgår mycket klart av tabell 88 att medeltalsskillnaden är störst för ordförande och att den hos dessa sjunker från riksplan till lokalplan och att den är större hos ordförandena inom övriga slag av organisationer än hos ordförandena inom idrottsorganisationerna på ett och samma plan.

7.3.2 Anställda ledare

Tabell 89 visar en förhållandevis hög medeltalsskillnad för idrottskonsulenterna, drygt 14 år. Det är något högre

än vad som t o m gällde för specialförbundens ordförande på riksplan.

Medeltalsdifferenser på över tio år uppvisar också högsta tjänstemännen och kategorin andra tjänstemän på riksplan.

Vid jämförelse mellan ordförandena och tjänstemännen inom övriga slag av organisationer har de förstnämnda på vart plan för sig något större medeltalsdifferens än de sistnämnda.

De kommunala ungdomskonsulenterna har särskilt liten medeltalsskillnad, 1,32 år. Även de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna har låg differens, 2,99 år.

Kommentarer

Inom övriga slag av organisationer har det i regel tagit något längre tid för ordförandena än för de anställda ledarna att nå sina befattningar. Men även de anställda ledarna synes mestadels ha vuxit upp med sin organisation, eller med andra ord »gått den långa vägen».

7.3.3 Fritidsgruppsledare

Vid jämförelse mellan tabellerna 88 och 90 finner man att fritidsgruppsledarna

Tabell 89. Medeltalsskillnader mellan antal år IP varit med i organisationen eller den kommunala ungdomsverksamheten och antal år IP innehaft uppdraget. Anställda ledare.

Ledarkategorier	Med i org. antal år	Innehaft uppdr. antal år	Medeltals- skillnad
<i>Riksplan</i>	M_1	M_2	$M_1 - M_2$
Högsta tjm, Ö.....	16,33	5,78	10,55
Instruktörer, Ö.....	12,76	3,95	8,81
Andra tjm, Ö.....	16,60	4,93	11,67
<i>Distriktsplan</i>			
Konsulenter, I.....	15,92	1,83	14,09
Tjänstemän, Ö.....	13,93	4,40	9,53
Konsulenter, K.....	8,53	7,21	1,32
<i>Lokalplan</i>			
Tjänstemän, Ö.....	12,61	5,63	6,98
Ungdomsg.f., K.....	7,39	4,40	2,99

KAPITEL 8

Föreningstillhörighet och -engagemang

8.1 Antal föreningar ledaren är med i

Den fråga som ställts lyder:

Är Ni f. n. med i någon annan förening (frågan inbegriper föreningar och organisationer av alla slag utom fackföreningar och ekonomiska föreningar) än den i fråga 6 åsyftade?

Vid jakande svar har IP ombetts att ange föreningens eller föreningarnas namn.

I tabellerna nedan har även den i frågeformulärets fråga 6 åsyftade föreningen medräknats.

8.8.1 Parlamentariskt valda ledare

Såväl inom idrottsorganisationerna som inom övriga slag av organisationer är, enligt tabell 91, ordförandena på riksplän i medeltal med i fler föreningar än

ordförandena på distriktsplan, som i sin tur är med i fler än ordförandena på lokalplan.

På riks- och distriktsplan är ordförandena inom idrottsorganisationerna i medeltal med i något fler föreningar än ordförandena inom övriga slag av organisationer. På riksplän är de förstnämnda i medeltal med i 5,0 föreningar och de sistnämnda i 4,9. På distriktsplan är motsvarande medeltal 4,0 och 3,7. På lokalplan är däremot ordförandena inom idrottsorganisationerna i medeltal med i 2,6 föreningar under det att ordförandena inom övriga slag av organisationer är med i 2,7 föreningar.

Inom idrottsorganisationerna är ordförandena i medeltal med i fler föreningar än sekreterarna och ombuds-

Tabell 91. Antal föreningar IP är med i. Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier		Antal föreningar												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	M
<i>Riksplän</i>	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ordförande, SF	22	18	18	14	—	9	5	14	5	5	—	9	5	5,0
Sekreterare, SF	21	14	24	24	19	14	—	—	—	5	—	—	—	3,2
Ordförande, Ö	21	19	5	19	5	10	10	14	10	—	5	5	—	4,9
<i>Distriktsplan</i>														
Ordförande, SF	57	14	19	21	11	12	7	4	7	—	—	5	—	4,0
Sekreterare, SF	52	15	25	23	17	8	—	2	—	2	4	4	—	3,4
Ombudsmän, SF	26	8	19	23	23	12	4	—	8	—	—	4	—	3,9
Ordförande, Ö	73	29	14	15	10	11	4	8	3	1	—	6	—	3,7
<i>Lokalplan</i>														
Ordförande, I	184	36	28	14	5	7	4	2	2	2	—	—	—	2,6
Ordförande, Ö	320	33	24	20	12	5	3	2	—	1	1	—	—	2,7

männen. På riksplan är t.ex. sekreterarna i medeltal med i 3,2 föreningar medan ordförandena är med i 5,0.

På riksplan är 18—19 % av ordförandena med i endast *en* förening. Sak samma gäller 33—36 % av ordförandena på lokalplan. Men på såväl riks- som lokalplan finns det också ordförande som är med i nio eller fler föreningar.

8.1.2 Anställda ledare

Inom övriga slag av organisationer är tjänstemännen, tabell 92, i medeltal med i färre föreningar än ordförandena. På riksplan är högsta tjänstemännen i medeltal med i 4,0 föreningar och ordförandena i 4,9. På distrikts- och lokalplan är motsvarande tal 3,1 mot 3,7 och 2,2 mot 2,7.

De angivna medeltalen visar att även tjänstemännen får högsta medeltal på riksplan och lägsta på lokalplan.

På riksplan är högsta tjänstemännen i medeltal med i fler föreningar än instruktörerna och ledarna inom kategorin andra tjänstemän. Största skillnaden föreligger mellan högsta tjänstemännen, som är med i 4,0 föreningar i medeltal, och instruktörerna, som är med i 2,4 föreningar.

Idrottskonsulenterna är i medeltal

med i 2,7 föreningar, vilket är något färre än vad vi fann hos tjänstemännen på distriktsplan inom övriga slag av organisationer. De kommunala ungdomskonsulenterna är i medeltal med i 4,0 föreningar. Det betyder att de är med i lika många föreningar som högsta tjänstemännen på riksplan.

De kommunala ungdomsgårdsföreståndarna är i medeltal med i 2,6 föreningar, vilket är något fler än vad tjänstemännen på lokalplan inom övriga slag av organisationer är med i.

Inom övriga slag av organisationer är 11 % av högsta tjänstemännen på riksplan med i endast *en* förening, vilket även gäller 16 % av tjänstemännen på distriktsplan och 47 % av tjänstemännen på lokalplan. Inom kategorin andra tjänstemän på riksplan är 43 % med i endast *en* förening.

Av idrottskonsulenterna är 25 % med i enbart en förening och av de kommunala ungdomskonsulenterna 26 % och av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna 35 %.

8.1.3 Fritidsgruppsledare

Fritidsgruppsledare, tabell 93, är i medeltal med i färre föreningar än ordförande på lokalplan.

Tabell 92. Antal föreningar IP är med i. Anställda ledare.

Ledarkategorier	Antal föreningar												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	M
<i>Riksplan</i>	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Högsta tjm, Ö.....	18	11	17	11	22	17	6	11	—	6	—	—	4,0
Instruktörer, Ö.....	21	29	43	10	5	10	5	—	—	—	—	—	2,4
Andra tjm, Ö.....	75	43	19	9	9	7	1	7	1	1	1	—	2,8
<i>Distriktsplan</i>													
Konsulenter, I.....	12	25	42	17	—	8	—	—	8	—	—	—	2,7
Tjänstemän, Ö.....	43	16	14	35	26	5	2	—	—	—	2	—	3,1
Konsulenter, K.....	19	26	5	26	11	5	5	5	5	—	5	—	4,0
<i>Lokalplan</i>													
Tjänstemän, Ö.....	38	47	18	13	11	5	5	—	—	—	—	—	2,2
Ungdomsg.f., K.....	57	35	25	16	9	9	4	2	2	—	—	—	2,6

Tabell 93. Antal föreningar IP är med i. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom		Antal föreningar												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	M
	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
I.....	364	55	24	11	6	2	1	1	—	—	—	—	—	1,9
Ö.....	235	43	29	12	6	5	2	1	1	—	—	1	—	2,3
K.....	135	48	27	10	7	2	3	—	1	1	—	—	—	2,1

Fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer är i medeltal med i fler föreningar än fritidsgruppsledarna inom kommunal ungdomsverksamhet och idrottsorganisationer. Medeltalen för de tre kategorierna är 2,3, 2,1 och 1,9.

Mellan 43 och 55 % av fritidsgruppsledarna är med i endast *en* förening.

8.1.4 Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Ordförandena inom religiösa organisationer har det högsta medeltalet medlemskap i föreningar, 2,9, i tur och ordning följda av ordförandena inom kategorin andra slag av organisationer, 2,8, idrottsorganisationer, 2,6, politiska organisationer, 2,5, scoutorganisationer, 2,3, och slutligen nykterhetsorganisationer, 1,9. Tabell 94.

Mellan 26 och 45 % av ordförandena är med i endast *en* förening. Lägsta procenttal har ordförandena inom kate-

gorin andra slag av organisationer närmast följda av ordförandena inom religiösa organisationer. Högsta procent har ordförandena inom scoutorganisationer, närmast följda av ordförandena inom nykterhetsorganisationer.

Fritidsgruppsledare

Inom flertalet organisationsslag är fritidsgruppsledarna — enligt tabell 95 — i medeltal med i 2,1—2,2 föreningar. Ledarna inom idrottsorganisationerna är dock i medeltal med i färre och ledarna inom kategorin andra slag av organisationer i fler.

Mellan 28 och 55 % av fritidsgruppsledarna är endast med i *en* förening. Lägsta procent kommer på ledarna inom kategorin andra slag av organisationer och näst lägsta, 36 %, på ledarna inom nykterhetsorganisationerna. Inom resterande slag av organisationer varierar den procentuella andelen mellan 48 % och 55 % med högsta procent för ledarna inom idrottsorganisationerna.

Tabell 94. Antal föreningar IP är med i. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan.

Ordförande på lokalplan inom		Antal föreningar												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	M
	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
I.....	184	31	28	14	5	7	4	2	2	2	—	—	—	2,6
Sc.....	55	45	16	20	6	9	4	—	—	—	—	—	—	2,3
R.....	91	30	19	23	11	8	4	3	—	—	2	—	—	2,9
N.....	21	43	13	19	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1,9
P.....	89	33	25	18	18	3	1	2	—	—	—	—	—	2,5
A.....	51	26	35	16	8	4	6	2	—	4	—	—	—	2,8

Tabell 95. Antal föreningar IP är med i. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom		Antal föreningar												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	M
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
I.....	364	55	24	11	6	2	1	1	—	—	—	—	—	1,9
Sc.....	65	46	31	12	2	5	—	3	2	—	—	—	—	2,1
R.....	59	49	27	10	2	7	2	2	—	2	—	—	—	2,1
N.....	22	36	32	14	9	9	—	—	—	—	—	—	—	2,2
A.....	51	28	33	8	18	4	6	—	2	—	—	2	—	2,8
X.....	28	54	18	18	4	4	—	—	—	—	—	4	—	2,1
K.....	135	48	27	10	7	2	3	—	1	1	—	—	—	2,1

Fritidsgruppsledare fördelade på specialförbund och slag av kommun

Fritidsgruppsledarna inom fotbollsförbundet är som synes av tabell 96 i medeltal med i något färre föreningar än ledarna inom andra specialförbund. Av de kommunalt engagerade fritidsgruppsledarna har ledarna i Stockholm det lägsta medeltalet medlemskap, 1,5, närmast följda av ledarna i Göteborg med 1,9. Högsta medeltalet, 2,3, har ledarna inom kategorin andra kommuner.

8.1.5 Medeltal föreningsmedlemskap efter kön och ålder

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Inom både idrottsorganisationerna och övriga slag av organisationer tenderar de äldre manliga ordförandena att i medeltal vara med i något fler föreningar än de yngre. Tabell 97.

Inom övriga slag av organisationer är de manliga ledarna i medeltal med i fler föreningar än de kvinnliga. Skill-

Tabell 96. Antal föreningar i medeltal som IP är med i. Fritidsgruppsledare inom specialförbund och slag av kommun.

	Specialförbund				Slag av kommun		
	Bordt	Fotb	Gymn	Ish	Sthlm	Gbg	Ak
	n 39	n 49	n 56	n 55	n 33	n 18	n 84
Antal föreningar i medeltal.....	1,7	1,3	1,9	1,8	1,5	1,9	2,3

Tabell 97. Antal föreningar i medeltal som IP är med i. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom idrottsorganisationer och övriga slag av organisationer. Fördelning på kön och ålder.

Ålder	Ordförande på lokalplan inom					
	I		Ö			
	M		M		Kv	
	n	M	n	M	n	M
15—24.....	20	2,6	74	2,4	32	1,9
25—44.....	101	2,6	122	2,9	33	1,8
45—64.....	56	2,8	44	3,0	12	(3,3)

naden är särskilt stor i åldersklassen 25—44 år.

Fritidsgruppsledare

De manliga fritidsgruppsledarna tenderar i varje åldersklass att i medeltal vara med i fler föreningar än de kvinnliga ledarna, tabell 98.

Inom varje åldersklass synes såväl de manliga som kvinnliga fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer att i medeltal vara med i fler föreningar än manliga och kvinnliga fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer och kommunal ungdomsverksamhet.

Äldre ledare förefaller att vara med i fler föreningar än yngre. De manliga fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationerna har dock sina flesta medlemskap i åldersklassen 25—44 år.

8.1.6 Sammanfattning

De flesta föreningsmedlemskapen i medeltal har de parlamentariskt valda ledarna, därefter de anställda och slutligen fritidsgruppsledarna. På lokalplan är de parlamentariskt valda ledarna inom idrottsorganisationerna i medeltal med i 2,6 föreningar och inom övriga slag av organisationer i 2,7. Bland fritidsgruppsledarna är motsvarande medeltal 1,9 och 2,3.

Vid jämförelse mellan ordförande och sekreterare var för sig finner man

att ledarna på rikspan vanligen är med i fler föreningar än ledarna på distriktsplan som i sin tur är med i fler än ledarna på lokalplan. Ordförandena inom specialförbunden på rikspan är exempelvis i medeltal med i 5,0 föreningar och ordförandena inom idrottsorganisationerna på lokalplan i 2,6.

Manliga ledare förefaller att vara med i fler föreningar än kvinnliga ledare och äldre ledare har vanligen fler föreningsmedlemskap än yngre.

Vid fördelning av ordförande på lokalplan och fritidsgruppsledare på slag av organisation märker man att både ordförande och fritidsgruppsledare inom kategorin andra slag av organisationer i medeltal är med i fler föreningar än ledarna inom resterande organisationsslag. Studerar vi enbart ordförandena framstår de flesta föreningsmedlemskapen i medeltal hos ledarna inom religiösa organisationer.

8.2 IPs andra ledaruppdrag

Följande fråga har ställts:

Har eller har Ni haft andra uppdrag eller anställningar, som berört föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom

Det har därvid underförståtts att frågan åsyftat andra uppdrag än vad som angetts i formulärets fråga 6.

Tabell 98. Antal föreningar i medeltal som IP är med i. Fritidsgruppsledare. Fördelning på kön och ålder.

Ålder	Fritidsgruppsledare inom											
	I				Ö				K			
	M		Kv		M		Kv		M		Kv	
	n	M	n	M	n	M	n	M	n	M	n	M
15—24.....	65	1,8	15	(1,6)	46	2,1	28	1,8	12	(1,8)	8	(2,0)
25—44.....	213	2,0	20	1,7	72	2,3	31	2,1	53	2,2	21	1,6
45—64.....	45	1,6	5	(4,2)	33	3,0	22	2,3	19	(2,8)	20	1,6

Andra uppdrag eller anställningar kan däremot mycket väl vara förlagda till samma förening, organisation eller kommun, som angetts i fråga 6.

Andra uppdrag eller anställningar kan också avse fritidsverksamhet utanför föreningar och organisationer, t. ex. inom skolor, feriekolonier etc.

Den ställda frågan inkluderar även förfluten tid. Risk finns emellertid för att IP kanske har svårare att minnas uppdrag, som ligger långt tillbaka i tiden än de som alltfört innehas.

8.2.1 Har eller har haft »andra uppdrag»

Ledare, alla kategorier

Tabell 99 visar att mellan 60 och 100 % av ledarna har eller har haft »andra uppdrag», som berört föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Lägsta procenten har ledarna på lokalplan jämte ombudsmännen inom idrottsorganisationerna. Det är procentuellt något fler ordförande och fritidsgruppsledare inom övriga slag av organisationer än inom idrottsorgani-

Tabell 99. Har eller har haft »andra uppdrag» eller anställningar, som berört föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Jämförelse mellan olika ledarkategorier.

		Ja	Nej
	n	%	%
Parlamentariskt valda ledare			
<i>Rikspan</i>			
Ordförande, SF.....	22	86	14
Sekreterare, SF.....	21	90	10
Ordförande, Ö.....	21	100	—
<i>Distriktsplan</i>			
Ordförande, SF.....	57	91	9
Sekreterare, SF.....	52	88	12
Ombudsmän, SF.....	26	73	27
Ordförande, Ö.....	73	77	23
<i>Lokalplan</i>			
Ordförande, I.....	184	64	36
Ordförande, Ö.....	320	73	27
Anställda ledare			
<i>Rikspan</i>			
Högsta tjänstemän, Ö.....	18	94	6
Instruktörer, Ö.....	21	100	—
Andra tjänstemän, Ö.....	75	85	15
<i>Distriktsplan</i>			
Konsulenter, I.....	12	100	—
Tjänstemän, Ö.....	43	93	7
Konsulenter, K.....	19	95	5
<i>Lokalplan</i>			
Tjänstemän, Ö.....	38	76	24
Ungdomsgårdsföreståndare, K.....	57	75	25
Fritidsgruppsledare			
Fritidsgruppsledare, I.....	364	61	39
Fritidsgruppsledare, Ö.....	235	66	34
Fritidsgruppsledare, K.....	135	60	40

sationer som har eller har haft »andra uppdrag».

På distrikts- och lokalplan inom övriga slag av organisationer är det en något större del av tjänstemännen än av ordförandena som har eller har haft »andra uppdrag».

Både inom idrottsorganisationer och övriga slag av organisationer är det procentuellt fler ordförande på lokalplan än fritidsgruppsledare som har eller har haft »andra uppdrag».

3.2.2 Antal IP som har eller har haft »andra uppdrag» fördelade på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Inom de religiösa organisationerna har, enligt tabell 100, 85 % av ordförandena på lokalplan, nu eller tidigare haft »andra uppdrag». Samma sak gäller 64—69 % av ordförandena inom resterande organisationsslag. Tabellen kan också kommenteras så, att 15—36 % av ordförandena till tiden för enkäten aldrig haft annat än i fråga 6 angivet ledaruppdrag, som avsett förenings- eller annan fritidsverksamhet bland ungdom.

Fritidsgruppsledare

Tabell 101 visar att 60—68 % av fritidsgruppsledarna har eller har haft

Tabell 100. Andel IP som har eller har haft andra uppdrag eller anställningar, som berört föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan fördelade på slag av organisation.

Ordförande på lokalplan inom	Har eller har haft »andra uppdrag»	
	n	Ja
		%
I.....	184	64
Sc.....	55	67
R.....	91	85
N.....	21	67
P.....	89	69
A.....	51	65

Tabell 101. Andel IP som har eller har haft andra uppdrag eller anställningar, som berört föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Fritidsgruppsledare fördelade på slag av organisation.

Fritidsgruppsledare inom	»Har eller har haft» andra uppdrag	
	n	Ja
		%
I.....	364	61
Sc.....	65	62
R.....	59	68
N.....	22	68
A.....	51	65
X.....	28	68
K.....	135	60

andra än i fråga 6 åsyftade uppdrag eller anställningar, som berört föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Sådana uppdrag har angetts av 68 % av ledarna inom de religiösa organisationerna, nykterhetsorganisationerna och organisationslag X. Lägsta andelen har ledarna inom den kommunala ungdomsverksamheten.

3.2.3 Antal IP som har eller har haft »andra uppdrag» fördelade på kön och ålder

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

a. Idrottsorganisationer

Tabell 102 visar att 85 % av de manliga ordförandena inom idrottsorganisationernas yngsta åldersklass har eller har haft »andra uppdrag» men endast 62—63 % inom de båda högre åldersklasserna.

b. Övriga slag av organisationer

Inom övriga slag av organisationer är det 65 % av de manliga ordförandena i åldersklassen under 25 år men 80 % inom de båda högre åldersklasserna som har eller har haft »andra uppdrag». Tabell 103.

Tabell 102. Har eller har haft »andra uppdrag» eller anställningar. Manliga parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom idrottsorganisationer. Åldersfördelning.

Ålder	Ordförande på lokalplan	Andel som har eller har haft »andra uppdrag»
	n	%
—24.....	20	85
25—44.....	101	62
45—64.....	56	63
Totalt	177	65

Tabell 103. Har eller har haft »andra uppdrag» eller anställningar. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom övriga slag av organisationer. Fördelning på kön och ålder.

Ålder	Ordförande på lokalplan		Andel som har eller har haft »andra uppdrag»	
	M	Kv	M	Kv
	n	n	%	%
—24.....	74	32	65	72
25—44.....	122	33	80	55
45—64.....	44	12	80	(67)
Totalt	240	77	75	64

Bland kvinnliga ordförande erhålles den lägsta procenten i åldersklassen 25—44 år.

I åldersklassen under 25 år är det procentuellt fler kvinnor än män som har eller har haft »andra uppdrag». I de båda andra åldersklasserna är det tvärtom.

Fritidsgruppsledare

Idrottsorganisationer

Av manliga fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer är det 47 % i åldersklassen under 25 år men 67—69 % i de båda högre åldersklasserna som har eller har haft »andra upp-

Tabell 104. Har eller har haft »andra uppdrag» eller anställningar. Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer. Fördelning på kön och ålder.

Ålder	Fritidsgruppsledare		Andel som har eller har haft »andra uppdrag»	
	M	Kv	M	Kv
	n	n	%	%
—24.....	66	15	47	(40)
25—44.....	213	20	69	35
45—64.....	45	5	67	(20)
Totalt	324	40	64	35

drag». Tabell 104. Det är betydligt större del manliga än kvinnliga ledare som angett »andra uppdrag».

Övriga slag av organisationer

Tabell 105 visar att inom övriga slag av organisationer är det 62 % av de manliga fritidsgruppsledarna i åldersklassen under 25 år mot 71—76 % i de båda högre åldersklasserna som har eller har haft »andra uppdrag». Bland de kvinnliga fritidsgruppsledarna erhåller vi 64 % i den lägsta åldersklassen och 55—59 % i de båda högre.

I den lägsta åldersklassen är det procentuellt något fler kvinnor än män som har eller har haft »andra upp-

Tabell 105. Har eller har haft »andra uppdrag» eller anställningar. Fritidsgruppsledare inom övriga slag av organisationer. Fördelning på kön och ålder.

Ålder	Fritidsgruppsledare		Andel som har eller har haft »andra uppdrag»	
	M	Kv	M	Kv
	n	n	%	%
—24.....	47	28	62	64
25—44.....	72	31	71	55
45—64.....	33	22	76	59
Totalt	152	81	69	59

Tabell 106. Har eller har haft »andra uppdrag» eller anställningar. Fritidsgruppsledare inom kommunal ungdomsverksamhet. Fördelning på kön och ålder.

Ålder	Fritidsgruppsledare		Andel som har eller har haft »andra uppdrag»	
	M	Kv	M	Kv
	n	n	%	%
—24.....	12	8	(67)	(25)
25—44.....	53	21	60	52
45—64.....	19	20	(84)	55
Totalt	84	49	67	49

drag». I de båda högre åldersklasserna är det tvärtom.

Kommunal ungdomsverksamhet

Tabell 106 tillåter knappast mer ingående kommentarer än konstaterandet att det är procentuellt fler manliga än kvinnliga fritidsgruppsledare inom den kommunala ungdomsverksamheten som har eller har haft »andra uppdrag».

3.2.4 Sammanfattning

Inom samtliga ledarkategorier har 60 % eller fler av ledarna uppgett att de har eller har haft »andra uppdrag» än det i enkätformulärets fråga 6 angivna, som berört föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom.»

Det är procentuellt fler ledare på riks- och distrikts- än på lokalplan, som har eller har haft »andra uppdrag».

Ordförandena på lokalplan har i större omfattning än fritidsgruppsledarna angett »andra uppdrag».

Vid fördelning av ledarna på slag av organisation framgår att 85 % av ordförandena på lokalplan inom religiösa organisationer har eller har haft »andra uppdrag» mot 64—69 % av ordföran-

derna inom resterande slag av organisationer. Bland fritidsgruppsledarna är det 68 % inom religiösa organisationer, nykterhetsorganisationer och organisationsslag X som har eller har haft »andra uppdrag» jämfört med 60—62 % inom resterande organisationsslag.

Efter att ha fördelat ordförandena på lokalplan och fritidsgruppsledarna på kön och ålder framkommer att manliga äldre ledare i större utsträckning än yngre har eller har haft »andra uppdrag». Bland de kvinnliga ledarna finner vi den största andelen som har eller har haft »andra uppdrag» inom åldersklassen under 25 år. Inom åldersklasserna 25—44 och 45—64 år är det större procent män än kvinnor som har eller har haft »andra uppdrag».

3.3 Art av »andra uppdrag»

I anslutning till frågan om IP har eller har haft »andra uppdrag» eller anställningar, som berört föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom, har frågats efter art av »andra uppdrag».

För att exemplifiera olika arter av uppdrag, har frågan försetts med följande kompletterande text:

Ange uppdragets art: ordförande, sekreterare eller kassör i styrelse, kommitté eller nämnd; annan medlem i styrelse, kommitté eller nämnd; grupp- ledare, lärare, instruktör, konsulent, socialassistent, förbundssekreterare, redaktör och dylikt.

Svarsutrymme har endast givits för fem olika uppdrag. Om IP har eller har haft fler än fem olika uppdrag, har vederbörande ombetts att ange de fem, som han anser har betytt mest för hans utveckling till och insatser som ledare för förenings- eller annan verksamhet bland ungdom.

Svaren har kodifierats enligt följande schema:

1. Ordförande i styrelse, kommitté eller nämnd. (Ordf.)
2. Sekreterare/kassör i styrelse, kommitté eller nämnd. (Skr./kass.)
3. Annan medlem i styrelse, kommitté eller nämnd. (Annan medlem)
4. Gruppledare. (Grl.)
5. Lärare. (Lärare)
6. Instruktor, konsulent, socialassistent. (Instr.)
7. Förbundssekreterare, redaktör. (Fbs)
8. Annat uppdrag (t. ex. söndagsskol-lärare, simlärare). (Annat)
9. Två eller flera arter av uppdrag. (Två eller flera)

Det bör anmärkas, att tabellerna inom kapitlet 8.3 endast anger vilka *olika* arter av uppdrag IP har eller har haft och inte hur *många* uppdrag av en och samma art. Att IP t. ex. har ordförandeuppdrag kan således innebära att IP endast har ett sådant men också att IP har flera sådana.

8.3.1 Parlamentariskt valda ledare

Tabell 107 visar att mellan 39 och 86 % av ledarna har *två eller flera* olika arter av »andra uppdrag». En antydning finns om lägre procenttal på lokalplan än på riks- och distriktsplan.

Eftersom det förekommer dubbelmarkeringar i tabellen kommer *summa* procent olika arter av »andra uppdrag» att kunna överstiga 100 %. Högsta summa, 248 %, har sekreterarna på riksplan inom idrottsorganisationerna. Lägsta summa, 117 %, har ordförandena på lokalplan inom idrottsorganisationerna. De båda ledarkategorierna på lokalplan har lägre procentuell summa än ledarkategorierna på riks- och distriktsplan.

De procentuellt flesta ledarna med *ordförandeuppdrag* återfinns på riksplan, därefter på distriktsplan och slutligen på lokalplan. Hos ordförandegrupperna är dock minskningen mycket knapp från riks- till distriktsplan. Inom idrottsorganisatio-

Tabell 107. Art av »andra uppdrag». Parlamentariskt valda ledare. Samtliga ledarkategoriernas procentuella medeltal angivet i tabellhuvudet.

Ledarkategorier		Ordf	Skr/ kas- sör	An- nan med- lem	Grl	Lär- are	Instr	Fbs	An- nat	S:a »and- ra upp- drag»	Två el. flera
	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Parlamentariskt valda ledare											
<i>Riksplan</i>											
Ordförande, SF	22	68	27	36	9	—	—	—	9	149	46
Sekreterare, SF	21	86	48	71	10	—	14	—	19	248	86
Ordförande, Ö	21	48	67	43	10	—	5	5	—	178	71
<i>Distriktsplan</i>											
Ordförande, SF	57	63	46	39	12	—	21	—	21	202	70
Sekreterare, SF	52	48	56	44	12	2	23	4	17	206	71
Ombudsmän, SF	26	39	46	27	15	8	12	—	15	162	84
Ordförande, Ö	73	47	40	30	25	6	10	3	14	175	64
<i>Lokalplan</i>											
Ordförande, I	184	31	23	26	14	3	10	1	9	117	39
Ordförande, Ö	320	31	27	33	32	7	5	2	8	145	50

nerna har 68 % av ordförandena på riksplan andra ordförandeuppdrag, 63 % av ordförandena på distriktsplan och 31 % av ordförandena på lokalplan. Hos ordförandena inom övriga slag av organisationer är motsvarande tal 48 %, 47 % och 31 %.

För sekreterar- och kassörsuppdrag blir det endast delvis sjunkande procent från riks- till lokalplan. Inom idrottsorganisationerna är det större procent sekreterare än ordförande som har eller har haft »andra» sekreterar- eller kassörsuppdrag.

Annat medlemskap i styrelse, kommitté eller nämnd visar ungefär likartad fördelning mellan ledarkategorierna som sekreterar- och/eller kassörsuppdragen.

Av ordförandena och sekreterarna på riksplan har endast 9—10 % någonsin haft ett *gruppleदारuppdrag*. På distrikts- och lokalplan gäller samma sak 12—15 % av ledarna inom idrottsorganisationerna och 25—32 % av ord-

förandena inom övriga slag av organisationer.

Instruktörs- och konsulentuppdrag har främst angetts av ledarna inom idrottsorganisationerna, 14 % av sekreterarna på riksplan och 23 % av sekreterarna på distriktsplan.

Begreppet »instruktör» tolkas ofta olika inom idrottsorganisationer och övriga slag av organisationer. Medan de förstnämnda med »instruktör» i regel avser personer med uppgift att träna eller instruera andra i speciella idrottsgrenar, avser de sistnämnda mest anställda personer som har konsultativa uppdrag, handhar ledarutbildning eller i övrigt allmänt främjar ungdomsarbete.

8.3.2 Anställda ledare

Av tabell 108 framgår att mellan 54 och 92 % av ledarna har eller har haft *två eller flera* olika arter av »andra uppdrag». Lägsta procenten har ledarna

Tabell 108. Art av »andra uppdrag». Anställda ledare. Samtliga ledarkategoriernas procentuella medeltal har angetts i tabellhuvudet.

Ledarkategorier		Ordf	Sekr/ kas- sör	An- nan med- lem	Grl	Lär- are	Instr	Fbs	An- nat	S:a »and- ra upp- drag»	Två el. flera
Anställda ledare	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
<i>Riksplan</i>											
Högsta tjänstemän, Ö	18	56	28	39	22	—	50	33	11	239	72
Instruktörer, Ö	21	71	48	43	29	5	38	14	33	281	91
Andra tjänstemän, Ö	75	41	40	33	28	9	17	13	29	210	69
<i>Distriktsplan</i>											
Konsulenter, I.	12	50	58	42	33	17	50	—	17	267	92
Tjänstemän, Ö	43	58	40	35	35	2	21	5	14	210	72
Konsulenter, K.	19	63	47	37	16	5	26	21	26	241	90
<i>Lokalplan</i>											
Tjänstemän, Ö	38	32	24	32	40	—	26	8	13	175	58
Ungdomsg.f., K.	57	32	30	21	33	7	14	—	10	147	54

på lokalplan. Högsta procenten har idrottskonsulenterna.

Den procentuella *summan olika arter* av »andra uppdrag» varierar från 147 % till 281 %. Ledarna på lokalplan har den lägsta procenten. Högsta procenten har instruktörerna på rikspan och därefter idrottskonsulenterna.

Ordförandeuppdrag har angetts av 32—71 % av anställda ledare med lägsta procent för ledare på lokalplan. 24—58 % har nämnt sekreterar- eller kassörsuppdrag.

Andra uppdrag i styrelse, kommitté eller nämnd är procentuellt vanligast bland ledarna på riks- och distriktsplan medan *gruppleदारuppdragen* dominerar bland ledarna på lokalplan. Av tjänstemännen på lokalplan inom övriga slag av organisationer har 40 % uppgett att de har eller har haft »andra uppdrag» i form av gruppleदारuppdrag.

Hälften av högsta tjänstemännen på rikspan och av idrottskonsulenterna har eller har haft *instruktörs- eller konsulentuppdrag*.

8.3.3 Fritidsgruppsledare

32—46 % av fritidsgruppsledarna har enligt tabell 109, nu eller tidigare haft *två eller flera* olika arter av »andra uppdrag». Högsta procenten föreligger för ledarna inom övriga slag av organisa-

tioner och lägsta procenten för ledarna inom kommunal ungdomsverksamhet.

Summa procent olika arter av »andra uppdrag» varierar från 96 % hos de kommunala fritidsgruppsledarna till 132 % hos ledarna inom övriga slag av organisationer.

Ordförandeuppdrag har innehaft av 23 % av ledarna inom idrottsorganisationerna, 26 % av ledarna inom övriga slag av organisationer och 16 % av ledarna inom den kommunala ungdomsverksamheten.

Sekreterar- och kassörsuppdrag har framhållits av 27 % av ledarna inom idrottsorganisationer, av 28 % inom övriga slag av organisationer och av 16 % inom kommunal ungdomsverksamhet. För annat uppdrag i styrelse, kommitté eller nämnd är motsvarande andelar 20, 21 och 8 %.

För samtliga styrelse-, kommitté eller nämnduppdrag är de procentuella andelarna vanligen något lägre bland fritidsgruppsledare än bland parlamentariskt valda ledare på lokalplan.

Andra gruppleदारuppdrag har angetts av 14 % av ledarna inom idrottsorganisationer, av 27 % inom övriga slag av organisationer och av 25 % inom kommunal ungdomsverksamhet.

Instruktörs- och/eller konsulentuppdrag har nämnts av 14 % av ledarna inom idrottsorganisationer, av 9 % in-

Tabell 109. Art av »andra uppdrag». Tillsatta eller utnämnda ledare. Samtliga ledarkategoriernas procentuella andel är angivet i tabellhuvudet.

Fritidsgruppsledare inom		Ordf	Sekr/ kassör	Annan medlem	Grl	Lärare	Instr	Fbs	An nat	S:a »andra uppdrag»	Två eller flera
	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
I.....	364	23	27	20	14	3	14	1	9	111	37
Ö.....	235	26	28	21	27	7	9	1	13	132	46
K.....	135	16	16	8	25	6	10	—	15	96	32

om övriga slag av organisationer och av 10 % inom kommunal ungdomsverksamhet.

8.3.4 Art av »andra uppdrag» efter kön och ålder

Vi undersöker hur arten av »andra uppdrag» fördelas på kön och ålder.

Kön

Bland *ordförandena* på lokalplan inom övriga slag av organisationer är det, enligt tabell 110, 51 % av männen mot 17 % av kvinnorna som har eller har haft *två eller flera* arter av »andra uppdrag». Bland männen är det procentuellt fler inom övriga slag av organisationer än inom idrottsorganisationer. Motsvarande förhållanden framstår vid studium av *summa procent »andra uppdrag»*.

I synnerhet ordförandeuppdrag men också annat medlemskap i styrelse, kommitté eller nämnd har inom övriga slag av organisationer angetts av procentuellt fler män än kvinnor medan kvinnorna är procentuellt fler i fråga om sekreterar- eller kassörsuppdrag och gruppleदारuppdrag.

Vid jämförelse mellan de manliga

ledarna inom idrottsorganisationer och inom övriga slag av organisationer har de sistnämnda något högre procent för alla tre arterna av styrelse-, kommitté- och nämnduppdrag. Gruppleदारuppdrag har nämnts av 30 % av ordförandena inom övriga slag av organisationer men endast av 14 % av ordförandena inom idrottsorganisationer.

Som framgår av tabell 111 är det bland *fritidsgruppsledarna* större procent män än kvinnor som har eller har haft två eller flera olika arter av »andra uppdrag». Samma sak gäller summa procent olika arter av »andra uppdrag». Både bland de manliga och kvinnliga ledarna förekommer i regel de högsta procenten inom övriga slag av organisationer och de lägsta inom den kommunala ungdomsverksamheten.

Ordförandeuppdrag har 24—35 % av männen angett mot 2—7 % av kvinnorna. De manliga ledarna har också högre procent i fråga om övriga slag av uppdrag i styrelse, kommitté eller nämnd. Gruppleदारuppdrag har däremot inom övriga slag av organisationer angetts av 33 % av de kvinnliga ledarna mot 23 % av de manliga ledarna. Inom idrottsorganisationer och kom-

Tabell 110. Art av »andra uppdrag». Parlamentariskt valda ledare på lokalplan. Fördelning på kön.

Art av »andra uppdrag»	Ordförande på lokalplan inom		
	I	Ö	
	M n 177	M n 243	Kv n 77
	%	%	%
Ordförande i styrelse.....	32	40	16
Sekreterare/kassör i styrelse.....	23	26	31
Annan medlem i styrelse.....	25	37	21
Gruppleदार.....	14	30	38
Lärare.....	3	6	9
Instruktör, konsulent.....	11	6	4
Förbundssekreterare.....	1	1	3
Annat uppdrag.....	10	9	6
Summa »andra uppdrag».....	119	155	128
Två eller flera »andra uppdrag».....	40	51	17

Tabell 111. Art av »andra uppdrag». Fritidsgruppsledare. Fördelning på kön.

Art av »andra uppdrag»	Fritidsgruppsledare inom					
	I		Ö		K	
	M n 324	Kv n 40	M n 154	Kv n 81	M n 86	Kv n 49
	%	%	%	%	%	%
Ordförande i styrelse.....	25	5	35	7	24	2
Sekreterare/kassör i styrelse	30	5	31	21	19	10
Annan medlem i styrelse.....	21	10	26	11	9	8
Gruppledare.....	14	15	23	33	26	24
Lärare.....	3	10	6	9	7	2
Instruktör, konsulent.....	12	13	9	9	14	2
Förbundssekreterare.....	1	—	1	3	—	—
Annat uppdrag.....	9	8	16	7	17	10
Summa »andra uppdrag».....	115	66	147	100	116	58
Två eller flera »andra uppdrag».....	39	25	55	30	40	18

munal ungdomsverksamhet har ungefär lika stor del män som kvinnor angett gruppleदारuppdrag.

Ålder

Inom idrottsorganisationerna är, enligt tabell 112, andelen *ordförande på lokalplan* som har eller har haft två eller flera olika arter av »andra uppdrag» ungefär lika i alla tre åldersklasserna

15—24, 25—44 och 45—64 år. Inom övriga slag av organisationer har åldersklassen 15—24 år lägre procent än de båda andra. Inom åldersklasserna 25—44 och 45—64 år har ordförandena inom övriga slag av organisationer högre procent än ordförandena inom idrottsorganisationer.

Summa procent olika arter av »andra uppdrag» är inom idrottsorganisatio-

Tabell 112. Art av »andra uppdrag». Parlamentariskt valda ledare på lokalplan. Fördelning på ålder.

Ålder		Art av »andra uppdrag»									
		Ordf	Sekr/ kassör	Annan med- lem	Grl	Lärare	Instr	Fbs	Annat	S:a »andra upp- drag»	Två eller flera
Ordförande på lokalplan inom I	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
15—24....	20	25	35	15	20	10	20	—	15	140	40
25—44....	104	28	20	26	13	3	11	—	8	109	37
45—64....	60	38	23	28	12	2	7	2	10	122	42
Ordförande på lokalplan inom Ö											
15—24....	106	9	23	33	33	5	3	1	4	111	39
25—44....	155	39	31	36	30	8	8	2	10	164	57
45—64....	56	46	23	27	32	9	2	2	14	155	54

nerna högst inom åldersklassen 15—24 år. Samma åldersklass har lägsta procenten inom övriga slag av organisationer.

Andel ledare som har eller har haft andra ordförandeuppdrag ökar med högre ålder. Ökningen är mest påtaglig inom övriga slag av organisationer.

Inom idrottsorganisationerna har åldersklassen 15—24 år största procenten med sekreterar- och/eller kassörsuppdrag. Övriga slag av organisationer uppvisar den högsta procenten i åldersklassen 25—44 år.

Andelen som har eller har haft annat medlemskap i styrelse, kommitté eller nämnd ökar inom idrottsorganisationerna med högre ålder. Inom övriga slag av organisationer uppvisar åldersklasserna 25—44 och 15—24 år de högsta procenten.

Inom idrottsorganisationerna avtar andelen som har eller har haft gruppleदारuppdrag med högre ålder medan övriga slag av organisationer uppvisar

i det närmaste lika stor andel inom alla tre åldersklasserna.

Andelen *fritidsgruppsledare* som har eller har haft två eller flera olika arter av »andra uppdrag» är, enligt tabell 113 något lägre inom åldersklassen 15—24 år än inom de båda andra åldersklasserna. Summa procent olika arter av »andra uppdrag» visar liknande mönster.

Antal som uppgett ordförandeuppdrag ökar procentuellt inom alla tre ledarkategorierna med högre ålder.

Inom idrottsorganisationerna finner man den största andelen som angett sekreterar- och/eller kassörsuppdrag i åldersklassen 25—44 år och den lägsta i åldersklassen 15—24 år. Inom övriga slag av organisationer förekommer den högsta procenten inom åldersklassen 25—44 år och inom den kommunala ungdomsverksamheten inom åldersklassen 15—24 år.

Inom både idrottsorganisationerna och övriga slag av organisationer sjun-

Tabell 113. Art av »andra uppdrag». Fritidsgruppsledare. Fördelning på ålder.

Ålder	Art av »andra uppdrag»									
	Ordf	Sekr/ kassör	Annan med- lem	Grl	Lärare	Instr	Fbs	Annat	S:a »andra upp- drag»	Två eller flera
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Fritidsgrupps- ledare inom I										
15—24.... 80	11	19	10	15	2	6	1	4	68	28
25—44.... 233	25	30	22	15	4	15	1	9	121	40
45—64.... 50	30	28	26	8	2	10	—	14	118	40
Fritidsgrupps- ledare inom Ö										
15—24.... 74	20	26	22	32	4	5	3	8	120	39
25—44.... 103	25	30	20	26	9	11	1	15	137	50
45—64.... 55	33	25	20	20	9	11	—	16	134	47
Fritidsgrupps- ledare inom K										
15—24.... 20	10	20	5	25	15	10	—	10	95	30
25—44.... 74	18	15	10	20	4	11	—	14	92	32
45—64.... 39	18	13	10	36	5	10	—	21	113	33

ker andelen som nämnt gruppleaderskap med högre ålder.

8.3.5 Sammanfattning

Andel ledare som har eller har haft två eller flera olika arter av »andra uppdrag» liksom procentuell summa olika arter av »andra uppdrag» är lägst på lokalplan och lägre hos fritidsgruppsledare än hos ordförande på lokalplan.

Bland ordförande sjunker andelen som har eller har haft »andra uppdrag» i form av ordförandeskap från riks- till lokalplan. Ordförandena på lokalplan har likväl högre andel än fritidsgruppsledarna.

Bland både parlamentariskt valda och anställda ledare är det i regel procentuellt färre på lokalplan än på riks- och distriktsplan som har eller har haft sekreterar- och/eller kassörsuppdrag eller annat medlemskap i styrelse, kommitté eller nämnd.

Det är procentuellt färre ledare på riks- än lokalplan som nämnt gruppleaderskap.

Vid fördelning på kön framkommer att de manliga ledarna genomgående har högre summa procent olika arter av »andra uppdrag» än de kvinnliga ledarna. Märkbart större procent män än kvinnor har eller har haft ordförandeuppdrag medan kvinnorna tenderar att uppvisa den största procenten med gruppleadersuppdrag. Relativt stor andel kvinnor har också angett sekreterar- och/eller kassörsuppdrag.

Vid fördelning på ålder finner man att andelen som har eller har haft ordförandeuppdrag ökar med högre ålder. Lägsta procenten som har eller har haft två eller flera olika arter av »andra uppdrag» liksom summa procent olika arter av »andra uppdrag» är lägst inom åldersklassen 15—24 år.

8.4 Andel IP med »andra uppdrag» förlagda till riksplan, distriktsplan etc.

Därest IP har eller har haft andra uppdrag eller anställningar, som berört föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom, än det genom urvalet åsyftade, har vederbörande ombetts ange om uppdraget legat på lokalt, kommunalt, distrikts-, riks- eller internationellt plan.

Vid bearbetningen av svaren har hänsyn endast tagits till antal olika plan IP angett och inte till antal uppdrag som varit förlagda till ett bestämt plan.

Med hjälp av tabell 114 gör vi nedanstående presentationer.

Antal IP med »andra uppdrag» förlagda till internationellt plan

Förhållandevis få ledare har angett uppdrag som är förlagda till internationellt plan. Högsta andel, 23 % har ordförandena på riksplan inom idrottsorganisationer. Närmast kommer högsta tjänstemännen på riksplan inom övriga organisationer med 11 % och sekreterarna på riksplan inom idrottsorganisationer med 10 %.

Andel IP med »andra uppdrag» förlagda till riksplan

Mellan 32 och 57 % av de parlamentariskt valda ledarna på riksplan har eller har haft »andra uppdrag» förlagda till riksplan mot 6—10 % av de parlamentariskt valda ledarna på lokalplan och 3—6 % av fritidsgruppsledarna.

Av anställda ledare har uppdrag på riksplan nämnts av hälften av högsta tjänstemännen på riksplan och av 32 % av de kommunala ungdomskonsulenterna.

Tabell 114. Plan för »andra uppdrag». Jämförelse mellan olika ledarkategorier.

Ledarkategorier	n	Har »andra upp- drag»	Plan						Ej svar
			Int.	Riks	Distr	Komm	Lokal	S:a	
			%	%	%	%	%	%	%
Parlamentariskt valda ledare									
<i>Rikspan</i>									
Ordförande, SF.....	22	86	23	32	41	23	59	178	—
Sekreterare, SF.....	21	90	10	38	29	—	76	153	—
Ordförande, Ö.....	21	100	5	57	67	10	81	220	—
<i>Distriktsplan</i>									
Ordförande, SF.....	57	91	—	14	40	19	63	136	11
Sekreterare, SF.....	52	88	—	15	44	21	69	149	—
Ombudsmän, SF.....	26	73	4	15	31	19	46	115	—
Ordförande, Ö.....	73	77	—	14	40	19	63	136	—
<i>Lokalplan</i>									
Ordförande, I.....	184	64	2	6	17	13	54	92	—
Ordförande, Ö.....	320	73	1	10	31	9	63	114	—
Anställda ledare									
<i>Rikspan</i>									
Högsta tjänstemän, Ö...	18	94	11	50	72	—	67	200	—
Instruktörer, Ö.....	21	100	—	19	76	5	91	191	—
Andra tjänstemän, Ö...	75	85	3	31	44	8	69	155	—
<i>Distriktsplan</i>									
Konsulenter, I.....	12	100	—	17	42	42	92	193	—
Tjänstemän, Ö.....	43	93	—	12	53	21	74	160	—
Konsulenter, K.....	19	95	5	32	63	21	63	184	—
<i>Lokalplan</i>									
Tjänstemän, Ö.....	38	76	—	11	32	5	68	116	—
Ungdomsg.f., K.....	57	75	—	2	19	12	67	100	—
Fritidsgruppsledare									
I.....	364	61	—	3	15	9	57	84	—
Ö.....	235	66	1	6	22	9	59	97	—
K.....	135	60	—	4	10	14	50	78	—

Andel IP med »andra uppdrag» förlagda till distriktsplan

Ordförandena på rikspan har något högre procent ledare med »andra uppdrag» förlagda till distriktsplan än vad ordförandena på distriktsplan har. Lägsta procent har ordförandena på lokalplan, som ändå har något högre procent än fritidsgruppsledarna.

Av anställda ledare har procentuellt fler på riks- än på lokalplan nämnt »andra uppdrag» förlagda till distriktsplan. Så har t. ex. inom övriga slag av

organisationer dylika uppdrag angetts av 72 % av högsta tjänstemännen på rikspan och av 32 % av tjänstemännen på lokalplan.

Inom övriga slag av organisationer förefaller de anställda i större omfattning än de parlamentariskt valda ledarna ha eller ha haft »andra uppdrag» förlagda till distriktsplan.

Andel IP med »andra uppdrag» förlagda till kommunplan

Inom idrottsorganisationerna har 23 % av ordförandena på rikspan angett

»andra uppdrag» förlagda till kommunplan. Näst högsta andelen, 19—21 %, uppvisar ledarna på distriktsplan. Av ordförandena på lokalplan har 9—13 % nämnt »andra uppdrag» förlagda till kommunalt plan.

Högsta procent bland de anställda ledarna finner vi hos idrottskonsulenterna med 42 %, därefter hos tjänstemännen på distriktsplan inom övriga slag av organisationer och hos de kommunala ungdomskonsulenterna, vilka båda uppvisar 21 %.

Andel IP med »andra uppdrag förlagda till lokalplan

Mellan 46 och 92 % av ledarna anger att de har eller har haft »andra uppdrag» förlagda till lokalplan.

Bland de parlamentariskt valda ledarna har 59 % av ordförandena inom idrottsorganisationerna och 81 % inom övriga slag av organisationer på riksplen nämnt sådana uppdrag jämfört med 54 och 63 % inom vardera organisationsslaget på lokalplan.

»Andra uppdrag» förlagda till lokalplan har framhållits av 92 % av idrottskonsulenterna och 91 % av instruktörerna på riksplen.

Mellan 50 och 59 % av fritidsgruppsledarna har angett »andra uppdrag» förlagda till lokalplan.

8.5 Ledarens organisationstillhörighet

Genom det i kapitel 2—3 beskrivna urvalet har IP klassificerats som hörande till visst slag av organisation. Detta organisationslag nämner vi i fortsättningen ledarens » eget », oavsett vilket slag av organisation ledaren själv främst anser sig tillhöra.

Vid besvarandet av frågeformuläret har IP vid tre olika tillfällen ombetts ange de organisationer han tillhör eller

i vars ungdomsarbete han deltar. Första gången sker det i anslutning till frågan om IP har eller har haft andra uppdrag eller anställningar, som berört föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom än vad som angivits i fråga 6 i frågeformuläret. Därvid har frågats: *inom vilka organisationer eller — i händelse av kommunalt uppdrag — kommuner har IP haft dessa andra uppdrag?*

Om IP är med i annan förening (varvid frågan inbegripit föreningar och organisationer av alla slag utom fackföreningar och ekonomiska föreningar) än den i nämnda fråga 6 åsyftade, har IP ombetts att *för varje förening ange slag av förening: idrotts-, scout-, religiös, motor-, nykterhets-, politisk eller annan*. För varje angiven förening har IP också ombetts ange om han har uppdrag, såsom ledamot i styrelse, kommitté eller liknande i denna förening eller ej.

Sammanlagt har vi på detta vis fått fyra olika uttryck för IPs organisations-tillhörighet:

1. Genom urvalet angiven organisations- eller kommuntillhörighet. (Nedan sammandraget till » eget » slag av organisation, kommun.)

2. Slag av organisation eller kommun inom vilka IP har eller har haft »andra uppdrag» eller anställningar, som berört föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom, än det i fråga 6 i frågeformuläret åsyftade. (Nedan nämnt slag av organisation, kommun för a/ har eller har haft »andra uppdrag» bland ungdom.)

3. Slag av organisation eller kommun för de andra än i angiven fråga 6 åsyftade föreningar, organisationer, sammanslutningar som IP är med i. (Nedan rubricerat slag av organisation, kommun för b/ är »med i».)

4. Slag av organisation eller kommun

för de andra än i nämnd fråga 6 åsyftade föreningar, organisationer, sammanlutningar som IP både är med i och har uppdrag i. (Nedan nämnt slag av organisation, kommun för c/ uppdrag i samband med »med i».)

Vid svarens bearbetning har hänsyn tagits till *olika slag* av organisation eller kommun IP angivit. Vi har med andra ord inte intresserat oss för hur många gånger IP nämnt en och samma slag av organisation.

Mellan punkterna 2—4 råder viss »overlapping». Man kan ändå se att punkt två till skillnad från övriga kan inkludera andra än i frågeformulärets fråga 6 angivna uppdrag i »egen» förening. Punkt två skiljer sig vidare från punkterna tre och fyra genom att ha en stram inriktning på förenings- eller fritidsverksamhet bland *ungdom*. Punkt två avser därtill både förfluten och innevarande tid medan punkterna tre och fyra endast omfattar innevarande tid.

För att framställningen ska bli meningsfull, behöver vi konstanthålla »eget» slag av organisation. Bland ledarkategorierna på riks- och distriktsplan kommer vi därför delvis att få så små tal att en presentation saknar intresse. Vi begränsar därför redovisningen nedan till ordförande på lokalplan och till frididsgruppsledare.

I bilaga 1 e, tabellerna 10—15, ges en utförlig beskrivning av ledarnas organisationstillhörighet för: a/ »andra uppdrag» bland ungdom, b/ andra föreningar IP är »med i» och c/ andra föreningar som IP både är »med i» och har »uppdrag i». Nedan gör vi utdrag ur nämnda tabeller.

8.5.1 »Eget» slag av organisation

Många ledare har angett »eget» slag av organisation också för »andra upp-

drag» och andra föreningar IP är »med i» och/eller har »uppdrag i». I tabellerna nedan har dels angetts hur stor procent av ledarna som nämnt »eget» slag av organisation och inom parentes dels i vilken ordning »eget» organisationsslag därvid kommit i förhållande till resterande slag av organisationer.

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Tabell 115 visar att inom samtliga ordförandegrupper har de procentuellt flesta ledarna angett »eget» slag av organisation för »andra uppdrag». Ordförandena inom de religiösa organisationerna uppvisar den högsta andelen 66 %, för »eget» slag av organisation. Närmast kommer ledarna inom nykterhetsorganisationerna med 43 % och ledarna inom idrottsorganisationerna med 42 %. Lägsta andel, 28 %, har ledarna inom kategorin andra slag av organisationer.

Hos ordförandena inom de religiösa och idrottsliga organisationerna kommer »eget» slag av organisation

Tabell 115. Procentuell andel parlamentariskt valda ledare på lokalplan, vilka angett »eget» slag av organisation för a) »andra uppdrag» och b) »med i». Inom parentes rangordnas från 1—5, i vilken ordning »eget» slag av organisation har kommit i förhållande till alla andra slag av organisationer.

Ordförande på lokalplan inom	Har eller har haft »andra uppdrag»	Är »med i»
	%	%
I.....	42 (1)	42 (1)
Sc.....	33 (1)	— (5)
R.....	66 (1)	40 (1)
N.....	43 (1)	14 (2)
P.....	38 (1)	11 (3)
A.....	28 (1)	16 (4)

på främsta plats även för »med i». Ingen av scoutordförandena har däremot i detta sammanhang nämnt »eget» slag av organisation.

Fritidsgruppsledare

Inom scoutorganisationerna och organisationsslag X har den näst största andelen av fritidsgruppsledarna angett »eget» slag av organisation för »andra uppdrag». Resterande ledargrupper har samtliga den högsta procenten för »eget» slag av organisation. Inom nykterhetsorganisationerna har 59 % av ledarna angett »eget» slag av organisation, inom de religiösa organisationerna 51 % och inom idrottsorganisationerna 50 %. Närmast därefter kommer ledarna inom kategorin andra slag av organisationer med 35 %.

Inom idrottsorganisationerna och organisationsslag X har de procentuellt flesta ledarna angett »eget» slag av organisation också för »med i». »Eget» slag av organisation har nämnts av 33 % av ledarna inom idrottsorgani-

Tabell 116. Procentuell andel Fritidsgruppsledare inom respektive slag av organisation, vilka angett »eget» slag av organisation för a) »andra uppdrag» bland ungdom och b) »med i». Inom parentes anges från 1—8 i vilken ordning »eget» slag av organisation kommit i förhållande till resterande slag av organisationer.

Fritids- gruppsledare inom	Har eller har haft »andra uppdrag»	Är »med i»
	a	b
	%	%
I.....	50 (1)	33 (1)
Sc.....	17 (2)	— (8)
R.....	51 (1)	22 (2)
N.....	59 (1)	18 (3)
A.....	35 (1)	10 (4)
X.....	14 (2)	32 (1)
K.....	22 (1)	4 (5)

sationer, av 32 % inom organisationslag X och av 22 % inom religiösa organisationer. Inom scoutorganisationerna har ingen angett »eget» slag av organisation.

8.6 Offentliga och fackliga uppdrag

Även erfarenhet från offentliga och fackliga uppdrag kan ge ledaren värdefull erfarenhet av förenings- eller organisationsarbete. Uppdragen kan därtill skänka för ungdomsarbetet viktig inblick i statlig och kommunal förvaltning och orientering i aktuella samhällsfrågor.

Följande frågor har ställts:

1. Har Ni uppdrag i någon fackförening (hit räknas även SAF och RLF) eller dess huvudorganisation?

Frågan har kunnat besvaras jakan-
de eller nekande.

2. Har Ni, Er maka eller make, far eller mor, haft något av nedanstående uppdrag?

I riksdag eller landsting

I stads- eller kommunalfullmäktige

I lokal nämnd eller styrelse

Nej, inte i något

Frågan har kunnat besvaras separat med avseende på IP själv, maka eller make, far och mor.

I några fall har IP undvikit att besvara fråga två. Uteblivna svar har i dessa fall likställts med nej-svar. Det är därför troligt att svaret »nej, inte i något» också får tolkas som uttryck för osäkerhet, vet ej.

85—100 % av de personer som uppgett att de har fackliga uppdrag har också sagt sig ha offentliga uppdrag. Svaren på frågorna ett och två har därför utan att nämnvärd information gått förlorad, kunnat sammanställas i en tabell med följande svarsalternativ:

1. Offentliga/fackliga uppdrag

2. Offentliga uppdrag

- a. I riksdag, landsting
 - b. I stads-, kommunalfullmäktige
 - c. I lokal nämnd, styrelse
3. Enbart fackliga uppdrag

3.6.1 Egna uppdrag

Parlamentariskt valda ledare

Mellan 24 och 67 % av de parlamentariskt valda ledarna har enligt tabell 117 offentliga och/eller fackliga uppdrag. Inom idrottsorganisationerna har ordförandena något högre procent än sekreterarna och ombudsmännen.

Ordförandenas procent ligger på omkring 50. Inom övriga slag av organisationer varierar andelen för ordförandena från 67 % på riksplän, 49 % på distriktsplan och till 38 % på lokalplan.

Offentliga uppdrag i riksdag och/eller landsting har 5 % av ordförandena på riksplän inom idrottsorganisationerna, inom övriga slag av organisationer 10 % av ordförandena på riksplän och 6 % av ordförandena på distriktsplan.

Offentliga uppdrag i stads- eller kommunalfullmäktige har inom övriga slag av organisationer en tredjedel av ordförandena på riks- och knappt en fjärdedel på distriktsplan. Inom idrottsorganisationerna har 18 % av ordförandena på riksplän och 9 % på distriktsplan dylika uppdrag.

Även när vi kommer till offentliga uppdrag i lokal nämnd och/eller styrelse återfinns de högsta procenten hos ordförandena. Från riks- till lokalplan har 45, 40 och 36 % av ordförandena inom idrottsorganisationer sådana uppdrag och 62, 40 och 33 % av ordförandena inom övriga slag av organisationer.

Enbart fackliga uppdrag har relativt få av ledarna. Största andel, 14—15 %, har idrottsledarna på distriktsplan.

Anställda ledare

Av de anställda ledarna har 29—68 % offentliga och/eller fackliga uppdrag, vilket framgår av tabell 118. Högsta procenten har de kommunala ungdoms-

Tabell 117. Offentliga/fackliga uppdrag. Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier		Off/fackl. uppdrag	Off uppdrag i el. ut. komb. med fackl. uppdrag	Offentliga uppdrag i			Enbart fackl. uppdrag
				Riksdag/landsting	Stads-/komm.-fullm.	Lokal nämnd/styrelse	
	n	%	%	%	%	%	%
<i>Riksplän</i>							
Ordförande, SF.....	22	50	45	5	18	45	5
Sekreterare, SF.....	21	24	19	—	5	19	5
Ordförande, Ö.....	21	67	67	10	33	62	—
<i>Distriktsplan</i>							
Ordförande, SF.....	57	54	40	—	9	40	14
Sekreterare, SF.....	52	44	29	—	8	29	15
Ombudsmän, SF.....	26	46	31	—	—	31	15
Ordförande, Ö.....	73	49	43	6	23	40	7
<i>Lokalplan</i>							
Ordförande, I.....	184	48	37	1	7	36	11
Ordförande, Ö.....	320	38	33	—	5	33	5

Tabell 118. Offentliga/fackliga uppdrag. Anställda ledare.

Ledarkategorier	Off/fackl. uppdrag	Off. uppdrag i el. ut. komb. med fackl. uppdrag	Offentliga uppdrag i			Enbart fackl. uppdrag
			Riksdag/landsting	Stads-/komm.-fullm.	Lokal nämnd/styrelse	
n	%	%	%	%	%	%
<i>Rikspan</i>						
Högsta tjm, Ö..... 18	56	56	6	11	56	—
Instruktörer, Ö..... 21	38	33	—	—	33	5
Andra tjm, Ö..... 75	33	30	1	4	29	3
<i>Distriktsplan</i>						
Konsulenter, I..... 12	50	50	—	8	50	—
Tjänstemän, Ö..... 43	49	44	—	5	44	5
Konsulenter, K..... 19	68	58	—	5	58	10
<i>Lokalplan</i>						
Tjänstemän, Ö..... 38	29	26	—	—	26	3
Ungdomsg.f., K..... 57	30	23	—	—	23	7

konsulenterna, närmast högsta tjänstemännen på rikspan.

Vid jämförelse mellan högsta tjänstemännen på rikspan och tjänstemännen på distrikts- och lokalplan inom övriga slag av organisationer finner man att andelen sjunker från 56 % på rikspan till 29 % på lokalplan.

Offentliga uppdrag i riksdag/landsting förekommer endast hos 6 % av högsta tjänstemännen och hos 1 % inom kategorin andra tjänstemän på rikspan. Offentliga uppdrag i stads- eller kommunalfullmäktige har 11 % av högsta tjänstemännen på rikspan, 8 % av idrottskonsulenterna och färre procent inom resterande ledarkategorier.

58 % av de kommunala ungdomskonsulenterna har uppdrag i lokal nämnd och/eller styrelse. Sak samma gäller 56 % av högsta tjänstemännen på rikspan och 50 % av idrottskonsulenterna. Lägsta andel har de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna med 23 %.

Enbart fackliga uppdrag har 10 % eller därunder av ledarna.

Fritidsgruppsledare

Det framgår av tabell 119 att 27 % av fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer, 25 % inom idrottsorganisationer och 15 % inom kommunal ungdomsverksamhet har offentliga och/eller fackliga uppdrag. Det är för

Tabell 119. Offentliga/fackliga uppdrag. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom	Off/fackl. uppdrag	Off uppdrag i el. ut. komb. med fackl. uppdrag	Offentliga uppdrag i			Enbart fackl. uppdrag
			Riksdag/landsting	Stads-/komm.-fullm.	Lokal nämnd/styrelse	
n	%	%	%	%	%	%
I..... 364	25	19	—	2	19	6
Ö..... 235	27	22	1	5	22	5
K..... 135	15	11	—	1	11	4

de två förstnämnda grupperna lägre procent än vi tidigare fann hos ordförandena på lokalplan.

Uppdrag i riksdag och/eller landsting har angetts av endast 1 % av ledarna inom övriga slag av organisationer och inte av någon inom de båda andra ledargrupperna.

Uppdrag i stads- eller kommunalfullmäktige har 5 % av ledarna inom övriga slag av organisationer och färre inom de båda andra grupperna.

Uppdrag i lokal nämnd och/eller

styrelse har 22 % av ledarna inom övriga slag av organisationer, 19 % inom idrottsorganisationer och 11 % inom kommunal ungdomsverksamhet.

Enbart fackliga uppdrag har 4—6 % av ledarna.

8.6.2 Fars offentliga uppdrag

Det framgick av tabellerna 117—119 att mycket få ledare har fackliga uppdrag utan att samtidigt ha offentliga uppdrag. Samma förhållande gäller de närmast anhörigas uppdrag. Vi inskrän-

Tabell 120. Far har eller har haft offentliga uppdrag. Jämförelse mellan olika ledarkategorier.

Ledarkategorier		Ja	Nej
	n	%	%
Parlamentariskt valda ledare			
<i>Rikspan</i>			
Ordförande, SF.....	22	36	64
Sekreterare, SF.....	21	29	71
Ordförande, Ö.....	21	76	24
<i>Distriktsplan</i>			
Ordförande, SF.....	57	7	93
Sekreterare, SF.....	52	27	73
Ombudsmän, SF.....	26	23	77
Ordförande, Ö.....	73	51	49
<i>Lokalplan</i>			
Ordförande, I.....	184	42	58
Ordförande, Ö.....	320	48	52
Anställda ledare			
<i>Rikspan</i>			
Högsta tjänstemän, Ö.....	18	50	50
Instruktörer, Ö.....	21	52	48
Andra tjänstemän, Ö.....	75	39	61
<i>Distriktsplan</i>			
Konsulenter, I.....	12	25	75
Tjänstemän, Ö.....	43	42	58
Konsulenter, K.....	19	16	84
<i>Lokalplan</i>			
Tjänstemän, Ö.....	38	34	66
Ungdomsg.f., K.....	57	12	88
Fritidsgruppsledare			
Fritidsgruppsledare, I.....	364	21	79
Fritidsgruppsledare, Ö.....	235	32	68
Fritidsgruppsledare, K.....	135	22	78

ker därför redovisningen av deras uppdrag till att enbart gälla offentliga uppdrag. Av de närmast anhöriga är det dessutom endast far, som i någon betydande omfattning visat sig ha eller ha haft offentliga uppdrag. De andra har eller har haft sådana i alltför ringa omfattning för att en närmare presentation skall vara motiverad. I fråga om far anger vi därtill endast om offentliga uppdrag förekommit eller ej.

Lämnade svar i fråga om fars offentliga uppdrag är andrahandsuppgifter. Sådana är ofta osäkra. En stickprovsmässig bläddring i formulären visar också att det inom somliga ledarkategorier är ända upp till 24 % av ledarna, som undvikit att svara på frågan. Det kan tolkas som att de varit osäkra på vad de bort svara.

Enligt tabell 120 är det hos de parlamentariskt valda ledarna högre procent inom övriga slag av organisatio-

ner än inom idrottsorganisationer som framhåller att far har eller har haft offentliga uppdrag. Hos ordförandena inom övriga slag av organisationer sjunker andelen från 76 % på riksplan till 48 % på lokalplan. Hos ordförandena inom idrottsorganisationerna är motsvarande andelar 36 och 42 %.

Av de anställda ledarna har instruktörerna och högsta tjänstemännen på riksplan de högsta andelarna »ja»-svar, 52 och 50 %. Lägsta andelarna har de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna och ungdomskonsulenterna, 12 och 16 %.

Jakande svar har lämnats av 32 % av fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer, 22 % inom den kommunala ungdomsverksamheten och 21 % inom idrottsorganisationerna. Procenten är lägre än de vi tidigare fann hos ordförandena på lokalplan.

Förslag nr	Förslag nr	Antal svar		Antal ja	Antal nej
		Ja	Nej		
1	2	1	1	1	1
3	4	1	1	1	1
5	6	1	1	1	1
7	8	1	1	1	1
9	10	1	1	1	1
11	12	1	1	1	1
13	14	1	1	1	1
15	16	1	1	1	1
17	18	1	1	1	1
19	20	1	1	1	1
21	22	1	1	1	1
23	24	1	1	1	1
25	26	1	1	1	1
27	28	1	1	1	1
29	30	1	1	1	1
31	32	1	1	1	1
33	34	1	1	1	1
35	36	1	1	1	1
37	38	1	1	1	1
39	40	1	1	1	1
41	42	1	1	1	1
43	44	1	1	1	1
45	46	1	1	1	1
47	48	1	1	1	1
49	50	1	1	1	1
51	52	1	1	1	1
53	54	1	1	1	1
55	56	1	1	1	1
57	58	1	1	1	1
59	60	1	1	1	1
61	62	1	1	1	1
63	64	1	1	1	1
65	66	1	1	1	1
67	68	1	1	1	1
69	70	1	1	1	1
71	72	1	1	1	1
73	74	1	1	1	1
75	76	1	1	1	1
77	78	1	1	1	1
79	80	1	1	1	1
81	82	1	1	1	1
83	84	1	1	1	1
85	86	1	1	1	1
87	88	1	1	1	1
89	90	1	1	1	1
91	92	1	1	1	1
93	94	1	1	1	1
95	96	1	1	1	1
97	98	1	1	1	1
99	100	1	1	1	1

KAPITEL 9

Ledarens informationskällor

9.1 Föreningstidningar

Flertalet av ledarnas organisationer utger tidningar och tidskrifter. Många av dessa är facktidningar för ungdoms- och föreningsarbete. Andra berör på ett mer övergripande sätt organisationens totala verksamhet.

Främsta uppgifterna för åsyftade tidningar och tidskrifter får sägas vara att förmedla information och kunskap om den egna organisationen och med den förenat ungdomsarbete, att ge instruktion i konkreta ting och att väcka och förmedla opinion i frågor, som centralt berör organisationen och dess ungdomsarbete.

Kommunernas publikationer i liknande frågor utgöres i regel av smärre

duplicerade blad, ofta i rent informativt syfte.

För att sälla bort tidningar och tidskrifter, som allmänt kan anses som ovidkommande för ungdomsarbete, har frågan ställts:

Läser Ni några tidningar och tidskrifter, vilka är att betrakta som organ för förenings- eller annan fritidsverksamhet bland ungdom?

IP har också ombetts att ange publikationens namn och utgivande organisation eller kommun.

Vid bearbetning av svaren intresserar vi oss dels för om IP läser dylika tidningar eller ej och dels för om lästa tidningar ges ut av »eget» slag av organisation eller ej.

Som »egen» organisation räknar vi

Tabell 121. Procent ledare som läser föreningstidningar. Antal tidningar IP läser, absolut och i medeltal. Tidningarnas huvudman. Jämförelse mellan parlamentariskt valda ledare

Ledarkategorier	n	Läser fören. tidn.	Antal tidn., abs. och i medeltal		Förenings-tidningar	
					»Egen» org.	Ej »egen» org.
<i>Riksplan</i>		%	f	M	%	%
Ordförande, SF.....	22	86	54	2,45	76	24
Sekreterare, SF.....	21	91	46	2,19	72	28
Ordförande, Ö.....	21	95	65	3,10	65	35
<i>Distriktsplan</i>						
Ordförande, SF.....	57	95	111	1,95	98	2
Sekreterare, SF.....	52	96	107	2,06	88	12
Ombudsmän, SF.....	26	92	52	2,00	92	8
Ordförande, Ö.....	73	84	161	2,21	71	29
<i>Lokalplan</i>						
Ordförande, I.....	184	67	220	1,20	89	11
Ordförande, Ö.....	320	89	611	1,91	85	15

då även »egen» huvudorganisation och därmed jämförbar organisation.

9.1.1 Parlamentariskt valda ledare

Som framgår av tabell 121 läser flertalet ledare föreningstidningar. Lägsta andel uppvisar ordförandena på lokalplan inom idrottsorganisationerna med 67 %. Inom övriga ledarkategorier ligger procenten på 84—96.

Ordförandena inom övriga slag av organisationer läser fler tidningar i medeltal än ordförandena inom idrottsorganisationerna. Inom övriga slag av organisationer läser ordförandena på riksplän i medeltal 3,10 tidningar, ordförandena på distriktsplan 2,21 och på lokalplan 1,91. För ordförandena inom idrottsorganisationerna är motsvarande medeltal 2,45, 1,95 och 1,20.

De flesta lästa tidningar är utgivna av »egen» organisation. Det gäller i synnerhet de tidningar som läses av ledarna på lokalplan och av idrottsledarna på distriktsplan.

9.1.2 Anställda ledare

Tabell 122 framhåller att 75 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndar-

na och 91—100 % av övriga anställda ledare läser föreningstidningar.

Högsta tjänstemännen på riksplän läser i medeltal 3,83 tidningar, de kommunala ungdomskonsulenterna 3,79 och de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna 1,84, vilket är det lägsta medeltalet. Inom övriga slag av organisationer läser högsta tjänstemännen på riksplän, tjänstemännen på distrikts- och lokalplan fler tidningar i medeltal än ordförandena på motsvarande plan.

De tidningar som läses av de anställda ledarna ges i 51—69 % ut av »egen» organisation. Lägsta andel tidningar från »egen» organisation uppvisar de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna, därefter de kommunala ungdomskonsulenterna och därefter högsta tjänstemännen på riksplän.

9.1.3 Fritidsgruppsledare

Inom övriga slag av organisationer läser 75 % av fritidsgruppsledarna föreningstidningar, vilket framgår av tabell 123. Inom idrottsorganisationerna är motsvarande tal 54 % och inom den kommunala ungdomsverksamheten 40 %.

Tabell 122. Procent ledare som läser föreningstidningar. Antal tidningar IP läser, absolut och i medeltal. Tidningarnas huvudman. Jämförelse mellan anställda ledare

Ledarkategorier	n	Läser fören. tidn.	Antal tidn., abs. och i medeltal		Förenings-tidningar	
					»Egen» org.	Ej »egen» org.
<i>Riksplän</i>		%	f	M	%	%
Högsta tjm, Ö.....	18	100	69	3,83	57	43
Instruktörer, Ö.....	21	91	76	3,62	68	32
Andra tjm, Ö.....	75	93	265	3,53	65	35
<i>Distriktsplan</i>						
Konsulenter, I.....	12	100	36	3,00	67	33
Tjänstemän, Ö.....	43	100	123	2,86	63	37
Konsulenter, K.....	19	100	72	3,79	53	47
<i>Lokalplan</i>						
Tjänstemän, Ö.....	38	92	124	3,26	69	31
Ungdomsg.f., K.....	57	75	105	1,84	51	49

Tabell 123. Procent ledare som läser föreningstidningar. Antal tidningar IP läser, absolut och i medeltal. Tidningarnas huvudman. Jämförelse mellan fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom	n	Läser fören. tidn.	Antal tidn., abs. och i medeltal		Förenings-tidningar	
					»Egen» org.	Ej »egen» org.
		%	f	M	%	%
I.....	364	54	336	0,92	88	12
Ö.....	235	75	370	1,57	73	27
K.....	135	40	100	0,74	70	30

Ledarna inom övriga slag av organisationer läser i medeltal 1,57 tidningar, ledarna inom idrottsorganisationer 0,92 och inom kommunal ungdomsverksamhet 0,74.

Inom idrottsorganisationerna är 88 % av lästa tidningar utgivna av »egen» organisation, inom övriga slag av organisationer 73 % och inom kommunal ungdomsverksamhet 70 %.

9.1.4 Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Det framgår av tabell 124 att 67 % av ordförandena inom idrottsorganisationerna på lokalplan läser föreningstidningar jämfört med 86—87 % inom kategorin andra slag av organisationer

och de politiska organisationerna och 91—96 % inom resterande slag av organisationer. Högsta procenttalen har ordförandena inom scoutorganisationerna.

Ordförandena inom scoutorganisationer läser i medeltal 2,24 tidningar. Närmast i medeltal kommer ordförandena inom religiösa organisationer med 2,14. Lägsta medeltalet har ordförandena inom idrottsorganisationer med 1,20 och näst lägsta ordförandena inom nykterhetsorganisationerna med 1,52.

78—89 % av lästa tidningar ges ut av »egen» organisation. Högsta procent här har ordförandena inom idrottsorganisationer och religiösa organisationer. Lägsta procent har ordförandena inom nykterhetsorganisationer och politiska organisationer.

Tabell 124. Procent ledare som läser föreningstidningar. Antal tidningar IP läser, absolut och i medeltal. Tidningarnas huvudman. Jämförelse mellan parlamentariskt valda ledare på lokalplan, fördelade på slag av organisation

Ordförande på lokalplan inom	n	Läser fören. tidn.	Antal tidn., abs. och i medeltal		Förenings-tidningar	
					»Egen» org.	Ej »egen» org.
	n	%	f	M	%	%
I.....	184	67	220	1,20	89	11
Sc.....	55	96	123	2,24	87	13
R.....	91	92	195	2,14	89	11
N.....	21	91	32	1,52	78	22
P.....	89	87	159	1,79	79	21
A.....	51	86	78	1,53	82	18

Fritidsgruppsledare

Läser föreningstidningar gör 82 % av fritidsgruppsledarna inom scoutorganisationerna, nykterhetsorganisationerna och kategorin andra slag av organisationer, 75 % av ledarna inom religiösa organisationer, 54 % inom idrottsorganisationer, 43 % inom organisationslag X och 40 % inom kommunal ungdomsverksamhet. Se tabell 125.

I medeltal läser ledarna 0,74—1,73 tidningar. Högsta medeltal har ledarna inom kategorin andra slag av organisationer och lägsta medeltal ledarna inom kommunal ungdomsverksamhet.

88 % av de tidningar som ledarna inom idrottsorganisationer läser ges ut av »egen» organisation. Hos ledarna inom scoutorganisationer är motsvarande del 80 %, inom religiösa organisationer 79 %, inom kommunal ungdomsverksamhet 70 %, inom kategorin andra slag av organisationer 68 %, inom nykterhetsorganisationer 67 % och inom organisationslag X 35 %.

Kommentarer

Erhållna resultat är troligen avhängiga en rad faktorer som vi inte kunnat kontrollera, t. ex. att olika organisationer ger ut olika antal tidningar, att

tidningar skiljer sig åt i upplaga, antal utgåvor per år, prenumerationsavgifter etc. Det är också möjligt, att organisationerna något olika betonar betydelsen av att ledarna läser föreningstidningar. Dessa kan också variera i kvalitet och stoff och därmed appellera mer eller mindre till IP.

9.1.5 Fördelning på kön, ålder, skolutbildning och »andra uppdrag»

Vi undersöker i vilken mån läsning av föreningstidningar varierar med kön, ålder, skolutbildning och att ha eller ha haft »andra uppdrag».

Fördelning på kön

Inom övriga slag av organisationer läser 96 % av de kvinnliga ordförandena på lokalplan föreningstidningar mot 87 % av de manliga ordförandena. Tabell 126.

Bland fritidsgruppsledarna är tendensen oklar. Differenserna mellan andelarna män och kvinnor som läser föreningstidningar är också mycket små.

Fördelning på ålder

Vi använder oss av åldersindelningen —24, 25—44 och 45—64 år.

Som framgår av tabell 127 minskar

Tabell 125. Procent ledare som läser föreningstidningar. Antal tidningar IP läser, absolut och i medeltal. Tidningarnas huvudman. Jämförelse mellan fritidsgruppsledare på slag av organisation

Fritidsgruppsledare inom	n	Läser fören. tidn.	Antal tidn., abs. och i medeltal		Förenings-tidningar	
					»Egen» org.	Ej »egen» org.
	n	%	f	M	%	%
I.....	364	54	336	0,92	88	12
Sc.....	65	82	111	1,71	80	20
R.....	59	75	98	1,31	79	21
N.....	22	82	36	1,64	67	33
A.....	51	82	88	1,73	68	32
X.....	28	43	26	0,93	35	65
K.....	135	40	100	0,74	70	30

Tabell 126. Procent ledare som läser föreningstidningar fördelade på kön. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan och fritidsgruppsledare.

Ledarkategorier	Läser föreningstidningar			
	M		Kv	
	n	%	n	%
Ordförande på lokalplan inom:				
I.....	177	67	7	(86)
Ö.....	243	87	77	96
Fritidsgruppsledare inom:				
I.....	324	53	40	60
Ö.....	154	76	81	73
K.....	86	41	49	39

Tabell 127. Procent ledare som läser föreningstidningar fördelade efter ålder. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan och fritidsgruppsledare.

Ledarkategorier	Läser föreningstidningar					
	Ålder					
	—24		25—44		45—64	
	n	%	n	%	n	%
Ordförande på lokalplan inom:						
I.....	20	75	104	71	58	57
Ö.....	106	84	155	91	56	95
Fritidsgruppsledare inom:						
I.....	81	48	233	55	50	56
Ö.....	75	75	103	75	55	75
K.....	20	35	74	42	39	38

hos ordförandena inom idrottsorganisationerna procenten som läser föreningstidningar med högre ålder. Inom övriga slag av organisationer är förhållandet motsatt. Hos fritidsgruppsledarna är andelarna som läser föreningstidningar ungefär lika i alla åldrar.

Fördelning på skolutbildning

Vi skiljer på IP som har folkskola eller folkhögskola som utbildningsnivå och IP som har realskola eller däröver.

För alla ledarkategorier visar tabell 128 en svag tendens till att ledare med

Tabell 128. Procent ledare som läser föreningstidningar fördelade efter skolutbildning. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan och fritidsgruppsledare.

Ledarkategorier	Läser föreningstidningar			
	Skolutbildning			
	Högst folkskola		Lägst realskola	
	n	%	n	%
Ordförande på lokalplan inom:				
I.....	102	60	82	77
Ö.....	158	86	162	93
Fritidsgruppsledare inom:				
I.....	244	50	120	61
Ö.....	146	73	89	78
K.....	93	39	42	43

Tabell 129. Procent ledare som läser föreningsblad fördelade efter att ha/har haft »andra uppdrag» och ej. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan och fritidsgruppsledare.

Ledarkategorier	Läser föreningsblad			
	Har/har haft »andra uppdrag»			
	Ja		Nej	
	n	%	n	%
Ordförande på lokalplan inom:				
I.....	118	75	66	53
Ö.....	233	94	87	77
Fritidsgruppsledare inom:				
I.....	222	63	142	39
Ö.....	155	79	80	66
K.....	81	56	54	17

högre skolutbildning har större procent som läser föreningsblad.

Fördelning på andelar IP som har eller har haft »andra uppdrag»

IP som har eller har haft »andra uppdrag» kan väntas att i större omfattning än andra komma i kontakt med föreningsblad och därför i större utsträckning läsa sådana.

Det framgår av tabell 129 att IP som har eller har haft »andra uppdrag» också i betydligt större omfattning än andra läser föreningsblad.

9.1.6 Sammanfattning

Föreningsblad betecknar i detta sammanhang alla slag av tidningar eller tidskrifter som är att beteckna som organ för förenings- eller annan fritidsverksamhet för ungdom.

Flertalet ledare läser föreningsblad. De procentuella andelarna ligger oftast på 90—100 %. Märkbart lägre ligger ordförandena på lokalplan inom idrottsorganisationerna med 67 %, de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna med 75 % och fritidsgruppsledarna med 40—75 %. Inom både idrotts- och övriga slag av organisationer är det procentuellt fler ordförande på riks- än på lokalplan, som läser föreningsblad.

Ordförandena på riksplan läser i medeltal fler tidningar än ordförandena på distriktsplan, som i sin tur i medeltal läser fler än ordförandena på lokalplan. Ordförandena inom övriga slag av organisationer läser därtill i medeltal fler tidningar än ordförandena inom idrottsorganisationer. Inom övriga slag av organisationer läser högsta tjänstemännen på riksplan och tjänstemännen på distrikts- och lokalplan i medeltal fler tidningar än ordförandena på motsvarande plan.

Huvudparten av lästa tidningar ges ut av »egen» organisation. Hos de parlamentariskt valda ledarna gäller detta 65—98 % av alla åsyftade tidningar. Hos de anställda ledarna är motsvarande andelar 51—69 % med lägsta procent för de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna och ungdomskon-sulenterna. 70—88 % av de tidningar fritidsgruppsledarna läser ges ut av »egen» organisation.

Procent ledare som läser föreningsblad varierar något med organisationstillhörighet. Bland ordförande på lokalplan läses föreningsblad t. ex. av över 90 % inom scout-, religiösa och nykterhetsarbetande sammanslutningar och av 67 % inom idrottsorganisationer. Av fritidsgruppsledarna läser 75—82 % föreningsblad inom

scout-, nykterhets-, kategorin andra slag av och de religiösa organisationerna mot 40—54 % inom den kommunala ungdomsverksamheten, organisations-slag X och idrottsförbunden.

Kön och ålder synes inte nämnvärt inverka på andelen läsare av för-eningstidningar. Däremot ökar ande-len med högre skolutbildning och med att ha eller ha haft »andra uppdrag».

9.2 Viktigaste källmaterial och informationskanaler

Informationer, kunskaper och idéer för sitt uppdrag kan IP tänkas få från många olika håll, t. ex. från hand-böcker, facktidningar, cirkulärskrive-ler, ledarkolleger, kurser, konferenser och egna erfarenheter.

Vilka hjälpmedel, informationskällor och informationskanaler bedömer IP själv som de viktigaste för sitt uppdrag?

Följande fråga har ställts:

Varifrån får eller fick Ni i första hand Era värdefullaste informationer, kunskaper och idéer för angivet uppdrag? Kommer dessa från böcker, cir-kulärskrivelse, möte med instruktörer, kurser eller annat?

(Angivet uppdrag åsyftar det i frå-geformulärets fråga 6 nämnda.)

Frågan har försetts med tillägget:

Står böcker, cirkulärskrivelse o. s. v. genom utgåva, anställning eller på an-nat sätt:

a) i direkt kontakt med den egna organisationen eller — i händelse av kommunalt uppdrag — den egna kom-munen;

b) ej i direkt kontakt med den egna organisationen eller kommunen.

Frågan har försetts med svarsalterna-tiven:

Böcker

Tidningar, tidskrifter (Tidningar)

Förbunds-brev, cirkulärskrivelse
(Förbunds-brev)

Ledarträffar, enskilda ledarkolleger
(Ledarträffar)

Konsulenter, instruktörer och/eller andra anställda tjänstemän (Konsulen-ter)

Kurser, konferenser, läger eller lik-nande (Kurser, konferenser)

Egna erfarenheter

Annat, ange vad (Annat)

Det är åtta svarsalternativ. Men efter-som varje svar antingen kan syfta på egen organisation, kommun eller annan organisation, kommun, blir det inalles 16 svarsmöjligheter. För att få fram de källor och informationskanaler IP själv bedömer som värdefullast för sitt uppdrag, har IP ombetts att ange *högst fem* svar. Det står IP fritt att efter eget gottfinnande fördela svaren på a- och b-alternativen. Utebliven markering i ett av alternativen har i tabellerna ne-dan angetts som inget svar.

Svaren kan vara avhängiga flera oli-ka faktorer, t. ex.:

1. Verkligen existerande källmaterial och informationskanaler inom de olika organisationerna och kommunerna;

2. I vilken mån förefintliga källor och kanaler når ut till IP;

3. Ledaruppdragets relevans till oli-ka hjälpmedel och informationer;

4. Ledarpersonligheten och därmed ledarens intresse för och ambition att söka reda på och bruka de källor och kanaler som finns.

Det råder överlappning mellan upp-räknade faktorer, vilket försvårar even-tuella tolkningar av svaren.

9.2.a Källmaterial och informationskanaler från egen organisation, kommun

9.2.a.1 Parlamentariskt valda ledare

I medeltal har de parlamentariskt valda ledarna lämnat 1,9—3,3 svar, som av-

Tabell 130. Källor, kommunikationskanaler från »egen» organisation, kommun, för vad ledaren uppfattar som värdefullaste informationer, kunskaper, idéer för angivet uppdrag. Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier		Antal svar		Böcker	Tidningar	Förbunds-brev	Ledar-träffar	Kon-su-lenter	Kurser	Egna erf.	Annat	Inget svar
n		f	M	%	%	%	%	%	%	%	%	%
<i>Rikspan</i>												
Ordförande, SF	22	62	3,0	18	50	23	73	14	23	82	—	—
Sekreterare, SF	21	39	1,9	10	14	10	52	10	29	57	5	—
Ordförande, Ö	21	59	2,8	19	48	24	57	43	62	29	—	—
<i>Distriktsplan</i>												
Ordförande, SF	57	154	2,7	12	39	37	51	26	40	60	5	12
Sekreterare, SF	52	153	2,9	8	38	42	62	29	48	54	14	4
Ombudsmän, SF	26	74	2,9	19	35	65	54	31	35	42	4	12
Ordförande, Ö	73	242	3,3	18	53	48	53	41	66	48	4	8
<i>Lokalplan</i>												
Ordförande, I	184	379	2,1	8	36	27	42	16	21	53	3	23
Ordförande, Ö	320	1027	3,2	27	50	43	58	36	62	43	2	7

ser källmaterial och informationskanaler emanerande från egen organisation, tabell 130. Högsta medeltalet har ordförandena på distriktsplan och närmast ordförandena på lokalplan inom övriga slag av organisationer. Lägsta medeltal har sekreterarna på rikspan inom idrottsorganisationerna. Bland ordförandena inom idrottsorganisationerna förekommer det högsta medeltalet på rikspan och det lägsta på lokalplan. Av idrottsorganisationernas ordförande på lokalplan har emellertid 23 % inte lämnat något svar.

Inom *idrottsorganisationerna* är »egna erfarenheter» det oftast förekommande svaret hos alla ledarkategorier utom två, sekreterarna och ombudsmännen på distriktsplan. Egna erfarenheter har markerats av 82 % av idrottsorganisationernas ordförande på rikspan, av 60 % på distriktsplan och 53 % på lokalplan. På riks- och distriktsplan har ordförandena inom idrottsorganisationerna högre procent än sekreterarna och ombudsmännen.

Det näst vanligaste svaret hos flertalet av idrottsorganisationernas ledargrupper är ledarträffar, enskilda ledarkolleger. Detta har nämnts av 73 % av ordförandena på rikspan, 51 % av ordförandena på distriktsplan och av 42 % på lokalplan. Det är därtill det svar som nämnts av den största andelen av sekreterarna på distriktsplan och av den näst största andelen av ombudsmännen på distriktsplan.

Hälften av idrottsorganisationernas ordförande på rikspan har nämnt tidningar, tidskrifter. På distrikts- och lokalplan har samma svar angetts av 35—39 % av ledarna inom idrottsorganisationerna.

Förbunds-brev, cirkulärskrivelser har framför allt stor del av ombudsmännen — 65 % — och av sekreterarna — 42 % — på distriktsplan framhållit.

Kurser, konferenser har nämnts av 35—48 % av idrottsorganisationernas ledare på distriktsplan men av betydligt färre på riks- och lokalplan.

Inom *övriga slag av organisationer*

är det dominerande svaret kurser, konferenser, läger eller liknande vilket nämnts av 62—66 % av ordförandena.

Ledarträffar, enskilda ledarkolleger har 53—58 % av ordförandena angett. Tidningar, tidskrifter har nämnts av omkring 50 %. Egna erfarenheter har angetts av 29 % av ordförandena på riksplan, av 48 % på distriktsplan och av 43 % på lokalplan. Lika eller ungefär lika andelar som angett egna erfarenheter har framhållit förbundsbrief, cirkulärskrivelser. Konsulenter, instruktörer eller andra anställda tjänstemän har nämnts av omkring 40 % av ordförandena på alla tre planen.

9.2.a.2 Anställda ledare

De anställda ledarna har i medeltal lämnat 2,1—3,9 svar. Tabell 131. Relativt höga medeltal har tjänstemännen på distrikts- och lokalplan inom övriga slag av organisationer och idrottskonsulenterna medan de kommunala ungdomskonsulenterna och ungdomsgårds-

föreståndarna och högsta tjänstemännen på riksplan har relativt låga.

Av *idrottskonsulenterna* har 83 % angett kurser, konferenser och lika många ledarträffar, enskilda ledarkolleger. Konsulenter, instruktörer och/eller andra anställda tjänstemän har nämnts av 75 % och egna erfarenheter av 58 %.

Inom *övriga slag av organisationer* har 63—81 % nämnt kurser, konferenser, läger eller liknande. Drygt 60 % — inom kategorin andra tjänstemän på riksplan dock endast 49 % — har framhållit ledarträffar, enskilda ledarkolleger. Svartalernativet konsulenter, instruktörer och/eller andra anställda tjänstemän har endast markerats av 17 % av högsta tjänstemännen på riksplan men av 53—62 % av övriga ledare. Tidningar och tidskrifter har i första hand markerats av ledarna på distrikts- och lokalplan och detsamma gäller svaret förbundsbrief, cirkulärskrivelser.

Av de *kommunala ungdomskonsulen-*

Tabell 131. Källor, kommunikationskanaler från »egen» organisation, kommun, för vad ledaren uppfattar som värdefullaste informationer, kunskaper, idéer för angivet uppdrag. Anställda ledare.

Ledarkategorier	Antal svar			Böcker	Tidningar	Förbundsbrief	Ledarträffar	Konsulenter	Kurser	Egna erf.	Annat	Inget svar
	n	f	M	%	%	%	%	%	%	%	%	%
<i>Riksplan</i>												
Högsta tjm, Ö	18	49	2,7	17	33	6	61	17	78	50	11	—
Instruktörer, Ö	21	69	3,3	29	33	24	62	62	67	52	—	10
Andra tjm, Ö	75	233	3,1	31	45	27	49	55	63	37	4	9
<i>Distriktsplan</i>												
Konsulenter, I	12	45	3,8	17	17	33	83	75	83	58	8	—
Tjänstemän, Ö	43	169	3,9	26	63	58	63	56	81	44	2	—
Konsulenter, K	19	39	2,1	32	16	5	37	11	47	47	11	—
<i>Lokalplan</i>												
Tjänstemän, Ö	38	144	3,8	42	58	45	63	53	74	42	3	—
Ungdomsgårdsf., K.....	57	155	2,7	9	25	18	58	44	61	58	—	—

terna har 47 % framhållit kurser, konferenser, läger eller liknande. Lika många har angett egna erfarenheter.

Kurser, konferenser har nämnts av 61 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna medan ledarträffar, enskilda ledarkolleger liksom svaret egna erfarenheter markerats av 58 %.

Kommentarer

För anställda IP kan svarsalternativet ledarträffar, enskilda ledarkolleger innehållsmässigt få samma betydelse som alternativet konsulenter, instruktörer och/eller andra anställda tjänstemän. Detta blir en logisk följd av att IP själv är anställd.

9.2.a.3 Fritidsgruppsledare

Bland fritidsgruppsledarna har, vilket framgår av tabell 132 ledarna inom övriga slag av organisationer de i medeltal flesta markeringarna, 2,9. Inom idrottsorganisationerna har ledarna 2,2 och inom den kommunala ungdomsverksamheten 2,1.

Inom *idrottsorganisationerna* har 48 % av ledarna framhållit egna erfarenheter, 46 % ledarträffar, enskilda ledarkolleger och 25 % har nämnt kurser, konferenser, läger och liknande.

Av fritidsgruppsledarna inom *övriga slag av organisationer* har 61 % markerat alternativet ledartäffar, enskilda ledarkolleger, 54 % alternativet kurser, konferenser, läger eller liknande och 45 % egna erfarenheter.

Hos de *kommunalt* verksamma fritidsgruppsledarna avser de flesta markeringarna svaret egna erfarenheter, vilket angetts av 39 % av ledarna.

9.2.a.4 Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

De i medeltal flesta markeringarna har enligt tabell 133 gjorts av ordförandena inom scoutorganisationerna med 3,8 och inom religiösa organisationer med 3,6. Lägsta medeltal har ordförandena inom idrottsorganisationer med 2,1.

Inom idrottsorganisationer har 53 % av ordförandena markerat egna erfarenheter och 42 % ledarträffar, enskilda ledarkolleger.

Inom scoutorganisationer har 69 % av ordförandena framhållit kurser, konferenser, läger och liknande. 66 % har nämnt ledarträffar, ledarkolleger, 56 % tidningar, tidskrifter, 53 % förbunds-brev, cirkulärskrivelser, 50 % böcker.

Tabell 132. Källor, kommunikationskanaler från »egen» organisation, kommun, för vad ledaren uppfattar som värdefullaste informationer, kunskaper, idéer för angivet uppdrag. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom	Antal svar			Böcker	Tidningar	Förbunds-brev	Ledar-träffar	Kon-su-lenter	Kurser	Egna erf.	Annat	Inget svar
	n	f	M	%	%	%	%	%	%	%	%	%
I.....	364	787	2,2	13	20	17	46	23	25	48	3	22
Ö.....	235	684	2,9	27	38	25	61	27	54	45	3	12
K.....	135	281	2,1	16	15	13	34	30	31	39	3	27

Tabell 133. Källor, kommunikationskanaler från »egen» organisation för vad ledaren uppfattar som värdefullaste informationer, kunskaper, idéer för angivet uppdrag. Jämförelse mellan parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom olika slag av organisation.

Ordförande på lokalplan inom	Antal svar		Böcker	Tidningar	Förbunds-brev	Ledar-träffar	Konsu-lenter	Kurser	Egna erf.	Annat	Inget svar
n	f	M	%	%	%	%	%	%	%	%	%
I..... 184	379	2,1	8	36	27	42	16	21	53	3	23
Sc..... 55	206	3,8	50	56	53	66	40	69	40	—	4
R..... 91	323	3,6	37	62	37	68	35	66	46	3	3
N..... 21	61	2,9	10	24	38	43	48	71	52	5	14
P..... 89	239	2,7	15	48	38	50	27	49	40	—	10
A..... 51	165	3,2	18	47	50	53	47	65	37	6	8

Inom religiösa organisationer har 68 % av ordförandena markerat ledarträffar, enskilda ledarkolleger, 66 % kurser, konferenser, läger och liknande och 62 % tidningar, tidskrifter.

Inom nykterhetsorganisationerna har 71 % av ordförandena svarat kurser, konferenser, läger och liknande, 52 % egna erfarenheter och 48 % konsulenter, instruktörer och/eller andra anställda tjänstemän.

Inom politiska organisationer har 50 % angett ledarträffar, enskilda ledarkolleger, 49 % kurser, konferenser,

läger och liknande och 48 % tidningar, tidskrifter.

Inom kategorin andra slag av organisationer har 65 % av ordförandena framhållit kurser, konferenser, läger och liknande, 53 % ledarträffar, enskilda ledarkolleger och 50 % förbunds-brev, cirkulärskrivelser.

Fritidsgruppsledare

Fritidsgruppsledarna, tabell 134, har i medeltal färre antal svar än ordförandena på lokalplan.

Bland fritidsgruppsledarna har le-

Tabell 134. Källor, kommunikationskanaler från »egen» organisation, kommun, för vad ledaren uppfattar som värdefullaste informationer, kunskaper, idéer för angivet uppdrag. Fritidsgruppsledare fördelade på slag av organisation.

Fritidsgruppsledare inom	Antal svar		Böcker	Tidningar	Förbunds-brev	Ledar-träffar	Konsu-lenter	Kurser	Egna erf.	Annat	Inget svar
n	f	M	%	%	%	%	%	%	%	%	%
I..... 364	787	2,2	13	20	17	46	23	25	48	3	22
Sc..... 65	203	3,1	34	34	28	72	26	62	54	3	—
R..... 59	170	2,9	36	56	22	61	22	53	36	3	—
N..... 22	61	2,8	9	27	36	41	32	59	68	5	—
A..... 51	149	2,9	26	35	31	67	35	57	39	2	—
X..... 28	42	1,5	11	18	4	36	18	25	36	4	—
K..... 135	281	2,1	16	15	13	34	30	31	39	3	27

darna inom scoutorganisationerna det högsta medeltalet, 3,1, medan ledarna i organisationsslag X har det lägsta, 1,5.

Inom idrottsorganisationerna har 48 % av fritidsgruppsledarna markerat egna erfarenheter och 46 % ledarträffar, enskilda ledarkolleger.

Inom scoutorganisationerna har 72 % svarat ledarträffar, enskilda ledarkolleger, 62 % kurser, konferenser, läger och liknande och 54 % egna erfarenheter.

Inom religiösa organisationer har 61 % av fritidsgruppsledarna markerat ledarträffar, enskilda ledarkolleger, 56 % tidningar, tidskrifter och 53 % kurser, konferenser, läger och liknande.

Inom nykterhetsorganisationerna har 68 % av fritidsgruppsledarna framhållit egna erfarenheter och 59 % kurser, konferenser, läger och liknande.

Inom kategorin andra slag av organisationer har 67 % markerat ledarträffar, enskilda ledarkolleger och 57 % kurser, konferenser, läger och liknande.

Inom organisationsslag X har 36 % framhållit vardera av svaren ledarträffar, enskilda ledarkolleger och egna erfarenheter.

Inom den kommunala ungdomsverksamheten har 39 % av fritidsgruppsledarna svarat egna erfarenheter.

9.2.a.5 Sammanfattning

Medeltal svar varierar något mellan ledarkategorierna. Höga medeltal — 3,0 eller däröver — har ordförandena inom övriga slag av organisationer på distrikts- och lokalplan, av de anställda ledarna flertalet ledarkategorier inom övriga slag av organisationer. Låga medeltal — 2,5 eller därunder — har sekreterarna på rikspan och ordförandena på lokalplan inom idrottsorganisationer, vidare de kommunala ungdomskonsulenterna och slutligen fri-

tidsgruppsledarna inom idrottsorganisationer och kommunal ungdomsverksamhet.

Ordförandena på lokalplan har oavsett organisationsslag i medeltal något fler markeringar än vad fritidsgruppsledarna har.

Hos flertalet idrottsledarkategorier avser de flesta markeringarna svaret egna erfarenheter. Det är också det svar som oftast eller näst oftast angetts av ledarna inom kommunal ungdomsverksamhet.

Inom *idrottsorganisationerna* har 82 % av ordförandena på rikspan och 60 % av ordförandena på distriktsplan angett svaret egna erfarenheter.

Det inom idrottsorganisationerna näst vanligaste svaret synes vara ledarträffar, enskilda ledarkolleger, vilket nämnts av 83 % av idrottskonsulenterna och 73 % av ordförandena på rikspan.

Inom *övriga slag av organisationer* är det hos flertalet ledargrupper oftast förekommande svaret kurser, konferenser, läger eller liknande. Procenttal på över 60 är vanliga.

Ledarträffar, enskilda ledarkolleger har framhållits av knappt 60 % av ordförandena och av drygt 60 % av huvudparten anställda ledare och av fritidsgruppsledarna.

Vid fördelning på slag av organisation framkommer, att bland både ordförandena på lokalplan och fritidsgruppsledarna har över 60 % av ledarna inom scoutorganisationer och religiösa organisationer markerat ledarträffar, enskilda ledarkolleger.

Svaret tidningar, tidskrifter har i regel nämnts av omkring hälften av ledarna, men dock endast av 38 % av fritidsgruppsledarna. Inom de religiösa organisationerna får vi däremot också hos fritidsgruppsledarna procenttal på över 50.

Förbundsbrief och cirkulärskrivelser liksom egna erfarenheter har angetts av 43 och 48 % av ordförandena på lokal- och distriktsplan men av betydligt färre på riksplan. Svaret konsulenter, instruktörer och/eller andra anställda förekommer till omkring 40 % hos ordförandena men endast hos 27 % av fritidsgruppsledarna.

Inom kommunal ungdomsverksamhet har 47 % av konsulenterna angett egna erfarenheter och lika många kurser, konferenser, läger eller liknande. Dessa svar har framhållits av 58 och 61 % av ungdomsgårdsföreståndarna, varav 44 % också markerat svaret ledarträffar, enskilda ledarkolleger. Hos fritidsgruppsledarna inom den kom-

Tabell 135. Källor och kommunikationskanaler, som ej kommer från »egen» organisation, kommun, för vad ledaren uppfattar som värdefullaste informationer, kunskaper, idéer för angivet uppdrag.

Ledarkategorier	Antal svar		Böcker	Tidningar	Förbundsbrief	Ledarträffar	Konsulenter	Kurser	Egna erf.	Annat	Inget svar
	n	f	M	%	%	%	%	%	%	%	%
Parlamentariskt valda ledare											
<i>Riksplan</i>											
Ordförande, SF	22	19	0,9	9	32	5	14	9	9	—	14
Sekreterare, SF	21	36	1,7	10	14	10	52	10	29	5	—
Ordförande, Ö	21	28	1,3	48	29	5	5	14	24	5	—
<i>Distriktsplan</i>											
Ordförande, SF	57	50	0,9	12	12	5	11	5	9	28	5
Sekreterare, SF	52	24	0,5	2	4	4	12	4	6	15	—
Ombudsmän, SF	26	18	0,7	12	27	8	4	4	4	12	—
Ordförande, Ö	73	43	0,6	12	21	3	6	—	4	11	3
<i>Lokalplan</i>											
Ordförande, I	184	153	0,8	13	17	1	11	6	7	25	4
Ordförande, Ö	320	189	0,6	15	14	1	7	4	5	12	2
Anställda ledare											
<i>Riksplan</i>											
Högsta tjm, Ö	18	31	1,7	44	44	6	17	6	28	22	6
Instruktörer, Ö	21	22	1,1	29	29	5	5	10	19	14	5
Andra tjm, Ö	75	81	1,1	29	25	3	7	12	16	12	4
<i>Distriktsplan</i>											
Konsulenter, I	12	13	1,1	25	25	—	8	17	17	8	8
Tjänstemän, Ö	43	15	0,4	21	2	—	5	—	2	5	—
Konsulenter, K	19	43	2,3	26	37	16	37	47	42	11	11
<i>Lokalplan</i>											
Tjänstemän, Ö	38	20	0,5	16	5	5	3	5	8	8	3
Ungdomsg.f., K	57	43	0,8	18	14	—	4	7	9	19	5
Tillsatta eller utnämnda ledare											
Fritidsgr.l., I	364	341	0,9	11	16	6	11	12	12	25	1
Fritidsgr.l., Ö	235	173	0,7	14	13	2	7	6	12	17	3
Fritidsgr.l., K	135	161	1,2	19	25	1	13	10	16	32	3

munalt drivna ungdomsverksamheten avser de flesta noteringarna egna erfarenheter och därefter ledarträffar, enskilda ledarkolleger.

9.2.b Källmaterial och informationskanaler, ej från egen organisation, kommun

Många av de tillfrågade ledarna har inte gjort någon markering för b)-alternativet. Det gäller 60 å 70 % inom ledarkategorierna på distrikts- och lokalplan.

Det ter sig mot denna bakgrund enklast att behandla alla ledarkategorier i en och samma tabell.

Det är av intresse att se om ledarna erhåller några av sina värdefullaste informationer, kunskaper och idéer för uppdraget från annat håll än egen medlemsorganisation.

Medeltalet svar tenderar att vara störst hos ledarkategorierna på riksplän. Men det totalt sett högsta medeltalet, 2,3, har ändå de kommunala ungdomskonsulenterna. Lägsta medeltalet, 0,35, har tjänstemännen på distriktsplan inom övriga slag av organisationer.

Genom att summera medeltalen svar

för både a)- och b)-alternativet, kan man konstatera, att ledarna i regel inte utnyttjat alla fem tillåtna svarsmarkeringarna.

Det mest iögonenfallande vid närmare studium av tabell 135 är kanske de ofta höga procenten för de kommunala ungdomskonsulenterna och därefter för idrottsorganisationernas sekreterare på riksplän. Men det är kanske troligt att åtminstone kommunernas ungdomskonsulenter i hög grad är hänvisade till organisationslivet och andra kommuner för att erhålla sina värdefullaste informationer, kunskaper och idéer för uppdraget.

De källor och informationskanaler som de olika ledarna i första hand synes komma i kontakt med utanför den »egna» organisationen, kommunen, är böcker, tidningar och tidskrifter samt kurser, konferenser, läger och liknande.

Inom övriga slag av organisationer har 48 % av ordförandena på riksplän och 44 % av högsta tjänstemännen på riksplän angett böcker från andra håll än »egen» organisation som en av de värdefullaste informations- och kunskapskällorna.

KAPITEL 10

Uppgifter och svårigheter

10.1. Viktigaste uppgifterna

I stadgarna har organisationerna sina arbetsmål nedskrivna. Dessa kan bestå av huvudmål och delmål. Därtill kan organisationerna ha etappmål, som troligen inte återfinns i stadgar men som stundom finns angivna i programförklaringar. Organisationerna kan också ha ett flertal bisyften, som oftast inte alla är nedskrivna.

För ledare och medlemmar kan ytterligare en rad mål och syften med verksamheten förekomma.

Vad den enskilde ledaren uppfattar som organisationens viktigaste uppgifter kan vara påverkat av empirisk kunskap, genomgången ledarutbildning, kommunikationer inom organisationen, ledarskapet och dess miljö, strömningar i samhälle m. fl. ting.

När vi därför frågar vad ledarna uppfattar som viktigaste uppgifter för det ungdomsarbete de deltar i, erhåller vi en beskrivning av ungdomsarbetets mål, sett från olika *ledares* horisont.

Möjligheten att på förhand ha kunnat sätta sig in i vilka olika svar ledarna skulle vilja ge har varit minimala, varför vi fått lov att ställa öppen fråga. Den lyder:

Vad anser Ni vara de viktigaste uppgifterna för det ungdomsarbete, som Ert i fråga 6 angivna uppdrag är hänfört till?

IP har tillåtit att lämna obegränsat antal svar. Efter att ha granskat svaren i

75 slumpmässigt valda frågeformulär har nedanstående kodifieringsschema utarbetats till frågan. Uppräkningarna under rubrikerna återger nyckelord och formuleringar, som återfunnits i formulären och som därmed förtydligar vad rubrikerna täcker:

1. *Påverka, fostra ideologiskt, idrottsligt* eller för det som i övrigt är organisationens eller resp. ungdomsarbets idé.

Evangelisation

Opinionsbildning

Fostra . . . till viss livssyn

Identifikation med målsättning

Skola, fostra ideologiskt, politiskt, andligt, fysiskt, intellektuellt

Göra medlemmar och andra medvetna om . . .

Skapande av normer

2. *Fostra till, främja vissa beteenden*

Aktivt samhällsarbete

Respekt och hänsyn

Samarbetsförmåga

Ansvarstagande

Självständighet

Flit, idoghet

Ha god moral

Goda samhällsmedborgare

Världsmedborgare

Nykterhet

Gott uppträdande, sportsligt uppträdande

Personligt uppträdande, stil

3. *Aktivera, fostra, vårda i största allmänhet* (utan speciell ideologisk styrning eller uttalad förankring)

Allmän ungdomspreventiv verksamhet
Social träning

Ge fritiden ett fostrande och berikande innehåll

Program, aktivitet i största allmänhet

Sy sina kläder, sköta garderoben

Etikett, hur arrangera fest, bjudning

Förhållandet till andra könet

Musik, rita, måla

Yrkesvägledning

Kroppsvård

Tävlingsverksamhet, idrotta, bättre idrottsprestationer

Bjuda, skapa atmosfär, som är allmänt sund

Bjuda ungdomen någonstans att vara

4. *Vidgad gemenskap, vidgade kontakter, större helhetssyn*

Kontakt mellan föreningar, mellan föreningar och andra organisationer, myndigheter etc.

Ekumenik, kyrklig enhet

Stärka gemenskapen

Internationella kontakter, universell syn

Överbrygga olikheterna i program mellan skilda åldrar och ökad kontakt mellan olika arbetsgrenar

Kontakt med ungdomen

5. *Rekrytera medlemmar, deltagare, röstande, väljare...*

till den egna organisationen eller verksamheten eller för dess idé, program, aktivitet

Bilda nya grupper, avdelningar

Söka upp föreningslös ungdom

6. *Intressera, inspirera, väcka ansvar och respekt* för det organisationen eller verksamheten arbetar med. Gäller både bland egna medlemmar och andra

7. *Utbilda, i synnerhet ledare men även medlemmar.* Instruera, informera, ge kunskap om den egna organisationen, dess verksamhet, program, målsättning etc.

8. *Förnya, reformera* handlingsprogram och tänkesätt för att bättre och mer tidsenligt kunna förverkliga organisationens eller verksamhetens idé

9. *Metodfrågor*

Grupparbete, organisation av föreningsarbetet

0. *Skaffa medel* som gör det lättare att bedriva ungdomsarbetet

Ekonomi

Lokaler, anläggningar

x. *Annat eller tveksamt*

y. *Vet ej, inget svar*

10.1.1. Parlamentariskt valda ledare

Som man kan utläsa av tabell 136 varierar den totala svarsprocenten lämnade svar från omkring 100 till 170 med högsta procenten för ledarna på riksplän. Många olika svar per person kan tyda på att IP har en relativt mångfasetterad syn på sitt uppdrag.

Hos *idrottsledarna* finns inte något entydigt mönster för var man lägger huvudvikten. Olika ledarkategorier anger något olika uppgifter för vad man anser som viktigast.

På riksplän har likväl både ordförandena och sekreterarna, i synnerhet de förstnämnda, oftast angett uppgiften att intressera, väcka ansvar och respekt för det organisationen arbetar med. Av ordförandena har 36 % angett detta svar och av sekreterarna 29 %.

Metodfrågor har nämnts av 27 % av riksplänets ordförande och 24 % av sekreterarna. Men lika stor andel av sek-

Tabell 136. Av ledaren uppfattat som viktigaste uppgifter. Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier	Påver- ka ideo- logiskt, idrotts- ligt	Fosträ till, främja vissa beteen- den	Akti- vera, fostra i största allmän- het	Vidgad gemen- skap, större helhets- syn	Rekry- tera	Intres- sera väcka ansvar för	Utbilda	För- nya, refor- mera	Metod- frågor	Skafla medel	Annat	Vet ej, inget svar	Summa pro- cent
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
<i>Rikspan</i>	n												
Ordförande, SF.....	22	18	5	14	5	36	14	14	27	14	—	—	152
Sekreterare, SF.....	21	14	24	24	10	29	19	—	24	14	10	5	173
Ordförande, Ö.....	21	67	19	5	5	29	9	5	14	—	—	5	163
<i>Distriktsplan</i>													
Ordförande, SF.....	57	16	35	11	2	18	25	—	14	18	—	5	148
Sekreterare, SF.....	52	19	23	2	2	10	14	—	15	4	—	6	105
Ombudsmän, SF.....	26	—	19	12	4	23	23	—	8	19	—	4	116
Ordförande, Ö.....	73	30	20	4	5	21	15	1	16	3	1	10	137
<i>Lokalplan</i>													
Ordförande, I.....	184	23	29	4	5	15	9	2	11	8	5	15	127
Ordförande, Ö.....	320	31	30	6	3	27	8	2	10	2	4	6	136

reterarna har angett svaren aktivera, fostra i största allmänhet och vidgad gemenskap, större helhetssyn.

På distriktsplan är det vanligast förekommande svaret hos ordförandena inom idrottsorganisationerna att aktivera, fostra, vårda i största allmänhet (utan speciell ideologisk styrning eller uttaland förankring), vilket har angetts av 35 %. Att utbilda, instruera, informera ge kunskap om den egna organisationen har 25 % av nämnda ordförande framhållit och 18 % har svarat att intressera, väcka ansvar för det organisationen arbetar med.

Idrottsorganisationernas sekreterare och ombudsmän på distriktsplan har lägsta procentuella summa svar av alla kategorier parlamentariskt valda ledare. Av sekreterarna har 23 % uppgett svaret aktivera, fostra i största allmänhet. Av ombudsmännen har 23 % svarat att intressera, väcka ansvar för och lika många att utbilda.

På lokalplan har 29 % av ordförandena inom idrottsorganisationer angett att aktivera, fostra i största allmänhet, 23 % att fostra till, främja vissa beteenden.

Hos alla tre *ordförandegrupperna inom övriga slag av organisationer* är det oftast återkommande svaret att fostra till, främja vissa beteenden. Av riksplans ordförande har 67 % angett detta svar men endast omkring 30 % av ordförandena på distrikts- och lokalplan.

På riks- och distriktsplan är det näst oftast återkommande svaret att intressera, väcka ansvar för det organisationen arbetar med. Detta svar har nämnts av 29 % av ordförandena på riks-, 21 % på distrikts- och 27 % på lokalplan.

Förhållandevis många har också framhållit uppgiften att aktivera, fostra i största allmänhet. Svarsandelen är störst på lokalplan — 30 % — och lägst på rikspan — 19 %.

10.1.2 Anställda ledare

Summa procent svar varierar mellan ledarkategorierna från omkring 140 till 210 %. Högsta tjänstemännen och instruktörerna på rikspan har de högsta summorna. Lägsta har de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna. Låg procentsumma har också kategorin andra tjänstemän på rikspan. Tabell 137.

På rikspan har 44 % av högsta tjänstemännen svarat att intressera, väcka ansvar för, 33 % har angett att fostra till, främja vissa beteenden och lika många att utbilda, instruera, informera.

Av instruktörerna har 52 % angett som främsta uppgift att utbilda, instruera, informera, 33 % att fostra till, främja vissa beteenden, 29 % att rekrytera och lika många att intressera, väcka ansvar för.

Den största andelen — 27 % — av andra tjänstemän på rikspan har svarat att intressera, väcka ansvar för, 22 % metodfrågor och 20 % att utbilda, instruera, informera.

På distriktsplan har inte mindre än 58 % av idrottskonsulenterna angett som viktigaste uppgift att utbilda, instruera, informera och 42 % att intressera, väcka ansvar för det organisationen arbetar med. Dessa är de två helt dominerande svaren bland idrottskonsulenterna.

Hos tjänstemännen på distriktsplan inom övriga slag av organisationer förekommer inte någon särskild inriktning av svaren. 28 % har angivit att fostra till, främja vissa beteenden, 21 % att ge vidgad gemenskap, större helhetssyn, vidgade kontakter.

Hos de kommunala ungdomskonsulenterna har 42 % angett metodfrågor som viktigaste uppgift, 37 % att ge vidgad gemenskap, vidgade kontakter och större helhetssyn och lika många att skaffa

Tabell 137. Av ledaren uppfattat som viktigaste uppgifter. Anställda ledare.

Ledarkategorier	Påver- ka ideo- logiskt, idrotts- ligt	Fosträ till, främja vissa beteen- den	Akti- vera, fostra i största allmän- het	Vidgad gemen- skap, större helhets- syn	Rekry- tera	Intres- sera, väcka ansvar för	Utbilda	För- nya, refor- mera	Metod- frågor	Skaffa medel	Annat	Vet ej, inget svar	Summa pro- cent
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
<i>Rikspan</i>													
Högsta tjm, Ö.....	11	33	11	17	6	44	33	17	28	11	—	—	211
Instruktörer, Ö.....	5	33	24	10	29	29	52	5	14	5	5	5	216
Andra tjm, Ö.....	12	19	8	13	4	27	20	5	22	9	5	4	148
<i>Distriktsplan</i>													
Konsulenter, I.....	—	8	17	17	8	42	58	—	8	—	8	—	166
Tjänstemän, Ö.....	12	28	19	21	5	19	19	5	19	2	2	5	156
Konsulenter, K.....	—	5	21	37	—	11	32	5	42	37	—	—	190
<i>Lokalplan</i>													
Tjänstemän, Ö.....	29	21	42	8	11	13	21	3	16	3	—	—	167
Ungdomsg.f., K.....	4	9	35	14	11	12	2	—	39	—	2	14	142

Tabell 138. Av ledaren uppfattat som viktigaste uppgifter. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom	Påver- ka ideo- logiskt, idrotts- ligt	Fosträ till, främja vissa beteen- den	Akti- vera, fostra i största allmän- het	Vidgad gemen- skap, större helhets- syn	Rekry- tera	Intres- sera, väcka ansvar för	Utbilda	För- nya, refor- mera	Metod- frågor	Skaffa medel	Annat	Vet ej, inget svar	Summa pro- cent
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
I.....	2	22	55	5	5	18	9	—	7	2	3	10	138
Ö.....	17	19	57	1	1	21	9	—	12	1	1	8	147
K.....	6	20	54	6	—	19	9	1	6	1	4	6	132

medel samt 21 % att aktivera, fostra i största allmänhet.

På *lokalplan* har 42 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer svarat att aktivera, fostra i största allmänhet, 29 % att påverka ideologiskt och 21 % att fostra till, främja vissa beteenden och lika många att utbilda, instruera, informera.

Av de kommunala ungdomsgårdsförestandarna har 39 % angett metodfrågor och 35 % att aktivera, fostra i största allmänhet.

Viktigaste uppgifter	Procentuella medeltal
Aktivera, fostra i största allmänhet.....	27,35
Intressera, väcka ansvar för .	23,15
Fostrer till, främja vissa beteenden.....	21,75
Utbilda.....	17,90
Metodfrågor.....	17,60
Vidgad gemenskap, större helhetssyn.....	11,55
Skaffa medel.....	7,65
Påverka ideologiskt, idrottsligt.....	7,25
Rekrytera.....	6,05
Förnya, reformera.....	3,25

10.1.3 Fritidsgruppsledare

Tabell 138 visar att den procentuella summan svar varierar mellan ledarkategorierna från 132 till 147 %.

Omkring 55 % av ledarna inom vardera kategorin har angett att aktivera, fostra i största allmänhet som främsta uppgift. Både svaren att fostra till, främja vissa beteenden och att intressera, väcka ansvar för har angetts av ca 20 % av ledarna.

I förhållande till ordförandena på lokalplan har fritidsgruppsledarna i märkbart högre omfattning nämnt att fostra till, främja vissa beteenden och aktivera, fostra i största allmänhet medan ordförandena inom övriga slag av organisationer i större utsträckning än fritidsgruppsledarna angett svaren att fostra till, främja vissa beteenden att intressera, väcka ansvar för det organisationen arbetar med.

10.1.4 Sammanfattning

Vad olika ledarkategorier uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete varierar rätt mycket. Ändå kan man se att somliga svar förekommer långt oftare än andra. Detta framgår bäst genom en rangordning av svaren efter ledarkategoriernas procentuella medeltal utifrån tabellerna 136—138 enligt nedan:

För att tydligare se vilka ledarkategorier som svarat vad, rangordnar vi nedan ledarkategorierna efter procent för olika svar. Därvid anger vi ledarkategoriernas organisationsplan medelst:

- 1 = Riksplan
- 2 = Distriktsplan
- 3 = Lokalplan

Aktivera, fostra i största allmänhet

Ledarkategorier	Organisationsplan	Procent
Fritidsgruppsledare, Ö...	3	57
Fritidsgruppsledare, I...	3	55
Fritidsgruppsledare, K...	3	54
Tjänstemän, Ö.....	3	42
Ungdomsgårdsföreståndare, K.....	3	35
Ordförande, SF.....	2	35
Ordförande, Ö.....	3	30
Ordförande, I.....	3	29
Sekreterare, SF.....	1	24
Instruktörer, Ö.....	1	24
Sekreterare, SF.....	2	23
Konsulenter, K.....	2	21
Ordförande, Ö.....	2	20
Ombudsmän, SF.....	2	19
Ordförande, Ö.....	1	19
Tjänstemän, Ö.....	2	19
Konsulenter, I.....	2	17
Högsta tjänstemän, Ö....	1	11
Andra tjänstemän, Ö....	1	8
Ordförande, SF.....	1	5

Intressera väcka ansvar för

Ledarkategorier	Organisationsplan	Procent
Högsta tjänstemän, Ö....	1	44
Konsulenter, I.	2	42
Ordförande, SF.	1	36
Sekreterare, SF.	1	29
Ordförande, Ö.	1	29
Instruktörer, Ö.	1	29
Andra tjänstemän, Ö.	1	27
Ordförande, Ö.	3	27
Ombudsmän, SF.	2	23
Ordförande, Ö.	2	21
Fritidsgruppsledare, Ö.	3	21
Fritidsgruppsledare, K.	3	19
Tjänstemän, Ö.	2	19
Fritidsgruppsledare, I.	3	18
Ordförande, SF.	2	18
Ordförande, I.	3	15
Tjänstemän, Ö.	3	13
Ungdomsgårdsföreståndare, K.	3	12
Konsulenter, K.	2	11
Sekreterare, SF.	2	10

Fostra till, främja vissa beteenden

Ledarkategorier	Organisationsplan	Procent
Ordförande, Ö.	1	67
Högsta tjänstemän, Ö....	1	33
Instruktörer, Ö.	1	33
Ordförande, Ö.	3	31
Ordförande, Ö.	2	30
Tjänstemän, Ö.	2	28
Ordförande, I.	3	23
Fritidsgruppsledare, I.	3	22
Tjänstemän, Ö.	3	21
Fritidsgruppsledare, K.	3	20
Fritidsgruppsledare, Ö.	3	19
Sekreterare, SF.	2	19
Andra tjänstemän, Ö.	1	19
Ordförande, SF.	1	18
Ordförande, SF.	2	16
Sekreterare, SF.	1	14
Ungdomsgårdsföreståndare, K.	3	9
Konsulenter, I.	2	8
Konsulenter, K.	2	5
Ombudsmän, SF.	2	—

Utbilda

Ledarkategorier	Organisationsplan	Procent
Konsulenter, I.	2	58
Instruktörer, Ö.	1	52
Högsta tjänstemän, Ö....	1	33
Konsulenter, K.	2	32

Metodfrågor

Ledarkategorier	Organisationsplan	Procent
Konsulenter, K.	2	42
Ungdomsgårdsföreståndare, K.	1	39

Vidgad gemenskap, större helhetssyn

Ledarkategorier	Organisationsplan	Procent
Konsulenter, K.	2	37

Skaffa medel

Ledarkategorier	Organisationsplan	Procent
Konsulenter, K.	2	37

10.1.5 Fördelning på slag av organisation*Parlamentariskt valda ledare på lokalplan*

Ordförandena inom olika slag av organisationer är, som framgår av tabell 139, rätt samstämmiga i vad som är att betrakta som viktigaste uppgifter.

Drygt hälften av ordförandena inom religiösa organisationer har likväl framhållit uppgiften att fostra till, främja vissa beteenden. Det svar som kommer närmast i ordning är uppgiften att påverka ideologiskt, vilket angetts av 16 % av nämnda ordförande.

Även av scoutordförandena har rätt många — 38 % — angett som viktigaste uppgift att fostra till, främja vissa beteenden. Men nästan lika många inom denna grupp — 36 % — har framhållit uppgiften att aktivera, fostra i största allmänhet.

Ordförandena inom kategorin andra slag av organisationer och inom nykterhetsorganisationer uppvisar största andelarna — 45 och 43 % — som angett

Tabell 139. Av ledaren uppfattat som viktigaste uppgifter. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan fördelade efter slag av organisation.

Ordförande på lokalplan inom	Påver- ka ideo- logiskt, idrotts- ligt	Fosträ till, främja vissa beteen- den	Akti- vera, fostra i största allmän- het	Vidgad gemen- skap, större helhets- syn	Rekry- tera	Intres- sera, väcka ansvar för	Utbilda	För- nya, refor- mera	Metod- frågor	Skaffa medel	Annat	Vet ej, inget svar	Summa procent
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
I.....	1	23	29	4	5	15	9	2	11	8	5	15	127
Sc.....	5	38	36	11	4	18	15	—	11	4	4	2	148
R.....	16	52	14	3	2	10	3	7	10	1	4	2	124
N.....	10	24	43	5	—	29	10	—	—	—	5	14	140
P.....	1	15	30	3	3	47	7	1	9	—	2	12	130
A.....	2	22	45	10	2	31	4	—	18	2	4	2	142

Tabell 140. Av ledaren uppfattat som viktigaste uppgifter. Fritidsgruppsledare fördelade efter slag av organisation.

Fritidsgruppsledare inom	Påver- ka ideo- logiskt, idrotts- ligt	Fosträ till, främja vissa beteen- den	Akti- vera, fostra i största allmän- het	Vidgad gemen- skap, större helhets- syn	Rekry- tera	Intres- sera, väcka ansvar för	Utbilda	För- nya, refor- mera	Metod- frågor	Skaffa medel	Annat	Vet ej, inget svar	Summa procent
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
I.....	2	22	55	5	5	18	9	—	7	2	3	10	138
Sc.....	8	20	59	—	2	20	8	2	14	—	2	6	141
R.....	46	25	51	—	—	17	10	—	14	—	—	2	165
N.....	14	18	50	—	5	18	5	—	14	—	—	23	147
A.....	4	14	67	4	—	20	8	—	12	2	2	10	143
X.....	4	14	61	4	—	32	18	—	7	4	—	4	148
K.....	6	20	54	6	—	19	9	1	6	1	4	6	132

svaret att aktivera, fostra i största allmänhet.

Av ordförandena inom de politiska organisationerna har 47 % framhållit som viktigaste uppgift att intressera, väcka ansvar för det organisationen arbetar med. Vidare har 31 % av ordförandena inom gruppen andra slag av organisationer och 29 % av ordförandena inom nykterhetsorganisationer pekat på denna uppgift.

Fritidsgruppsledare

Tabell 140 visar att inom vart organisationsslag för sig har minst 50 % av fritidsgruppsledarna angett som viktigaste uppgift att aktivera, fostra i största allmänhet. Högsta andel — 67 % — har fritidsgruppsledarna inom kategorin andra slag av organisationer. Samma organisationsslag hade även bland ordförandena på lokalplan högsta andelen — 45 % — för detta svar.

Till skillnad från ordförandena har av fritidsgruppsledarna inom religiösa organisationer tämligen få, endast 25 %, angett svaret att fostra till, främja vissa beteenden, men i gengäld hela 46 % framhållit uppgiften att påverka ideologiskt.

Frånsett att åtskilligt fler av fritidsgruppsledarna betonar uppgiften att aktivera, fostra i största allmänhet är det påtaglig överensstämmelse mellan fritidsgruppsledarnas och ordförandenas svar inom ett och samma slag av organisation.

Sammanfattning

Bland ordförandena på lokalplan har främst nedan uppräknade svar nämnts:

Fostra till, främja beteenden — R 52 %, Sc 38 %, N 24 %, I 23 %, A 22 % och P 15 %.

Aktivera, fostra i största allmänhet — A 45 %, N 43 %, Sc 36 %, P 30 %, I 29 % och R 14 %.

Intressera, väcka ansvar för — P 47 %, A 31 %, N 29 %, Sc 18 %, I 15 % och R 10 %.

Motsvarande sammanfattning bland fritidsgruppsledarna ger:

Aktivera, fostra i största allmänhet — A 67 %, X 61 %, Sc 59 %, I 55 %, K 54 %, R 51 % och N 50 %.

Intressera, väcka ansvar för — X 32 %, Sc och A 20 %, K 19 %, I och N 18 % och R 17 %.

Fostra till, främja vissa beteenden — R 25 %, I 22 %, Sc och K 20 %, N 18 %, A och X 14 %.

Påverka ideologiskt, idrottsligt — R 46 %, N 14 %, Sc 8 %, K 6 %, A och X 4 %, I 2 %.

10.1.6 Relation mellan vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete och olika bakgrundsfaktorer

Man kan tänka sig att vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete är betingat av faktorer som kön, ålder, skolutbildning, organisationstillhörighet och den tid som uppdraget innehafts. Att det också föreligger differenser beroende på vilket slag av organisation personen tillhör, har vi redan tidigare konstaterat. (Kapitel 10.1.5.) Vi undersöker nu närmast ev. olikheter som kan sammanhånga med övriga uppräknade bakgrundsfaktorer.

Jämförelse mellan manliga och kvinnliga ledare i vad de uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete

Tabell 141 visar att det i fråga om totala svarsprocenten inte är några entydiga skillnader mellan män och kvinnor. Lika litet kan vi i något av de enskilda svaren se några klara differenser mellan män och kvinnor. Tabellen måste snarast tyda på att undersökta manliga och kvinnliga ledare ser det angivna

Tabell 141. Jämförelse mellan manliga och kvinnliga ledare i vad de uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom övriga slag av organisationer samt fritidsgruppsledare.

Viktigaste uppgifter	Ordförande inom		Fritidsgruppsledare inom					
	Ö		I		Ö		K	
	M n 214	Kv n 65	M n 125	Kv n 63	M n 299	Kv n 34	M n 73	Kv n 40
	%	%	%	%	%	%	%	%
Påverka ideologiskt, idrottsligt...	6	9	16	19	2	3	7	5
Fostra till, främja vissa beteenden	27	35	16	19	24	15	23	15
Aktivera, fostra i största allmänhet.....	28	35	62	62	55	59	49	73
Vidgad gemenskap, större helhetssyn.....	5	8	2	2	6	3	1	10
Rekrytera.....	4	—	2	2	4	18	—	—
Intressera, väcka ansvar för....	29	25	16	19	17	27	19	15
Utbilda.....	8	8	8	8	9	15	11	5
Förnya, reformera.....	3	—	—	—	1	—	1	3
Metodfrågor.....	12	6	14	10	7	3	6	8
Skaffa medel.....	1	2	2	—	2	3	1	—
Annat.....	4	5	—	—	2	—	1	5
Vet ej, inget svar.....	7	5	10	6	10	6	8	5
Summa	134	138	148	147	139	152	127	144

ungdomsarbetets uppgifter ungefär likartat.

Jämförelse mellan åldersgrupper i vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete

För erhållande av största möjliga antal personer inom var åldersgrupp, delar vi varje samspel endast i två delar, åldersklasserna 15—34 år och 35—54 år.

gemenskap och större helhetssyn, rekrytering, utbildning och att skaffa medel. De båda yngre grupperna betonar mer vikten av att intressera och väcka ansvar även om tendensen inom idrottsorganisationerna är mycket svag.

I stort visar dock tabellen att det inte tycks föreligga några större skillnader i uppfattning mellan yngre och äldre inom de båda organisationskategorierna.

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Som framgår av tabell 142 finns en tendens till att äldre ordförande procentuellt lämnar fler svar än yngre. Liknande tendens i skillnaden mellan svaren från de yngre och de äldre återfinns inom båda organisationskategorierna beträffande fem av punkterna. Sålunda har de äldre en svag tendens att oftare än de yngre framhålla vidgad

Fritidsgruppsledare

Totala svarsprocenten är ungefär densamma inom båda åldersklasserna för varje organisationskategori för sig, tabell 143. De äldre inom samtliga organisationskategorier har oftare än de yngre hävdad betydelsen av att fostra till, främja vissa beteenden och att aktivera, fostra i största allmänhet. De yngre har å sin sida genomgående en svag tendens att mer än de äldre framhålla

Tabell 142. Jämförelse mellan åldersgrupper i vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan.

Viktigaste uppgifter	Ordförande på lokalplan inom			
	I		Ö	
	Ålder		Ålder	
	15—34	35—54	15—34	35—54
	n 59	n 79	n 184	n 95
	%	%	%	%
Påverka ideologiskt, idrottsligt.....	2	1	5	10
Föstra till, främja vissa beteenden.....	17	23	31	24
Aktivera, föstra i största allmänhet	31	29	26	37
Vidgad gemenskap, större helhetssyn.....	5	6	3	10
Rekrytera.....	3	6	2	4
Intressera, väcka ansvar för.....	19	17	34	17
Utbilda.....	7	11	6	11
Förnya, reformera.....	2	1	2	3
Metodfrågor.....	14	14	8	16
Skaffa medel.....	5	9	—	3
Annat.....	9	5	4	5
Vet ej, inget svar.....	10	13	8	4
Summa	124	135	129	144

Tabell 143. Jämförelse mellan åldersgrupper i vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete. Fritidsgruppsledare.

Viktigaste uppgifter	Fritidsgruppsledare inom					
	I		Ö		K	
	Ålder		Ålder		Ålder	
	15—34	35—54	15—34	35—54	15—34	35—54
	n 193	n 140	n 116	n 72	n 61	n 52
	%	%	%	%	%	%
Påverka ideologiskt, idrottsligt.....	3	1	14	22	10	2
Föstra till, främja vissa beteenden.....	20	27	13	24	18	23
Aktivera, föstra i största allmänhet	50	62	60	64	56	60
Vidgad gemenskap, större helhetssyn.....	7	4	3	—	3	6
Rekrytera.....	5	6	2	1	—	—
Intressera, väcka ansvar för.....	19	18	20	13	18	17
Utbilda.....	11	7	10	6	5	14
Förnya, reformera.....	1	1	—	—	3	—
Metodfrågor.....	7	6	16	7	7	6
Skaffa medel.....	2	2	2	—	2	—
Annat.....	2	2	—	—	2	4
Vet ej, inget svar.....	13	4	8	10	7	8
Summa	140	140	148	147	131	140

betydelsen av att intressera, väcka ansvar för och metodfrågor.

Även denna tabell uppvisar ändå en påtaglig samstämmighet i uppfattning mellan yngre och äldre inom en och samma organisationskategori.

Sammanfattning

Inom de undersökta ledarkategorierna föreligger påtaglig överensstämmelse i uppfattning mellan åldersklasserna i avgivna svar. En tendens kan möjligen skönjas att äldre ledare i större utsträckning än yngre anger de båda svaren att fostra till, främja vissa beteenden samt att aktivera, fostra i största allmänhet. Tendensen bryts dock i det första fallet av ordförandena på lokalplan inom övriga slag av organisationer och i det andra fallet av ordförandena på lokalplan inom idrottsorganisationer. De yngre framhåller, ehuru tendensen är svag, genomgående oftare än de äldre

betydelsen av att intressera, väcka ansvar för.

Jämförelse mellan IP med olika skolutbildning i vad IP uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete

Vi delar materialet på IP som har folkskola och/eller folkhögskola som högsta skolutbildning och IP som har realskola eller däröver.

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Tabell 144 ger en svag antydning om högre procentuell svarssumma hos ledarna med högre skolutbildning.

Framför allt inom idrottsorganisationerna är det procentuellt fler av ledarna med högre skolutbildning som angett svaret att intressera, väcka ansvar för det organisationen arbetar med.

Även i fråga om att fostra till, främja

Tabell 144. Jämförelse mellan IP med olika skolutbildning i vad IP uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan.

Viktigaste uppgifter	Ordförande på lokalplan inom			
	I		Ö	
	Högst folkhögskola n 75	Lägst realskola n 63	Högst folkhögskola n 136	Lägst realskola n 143
	%	%	%	%
Påverka ideologiskt, idrottsligt.....	1	2	6	7
Fostrer till, främja vissa beteenden.....	24	16	23	34
Aktivera, fostra i största allmänhet	32	27	30	29
Vidgad gemenskap, större helhetssyn.....	7	5	6	5
Rekrytera.....	1	10	3	3
Intressera, väcka ansvar för	11	25	26	30
Utbilda.....	11	8	10	6
Förnya, reformera.....	1	2	2	2
Metodfrågor.....	12	16	12	10
Skaffa medel.....	5	10	2	1
Annat.....	4	10	4	4
Vet ej, inget svar.....	15	8	9	4
Summa	124	139	133	135

vissa beteenden skiljer ledare med olika skolutbildning sig från varandra men avvikelserna går åt olika håll inom I och Ö. I övrigt råder stor överensstämmelse i uppfattning mellan dem som har lägre och dem som har högre skolutbildning.

Fritidsgruppsledare

Tabell 145 antyder att ledare med högre utbildning procentuellt lämnar fler svar än ledare med lägre utbildning.

Ledare med högre skolutbildning har procentuellt fler än andra som svarat att intressera, väcka ansvar för det organisationen arbetar med och att utbilda, instruera, informera.

Sammanfattning

Undersökta ledarkategorier visar att ledare med högre skolutbildning tenderar att i medeltal lämna fler svar än andra.

Det finns också mer eller mindre klart

angivet, att ledare med högre skolutbildning i större omfattning anger uppgiften att intressera, väcka ansvar för det organisationen arbetar med. Hos fritidsgruppsledarna har procentuellt något fler IP med högre skolutbildning framhållit svaret att utbilda, instruera, informera.

Jämförelse mellan antal år uppdraget innehafts och vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete

För att få så stor tidsutsträckning som möjligt men ändå relativt många försökspersoner inom vardera jämförelsegruppen, delar vi den tid uppdraget innehafts på klassbredderna 1—5 år och 6—10 år.

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Tabell 146 visar en svag tendens till att ge högre procentuell summa för dem som innehaft uppdraget kortare tid.

Tabell 145. Jämförelse mellan IP med olika skolutbildning i vad IP uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete. Fritidsgruppsledare.

Viktigaste uppgifter	Fritidsgruppsledare inom					
	I		Ö		K	
	Högst folkhögsk. n 222	Lägst real-skola n 111	Högst folkhögsk. n 117	Lägst real-skola n 71	Högst folkhögsk. n 79	Lägst real-skola n 34
	%	%	%	%	%	%
Påverka ideologiskt, idrottsligt.	2	2	15	20	4	12
Föstra till, främja vissa beteenden.	21	27	15	20	23	15
Aktivera, föstra i största allmänhet.	55	55	62	62	56	62
Vidgad gemenskap, större helhetssyn.	5	6	1	3	5	3
Rekrytera.	5	5	3	—	—	—
Intressera, väcka ansvar för.	17	21	13	24	16	21
Utbilda.	7	14	6	11	8	12
Förnya, reformera.	1	—	—	—	3	—
Metodfrågor.	7	6	13	11	8	3
Skaffa medel.	3	—	—	3	1	—
Annat.	2	3	—	—	3	3
Vet ej, inget svar.	10	8	9	7	8	6
Summa	135	147	137	161	135	137

Tabell 146. Jämförelse mellan antal år uppdraget innehåfts och vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan.

Viktigaste uppgifter	Ordförande på lokalplan inom			
	I		Ö	
	Antal år		Antal år	
	1—5	6—10	1—5	6—10
	n 102	n 36	n 224	n 55
	%	%	%	%
Påverka ideologiskt, idrottsligt.....	2	—	5	11
Fostra till, främja vissa beteenden.....	25	8	29	27
Aktivera, fostra i största allmänhet	29	31	29	31
Vidgad gemenskap, större helhetssyn.....	2	17	7	—
Rekrytera.....	6	3	3	2
Intressera, väcka ansvar för.....	19	14	29	22
Utbilda.....	10	8	7	9
Förnya, reformera.....	1	3	2	4
Metodfrågor.....	11	22	12	5
Skaffa medel.....	8	6	1	—
Annat.....	8	3	4	7
Vet ej, inget svar.....	12	11	7	4
Summa	133	126	135	122

IP som innehåft uppdraget 1—5 år har högre procent än övriga som svarat att fostra till, främja vissa beteenden och att intressera, väcka ansvar för det organisationen arbetar med.

Fritidsgruppsledare

Antal år uppdraget innehåfts förefaller enligt tabell 147 inte att särskilt inverka på totala svarsprocenten.

Inte heller inom de enskilda svaren verkar det som om antal år uppdraget innehåfts spelar in.

Sammanfattning

Antal år uppdraget innehåfts förefaller inte att ha entydig relation vare sig till antal lämnade svar eller till enskilt svar.

10.2 Största svårigheterna och problemen

Vilka problem har ledaren att brottas med? Skulle dessa kunna avhjälpas genom bättre stöd från organisation och

samhälle? För att få en första aspekt på frågor som dessa har följande öppna fråga ställts:

Vad anser Ni vara de största svårigheterna eller problemen i Ert enligt fråga 6 (i frågeformuläret) angivna uppdrag?

Även på denna fråga har IP kunnat lämna obegränsat antal svar.

Frågan efterlyser endast IPs subjektiva uppfattning av problemen och svårigheterna. Denna föreställning kan vara färgad av olika faktorer. Somliga svårigheter upplever IP kanske som genanta och nämner därför inte t. ex. problem av disciplinär natur. Det kan finnas svårigheter som IP väl förnimmer men inte lyckas analysera och därför har svårt att uttrycka. IP kan vidare vara inlärdd att registrera speciella svårigheter. Trots sina brister bör frågan ändå kunna ge en viss förnimmelse av vilka svårigheter eller problem IP upplever.

Efter granskning av svaren i 75

Tabell 147. Jämförelse mellan antal år uppdraget innehafts och vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter i angivet ungdomsarbete. Fritidsgruppsledare.

Viktigaste uppgifter	Fritidsgruppsledare inom					
	I		Ö		K	
	Antal år		Antal år		Antal år	
	1—5 n 156	6—10 n 32	1—5 n 267	6—10 n 66	1—5 n 91	6—10 n 22
	%	%	%	%	%	%
Påverka ideologiskt, idrottsligt.....	15	25	2	3	8	—
Fostra till, främja vissa beteenden.....	18	13	22	27	21	18
Aktivera, fostra i största allmänhet	63	56	53	62	56	64
Vidgad gemenskap, större helhetssyn.....	2	—	6	5	4	5
Rekrytera.....	2	—	4	9	—	—
Intressera, väcka ansvar för.....	17	19	19	9	19	14
Utbilda.....	8	9	10	8	9	9
Förnya, reformera.....	—	—	—	2	1	5
Metodfrågor.....	12	16	7	5	7	5
Skaffa medel.....	1	—	2	2	—	5
Annat.....	—	—	2	3	2	5
Vet ej, inget svar.....	10	3	10	5	6	14
Summa	148	141	137	140	133	144

slumpmässigt valda formulär har nedanstående kodifieringsschema utarbetats till frågan. Även i detta fall utgör uppräkningsarna under rubrikerna nyckelord eller uttryck som återfunnits i frågeformulären.

1. Bristande egen tid till

Att hinna med arbetet

Planering

Kontakter

Information

Att ge service

Att genomföra idéer

2. Brist på pengar

Att få ekonomin att gå ihop

Kan ej verkställa på grund av brist på pengar

3. Brist på lokaler, hallar, anläggningar

Ej ändamålsenliga lokaler

4. Bristande expeditionell kapacitet

För få kontorsanställda

Föråldrad eller bristande expeditionell utrustning

5. Brist på ledare

Ledarbrist

Svårt att få tag på ledare, instruktörer, konsulenter

Brist på medarbetare

Svårt att få kunniga, kompetenta ledare, ledare med stor arbetskapacitet

Svårt att få folk att åta sig uppdrag

6. Bristande egen utbildning, fortutbildning

7. Svårt att klara av medlems- och ledarvård samt utbildning av medlemmar och ledare

Att få med sig medlemmar, ledare

Att få medlemmar, ledare att anamma nya metoder

Att väcka föreningskänsla

Att få medlemmar och styrelsemedlemmar att ta ansvar, bli aktiva

Att behålla medlemmar

Ordnings- och disciplinfrågor

8. Svårigheter att få ut budskapet

Möter motpropaganda

Sekularisering

Konkurrens med andra ideologier, intressen, sysselsättningar

Ungdomens splittring

Svårt att samla, intressera, nå ungdomen

Svårt att få medlemmar till sammanträden och möten

9. Svårigheter som hänger samman med program, arbetsmetoder och organisationsformer

Hur erhålla åldersriktiga program

Program för barn och ungdom

Övergångsproblem från en arbetsform till en annan

Otympligt, invecklat organisatoriskt mönster, splittrad verksamhet och organisationsstruktur

0. Obekväma arbetstider

För mycket kvällsarbete

För mycket lördags- och söndagsarbete

För mycket resande

x. För mycket skrivbordsarbete

För mycket okvalificerat kansli- och expeditiönsarbete

Expeditionsarbetet tar för mycken tid

y. Annat, vet ej, inget svar

10.2.1 Parlamentariskt valda ledare

Den procentuella summan lämnade svar varierar mellan ledarkategorierna från 148 till 188 %. Men då har också svarsalternativet »annat, vet ej, inget svar» medräknats. Tabell 148.

Det hos *idrottsledarna* oftast förekommande svaret är brist på pengar. Särskilt många av ordförandena har framhållit detta, t. ex. 61 % av ordförandena på distriktsplan och 55 % av ordförandena på riksplan.

Det närmast vanligaste svaret är brist på ledare. Återigen är det främst ordförandena som står för svaret. Det har

angetts av 58 % av ordförandena på distriktsplan och av 50 % av ordförandena på riksplan.

Ett av relativt många upplevt problem synes vara bristen på lokaler, hallar och anläggningar. Det har angetts av 29 % av sekreterarna på riksplan och av 27 % av ombudsmännen och av något färre inom övriga idrottsledarkategorier.

Tämligen många har framhållit svårigheten att få ut budskapet, att vinna gehör för det man vill plädera för eller som organisationen arbetar med. Svaret har angetts av 28 % av ordförandena på lokalplan och av något färre inom övriga idrottsledarkategorier.

Nyssnämnda fyra svar dominerar även bland *ordförandena inom övriga slag av organisationer*. Brist på ledare har framhållits av 37—38 % av ordförandena. Procenttalen ligger lägre än hos ordförandena inom idrottsorganisationerna.

Brist på pengar har angetts av 33 och 34 % av ordförandena på riks- och distriktsplan men endast av 18 % av ordförandena på lokalplan.

Svårigheten att få ut budskapet synes vara kännbart framför allt på lokal- och distriktsplan. Svaret har nämnts av 43 % av ordförandena på lokalplan och av 34 % på distriktsplan.

Brist på lokaler, hallar, anläggningar har angetts av 15 % av ordförandena på lokalplan och av ännu färre på distrikts- och riksplan.

10.2.2 Anställda ledare

Det framgår av tabell 149 att den procentuella summan lämnade svar, inklusive »annat, vet ej, inget svar», är 136—239 med det högsta procenttalet för högsta tjänstemännen på riksplan och det lägsta för tjänstemännen på lokalplan inom övriga slag av organisationer.

Tabell 148. Vad ledaren uppfattar som de i uppdraget största svårigheterna och problemen. *Parlamentariskt valda ledare.*

Ledarkategorier	Bristande egen tid	Brist på pengar	Brist på lokaler, hallar, anläggningar	Bristande expeditionell kapacitet	Brist på ledare	Bristande egen utbildning	Medlems- och ledarvård, utbildning	Att få budskapet utskapat	Program, arbetsmetoder, organisationsformer	Obevakade arbetstider	För mycket skrivbordsarbete	Annat, vet ej, inget svar	Summa
<i>Rikspan</i>	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ordförande, SF.....	22	14	55	23	9	50	—	9	—	—	—	5	174
Sekreterare, SF.....	21	24	48	29	—	29	5	24	10	—	—	19	188
Ordförande, Ö.....	21	19	33	5	5	38	—	19	10	—	—	19	148
<i>Distriktsplan</i>													
Ordförande, SF.....	57	7	61	11	2	58	2	21	2	—	—	9	173
Sekreterare, SF.....	52	10	37	17	2	35	4	23	10	—	—	12	152
Ombudsmän, SF.....	26	12	46	27	—	19	—	23	—	—	—	31	158
Ordförande, Ö.....	73	22	34	10	3	38	4	34	8	—	1	11	169
<i>Lokalplan</i>													
Ordförande, I.....	184	11	40	23	1	26	4	28	2	1	1	18	156
Ordförande, Ö.....	320	20	18	15	1	37	7	43	9	—	—	11	165

Tabell 149. Vad ledaren uppfattar som de i uppdraget största svårigheterna och problemen. Anställda ledare.

Ledarkategorier	Bristande egen tid	Brist på pengar	Brist på lokaler, anläggningar	Bristande expeditionell kapacitet	Brist på ledare	Bristande egen utbildning	Medlems- och ledarvård, utbildning	Att få budskapet ut	Program, arbetsmetoder, organisationsformer	Obekväma arbetstider	För mycket bordsarbete	Annat, vet ej, inget svar	Summa
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
<i>Rikspan</i>													
Högsta tjm, Ö.....	44	44	6	11	28	6	11	33	28	—	6	22	239
Instruktörer, Ö.....	19	19	10	5	52	5	24	24	29	5	5	14	211
Andra tjm, Ö.....	13	24	5	1	25	3	13	20	19	3	—	20	146
<i>Distriktsplan</i>													
Konsulenter, I.....	8	50	25	8	50	8	—	17	—	—	—	17	183
Tjänstemän, Ö.....	9	42	21	—	40	2	5	37	12	—	—	14	182
Konsulenter, K.....	16	21	11	—	53	—	—	53	16	5	—	21	196
<i>Lokalplan</i>													
Tjänstemän, Ö.....	13	18	13	—	18	5	16	24	18	—	3	8	136
Ungdomsg.f., K.....	11	11	11	—	35	—	14	25	14	2	—	28	151

Rikspan

Bland de högsta tjänstemännen inom övriga slag av organisationer förefaller bristen på egen tid och bristen på pengar att upplevas starkt av särskilt många. Vardera svaret har angetts av 44 %. Svårigheten att få ut budskapet har framhållits av 33 %, bristen på ledare av 28 %, och svårigheter rörande program, arbetsmetoder, organisationsformer likaledes av 28 %.

Av instruktörerna inom övriga slag av organisationer har 52 % nämnt brist på ledare, 29 % svårigheter som sammanhänger med program, arbetsmetoder, organisationsformer, 24 % har angett svårigheter som rör medlems- och ledarvård, att utbilda och lika många svårigheten att få ut budskapet.

Inom kategorin andra tjänstemän har 25 % betonat brist på ledare och 24 % brist på pengar.

Distriktsplan

Hälften av idrottskonsulenterna anger brist på pengar och lika många brist på ledare. Brist på lokaler, hallar, anläggningar nämnes av 25 %.

Av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer anger 42 % brist på pengar, nästan lika många — 40 % — brist på ledare och 37 % svårighet att få ut budskapet.

Hos de kommunala ungdomskonsulenterna har 53 % nämnt brist på ledare och lika många svårighet att få ut budskapet.

Lokalplan

Det oftast förekommande svaret hos tjänstemännen inom övriga slag av organisationer är svårigheten att få ut budskapet, vilket framhållits av 24 %.

Av de kommunala ungdomsgårdsföre-

ståndarna har 35 % nämnt bristen på ledare och 25 % pekat på svårighet att få ut budskapet.

10.2.3 Fritidsgruppsledare

Den procentuella svarssumman är 147 % hos fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationerna, 145 % inom övriga slag av organisationer och 124 % inom kommunal ungdomsverksamhet. Av nämnda summor avser 19—24 % »annat, vet, ej, inget svar». Tabell 150. I förhållande till ordförandena på lokalplan synes fritidsgruppsledarna i regel ha lämnat något färre svar per IP.

Inom idrottsorganisationerna är även här det oftast förekommande svaret brist på pengar, vilket angetts av 32 % av fritidsgruppsledarna. Brist på lokaler, hallar, anläggningar har framhållits av 30 % och brist på ledare av 21 %. Svårigheten att få ut budskapet har däremot angetts endast av 11 %, vilket är en låg siffra i förhållande till ordförandenas.

Inom övriga slag av organisationer har 24 % av fritidsgruppsledarna betonat svårigheten att få ut budskapet, 21 % brist på ledare och 20 % brist på lokaler, hallar, anläggningar.

Av de kommunala fritidsgruppsledarna har 26 % angett svårigheten att få ut budskapet och 19 % brist på lokaler, hallar, anläggningar.

10.2.4 Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Inom idrottsorganisationerna har, enligt tabell 151, 40 % angett brist på pengar. Övriga ordförandegrupper har märkbart lägre procent. Svårigheten att få ut budskapet har nämnts av 28 %. För detta svar har övriga ordförandegrup-

Tabell 150. Vad ledaren uppfattar som de i uppdraget största svårigheterna och problemen. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom	Bristande egen tid	Brist på pengar	Brist på lokaler, hallar, anläggningar	Bristande expeditionell kapacitet	Brist på ledare	Bristande egen utbildning	Medlems- och ledarvård, utbildning	Att få budskapet utskett	Program, arbetsmetoder, organisationsformer	Obevakade arbetstider	För mycket skrivbordsarbete	Annat, vet ej, inget svar	Summa
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
I.....	364	10	32	30	—	21	1	12	6	1	1	22	147
Ö.....	235	11	15	20	—	21	2	15	17	1	—	19	145
K.....	135	7	6	19	3	6	1	16	13	1	2	24	124

Tabell 151. Vad ledaren uppfattar som de i uppdraget största svårigheterna och problemen. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan fördelade efter slag av organisation.

Ordförande på lokalplan inom	Bristande egen tid	Brist på pengar	Brist på lokaler, hallar, anläggningar	Bristande expeditionell kapacitet	Brist på ledare	Bristande egen utbildning	Medlems- och ledarvård, utbildning	Att få budskapet utskett	Program, arbetsmetoder, organisationsformer	Obevakade arbetstider	För mycket skrivbordsarbete	Annat, vet ej, inget svar	Summa
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
I.....	184	11	40	23	1	26	1	4	2	1	1	18	156
Sc.....	55	24	16	29	2	73	6	4	2	—	—	7	194
R.....	91	24	10	9	1	31	1	1	14	1	—	12	158
N.....	21	29	14	—	—	24	5	5	19	—	5	24	154
P.....	89	16	19	9	—	20	2	11	9	—	—	16	151
A.....	51	16	28	24	2	43	8	14	6	2	—	2	178

per högre procent. Brist på lokaler, hallar, anläggningar har framhållits av 23 %.

Ordförandena inom scoutorganisationerna har den största andelen — 73 % — som nämnt brist på ledare. 31 % har betonat svårigheten att få ut budskapet och 29 % bristen på lokaler, hallar, anläggningar. Scoutorganisationernas ordförande har den av alla ordförandegrupper högsta procenten för sistnämnda svar.

Inom de religiösa organisationerna återfinns den procentuellt största andelen — 54 % — som nämnt svårigheten att få ut budskapet. Brist på ledare har framhållits av 31 %.

Av ordförandena inom de politiska organisationerna har 49 %, vilket är den hos ordförandegrupperna näst högsta andelen, pekat på svårigheten att få ut budskapet.

Inom kategorin andra slag av organisationer har 43 % nämnt brist på ledare. Högre procent för detta svar har endast scoutordförandena. Svårigheten att få ut budskapet har 33 % angett och brist på lokaler, hallar, anläggningar 24 %.

Fritidsgruppsledare

Tabell 152 visar att inom idrottsorganisationerna har 32 % av fritidsgruppsledarna angett brist på pengar. Brist på lokaler, hallar, anläggningar har framhållits av 30 %. Ungefär samma procenttal återfinns vi hos ytterligare två ledargrupper.

Inom scoutorganisationerna har 26 % påtalat svårigheten att få ut budskapet och 23 % bristen på ledare.

Inom de religiösa organisationerna har 29 % nämnt svårigheten att få ut budskapet. Högre procentuell andel för detta svar har ingen av de andra fritidsgruppsledarkategorierna. Brist på ledare har nämnts av 25 %.

Hos nykterhetsorganisationerna har 32 %, d. v. s. lika stor andel som inom idrottsorganisationerna, angett brist på pengar och lika många brist på lokaler, hallar, anläggningar. Brist på ledare har nämnts av 27 %, vilket är den högsta siffran bland här berörda ledargrupper.

Av kategorin andra slag av organisationer har 31 % omtalat bristen på lokaler, hallar, anläggningar och 24 % svårigheten att få ut budskapet.

Inom organisationsslag X har 29 % anført svårigheter rörande program, arbetsmetoder, organisationsformer. Det är den största andelen bland fritidsgruppsledarna för detta svar.

Bland de kommunala fritidsgruppsledarna har 26 % anført svårigheten att få ut budskapet.

Sammanfattningsvis kan sägas att ordförandegruppernas svar var sinsemellan mer olika än fritidsgruppsledarnas. Ändå finns tydliga likheter mellan ordförandenas och fritidsgruppsledarnas svar inom samma organisationsslag. Så betonas t. ex. inom idrottsorganisationerna brist på pengar, brist på lokaler, hallar, anläggningar och inom religiösa organisationer svårigheter att få ut budskapet och inom kategorin andra slag av organisationer bristen på lokaler, hallar, anläggningar.

10.2.5 Sammanfattning

De inom flertalet ledarkategorier oftast förekommande svaren är i nämnd ordning: Brist på ledare, brist på pengar, svårighet att få ut budskapet och brist på lokaler, hallar, anläggningar.

Brist på ledare har påtalats särskilt av ledarna på riks- och distriktsplan, bland de parlamentariskt valda speciellt av specialförbundens ordförande, bland de anställda i första hand av de kommunala ungdomskonsulenterna och instruktörerna på riksplan.

Brist på pengar är det för alla idrottsledarkategorier oftast förekommande svaret, speciellt på riks- och distriktsplan. Lägsta procentuella andelarna för detta svar uppvisar de kommunalt verkssamma ledarna.

Svårigheten att få ut budskapet har framhållits av över hälften av de kommunala ungdomskonsulenterna och därefter näst av en stor del av ordförandena på lokalplan inom övriga slag av organisationer, särskilt inom religiösa och politiska organisationer, samt av tjänstemännen på distriktsplan och kategorin högsta tjänstemän på riksplan, båda inom övriga slag av organisationer.

Brist på lokaler, hallar, anläggningar har påtalats framför allt av idrottsledarkategorierna, främst fritidsgruppsledarna. Även inom övriga slag av organisationer har fritidsgruppsledarna högre procent för detta svar än ordförandena på lokalplan, som i sin tur har högre än ordförandena på distrikts- och riksplan.

10.2.6 Jämförelse mellan vad ledaren uppfattar som största svårigheter och problem i angivet uppdrag och olika bakgrundsfaktorer

Ett flertal olika bakgrundsfaktorer kan tänkas inverka på vad ledaren uppfattar som största svårigheter eller problem i angivet uppdrag. Närmast till hands ligger kanske faktorer som kön, ålder, skolutbildning och tid som uppdraget innehafts.

Jämförelse mellan manliga och kvinnliga ledare i vad ledaren uppfattar som största svårigheter och problem i angivet uppdrag

Någon genomgående skillnad i total svarsprocent mellan manliga och kvinnliga ledare förekommer inte enligt vad tabell 153 utvisar. Däremot kan man se

att svaret brist på pengar angetts av något större procent män än av kvinnor inom samtliga undersökta ledarkategorier. I gengäld har de kvinnliga ledarna genomgående något högre procent för svaret program, arbetsmetoder, organisationsformer. I övriga svar följs män och kvinnor åt.

Jämförelse mellan åldersgrupper i vad ledaren uppfattar som största svårigheter, problem i angivet uppdrag

IP har fördelats på åldersklasserna 15—34 år och 35—54 år.

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Tabell 154 visar att de äldre ordförandena har högre total svarsprocent än de yngre. Inom båda ordförandekategorierna har procentuellt något fler av de äldre angett svaren brist på ledare, brist på pengar samt brist på lokaler, hallar, anläggningar.

De yngre har procentuellt något fler som framhållit svårigheten att få ut budskapet.

Fritidsgruppsledare

Tabell 155 synes inte kunna visa att ledarna i de olika åldersklasserna skiljer sig nämnvärt åt i sina svar.

Sammanfattning

Bland ordförandena på lokalplan finner man somliga olikheter i svar mellan äldre och yngre ledare, vilket man inte gör bland fritidsgruppsledarna.

Hos ordförandena tenderar de äldre att ha högre total svarsprocent än de yngre. Av de äldre har procentuellt något fler angett svaren brist på ledare,

Tabell 153. Jämförelse mellan manliga och kvinnliga ledare i vad de uppfattar som de största svårigheterna, problemen i angivet uppdrag. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan inom övriga slag av organisationer samt fritidsgruppsledare.

Största svårigheter, problem	Ordförande inom		Fritidsgruppsledare inom					
	Ö		I		Ö		K	
	M n 214	Kv n 65	M n 125	Kv n 63	M n 299	Kv n 34	M n 73	Kv n 40
	%	%	%	%	%	%	%	%
Bristande egen tid.....	21	17	10	6	10	14	7	13
Brist på pengar.....	20	15	36	—	18	10	8	—
Brist på lokaler, hallar, anläggningar.....	14	14	32	29	22	22	19	20
Bristande expeditionell kapacitet.....	1	2	—	—	1	—	1	5
Brist på ledare.....	35	34	21	18	21	18	7	3
Bristande egen utbildning.....	1	14	2	—	1	3	1	3
Medlems- och ledarvård, utbildning.....	7	8	10	21	15	18	19	15
Att få ut budskapet.....	41	42	11	9	20	24	25	20
Program, arbetsmetoder, organisationsformer.....	8	12	6	12	15	21	11	15
Obekväma arbetstider.....	1	—	1	3	1	—	1	—
För mycket skrivbordsarbete.....	1	—	1	—	—	—	4	—
Annat, vet ej, inget svar.....	13	9	19	29	24	16	26	28
Summa	163	167	149	127	148	146	129	122

Tabell 154. Jämförelse mellan åldersgrupper i vad ledaren uppfattar som största svårigheter, problem i angivet uppdrag. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan.

Största svårigheter, problem	Ordförande på lokalplan inom			
	I		Ö	
	Ålder		Ålder	
	15—34 n 59	35—54 n 79	15—34 n 184	35—54 n 95
	%	%	%	%
Bristande egen tid.....	12	13	18	23
Brist på pengar.....	42	48	16	24
Brist på lokaler, hallar, anläggningar.....	22	27	10	22
Bristande expeditionell kapacitet.....	3	—	1	2
Brist på ledare.....	19	35	25	54
Bristande egen utbildning.....	—	1	4	3
Medlems- och ledarvård, utbildning.....	7	1	8	5
Att få ut budskapet.....	29	24	47	31
Program, arbetsmetoder, organisationsformer.....	2	4	11	6
Obekväma arbetstider.....	2	1	1	—
För mycket skrivbordsarbete.....	—	1	1	—
Annat, vet ej, inget svar.....	19	13	13	10
Summa	157	168	155	180

Tabell 155. Jämförelse mellan åldersgrupper i vad ledaren uppfattar som största svårigheter, problem i angivet uppdrag. Fritidsgruppsledare.

Största svårigheter, problem	Fritidsgruppsledare inom					
	I		Ö		K	
	Ålder		Ålder		Ålder	
	15—34 n 193	35—54 n 140	15—34 n 116	35—54 n 72	15—34 n 61	35—54 n 52
	%	%	%	%	%	%
Bristande egen tid.....	10	9	11	13	10	8
Brist på pengar.....	28	38	21	6	5	6
Brist på lokaler, hallar, anläggningar.....	29	36	21	24	20	19
Bristande expeditionell kapacitet.....	—	1	1	—	3	2
Brist på ledare.....	16	26	21	18	8	2
Bristande egen utbildning.....	2	1	2	1	—	4
Medlems- och ledarvård, utbildning.....	12	10	18	13	15	21
Att få ut budskapet.....	9	14	22	19	23	23
Program, arbetsmetoder, organisationsformer..	8	6	18	15	12	14
Obekväma arbetstider.....	1	1	—	1	—	2
För mycket skrivbordsarbete.....	2	—	—	—	2	4
Annat, vet ej, inget svar.....	25	14	18	26	26	27
Summa	142	156	153	136	124	132

brist på pengar samt brist på lokaler, hallar, anläggningar.

Av de yngre har å andra sidan procentuellt något fler pekat på svårigheten att få ut budskapet.

Jämförelse mellan IP med olika skolutbildning i vad IP uppfattar som största svårigheter, problem i angivet uppdrag

Vi skiljer på IP som har folkskola och/eller folkhögskola som högsta skolutbildning och IP som har realskola eller högre skolutbildning.

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

IP med realskola eller däröver har högre total svarsprocent än IP med enbart folkskola och/eller folkhögskola. Tabell 156.

Det är procentuellt fler IP med högre än med lägre skolutbildning som framhållit brist på ledare samt svårighet att

få ut budskapet. I övrigt råder stor samstämmighet i uppfattning mellan de två utbildningsgrupperna i lämnade svar.

Fritidsgruppsledare

Av tabell 157 framgår att totala svarsprocenten är högre hos IP med den högre skolutbildningen. Hos de kommunala fritidsgruppsledarna kan man emellertid inte tala om någon skillnad.

Svaret brist på ledare har angetts av procentuellt fler inom kategorin med högre skolutbildning, i synnerhet hos fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationerna och övriga slag av organisationer. I övrigt råder stor likhet i svaren mellan dem som har högre och dem som har lägre skolutbildning.

Sammanfattning

Ledare med högre skolutbildning har inom idrotts- och övriga slag av organisationer något högre total svarsprocent än andra.

Tabell 156. Jämförelse mellan IP med olika utbildningsnivåer i vad IP uppfattar som största svårigheter, problem i angivet uppdrag. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan.

Största svårigheter, problem	Ordförande på lokalplan inom			
	I		Ö	
	Högst folkhög- skola n 75	Lägst realskola n 63	Högst folkhög- skola n 136	Lägst realskola n 143
	%	%	%	%
Bristande egen tid.....	13	11	17	22
Brist på pengar.....	47	44	18	19
Brist på lokaler, hallar, anläggningar.....	24	25	13	15
Bristande expeditionell kapacitet.....	—	3	—	2
Brist på ledare.....	25	32	28	41
Bristande egen utbildning.....	—	2	6	2
Medlems- och ledarvård, utbildning.....	3	5	6	8
Att få ut budskapet.....	21	32	35	47
Program, arbetsmetoder, organisationsformer....	1	5	10	9
Obekväma arbetstider.....	—	3	—	1
För mycket skrivbordsarbete.....	—	2	1	—
Annat, vet ej, inget svar.....	15	16	14	10
Summa	149	180	148	176

Tabell 157. Jämförelse mellan IP med olika utbildningsnivåer i vad IP uppfattar som största svårigheter, problem i angivet uppdrag. Fritidsgruppsledare.

Största svårigheter, problem	Fritidsgruppsledare inom					
	I		Ö		K	
	Högst folk- högsk. n 222	Lägst real- skola n 111	Högst folk- högsk. n 117	Lägst real- skola n 71	Högst folk- högsk. n 79	Lägst real- skola n 34
	%	%	%	%	%	%
Bristande egen tid.....	9	12	6	21	11	3
Brist på pengar.....	31	35	15	15	5	6
Brist på lokaler, hallar, anläggningar.....	32	31	21	24	23	12
Bristande expeditionell kapacitet.....	—	—	—	1	1	6
Brist på ledare.....	19	23	15	28	5	6
Bristande egen utbildning.....	1	2	1	3	1	3
Medlems- och ledarvård, utbildning.....	9	16	15	17	18	18
Att få ut budskapet.....	12	10	15	31	23	24
Program, arbetsmetoder, organisationsformer..	7	7	16	18	11	15
Obekväma arbetstider.....	—	2	1	—	1	—
För mycket skrivbordsarbete.....	1	2	—	—	3	3
Annat, vet ej, inget svar.....	22	17	25	15	24	32
Summa	143	157	130	173	126	128

IP med realskola eller däröver har procentuellt fler än andra som framhållit brist på ledare. Skillnaden mellan de två utbildningsgrupperna framträder dock inte hos de kommunala fritidsgruppsledarna. Inom ordförandegrupperna har IP med högre skolutbildning också procentuellt fler som nämnt svårighet att få ut budskapet. I övrigt råder mestadels stor samstämmighet i uppfattning mellan de två utbildningsgrupperna.

Jämförelse mellan antal år uppdraget innehafts och vad IP uppfattar som största svårigheter och problem i angivet uppdrag

Vi delar materialet på två klasser, IP som innehaft uppdraget 1—5 år och IP som innehaft uppdraget 6—10 år.

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

I total svarsprocent föreligger, enligt tabell 158, inte några entydiga olikheter mellan IP som haft uppdraget kortare

tid och IP som haft uppdraget längre tid. Däremot förefaller de senare inom båda ordförandegrupperna att i större omfattning betona bristen på ledare.

Fritidsgruppsledare

Hos fritidsgruppsledarna föreligger enligt tabell 159 en tendens till högre total svarsprocent då uppdraget innehafts längre tid.

De som innehaft uppdraget längre tid synes till något större del ha angett svårigheter rörande program, arbetsmetoder, organisationsformer. Även brist på ledare har framhållits av procentuellt fler av dem som innehaft uppdraget längre tid. Hos de kommunala fritidsgruppsledarna finns däremot inte sistnämnda differens.

Sammanfattning

Hos samtliga undersökta ledarkategorier utom ordförandena på lokalplan inom idrottsorganisationer ökar den totala

Tabell 158. Jämförelse mellan antal år uppdraget innehafts och vad ledaren uppfattar som största svårigheter, problem i angivet uppdrag. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan.

Största svårigheter, problem	Ordförande på lokalplan inom			
	I		Ö	
	Antal år		Antal år	
	1—5 n 102	6—10 n 36	1—5 n 224	6—10 n 55
	%	%	%	%
Bristande egen tid.....	13	11	18	25
Brist på pengar.....	47	42	19	16
Brist på lokaler, hallar, anläggningar.....	25	22	12	22
Bristande expeditionell kapacitet.....	2	—	1	—
Brist på ledare.....	27	31	30	55
Bristande egen utbildning.....	—	3	5	—
Medlems- och ledarvård, utbildning.....	4	6	8	2
Att få ut budskapet.....	30	14	41	42
Program, arbetsmetoder, organisationsformer....	3	3	11	4
Obekväma arbetstider.....	2	—	—	2
För mycket skrivbordsarbete.....	1	—	—	—
Annat, vet ej, inget svar.....	15	17	13	5
Summa	169	149	158	173

Tabell 159. Jämförelse mellan antal år uppdraget innehafts och vad ledaren uppfattar som största svårigheter, problem i angivet uppdrag. Fritidsgruppsledare.

Största svårigheter, problem	Fritidsgruppsledare inom					
	I		Ö		K	
	Antal år		Antal år		Antal år	
	1—5 n 267	6—10 n 66	1—5 n 156	6—10 n 32	1—5 n 91	6—10 n 22
	%	%	%	%	%	%
Bristande egen tid.....	10	9	10	19	10	5
Brist på pengar.....	30	42	16	9	3	14
Brist på lokaler, hallar, anläggningar.....	30	38	23	16	16	32
Bristande expeditionell kapacitet.....	—	2	1	—	2	5
Brist på ledare.....	18	30	19	22	5	5
Bristande egen utbildning.....	1	3	1	3	2	—
Medlems- och ledarvård, utbildning.....	12	8	14	25	18	18
Att få ut budskapet.....	10	14	22	16	24	18
Program, arbetsmetoder, organisationsformer..	6	11	15	25	12	14
Obekväma arbetstider.....	1	—	1	—	2	—
För mycket skrivbordsarbete.....	2	—	—	—	3	—
Annat, vet ej, inget svar.....	23	9	22	19	27	23
Summa	143	166	144	154	124	134

svarsprocenten med att uppdraget innehafts längre tid.

Inom alla ledarkategorier med undantag för de kommunala fritidsgruppsledarna, har de som innehaft uppdraget längre tid i större omfattning än reste-

rande angett svårigheten att få ledare. Bland fritidsgruppsledarna har de som haft uppdraget längre tid också större procent som framhållit svårigheter sammanhängande med program, arbetsmetoder, organisationsformer.

KAPITEL 11

Relationer mellan att ha genomgått ledarutbildningskurser och IPs föreningsengagemang

Vi undersöker nedan eventuella relationer mellan att ha genomgått vad som i kapitel 6 nämndes kortare ledarutbildningskurser och en rad faktorer som kan sammanföras under rubriken föreningsengagemang. Dessa faktorer är att ha organiserat eller undervisat i kortare ledarutbildningskurser, antal år IP varit med i organisationen, antal år IP innehaft uppdraget, läsning av föreningstidningar, källor och kanaler för värdefullaste kunskaper, idéer och informationer för angivet uppdrag, viktigaste uppgifter för egen organisation och slutligen största svårigheter eller problem i angivet uppdrag.

11.1 Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurs och att ha organiserat eller undervisat i kortare ledarutbildningskurs

11.1.1 Parlamentariskt valda ledare

Enär vi i synnerhet på riksplan har mycket små sampel, blir det efter fördelning av IP på att ha genomgått kortare kurser eller ej, stundom mycket små tal att räkna procent på. Men trots detta visar tabell 160 att de som genomgått kortare kurser i större omfattning än övriga också har organiserat eller undervisat i sådana.

Tabell 160. Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurs och att själv ha organiserat eller undervisat i kortare ledarutbildningskurs. Parlamentariskt valda ledare.

Parlamentariskt valda ledare	n	f	f	Har genomgått kortare ledarutbildningskurs							
				Ja				Nej			
				Har org. kortare kurs		Har underv. i kortare kurs		Har org. kortare kurs		Har underv. i kortare kurs	
				Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
<i>Riksplan</i>				%	%	%	%	%	%	%	%
Ordförande, SF	22	6	16	100	—	100	—	31	69	31	69
Sekreterare, SF	21	9	12	78	22	56	44	42	58	50	50
Ordförande, Ö	21	14	7	71	29	100	—	71	29	71	29
<i>Distriktsplan</i>											
Ordförande, SF	57	36	21	81	19	78	22	33	67	29	71
Sekreterare, SF	52	31	21	48	52	52	48	33	67	38	62
Ombudsmän, SF	26	12	14	42	58	33	67	7	93	21	79
Ordförande, Ö	73	58	15	74	26	62	68	47	53	47	53
<i>Lokalplan</i>											
Ordförande, I	184	69	115	25	75	22	78	3	97	3	97
Ordförande, Ö	320	238	82	34	66	37	63	6	94	10	90

11.1.2 Anställda ledare

Av de anställda ledarna har flertalet genomgått kortare ledarutbildningskurser. Enär stickproven därtill stundom är små, får vi mycket få personer i jämförelsens ena led. Tabell 161 visar ändå att IP som genomgått kortare kurser i märkbart större utsträckning än övriga organiserat och undervisat i kortare kurser.

11.1.3. Fritidsgruppsledare

Tabell 162 visar att fritidsgruppsledare som genomgått kortare kurser i större

utsträckning än andra också har organiserat och undervisat i sådana.

11.1.4 Sammanfattning

Ledare som genomgått kortare kurser har i större omfattning än andra också organiserat eller undervisat i kortare kurser.

11.2 Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och antal år IP varit med i »egen» organisation

Det vore naturligt om de ledare, som varit med i »egen» organisation många

Tabell 161. Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurs och att själv ha organiserat eller undervisat i kortare ledarutbildningskurs. Anställda ledare.

Anställda ledare	n	Har genomg. kort. kurs	Har ej genomg. kort. kurs	Har genomgått kortare ledarutbildningskurs							
				Ja				Nej			
				Har org. kortare kurs		Har underv. i kortare kurs		Har org. kortare kurs		Har underv. i kortare kurs	
				Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
<i>Riksplan</i>		f	f	%	%	%	%	%	%	%	%
Högsta tjm. Instruktorer och andra tjm inom Ö.....	114	102	12	89	11	91	9	(58)	(42)	(92)	(8)
<i>Distriktsplan</i>											
Tjänstemän, Ö	43	41	2	88	12	93	7	(50)	(50)	(50)	(50)
Konsulenter inom I och K.....	31	26	5	96	4	96	4	(80)	(20)	(100)	(—)
<i>Lokalplan</i>											
Tjänstemän, Ö	38	31	7	68	32	81	19	(—)	(100)	(14)	(86)
Ungdomsg.f., K	57	51	6	41	59	39	61	(—)	(100)	(17)	(83)

Tabell 162. Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurs och att själv ha organiserat eller undervisat i kortare ledarutbildningskurs. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom	n	Har genomg. kort. kurs	Har ej genomg. kort. kurs	Har genomgått kortare ledarutbildningskurs							
				Ja				Nej			
				Har org. kortare kurs		Har underv. i kortare kurs		Har org. kortare kurs		Har underv. i kortare kurs	
				Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
I.....	364	185	179	11	89	14	86	6	94	4	96
Ö.....	235	146	89	27	73	31	69	4	96	6	94
K.....	135	61	74	11	89	20	80	1	99	1	99

år, i större omfattning hunnit gå igenom kurser för utbildning av ungdomsledare än de som endast varit med få år. Vi utgår därvid från att ledarutbildningskurserna inte bara tjänstgör som en introduktion till ett ledaruppdrag utan kanske i första hand vänder sig till hela kadern av verksamma ledare och tänkbara ledaraspiranter inom organisationen. Det hindrar inte att kurserna ändå med hänsyn till innehåll och metodisk uppläggning kan vända sig till särskilda kategorier ledare eller aspiranter. Ju längre man varit med i en organisation, desto fler gånger skulle man således ha nåtts med inbjudan att delta i en ledarutbildningskurs.

Vi undersöker nämnda relation hos ordförandena på lokalplan och fritidsgruppsledarna.

I kapitel 7 redogjordes för det antal år IP varit med i »egen» organisation. Vi kompletterar nedan den redovisningen genom att dela in även de IP som varit med i organisationen 31 år eller längre i femårsklasser.

I beskrivningen i kapitel 7 fanns också med ett mindre antal IP, som antingen uraktlåtitt att uppge när de första gången kom med i organisationen eller noterat att de inte minns. Ett här icke redovisat specialstudium av dessa IP visar att de i medeltal är i ålder 45—54 år och har innehaft ledaruppdraget i regel något längre än övriga. Det är därför troligt, att de mestadels också varit med i organisationen något längre än de andra. På det hela taget är dessa personer dock så få, att de knappast menligt kan inverka på resultaten.

11.2.1 Parlamentariskt valda ledare, lokalplan

Av tabell 163 som beskriver ordförandena på lokalplan inom idrottsorganisationer, kan utläsas, att de som genomgått fyra kortare kurser eller flera i medeltal har varit med i »egen» organi-

Tabell 163. IP som genomgått kortare ledarutbildningskurser fördelade efter antal år IP varit med i organisationen. Ordförande på lokalplan inom idrottsorganisationer.

Med i organisationen antal år	Antal kurser					
	0		1—3		4—	
	n 115		n 42		n 27	
	f	%	f	%	f	%
1—5...	29	25	11	26	7	26
6—10...	21	18	9	21	3	11
11—15...	19	17	4	10	4	15
16—20...	19	17	6	14	4	15
21—25...	5	4	6	14	3	11
26—30...	9	8	2	5	4	15
31—35...	5	4	1	2	2	7
36—40...	1	1	1	2	—	—
41—45...	1	1	—	—	—	—
46—50...	—	—	—	—	—	—
Medeltal .	13,9		13,8		15,9	
Vet ej ...	6	5	2	5	—	—

sation 15,9 år, vilket är ungefär tre år längre än övriga. Däremot föreligger inte någon skillnad i nämnda avseende mellan dem som genomgått 1—3 kortare kurser och dem som inte genomgått några.

Man kan också läsa tabell 163 så, att över hälften av dem som inte genomgått några kortare kurser ändå varit med i organisationen elva år eller längre. Av samtliga inom ledarkategorin utgör de 34 %.

Tabell 164 beskriver ordförandena på lokalplan inom övriga slag av organisationer. Av tabellen framgår, att de som genomgått fyra eller flera kortare kurser i medeltal varit med i »egen» organisation 16,3 år. Det är ungefär fyra år längre än övriga. Däremot finns inte heller här några skillnader mellan dem som genomgått 1—3 och dem som inte genomgått några kortare kurser.

Av IP som inte genomgått några kurser har över 40 % varit med i organisationen elva år eller längre. I förhållande till hela ledarkategorin utgör den gruppen dock endast 11 %.

Tabell 164. IP som genomgått kortare ledarutbildningskurser fördelade efter antal år IP varit med i organisationen. Ord-
förande på lokalplan inom övriga slag av
organisationer.

Med i organisa- tionen antal år	Antal kurser					
	0		1—3		4—	
	n 82		n 118		n 120	
	f	%	f	%	f	%
1—5...	32	39	37	31	22	18
6—10...	14	17	33	28	25	21
11—15...	11	13	12	10	20	16
16—20...	11	13	16	14	17	14
21—25...	4	5	7	6	10	8
26—30...	2	2,5	5	4	14	12
31—35...	2	2,5	2	2	6	5
36—40...	5	6	2	2	4	3
41—45...	—	—	2	2	2	2
46—50...	—	—	—	—	—	—
Medeltal .	12,7		12,1		16,3	
Vet ej ...	1	1	2	2	—	—

Tabell 165. IP som genomgått kortare ledarutbildningskurser fördelade efter antal år IP varit med i organisationen. Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisatio-
ner.

Med i organisa- tionen antal år	Antal kurser					
	0		1—3		4—	
	n 179		n 141		n 44	
	f	%	f	%	f	%
1—5...	100	56	72	51	18	41
6—10...	31	17	37	26	9	21
11—15...	18	10	7	5	3	7
16—20...	8	5	8	6	3	7
21—25...	6	3	6	4	4	9
26—30...	5	3	1	1	5	11
31—35...	2	1	2	1	1	2
36—40...	—	—	—	—	1	2
41—45...	—	—	—	—	—	—
46—50...	—	—	—	—	—	—
Medeltal .	8,0		7,9		12,4	
Vet ej ...	9	5	8	6	—	—

11.2.2 Fritidsgruppsledare

Tabell 165 visar att de fritidsgruppsle-
dare inom idrottsorganisationer som ge-
nomgått fyra eller flera kortare kur-
ser i medeltal varit med i »egen» orga-
nisation 12,4 år eller ungefär fyra år
längre än övriga.

Inte heller i denna tabell erhåller
man någon skillnad i medeltal år mel-
lan dem som genomgått 1—3 och dem
som inte genomgått några kortare kur-
ser.

Knappt en fjärdedel av dem som inte
genomgått några kurser har likväl varit
med i organisationen elva år eller
längre. Av hela ledarkadern utgör de
11 %.

Inom övriga slag av organisationer
har, enligt tabell 166, de fritidsgrupps-
ledare som genomgått fyra eller flera
kortare kurser i medeltal varit med i
»egen» organisation 15,9 år. Det är tre
år längre än de som genomgått 1—3
kurser, vilka i sin tur varit med i me-
deltal omkring tre år längre än de som
inte alls genomgått några kortare kur-
ser.

Tabell 166. IP som genomgått kortare ledarutbildningskurser fördelade efter antal år IP varit med i organisationen. Fritidsgruppsledare inom övriga slag av orga-
nisationer.

Med i organisa- tionen antal år	Antal kurser					
	0		1—3		4—	
	n 89		n 69		n 77	
	f	%	f	%	f	%
1—5...	39	44	17	25	13	17
6—10...	22	25	25	36	21	27
11—15...	15	17	8	12	8	10
16—20...	3	3	5	7	12	16
21—25...	2	2	5	7	6	8
26—30...	3	3	2	3	5	7
31—35...	—	—	2	3	6	8
36—40...	—	—	2	3	4	5
41—45...	—	—	2	3	—	—
46—50...	1	1	—	—	—	—
51—55...	—	—	—	—	—	—
56—60...	1	1	—	—	—	—
Medeltal .	9,6		12,9		15,9	
Vet ej ...	3	3	1	2	2	3

Mellan en fjärdedel och en tredjedel
av dem som inte genomgått några kur-
ser har varit med i organisationen elva
år eller längre. Totalt av hela ledar-
kadern utgör de 11 %.

I tabell 167 beskrivs fritidsgruppsledarna i det kommunala ungdomsarbetet. De som genomgått fyra eller flera kortare kurser har i medeltal varit med i kommunalt ungdomsarbete 8,8 år, vilket är ca två år längre än de som genomgått 1—3 kortare kurser. De som inte genomgått några kurser alls har i medeltal varit med 6,0 år.

Även i det kommunala ungdomsarbetet finns det ett flertal ledare, som varit med tämligen många år utan att ha genomgått någon kortare kurs. Elva år eller längre har dock endast 6 % av hela ledarkadern varit med utan att ha genomgått kortare kurs.

11.2.3 Sammanfattning

Inom samtliga undersökta ledarkategorier har IP som genomgått fyra eller flera kortare kurser varit med i »egen» organisation fler år i medeltal än övriga. Med undantag för fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisa-

Tabell 167. IP som genomgått kortare ledarutbildningskurser fördelade efter antal år IP varit med i organisationen. Fritidsgruppsledare inom kommunal ungdomsverksamhet.

Med i kommunalt ungdomsarbete antal år	Antal kurser					
	0		1—3		4—	
	n 74		n 42		n 19	
	f	%	f	%	f	%
1—5...	46	62	23	55	10	53
6—10...	17	23	14	33	4	21
11—15...	6	8	2	5	3	16
16—20...	1	1	2	5	—	—
21—25...	1	1	1	2	—	—
26—30...	—	—	—	—	2	11
31—35...	—	—	—	—	—	—
36—40...	—	—	—	—	—	—
41—45...	—	—	—	—	—	—
46—50...	—	—	—	—	—	—
Medeltal .	6,0		6,8		8,8	
Vet ej ...	3	4	—	—	—	—

tioner och inom kommunal ungdomsverksamhet har däremot IP som inte genomgått några kortare kurser och IP som genomgått 1—3 kortare kurser varit med i »egen» organisation i medeltal lika många år.

Av idrottsorganisationernas ordförande har 34 % varit med i »egen» organisation elva år eller längre utan att ha genomgått kortare kurser. Inom resterande undersökta ledarkategorier är motsvarande tal endast 11 %, hos de kommunala fritidsgruppsledarna 6 %.

11.3 Relation mellan genomgångna kortare ledarutbildningskurser och antal år IP i medeltal innehaft i frågeformulärets fråga 6 angivna uppdrag

I tabell 168 presenteras endast medeltalen år uppdraget innehafts, varvid de få personer, för vilka sådan uppgift saknas frånräknats.

Tabellen visar, att det relativt stora antal som inte genomgått några kortare kurser ändå innehaft uppdraget i medeltal från knappt fem till drygt sju år beroende på ledarkategori. Lägsta medeltalet, 4,8 år, har fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationer. Högsta medeltalet, 7,4 år, har ordförandena på lokalplan inom idrottsorganisationer.

Med undantag för ordförandena inom idrottsorganisationer har IP som genomgått fyra eller flera kortare kurser innehaft uppdraget längre tid i medeltal än övriga. Det är däremot endast hos fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationer och övriga slag av organisationer som vi får skillnad i medeltal år uppdraget innehafts mellan IP som genomgått noll kurser och IP som genomgått 1—3 kurser.

Sammanfattning

Det föreligger en svag tendens till att IP som genomgått fyra kortare ledar-

Tabell 168. Relation mellan medeltal år uppdraget innehafts och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan och fritidsgruppsledare.

Ledarkategorier	Medeltal år uppdraget innehafts					
	Antal genomgångna kortare kurser					
	0		1—3		4—	
	n	M	n	M	n	M
Ordförande på lokalplan inom:						
I.....	113	7,4	42	7,3	27	7,2
Ö.....	81	5,7	117	5,6	120	6,6
Fritidsgruppsledare inom:						
I.....	176	4,8	141	5,2	43	5,6
Ö.....	87	5,4	68	6,1	77	6,5
K.....	74	5,6	42	5,2	19	6,4

utbildningskurser eller flera innehåft uppdraget längre tid än övriga. Däremot är tendensen oklar mellan dem som inte genomgått några kortare kurser och dem som genomgått 1—3 sådana.

11.4 Relation mellan genomgångna kortare ledarutbildningskurser och att ha haft »andra uppdrag» än som angetts i fråga 6 i frågeformuläret

11.4.1 Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Tabell 169, ordförande på lokalplan inom idrottsförbund, visar att ju fler kortare kurser IP genomgått, desto större procent av IP har eller har haft »andra uppdrag».

Även hos ordförandena på lokalplan inom övriga slag av organisationer råder, enligt tabell 170 positiva förhållanden mellan att ha genomgått många kortare kurser och att ha eller ha haft »andra uppdrag».

11.4.2 Fritidsgruppsledare

Av tabell 171, fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationerna, framgår att med fler genomgångna kortare kurser växer andelen som har/har haft »andra uppdrag». Men det är en blygsam

Tabell 169. Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och att ha/har haft »andra uppdrag» avseende föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Ordförande på lokalplan inom idrottsorganisationer.

Har/har haft »andra uppdrag»	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 115	n 42	n 27
	%	%	%
Ja.....	51	76	100
Nej.....	49	24	—

Tabell 170. Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och att ha/har haft »andra uppdrag» avseende föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Ordförande på lokalplan inom övriga slag av organisationer.

Har/har haft »andra uppdrag»	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 82	n 118	n 120
	%	%	%
Ja.....	52	76	83
Nej.....	48	24	17

Tabell 171. Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och att ha/ha haft »andra uppdrag» avseende föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer.

Har/har haft »andra uppdrag»	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 179	n 141	n 44
	%	%	%
Ja.....	47	72	80
Nej.....	53	28	20

ökning från att ha genomgått 1—3 kortare kurser till att ha genomgått fyra eller flera. Den stora skillnaden föreligger mellan dem som inte genomgått några kortare kurser och dem som har det.

Inom övriga slag av organisationer är det enligt tabell 172, med fler genomgångna kortare kurser större andel som har/har haft »andra uppdrag».

Av tabell 173 framgår att andelen IP inom kommunal ungdomsverksamhet som har/har haft »andra uppdrag» ökar med antal genomgångna kortare kurser.

Tabell 172. Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och att ha/ha haft »andra uppdrag» avseende föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Fritidsgruppsledare inom övriga slag av organisationer.

Har/har haft »andra uppdrag»	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 89	n 69	n 77
	%	%	%
Ja.....	54	61	84
Nej.....	46	39	16

Tabell 173. Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och att ha/ha haft »andra uppdrag» avseende föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Fritidsgruppsledare inom kommunal ungdomsverksamhet.

Har/har haft »andra uppdrag»	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 74	n 42	n 19
	%	%	%
Ja.....	41	79	95
Nej.....	59	21	5

11.4.3 Sammanfattning

Både hos ordförandena på lokalplan och hos fritidsgruppsledarna råder en entydig positiv relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och att ha/ha haft »andra uppdrag» avseende föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom.

Ju fler kortare kurser IP genomgått, desto större procent av IP har eller har haft »andra uppdrag».

11.5 Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och att läsa föreningstidningar

I kapitel 9.1 har vi konstaterat, att ledare som har eller har haft »andra uppdrag» har större andel som läser föreningstidningar än ledare som inte har eller har haft »andra uppdrag». Vi har i närmast föregående avsnitt också funnit, att de som har eller har haft »andra uppdrag» till större procent än andra har genomgått kortare ledarutbildningskurser. För undersökning av relationen att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och att läsa föreningstidningar konstanthåller vi därför faktorn att ha/ha haft »andra upp-

drag». Vi eliminerar därigenom berörda faktors inverkan på resultaten.

I tabell 174 har vi endast redovisat IP som har eller har haft »andra uppdrag» och som läser föreningstidningar. Av tabellen framgår att ju fler kortare kurser IP genomgått, desto större blir andelen som läser föreningstidningar.

I tabell 175 har vi endast redovisat IP som ej har eller har haft »andra uppdrag» men som ändå läser föreningstidningar. Det framgår av tabellen att IP

som genomgått kortare kurser har procentuellt fler som läser föreningstidningar.

11.5.1 Sammanfattning

Både bland IP som har eller har haft »andra uppdrag» och IP som ej har eller har haft sådana finner vi att ju fler kortare ledarutbildningskurser IP genomgått desto större blir procenten IP som läser föreningstidningar.

Tabell 174. Relation mellan att läsa föreningstidningar och att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan och fritidsgruppsledare, vilka har/har haft »andra uppdrag».

Ledarkategorier	Har/har haft »andra uppdrag»					
	Läser föreningstidningar					
	Antal genomgångna kortare kurser					
	0		1—3		4—	
	n	%	n	%	n	%
Ordförande på lokalplan inom:						
I.....	59	64	32	84	27	89
Ö.....	43	79	90	96	100	99
Fritidsgruppsledare inom:						
I.....	85	54	102	62	35	89
Ö.....	48	69	42	81	65	86
K.....	30	37	33	58	18	83

Tabell 175. Relation mellan att läsa föreningstidningar och att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan och fritidsgruppsledare, vilka ej har/har haft »andra uppdrag».

Ledarkategorier	Har ej haft »andra uppdrag»					
	Läser föreningstidningar					
	Antal genomgångna kortare kurser					
	0		1—3		4—	
	n	%	n	%	n	%
Ordförande på lokalplan inom:						
I.....	56	52	10	(60)	—	—
Ö.....	39	69	28	86	20	80
Fritidsgruppsledare inom:						
I.....	94	34	39	46	9	(56)
Ö.....	41	44	27	89	12	(92)
K.....	44	16	9	(22)	1	(—)

11.6 Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och källor, kanaler från »egen» organisation för vad IP uppfattar som värdefullaste informationer, kunskaper, idéer för i frågeformulärets fråga 6 angivna uppdrag

11.6.1 Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Idrottsorganisationer

Det framgår av tabell 176 att totala svarsprocenten ökar med antalet genomgångna kortare kurser. De som genomgått fyra eller flera kortare kurser har procentuellt gjort nästan dubbelt så många markeringar som de som inte genomgått några kortare kurser. Den procentuella ökningen gäller i första hand svaren:

kurser, konferenser, läger och liknande med en ökning från 9 till 67 procent;

Tabell 176. Relation mellan källor och kommunikationskanaler från »egen» organisation för vad ledaren uppfattar som värdefullaste informationer, kunskaper, idéer för angivet uppdrag och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Ordförande på lokalplan inom idrottsorganisationer.

Källor, kanaler från »egen» organisation för värdefullaste information ...	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 115	n 42	n 27
	%	%	%
Böcker.....	10	5	7
Tidningar, tidskrifter.....	28	41	63
Förbundsbrief, cirkulär, skrivelser ..	27	14	44
Ledarträffar, ledarkolleger.....	32	62	56
Konsulenter, övriga anställda.....	16	19	15
Kurser, konferenser, läger.....	9	24	67
Egna erfarenheter...	47	60	67
Annat.....	3	2	7
Summa	172	227	326

tidningar, tidskrifter rörande ungdomsarbete eller liknande med ökning från 28 till 63 procent;

förbundsbrief, cirkulärskrivelser med ökning från 27 till 44 procent;

ledarträffar, enskilda ledarkolleger med ökning från 32 till 56 procent;

egna erfarenheter med ökning från 47 till 67 procent.

Övriga slag av organisationer

Tabell 177 visar att totala svarsprocenten ökar med antalet genomgångna kortare kurser. Ökningen är likväl inte fullt så kraftig som den som ordförandena inom idrottsorganisationerna uppvisade. Den procentuella ökningen avser främst svaren:

kurser, konferenser, läger och liknande med ökning från 28 till 83 %;

Tabell 177. Relation mellan källor och kommunikationskanaler från »egen» organisation för vad ledaren uppfattar som värdefullaste informationer, kunskaper, idéer för angivet uppdrag och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Ordförande på lokalplan inom övriga slag av organisationer.

Källor, kanaler från »egen» organisation för värdefullaste informationer ...	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 82	n 118	n 120
	%	%	%
Böcker.....	23	25	31
Tidningar, tidskrifter.....	38	54	57
Förbundsbrief, cirkulärskrivelser...	34	49	42
Ledarträffar, enskilda ledarkolleger.....	49	57	67
Konsulenter, övriga anställda.....	24	34	45
Kurser, konferenser, läger.....	28	64	83
Egna erfarenheter...	32	51	42
Annat.....	2	2	3
Summa	230	336	370

tidningar, tidskrifter för ungdomsarbete eller liknande med ökning från 38 till 57 %;

konsulenter, övriga anställda med ökning från 24 till 45 %;

ledarträffar, enskilda ledarkolleger med ökning från 49 till 67 %.

11.6.2 Fritidsgruppsledare

Idrottsorganisationer

Det föreligger, enligt tabell 178 en svag ökning av totala svarsprocenten med ökat antal genomgångna kortare kurser.

Den procentuella ökningen gäller i första hand svaren:

Kurser, konferenser, läger och liknande med ökning från 11 till 50 %;

konsulenter, övriga anställda med ökning från 21 till 30 %;

böcker med ökning från 11 till 21 %.

Tabell 178. Relation mellan källor och kommunikationskanaler från »egen» organisation för vad ledaren uppfattar som värdefullaste informationer, kunskaper, idéer för angivet uppdrag och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer.

Källor, kanaler från »egen» organisation för värdefullaste informationer ...	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 179	n 141	n 44
	%	%	%
Böcker.....	11	14	21
Tidningar, tidskrifter.....	21	19	16
Förbundsbrief, cirkulärskrivelser...	16	21	14
Ledarträffar, enskilda ledarkolleger...	45	44	52
Konsulenter, övriga anställda.....	21	24	30
Kurser, konferenser, läger.....	11	35	50
Egna erfarenheter...	50	48	41
Annat.....	1	6	—
Summa	176	211	224

Övriga slag av organisationer

Enligt tabell 179 ökar totala svarsprocenten med antal genomgångna kortare kurser. Ökningen är mer påtaglig än hos idrottsorganisationernas fritidsgruppsledare. Den procentuella ökningen är mest framträdande inom svaren:

kurser, konferenser, läger och liknande med ökning från 26 till 83 %;

förbundsbrief, cirkulärskrivelser med ökning från 15 till 33 %;

konsulenter, övriga anställda med ökning från 18 till 36 %;

tidningar, tidskrifter rörande ungdomsarbete eller liknande med ökning från 29 till 48 %;

ledarträffar, enskilda ledarkolleger med ökning från 54 till 71 %;

egna erfarenheter med ökning från 38 till 53 %.

Tabell 179. Relation mellan källor och kommunikationskanaler från »egen» organisation för vad ledaren uppfattar som värdefullaste informationer, kunskaper, idéer för angivet uppdrag och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare inom övriga slag av organisationer.

Källor, kanaler från »egen» organisation för värdefullaste informationer ...	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 89	n 69	n 77
	%	%	%
Böcker.....	24	29	30
Tidningar, tidskrifter.....	29	38	48
Förbundsbrief, cirkulärskrivelser...	15	29	33
Ledarträffar, enskilda ledarkolleger...	54	58	71
Konsulenter, övriga anställda.....	18	30	36
Kurser, konferenser, läger.....	26	57	83
Egna erfarenheter...	38	43	53
Annat.....	2	4	3
Summa	206	288	357

Kommunal ungdomsverksamhet

Tabell 180 visar att det är förhållandevis få personer som genomgått fyra kortare kurser eller flera. Det ringa antalet motiverar att vi i första hand låter jämförelsen gälla dem som inte genomgått några kortare kurser och dem som genomgått 1—3 sådana. Vi kan då se, att de som genomgått kortare kurser har högre total svarsprocent än övriga. Den procentuella ökningen avser i första hand svaren:

kurser, konferenser, läger eller liknande med ökning från 18 till 48 %;

ledarträffar, enskilda ledarkolleger med ökning från 24 till 43 %;

förbundsbrief, cirkulärskrivelser med ökning från 5 till 21 %;

tidningar, tidskrifter rörande ungdomsarbete eller liknande med ökning från 11 till 19 %.

Tabell 180. Relation mellan källor och kommunikationskanaler från »egen» kommun för vad ledaren uppfattar som värdefullaste informationer, kunskaper, idéer för angivet uppdrag och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare inom kommunal ungdomsverksamhet.

Källor, kanaler från »egen» kommun för värdefullaste informationer . . .	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 74	n 42	n 19
	%	%	%
Böcker	14	17	(21)
Tidningar, tidskrifter	11	19	(21)
Förbundsbrief, cirkulärskrivelser	5	21	(21)
Ledarträffar, enskilda ledarkolleger	24	43	(53)
Konsulenter, övriga anställda	32	31	(21)
Kurser, konferenser, läger	18	48	(47)
Egna erfarenheter	30	57	(37)
Annat	4	2	(—)
Summa	138	238	(221)

16.6.3 Sammanfattning

Den totala svarsprocenten ökar kontinuerligt med fler genomgångna kortare ledarutbildningskurser.

För samtliga studerade ledarkategorier har en klar procentuell ökning gällt svaret kurser, konferenser, läger eller liknande.

För flertalet ledarkategorier avser de procentuella ökningarna också svaren: tidningar, tidskrifter för ungdomsarbete eller liknande;

förbundsbrief, cirkulärskrivelser;

ledarträffar, enskilda ledarkolleger;

konsulenter, instruktörer och/eller andra anställda ledare.

Observerade procentuella ökningsar är så markanta att de inte helt torde kunna tillskrivas ev. differenser i kön, ålder, skolutbildning, den tid ledaruppdraget innehafts och organisations-tillhörighet.

Kommentarer

Samvariationen mellan höga svarsprocent och att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser kan ses så, att ju fler kortare kurser IP genomgått desto mer hemmastadd är IP i ledaruppdraget och med sin organisation och har lättare att finna rätt på och orientera sig i förefintligt kommunikationssystem och tillgodogöra sig informationer.

Men man kan också säga att IP som är väl förtrogen med sin organisation och dess kommunikationssystem är samma IP som nås av inbjudan till kortare ledarutbildningskurser och därför kommer att delta i sådana. Men funna relationer kan också ha sin förklaring i andra här inte konstanthållna variabler t. ex. i personlighetsfaktorer, så att den som är aktiv på ett område också är det på ett annat.

11.7 Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och vad IP uppfattar som viktigaste uppgifter för det ungdomsarbete som i frågeformulärets fråga 6 angivna uppdrag är hänfört till

11.7.1 Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Hos idrottsorganisationernas ordförande synes, enligt tabell 181, IP som genomgått kortare kurser inte ha nämnvärt högre total svarsprocent än övriga.

IP som genomgått 1—3 eller flera kortare kurser har ungefär dubbelt så hög procent än övriga för svaret att fostra till, främja vissa beteenden.

Inte heller hos ordförandena inom övriga slag av organisationer har, enligt tabell 182, IP som genomgått kortare

Tabell 181. Relation mellan vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter för an- givet ungdomsarbete och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Ordförande på lokalplan inom idrottsorganisationer.

Viktigaste uppgifter ...	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 115	n 42	n 27
	%	%	%
Påverka ideologiskt, idrottsligt.....	2	—	—
Fostrar till, främja vissa beteenden...	17	36	30
Aktivera, fostra i största allmänhet..	30	19	41
Vidgad gemenskap, större helhetssyn..	4	2	7
Rekrytera.....	4	5	7
Intressera, väcka ansvar för.....	18	5	19
Utbilda.....	9	10	11
Förnya, reformera...	2	5	—
Metodfrågor.....	11	10	11
Skaffa medel.....	9	5	7
Annat.....	6	5	4
Vet ej, inget svar....	17	12	11
Summa	129	114	148

Tabell 182. Relation mellan vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter för an- givet ungdomsarbete och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Ordförande på lokalplan inom övriga slag av organisa- tioner.

Viktigaste uppgifter ...	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 82	n 118	n 120
	%	%	%
Påverka ideologiskt, idrottsligt.....	4	9	8
Fostrar till, främja vissa beteenden...	15	37	35
Aktivera, fostra i största allmänhet..	24	31	33
Vidgad gemenskap, större helhetssyn..	5	9	3
Rekrytera.....	5	2	2
Intressera, väcka ansvar för.....	28	28	24
Utbilda.....	7	6	9
Förnya, reformera...	1	1	4
Metodfrågor.....	13	9	9
Skaffa medel.....	4	1	1
Annat.....	5	3	4
Vet ej, inget svar....	13	3	3
Summa	124	139	135

kurser nämnvärt högre total svarsprocent än andra.

Av IP som genomgått kortare kurser har procentuellt fler angett svaren att fostra till, främja vissa beteenden och att aktivera, fostra i största allmänhet. Några påtagliga procentuella skillnader föreligger däremot inte mellan IP som genomgått 1—3 och fyra eller flera kortare kurser.

11.7.2 Fritidsgruppsledare

Hos fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationerna antyder tabell 183 en svag ökning av den totala svarsprocenten med ökat antal genomgångna kortare kurser.

Svaret att fostra till, främja vissa beteenden ökar procentuellt med antal ge-

Tabell 183. Relation mellan vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter för angivet ungdomsarbete och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer.

Viktigaste uppgifter . . .	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 179	n 141	n 44
	%	%	%
Påverka ideologiskt, idrottsligt	2	2	2
Fostra till, främja vissa beteenden . . .	15	28	34
Aktivera, fostra i största allmänhet . .	54	56	57
Vidgad gemenskap, större helhetssyn . .	5	7	2
Rekrytera	3	6	7
Intressera, väcka ansvar för	16	22	16
Utbilda	10	6	16
Förnya, reformera . .	—	—	5
Metodfrågor	10	5	5
Skaffa medel	2	1	—
Annat	3	1	7
Vet ej, inget svar . . .	13	9	—
Summa	133	143	151

nomgångna kortare kurser. Ökningen är störst från gruppen som genomgått noll kurser till gruppen som genomgått 1—3.

Tabell 184 antyder att fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer har ungefär samma totala svarsprocent oavsett antal genomgångna kortare kurser.

Svaren att intressera, väcka ansvar för det organisationen arbetar med och att fostra till, främja vissa beteenden ökar procentuellt något svagt med antal genomgångna kortare kurser.

För fritidsgruppsledarna inom kommunal ungdomsverksamhet uppvisar tabell 185 en svag ökning av den totala svarsprocenten från IP som inte genomgått några kortare kurser och till IP som genomgått 1—3 kortare kurser.

Ökningen avser främst svaren att in-

Tabell 184. Relation mellan vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter för angivet ungdomsarbete och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare inom övriga slag av organisationer.

Viktigaste uppgifter . . .	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 89	n 69	n 77
	%	%	%
Påverka ideologiskt, idrottsligt	17	19	14
Fostra till, främja vissa beteenden . . .	18	19	20
Aktivera, fostra i största allmänhet . .	63	51	55
Vidgad gemenskap, större helhetssyn . .	3	—	—
Rekrytera	—	—	4
Intressera, väcka ansvar för	18	19	26
Utbilda	6	13	9
Förnya, reformera . .	—	—	1
Metodfrågor	9	16	13
Skaffa medel	1	1	—
Annat	—	1	1
Vet ej, inget svar . . .	11	4	8
Summa	146	143	151

tressera, väcka ansvar för och att fostra till, främja vissa beteenden.

11.7.3 Sammanfattning

IP som genomgått kortare ledarutbildningskurser förefaller inte att ha lämnat procentuellt fler svar än andra.

Inom samtliga undersökta ledarkategorier har IP som genomgått kortare ledarutbildningskurser större procent än övriga som svarat att fostra till, främja vissa beteenden. Men differensen är mycket liten hos fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer och kommunal ungdomsverksamhet. Hos de två sistnämnda ledarkategorierna är det totalt sett relativt få som anggett nämnda svar.

Fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer och kommunal

Tabell 185. Relation mellan vad ledaren uppfattar som viktigaste uppgifter för angivet ungdomsarbete och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare inom kommunalt drivet ungdomsarbete.

Viktigaste uppgifter ...	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 74	n 42	n 19
	%	%	%
Påverka ideologiskt, idrottsligt	5	5	(11)
Fostrå till, främja vissa beteenden ...	14	19	(47)
Aktivera, fostrå i största allmänhet .	57	55	(42)
Vidgad gemenskap, större helhetssyn ..	4	12	(—)
Rekrytera	—	—	(—)
Intressera, väcka ansvar för	16	24	(16)
Utbilda	7	10	(16)
Förnya, reformera ...	1	2	(—)
Metodfrågor	3	12	(5)
Skaffa medel	1	—	(—)
Annat	3	5	(5)
Vet ej, inget svar ...	11	—	(—)
Summa	122	144	(142)

ungdomsverksamhet har hos dem som genomgått kortare kurser större procent än andra som svarat att intressera, väcka ansvar för.

11.8 Relation mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och vad IP uppfattar som största svårigheter, problem i frågeformulärets fråga 6 angivna uppdrag

11.8.1 Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Totala svarsprocenten är hos idrottsorganisationernas ordförande, enligt tabell 186, något högre hos dem som genomgått fyra eller flera kortare kurser än hos övriga. Differensen framträder främst inom svaren:

Tabell 186. Relation mellan vad ledaren uppfattar som största svårigheterna, problemen i angivet uppdrag och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Ordförande på lokalplan inom idrottsorganisationer.

Största svårigheterna, problemen	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 115	n 42	n 27
	%	%	%
Bristande egen tid ...	9	16	22
Brist på pengar	41	29	56
Brist på lokaler, hallar, anläggningar	18	26	37
Bristande expeditionell kapacitet ...	2	—	—
Brist på ledare	24	26	37
Bristande egen utbildning	1	—	—
Medlems- och ledarvård, utbildning ...	3	7	4
Att få ut budskapet	27	26	33
Program, arbetsmetoder, organisationsformer	2	2	4
Obekväma arbetstider	1	—	4
För mycket skrivbordsarbete	1	—	—
Annat, vet ej, inget svar	20	21	4
Summa	149	153	201

bristande egen tid med ökning från 9 till 22 %;

brist på lokaler, hallar, anläggningar med ökning från 18 till 37 %;

brist på ledare med ökning från 24 till 37 %;

brist på pengar med ökning från 41 till 56 %;

svårigheten att få ut budskapet med ökning från 26 å 27 till 33 %.

Hos ordförandena inom övriga slag av organisationer ökas totala svarsprocenten med ökat antal genomgångna kurser, vilket framgår av tabell 187. De procentuella ökningarna märks i första hand i svaren:

Tabell 187. Relation mellan vad ledaren uppfattar som största svårigheterna, problemen i angivet uppdrag och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Ordförande på lokalplan inom övriga slag av organisationer.

Största svårigheterna, problemen	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 82	n 118	n 120
	%	%	%
Bristande egen tid...	12	21	24
Brist på pengar.....	11	17	23
Brist på lokaler, hallar, anläggningar.....	11	13	19
Bristande expeditionell kapacitet...	—	2	1
Brist på ledare.....	29	37	43
Bristande egen utbildning.....	1	6	3
Medlems- och ledarvård, utbildning...	6	6	8
Att få ut budskapet.	35	42	49
Program, arbetsmetoder, organisationsformer ...	10	13	5
Obekväma arbetstider.....	—	2	—
För mycket skrivbordsarbete.....	—	—	1
Annat, vet ej, inget svar.....	24	8	5
Summa	139	167	181

brist på ledare med ökning från 29 till 43 %;
svårigheten att få ut budskapet med ökning från 35 till 49 %;
bristande egen tid med ökning från 12 till 24 %;
brist på pengar med ökning från 11 till 23 %.

11.8.2 Fritidsgruppsledare

Tabell 188 visar att totala svarsprocenten hos fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationerna ökar med antal genomgångna kortare kurser. Den procentuella ökningen framträder främst i svaret:

Tabell 188. Relation mellan vad ledaren uppfattar som största svårigheterna, problemen i angivet uppdrag och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare inom idrottsorganisationer.

Största svårigheterna, problemen	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 179	n 141	n 44
	%	%	%
Bristande egen tid...	9	9	18
Brist på pengar.....	26	36	43
Brist på lokaler, hallar, anläggningar.....	29	31	32
Bristande expeditionell kapacitet...	1	—	2
Brist på ledare.....	21	21	18
Bristande egen utbildning.....	1	2	2
Medlems- och ledarvård, utbildning...	13	9	16
Att få ut budskapet.	9	13	16
Program, arbetsmetoder, organisationsformer ...	6	8	5
Obekväma arbetstider.....	1	2	—
För mycket skrivbordsarbete.....	1	1	2
Annat, vet ej, inget svar.....	26	21	14
Summa	143	153	168

Brist på pengar med ökning från 26 till 43 %.
En svag procentuell ökning föreligger också för svaren:
brist på lokaler, hallar, anläggningar med ökning från 29 till 32 %;
bristande egen tid med ökning från 9 till 18 %;
svårigheten att få ut budskapet med ökning från 9 till 16 %.

Bland fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer, har som framgår av tabell 189, IP som genomgått 1—3 kortare kurser, högsta totala svarsprocent.

Procentuell ökning märks i svaren:
brist på ledare med ökning från 13 till 27 %;

Tabell 189. Relation mellan vad ledaren uppfattar som största svårigheterna, problemen i angivet uppdrag och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare inom övriga slag av organisationer.

Största svårigheterna, problemen	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 89	n 69	n 77
	%	%	%
Bristande egen tid...	5	12	18
Brist på pengar....	13	17	16
Brist på lokaler, hallar, anläggningar.....	17	29	14
Bristande expeditionell kapacitet...	1	—	—
Brist på ledare.....	13	23	27
Bristande egen utbildning.....	1	3	1
Medlems- och ledarvård, utbildning...	17	16	13
Att få ut budskapet.	32	19	21
Program, arbetsmetoder, organisationsformer...	11	29	14
Obekväma arbetstider.....	1	1	1
För mycket skrivbordsarbete.....	—	—	—
Annat, vet ej, inget svar.....	21	15	21
Summa	132	164	146

bristande egen tid med ökning från 5 till 18 %.

Av tabell 190 framgår, att de fritidsgruppsledare inom kommunal ungdomsverksamhet som genomgått 1—3 kurser har högre total svarsprocent än de som inte genomgått några kurser. Tar man även med de relativt få personer som genomgått fyra eller flera kortare kurser är det endast för två svar man erhåller en kontinuerlig procentuell ökning med ökning av antal genomgångna kortare kurser nämligen för:

medlems- och ledarvård, utbildning med ökning från 12 till (32 %);

bristande egen tid med ökning från 4 till (16 %).

Tabell 190. Relation mellan vad ledaren uppfattar som största svårigheterna, problemen i angivet uppdrag och genomgångna kortare ledarutbildningskurser. Fritidsgruppsledare inom kommunal ungdomsverksamhet.

Största svårigheterna, problemen	Antal genomgångna kortare kurser		
	0	1—3	4—
	n 74	n 42	n 19
	%	%	%
Bristande egen tid...	4	10	(16)
Brist på pengar....	7	5	(5)
Brist på lokaler, hallar, anläggningar.....	18	24	(11)
Bristande expeditionell kapacitet...	1	5	(5)
Brist på ledare.....	7	5	(5)
Bristande egen utbildning.....	—	2	(5)
Medlems- och ledarvård, utbildning...	12	17	(32)
Att få ut budskapet.	24	33	(16)
Program, arbetsmetoder, organisationsformer...	10	17	(16)
Obekväma arbetstider.....	1	—	(—)
För mycket skrivbordsarbete.....	3	2	(—)
Annat, vet ej, inget svar.....	30	14	(26)
Summa	117	134	(137)

Resultaten är emellertid osäkra med hänsyn till de få svarspersonerna i kolumnen »fyra eller flera kortare kurser».

11.8.3 Sammanfattning

Ledarens uppfattning av vilka de största svårigheterna och problemen i angivet uppdrag är förändras inte helt entydigt från ledarkategori till ledarkategori med ökat antal genomgångna kortare ledarutbildningskurser. En tendens finns ändå till att de som genomgått kortare kurser har högre total svarsprocent än de som inte genomgått några sådana. Det förefaller också tydligt att inom de två ordförandekategorierna, med från noll till fyra eller flera genom-

KAPITEL 12

Ämnesområden som IP själv anser bör ingå i en yrkesinriktad ledarutbildning

Frågan har endast ställts till anställda ledare och har haft följande lydelse:

Vad anser Ni att en yrkesinriktad utbildning för just det uppdrag, som Ni enligt fråga 6 angetts ha eller nyligen har haft, främst bör behandla för ämnesområdena?

- a. Ange de viktigaste ämnesområdena.
 - b. Om Ni anser att så behövs, förtydliga genom att kortfattat räkna upp vad ämnesområdet främst bör ta upp.
- Frågan har varit öppen.

Frågan kan ha sin begränsning i att den närmast efterfrågar en attityd och ej konkret vilka ämnen i en ev. erhållen, bestämd, utbildning de haft största nyttan av i sin verksamhet eller vilka ämnen de mest saknat.

Efter att ha bläddrat igenom 75 slumpmässigt valda formulär och noterat lämnade svar har med hjälp därav följande kodifieringsschema utarbetats till frågan:

1. *Psykologi, socialpsykologi, psykiatri*

Barn- och ungdomspsykologi
Vuxenpsykologi
Inlärningspsykologi
Försäljningspsykologi
Ledarskapspsykologi
Gruppsykologi, -metodik
Mänskliga problem
Själavård
Mentalvård

2. *Pedagogik*

Undervisning
Kurs- och konferensteknik
Mötesteknik
AV-medel
Yrkesvägledning

3. *Filosofi, etik, livsåskådning, religion*

Teologi och bibelkunskap
Livsåskådningsfrågor
Målsättningsfrågor
Etik
Sexualfrågor
Estetik
Personligt uppträdande

4. *Sociologi*

Samhällsförändringar
Nutidssamhället
Skola
Hem och familj
Fritid
Alkoholfrågan
Brott
Ungdomsproblem
Uppfostran
Stadsplanering
Byggnation
PR

5. *Stats- och samhällskunskap*

Socialpolitik
Socialvård
Kommunal förvaltning och politik

Organisationslivet, historia och nuläge
 Bidragsfrågor
 Föreningskunskap
 Barnavårdslagen
 Våra sociala förmåner

6. Personal och administration

Arbetsledarskap
 Personalvård
 Kontorsorganisation
 Företags- och föreningsekonomi
 Bokföring, ekonomisk planering
 Resefrågor
 Planering
 Förhandlingsteknik
 Maskinkunskap

7. Metodik, program, praktik

Program
 Arbetsformer
 Öppet ungdomsarbete
 Praktik, övningar och tips

8. Fysiologi och anatomi

Kroppsvård
 Rationell träning
 Kroppens byggnad

9. Scouting och friluftsliv

10. Svenska språket

Muntlig framställning
 Föredragning
 Ansökningar
 Att hålla föredrag

11. Varia

Språk (engelska, tyska...)
 Juridik
 Statistik, databehandling
 Journalistik
 Internationellt, u-frågor
 Motor och trafik
 Historia
 Trä och metall, hobby
 Allmänbildning, kultur

Tabell 191. Ämnesområden som IP själv anser bör behandlas i en yrkesinriktad ledarutbildning. Anställda ledare på riksplan

Ämnesområden	Högsta tjm	Instrukt.	Andra tjm
	Ö n 18	Ö n 21	Ö n 75
	%	%	%
Psykologi, socialpsykologi, psykiatri...	100	81	72
Pedagogik.....	56	62	47
Filosofi, etik, livs- åskådning.....	33	38	27
Sociologi.....	67	43	35
Stats- och samhälls- kunskap.....	72	57	53
Personal och admini- stration.....	39	19	31
Metodik, program, praktik.....	44	57	27
Fysiologi och anatomi.....	6	9	8
Scouting och friluftsliv.....	6	10	4
Svenska språket....	17	14	23
Varia.....	33	33	41
Vet ej, inget svar....	—	5	7
Summa procent	473	428	375

12. Vet ej, ej besvarat

Riksplan

Det framgår av tabell 191 att ämnesområdet psykologi, socialpsykologi, psykiatri angetts av 72—100 % av de anställda ledarna på riksplan. Högsta tjänstemännen svarar därvid för de högsta procenten.

Ämnesområdet stats- och samhällskunskap har angetts av 72 % av högsta tjänstemännen, 57 % av instruktörerna och 53 % av kategorin andra tjänstemän.

Ämnesgruppen pedagogik har nämnts av 56 % av högsta tjänstemännen, 62 % av instruktörerna och 47 % av andra tjänstemän.

Sociologi har 67 % av högsta tjänstemännen angett, 43 % av instruktörerna

och 35 % av ledarna inom kategorin andra tjänstemän.

Metodik, program, praktik har nämnts av 44 % av högsta tjänstemännen, 57 % av instruktörerna och 27 % av ledarna inom kategorin andra tjänstemän.

Relativt få av ledarna, 10 % eller därunder, har önskat att det ska ges undervisning i fysiologi och anatomi eller i scouting och friluftsliv. Övriga ämnesområden har nämnts av mellan 14 och 41 % av ledarna.

Distriktsplan

Enligt tabell 192 har ämnesgruppen psykologi, socialpsykologi, psykiatri nämnts av 92 % av idrottskonsulenterna, 81 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer och av 68 % av de kommunala ungdomskonsulenterna.

Tabell 192. Ämnesområden som IP själv anser bör behandlas i en yrkesinriktad ledarutbildning. Anställda ledare på distriktsplan

Ämnesområden	Konsulent.	Tjänstemän	Konsulent.
	I n 12	Ö n 43	K n 19
	%	%	%
Psykologi, socialpsykologi, psykiatri ..	92	81	68
Pedagogik.....	67	33	63
Filosofi, etik, livs- åskådning.....	8	12	5
Sociologi.....	50	47	53
Stats- och samhälls- kunskap.....	83	54	63
Personal och admini- stration.....	50	33	53
Metodik, program, praktik.....	25	30	37
Fysiologi och anatomi	58	7	5
Scouting och friluftsliv.....	—	—	5
Svenska språket.....	33	16	11
Varia.....	25	42	42
Vet ej, inget svar...	—	12	—
Summa procent	491	367	405

Denna ämnesgrupp har därmed fått de högsta procentuella andelarna inom vardera ledarkategorin även på distriktsplan.

Stats- och samhällskunskap har angetts av 83 % av idrottskonsulenterna, 54 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer och 63 % av de kommunala ungdomskonsulenterna.

Pedagogik har framhållits av 67 % av idrottskonsulenterna men endast av 33 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer och av 63 % av de kommunala ungdomskonsulenterna.

Sociologi har angetts av omkring 50 % inom vardera ledarkategorin.

Personalärenden och administration har 50—53 % av de båda konsulentgrupperna nämnt och 33 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer.

Fysiologi och anatomi har 58 % av idrottskonsulenterna angett.

Tabell 193. Ämnesområden som IP själv anser bör behandlas i en yrkesinriktad ledarutbildning. Anställda ledare på lokalplan

Ämnesområden	Tjänstemän	Ungdomsg.f.
	Ö n 38	K n 57
	%	%
Psykologi, socialpsykologi, psykiatri.....	82	67
Pedagogik.....	45	16
Filosofi, etik, livsåskådning.	55	4
Sociologi.....	24	30
Stats- och samhällskunskap.	50	37
Personal och administration	8	28
Metodik, program, praktik .	66	47
Fysiologi och anatomi	3	4
Scouting och friluftsliv.....	5	3
Svenska språket.....	11	18
Varia.....	50	35
Vet ej, inget svar.....	8	24
Summa procent	407	313

Lokalplan

Även på lokalplan erhåller, vilket framgår av tabell 193, ämnesgruppen psykologi, socialpsykologi, psykiatri högsta procenttalen inom vardera ledarkategorin. Ämnesområdet har nämnts av 82 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer och 67 % av kommunala ungdomsgårdsföreståndarna.

Metodik, program, praktik har angetts av 66 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer och av 47 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna.

Stats- och samhällskunskap har önskats av 50 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer och av 37 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna.

Sociologi har nämnts av 24 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer och av 30 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna.

Filosofi, etik och livsåskådning har angetts av 55 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer men en-

dast av 4 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna. Personalärenden och administration har däremot nämnts av 8 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer men av 28 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna.

Sammanfattning

Inom samtliga ledarkategorier är den oftast nämnda ämnesgruppen psykologi, socialpsykologi, psykiatri, vilket angetts av mellan 67 och 100 % av ledarna.

Relativt allmänt omfattande är också ämnesgrupperna stats- och samhällskunskap, pedagogik, sociologi.

Metodik, program, praktik framhålles av procentuellt särskilt många på riks- och lokalplan, i synnerhet på lokalplan.

Personalärenden och administration har nämnts främst av idrottskonsulenterna och de kommunala ungdomskon-sulenterna.

Ämnesområdet filosofi, etik och livsåskådning har tämligen höga procenttal inom några ledarkategorier men låga inom andra.

Ämnesgrupp	Övriga slag av organisationer	Kommunala ungdomsgårdsföreståndarna
Psykologi, socialpsykologi, psykiatri	82	67
Metodik, program, praktik	66	47
Stats- och samhällskunskap	50	37
Sociologi	24	30
Filosofi, etik och livsåskådning	55	4
Personalärenden och administration	8	28

Ämnesgrupp	Övriga slag av organisationer	Kommunala ungdomsgårdsföreståndarna
Psykologi, socialpsykologi, psykiatri	82	67
Metodik, program, praktik	66	47
Stats- och samhällskunskap	50	37
Sociologi	24	30
Filosofi, etik och livsåskådning	55	4
Personalärenden och administration	8	28

KAPITEL 13

Intressen och fritidsaktiviteter

13.1 Läsning av dagstidningar

Allmänt anses pressen spela en viktig roll som nyhetsförmedlare i vårt samhälle. I Svensk samhällsstruktur i sociologisk belysning¹ skriver Rune Persson att det får tas som självklart att pressen också har stor förmåga att bilda opinion och påverka våra åsikter, även om dessa påståenden kan vara besvärliga att leda i bevis. Uttryck som »pressen den tredje statsmakten» och diskussionerna om »pressens frihet» visar ändå att man uppmärksammat pressens roll som opinionsbildare.

Både Persson och Elvander² framhåller att flertalet organisationer (underförstått vuxen- och intresseorganisationer) är måna om att erhålla god press och att själva komma till tals både i dagstidningar och övrig massmedia. Troligtvis gäller detta förhållande i lika hög grad ungdomsorganisationer.

Som dagstidningar räknas i denna undersökning nyhetstidningar som kommer ut två eller fler gånger per vecka.

Dagstidningar kan delas in efter många olika kriterier. Vi väljer att skilja på storstads- och landsortstidningar, morgon- och kvällstidningar.

Storstädernas morgontidningar bru-

kar i förhållande till landsortstidningar ofta anses ha mer text, mestadels ha högre standard på sina ledare, ge allmänt utförligare belysning — ofta av egna reportrar — av riks- och utlandsfrågor och vara mer engagerade i den riksomfattande kulturdebatten.

Landsortstidningar anses å andra sidan ge proportionellt större utrymme åt lokala frågor.

Storstädernas kvällstidningar sägs präglas av lättläst stoff, kraftiga rubriker och kort text.

Storstädernas tidningar har i regel en mer riksomfattande spridning än landsortstidningar.

Vi ska nu undersöka vilka av nämnda slag av tidningar IP främst läser och vad IP läser i dagstidningar.

13.1.1 Slag av dagstidningar

Följande fråga har ställts:

Vilka dagstidningar brukar Ni vanligen läsa? (Namnge tidningarna)

Som storstadstidningar har räknats:

Morgontidningar:

Dagen

Dagens Nyheter

Ny Dag

Stockholms-Tidningen

Svenska Dagbladet

Arbetartidningen

Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning

Göteborgs-Posten

Arbetet

¹ Dahlström: Svensk samhällsstruktur i sociologisk belysning, Kap. 12. Stockholm 1965.

² Elvander: Intresseorganisationerna i dagens Sverige. Lund 1966.

Skånska Dagbladet
 Sydsvenska Dagbladet
Kvällstidningar:
 Aftonbladet
 Expressen
 Göteborgs-Tidningen
 Kvällsposten.

Hur svaren i övrigt kodifierats framgår av tabellerna nedan.

Det är möjligt att det kan anses mer prestigeladdat att läsa storstads- än landsortstidningar och att IP av det skälet letts att något i överkant ange storstadstidningar.

IPs bostadsort bör rimligen inverka på val av dagstidning. Vi har ändå inte tagit hänsyn till denna faktor, bl. a. på grund av den relativt lilla andel av IP som är bosatt i storstad.

13.1.1.1. *Parlamentariskt valda ledare*

Det stora flertalet, 75 % eller däröver, av de parlamentariskt valda ledarna brukar vanligen läsa storstadstidningar. Tabell 194.

På *riksplan* läser samtliga ledare storstadstidningar. Inom idrottsorganisationerna läser omkring tre fjärdedelar av IP endast storstadstidningar, av ordförandena 46 % endast storstädernas morgontidningar. Omkring hälften av sekreterarna läser både storstädernas morgon- och kvällstidningar. Av ordförandena inom övriga slag av organisationer läser två tredjedelar både storstads- och landsortstidningar.

På *distriktsplan* läser 62—82 % av ledarna både storstads- och landsortstidningar, 9—16 % läser enbart storstadstidningar. Största andelen läsare av enbart landsortstidningar har ordförandena inom övriga slag av organisationer med 22 %.

På *lokalplan* läser 59—64 % både storstads- och landsortstidningar, 16—21 % läser enbart storstadstidningar, 14—24 % enbart landsortstidningar. Även nu är det ordförandena inom övriga slag av organisationer som har de procentuellt flesta läsarna av landsortstidningar.

Tabell 194. Vanligen lästa dagstidningar. Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier		Slag av dagstidningar				
		Storstad — en eller flera morgon- tidningar	Landsort — en eller flera tidningar	Storstad — morgon- och kvälls- tidningar	Storstads- och landsorts- tidningar	Enbart kvälls- tidningar
	n	%	%	%	%	%
<i>Rikspan</i>						
Ordförande, SF	22	46	—	32	23	—
Sekreterare, SF	21	29	—	48	24	—
Ordförande, Ö	21	19	—	14	67	—
<i>Distriktsplan</i>						
Ordförande, SF	57	4	9	5	82	—
Sekreterare, SF	52	6	8	10	75	2
Ombudsmän, SF	26	12	8	4	78	—
Ordförande, Ö	73	5	22	11	62	—
<i>Lokalplan</i>						
Ordförande, I	184	13	14	8	64	1
Ordförande, Ö	320	11	24	5	59	1

Endast en och annan av de parlamentariskt valda ledarna läser enbart kvällstidningar.

13.1.1.2. Anställda ledare

Praktiskt taget alla anställda ledare på *riksplan* läser, enligt tabell 195, storstadstidningar, 53—61 % enbart storstadstidningar.

Den stora andelen läsare av enbart storstadstidningar bör ses mot bakgrund av att förhållandevis många av de anställda ledarna på *riksplan* är bosatta i storstäder. Se tabell 38.

På *distriktsplan* läser 75 % av idrottskonsulenterna både storstads- och landsortstidningar. Sammalunda gör 58 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer och 53 % av de kommunala ungdomskonsulenterna. Största andelen läsare av enbart storstadstidningar uppvisar de kommunala ungdomskonsulenterna med 42 %.

På *lokalplan* läser 68 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer både storstads- och landsortstid-

ningar. Samma sak gör 30 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna. Av IP inom sistnämnda kategori läser 61 % enbart storstadstidningar.

Av anställda ledare är det ingen som läser enbart kvällstidningar. Enbart landsortstidningar läses av några få IP, främst på distrikts- och lokalplan.

13.1.1.3 Fritidsgruppsledare

Flertalet av fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationer och övriga slag av organisationer läser både storstads- och landsortstidningar, 58 % av de förstnämnda och 54 % av de sistnämnda. Tabell 196. Andelarna är något mindre än hos motsvarande ordförandekategorier på lokalplan. Analogt därmed är det något fler av nämnda kategorier fritidsgruppsledare som läser enbart landsortstidningar.

Av de kommunala fritidsgruppsledarna läser en tredjedel både storstads- och landsortstidningar och 60 % enbart storstadstidningar. Drygt hälften av de

Tabell 195. Vanligen lästa dagstidningar. Anställda ledare

Ledarkategorier	Slag av dagstidningar				
	Storstad — en eller flera morgon- tidningar	Landsort — en eller flera tidningar	Storstad — morgon- och kvälls- tidningar	Storstads- och landsorts- tidningar	Enbart kvälls- tidningar
n	%	%	%	%	%
<i>Riksplan</i>					
Högsta tjm, Ö ... 18	28	—	33	39	—
Instruktörer, Ö .. 21	5	—	48	48	—
Andra tjm, Ö.... 75	24	4	35	37	—
<i>Distriktsplan</i>					
Konsulenter, I... 12	8	8	8	75	—
Tjänstemän, Ö... 43	14	19	9	58	—
Konsulenter, K... 19	26	5	16	53	—
<i>Lokalplan</i>					
Tjänstemän, Ö... 38	8	8	16	68	—
Ungdomsgårds- förest., K 57	28	9	33	30	—

Tabell 196. Vanligen lästa dagstidningar. Fritidsgruppsledare.

Fritidsgruppsledare inom	Slag av dagstidningar				
	Storstad — en eller flera morgon-tidningar	Landsort — en eller flera tidningar	Storstad — morgon- och kvälls-tidningar	Storstads- och landsorts-tidningar	Enbart kvälls-tidningar
n	%	%	%	%	%
I..... 364	9	16	16	58	1
Ö..... 235	8	27	11	54	—
K..... 135	27	7	33	33	1

kommunala fritidsgruppsledarna är bosatta i Stockholm, Göteborg, Malmö (enligt tabell 39.)

13.1.1.4. Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Det kanske mest anmärkningsvärda i tabell 197 är att så många som 48 % av ordförandena i nykterhetsorganisationer läser enbart landsortstidningar. Relativt stor procent läsare av enbart landsortstidningar uppvisar också ordförandena i religiösa organisationer. Lägsta andelen läsare av enbart landsortstidningar har idrottsorganisationernas ordförande med 14 %. Men de har den näst högsta andelen, 64 %, som lä-

ser både storstads- och landsortstidningar. Den allra högsta andelen, 71 %, har ordförandena i de politiska organisationerna.

Påpekade differenser mellan organisationernas ordförande har inte motsvarigheter i olikheter i bostadsort. Jämför tabell 40.

Fritidsgruppsledare

Av tabell 198 framgår att de procentuellt flesta läsarna av enbart landsortstidningar även bland fritidsgruppsledarna i nämnd ordning återfinns inom nykterhetsorganisationer, 36 %, och inom religiösa organisationer, 31 %. Idrottsorganisationer har näst kommunal ungdomsverksamhet den lägsta andelen, 16 %. Inom samtliga organisationsslag

Tabell 197. Vanligen lästa dagstidningar. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan fördelade på slag av organisation

Ordförande på lokalplan inom	Slag av dagstidningar			
	Storstad — en eller flera morgon-tidningar	Landsort — en eller flera tidningar	Storstad — morgon- och kvälls-tidningar	Storstads- och landsorts-tidningar
n	%	%	%	%
I..... 184	13	14	8	64
Sc..... 55	16	15	9	60
R..... 91	17	29	2	53
N..... 21	14	48	—	38
P..... 89	5	20	3	71
A..... 51	6	20	10	61

Tabell 198. Vanligen lästa dagstidningar. Fritidsgruppsledare fördelade på olika slag av organisation

Fritidsgruppsledare inom	Slag av dagstidningar				
	Storstad — en eller flera morgon-tidningar	Landsort — en eller flera tidningar	Storstad — morgon- och kvälls-tidningar	Storstads- och landsorts-tidningar	Enbart kvälls-tidningar
n	%	%	%	%	%
I..... 364	9	16	16	58	1
Sc..... 65	8	25	8	60	—
R..... 59	12	31	9	49	—
N..... 22	5	36	9	50	—
A..... 51	10	27	18	45	—
X..... 28	7	18	11	61	3
K..... 135	27	7	33	33	1

— med undantag för kommunal ungdomsverksamhet — är ändå det vanligaste att man läser både storstads- och landsortstidningar.

Inte heller bland fritidsgruppsledarna motsvarar differenserna mellan organisationsslagen olikheter i bostadsort. Se tabell 41.

13.1.1.5. Sammanfattning

Flertalet IP läser både storstads- och landsortstidningar.

Enbart storstadstidningar är dock det vanligast förekommande hos idrottsorganisationernas ledare på riksplän, de anställda ledarna på riksplän, de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna och de kommunala fritidsgruppsledarna.

Idrottsorganisationernas ledare tenderar att ha större procent läsare av storstadstidningar är ledarna inom övriga slag av organisationer. Detta kan sammanhånga med idrottsledarnas intresse för storstadstidningarnas sport- och idrottssidor.

En minoritet av IP läser enbart landsortstidningar. Största andelen läsare av sådana tidningar finner vi bland ledarna på lokalplan, särskilt inom nykterhetsorganisationer och religiösa organisationer.

Enbart kvällstidningar läser endast en och annan IP.

Skillnader mellan ledarkategorierna i andel som läser storstadstidningar kan till en del förklaras med olikheter i bostadsort. Speciellt stor del bosatt i storstad har — enligt vad som framgår av kapitel fyra — somliga ledarkategorier på riksplän, kommunala ungdomsgårdsföreståndare och kommunala fritidsgruppsledare.

13.1.2 Ämnesval vid läsning av dagstidningar

Vi ska nu undersöka vad olika ledarkategorier helst läser i dagstidningar.

Vid analys av svaren kan det vara värt att veta att »amerikanska undersökningar har visat att läsvanor har samband med ålder, kön, utbildning och socialgrupp på så sätt att det politiska och kulturella materialet skulle läsas mer av dem som har högre utbildning, av de bättre situerade, av männen och av de högre åldersgrupperna. Övriga grupper skulle intressera sig mera för sådant som brukar kallas 'human interest', dvs. brott, olyckor och vissa reportage.»¹

I fråga om läsvärdeundersökningar är metoderna vanskliga. Ställda frågor bru-

¹ Dahlström: Svensk samhällsstruktur i sociologisk belysning. Kap. 12. Stockholm 1965.

Tabell 199. Vad läser Ni helst i dagstidningarna? Parlamentariskt valda ledare.

Ledarkategorier	Läser helst											
	Om radio- och TV-program	Nyheter	Ledare	Kåserier, följetonger	Familje- nytt, insändar- spalter	Kultur- artiklar, litteratur, konst, musik, teater	Religiös uppbyggelse, andakt	Idrott, sport	Serier, korsord	Annonser	Annat	Summa procent
<i>Rikspan</i>	n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ordförande, SF.....	22	5	91	86	9	23	—	77	5	5	—	301
Sekreterare, SF.....	21	14	95	52	5	14	—	95	—	14	—	299
Ordförande, Ö.....	21	10	95	71	—	76	10	33	—	5	—	300
<i>Distriktsplan</i>												
Ordförande, SF.....	57	11	86	61	9	25	—	95	2	4	—	297
Sekreterare, SF.....	52	14	90	44	12	19	2	94	6	8	2	295
Ombudsmän, SF....	26	—	96	46	15	27	—	89	4	8	—	293
Ordförande, Ö.....	73	8	95	66	16	37	10	41	6	12	3	294
<i>Lokalplan</i>												
Ordförande, I.....	184	16	95	41	13	16	2	90	8	13	1	299
Ordförande, Ö.....	320	15	94	48	20	34	15	41	9	13	3	295

kar ge något för höga värden, vilket speciellt gäller ledare, kulturartiklar, politiska översikter m.m. som anses ha prestigevärde.¹

Den ställda frågan lyder:

Vad läser Ni helst i dagstidningarna?

För att få fram förstahandsintressen har IP ombetts att markera högst tre av elva möjliga svarsalternativ. Vilka dessa är, framgår av tabellerna nedan.

13.1.2.1. *Parlamentariskt valda ledare*

I regel har IP utnyttjat tillåtna tre svarsalternativ, vilket framgår av summakolumnen i tabell 199.

Nyheter läses helst av 86—96 % av de parlamentariskt valda ledarna.

Tidningsledare har angetts av 71—86 % av ordförandena på rikspan, av 61—66 % av ordförandena på distriktsplan och av 41—48 % av ordförandena på lokalplan. Hos sekreterarna och ombudsmännen erhålles 44—52 % för nämnda svar.

Idrott, sport har nämnts av 77—95 % av ledarna inom idrottsorganisationer och av 33—41 % av ordförandena inom övriga slag av organisationer.

Kulturartiklar, litteratur, konst, musik, teater har framhållits främst av ordförandena inom övriga slag av organisationer, av 76 % på rikspan, 37 % på distriktsplan och 34 % på lokalplan. Hos ordförandena inom idrottsorganisationer är motsvarande tal 23, 25 och 16 %.

13.1.2.2. *Anställda ledare*

De anställda ledarna, tabell 200, har liksom de parlamentariskt valda i nästan samtliga fall utnyttjat möjligheten att

lämna tre svar, vilket framgår av summakolumnen.

Nyheter har nämnts av 84—95 % av de anställda ledarna.

Tidningsledare har 100 % av högsta tjänstemännen, 95 % av instruktörerna och 69 % av kategorin andra tjänstemän på rikspan framhållit samt 84 % av de kommunala ungdomskonsulenterna, 79 % av tjänstemännen inom övriga slag av organisationer på distriktsplan och 67 % av idrottskonsulenterna.

Idrott, sport har samtliga idrottskonsulenter angett, 63 % av de kommunala ungdomskonsulenterna, 58 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna och 33—43 % inom övriga ledargrupper med undantag för högsta tjänstemännen på rikspan för vilka vi endast erhåller 6 %.

Kulturartiklar, litteratur, konst, musik, teater har markerats av 78 % av högsta tjänstemännen på rikspan, 58 % av de kommunala ungdomskonsulenterna och av 32—50 % inom övriga ledargrupper utom idrottsledarkonsulenterna för vilka vi får 8 %.

Religiös uppbyggelse har nämnts av 29 % av tjänstemännen på lokalplan inom övriga slag av organisationer.

13.1.2.3. *Fritidsgruppsledare*

I det närmaste samtliga fritidsgruppsledare har utnyttjat tre svarsmöjligheter. Tabell 201.

Drygt 90 % av alla ledare har noterat nyheter.

Ledare har däremot endast markerats av 26 % av idrottsorganisationernas, 32 % av övriga slag av organisationers och 35 % av den kommunala ungdomsverksamhetens fritidsgruppsledare.

Kulturartiklar läses helst av 14 % av ledarna inom idrottsorganisationerna, 40 % av ledarna inom övriga slag av organisationer och 44 % av den kommunala ungdomsverksamhetens ledare.

¹ Dahlström: Svensk samhällsstruktur i sociologisk belysning, Kap. 12. Stockholm 1965.

Tabell 200. Vad läser Ni helst i dagstidningarna? Anställda ledare.

Ledarkategorier	Läser helst											Summa procent
	Om radio- och TV-program	Nyheter	Ledare	Kåserier, följetonger	Familje-nytt, insändar-spalter	Kultur-artiklar, litteratur, konst, musik, teater	Religiös uppbyggelse, andakt	Idrott, sport	Serier, korsord	Annonser	Annat	
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
<i>Riktsplan</i>												
Högsta tjm, Ö.....	6	94	100	—	—	78	—	6	6	11	—	301
Instruktören, Ö.....	14	91	95	—	10	33	—	43	5	10	—	301
Andra tjm, Ö.....	9	92	69	3	13	49	15	33	5	8	1	297
<i>Distriktsplan</i>												
Konsulenter, I.....	17	92	67	—	—	8	—	100	—	—	8	292
Tjänstemän, Ö.....	5	95	79	5	12	35	12	33	7	12	2	297
Konsulenter, K.....	—	84	84	—	—	58	5	63	5	—	—	299
<i>Lokalplan</i>												
Tjänstemän, Ö.....	5	84	55	3	5	50	29	37	3	13	5	289
Ungdomsgårdsf., K ..	18	91	60	5	14	32	—	58	7	9	—	294

Tabell 201. Vad läser Ni helst i dagstidningarna? Fritidsgruppsledare

Fritidsgruppsledare inom	Läster helst											
	Om radio- och TV-program	Nyheter	Ledare	Käserier, följetonger	Familje-nytt, insändarspalter	Kulturartiklar, litteratur, konst, musik, teater	Religiös uppbyggelse, andakt	Idrott, sport	Serier, korsord	Annonser	Annat	Summa procent
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
I.....	24	92	26	2	14	14	—	95	9	13	1	290
Ö.....	19	92	32	4	26	40	9	49	12	11	1	295
K.....	23	91	35	7	19	44	1	47	5	23	2	297

Tabell 202. Vad läser Ni helst i dagstidningarna? Parlamentariskt valda ledare på lokalplan fördelade på slag av organisation

Ordförande på lokalplan inom	Läser helst											
	Om radio- och TV-program	Nyheter	Ledare	Kåserier, följetonger	Familje-nytt, insändarspalter	Kulturartiklar, litteratur, konst, musik, teater	Religiös uppbyggelse, andakt	Idrott, sport	Serier, korsord	Annonser	Annat	Summa procent
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
I.....	16	95	41	4	13	16	2	90	8	13	1	299
Sc.....	13	98	53	7	16	33	18	38	16	6	2	300
R.....	19	92	47	—	17	41	37	25	6	6	2	292
N.....	21	90	14	5	33	43	—	43	14	29	—	290
P.....	12	96	57	2	24	21	2	47	8	21	3	293
A.....	16	90	49	6	20	43	—	51	8	12	4	299

Inom idrottsorganisationerna svarar 95 % av ledarna att de helst läser idrott, sport. Samma svar uppger 49 % av ledarna inom övriga slag av organisationer och 47 % av de kommunala fritidsgruppsledarna.

Familjenytt, insändarspalter har angetts av 26 % av ledarna inom övriga slag av organisationer.

13.1.2.4. *Fördelning på slag av organisation*

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Även inom vardera organisationsslaget har ordförandena på lokalplan i regel angett tre olika svar. Se tabell 202.

Preferenserna fördelar sig däremot något olika mellan ordförande tillhörande olika slag av organisationer.

Tidningsledare har i nämnd ordning främst angetts av ordförandena inom politiska organisationer, 57 %, scoutorganisationer, 53 % och kategorin andra slag av organisationer, 49 %. Lägsta svarsandel har ordförandena inom nykterhetsorganisationer, 14 %.

Idrott, sport har framhållits av 90 % av ordförandena inom idrottsorganisationer, av 51 % inom kategorin andra slag av organisationer och 47 % inom politiska organisationer. Lägsta andel uppvisar ordförandena inom religiösa organisationer med 25 %.

Kulturartiklar, litteratur, konst, musik, teater anges av 43 % av ordförandena inom nykterhetsorganisationer och inom kategorin andra slag av organisationer och av 41 % inom religiösa organisationer. Lägsta andel, 16 %, har ordförandena inom idrottsorganisationer.

Religiös uppbyggelse, andakt har sin högsta svarsandel, 37 %, hos ordförandena inom religiösa organisationer. Familjenytt, insändarspalter har 33 % av

ordförandena inom nykterhetsorganisationer nämnt. Inom sistnämnda ordförandegrupp har 29 % framhållit annonser.

Fritidsgruppsledare

Enligt i tabell 203 angiven procentuell summa lämnade svar har huvudparten av fritidsgruppsledarna inom varje slag av organisationen lämnat tre svar.

Nyheter framhålls av 86—95 % av alla ledare. Tidningsledare har noterats av 26—37 % av alla IP. Differenserna mellan ledare tillhörande olika slag av organisationer är för dessa svar relativt små.

Idrott, sport har nämnts av 95 % av ledarna inom idrottsorganisationer och av 64 % av ledarna inom nykterhetsorganisationer och organisationsslag X. Lägsta andel, 27 %, har IP inom religiösa organisationer.

Kulturartiklar, litteratur, konst, musik, teater har nämnts av 57 % av ledarna inom organisationsslag X, av 49 % av ledarna inom kategorin andra slag av organisationer, 44 % av ledarna inom kommunal ungdomsverksamhet. Lägst ligger ledarna inom idrottsorganisationer med 14 %.

Religiös uppbyggelse, andakt har 34 % inom religiösa organisationer framhållit. Lika stor andel av IP inom scoutorganisationer har angett familjenytt, insändarspalter. Sistnämnda svar har också framhållits av 27 % av IP inom nykterhetsorganisationer.

13.1.2.5. *Sammanfattning*

Praktiskt taget alla IP har använt sig av möjligheten att ge tre svar.

Nyheter har omkring 90—95 % av alla ledare nämnt.

Tidningsledare har hos ordförandena erhållit största svarsandelarna på riks-

Tabell 203. Vad läser Ni helst i dagstidningarna? Fritidsgruppsledare fördelade på olika slag av organisation

Fritidsgruppsledare inom	Läser helst											
	Om radio- och TV-program	Nyheter	Ledare	Kåserier, följetonger	Familje-nytt, insändarspalter	Kulturartiklar, litteratur, konst, musik, teater	Religiös uppbyggelse, andakt	Idrott sport	Serier, korsord	Annonser	Annat	Summa procent
n	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
I..... 364	24	92	26	2	14	14	—	95	9	13	1	290
Sc..... 65	15	95	28	9	34	29	—	59	17	11	—	297
R..... 59	15	93	37	2	24	39	34	27	7	12	—	290
N..... 22	18	86	27	—	27	32	5	64	18	14	5	296
A..... 51	29	86	33	6	22	49	2	43	12	12	—	294
X..... 28	14	93	32	—	14	57	—	64	7	4	4	289
K..... 135	23	91	35	7	19	44	1	47	5	23	2	297

plan, närmast på distriktsplan och slutligen på lokalplan. Inom övriga slag av organisationer utgör svarsandelarna 71, 66 och 48 %. Inom både idrottsorganisationer och övriga slag av organisationer har ordförandena på lokalplan högre svarsandel än fritidsgruppsledarna. Av anställda ledare har samtliga högsta tjänstemän på riksplan angett nämnda svar, 79 % av tjänstemännen på distriktsplan och 55 % på lokalplan inom övriga slag av organisationer.

Idrott, sport har i första hand nämnts av idrottsledarkategorierna. Relativt höga procent har också ledarna anställda inom kommunal ungdomsverksamhet.

Kulturartiklar, litteratur, konst, musik, teater har främst noterats av ledare inom övriga slag av organisationer. Relativt många av de kommunala ungdomskonsulenterna har också angett detta svar.

Religiös uppbyggelse, andakt har främst angetts av IP inom religiösa organisationer.

13.2 Tid för TV

Televisionen har expanderat kraftigt i Sverige under senare år. Den 1 januari 1965 var antalet TV-licenser 2 000 000 (Dahlström 1965). Fritidsutredningen (SOU 1964: 47) redovisar ett regelbundet TV-tittande — minst en gång i veckan — för 80—90 % av befolkningen i åldern 18—65 år i tätorter med mer än 10 000 invånare. Enligt Sveriges Radios publikundersökningar 30/63 ser i genomsnitt 80 % av TV-innehavarna på TV en vardag, 83 % en lördag och 86 % en söndag. För dem som inte har TV är motsvarande siffror 13, 29 och 22 %.

13.2.1 Antal timmar för TV

Följande fråga har ställts:

Hur många timmar har Ni de senaste 7 dagarna tittat på TV?

I frågan angivna svarsalternativ framgår av tabellerna nedan. Svaret bru-

Tabell 204. Antal timmar ägnade åt att se på TV under de senaste 7 dagarna. Parlamentariskt valda ledare

Ledarkategorier		Antal timmar				
		0	1—5	6—10	11—	Summa
	n	%	%	%	%	%
<i>Riksplan</i>						
Ordförande, SF	22	5	68	27	—	100
Sekreterare, SF	21	10	43	42	5	100
Ordförande, Ö	21	24	52	24	—	100
<i>Distriktsplan</i>						
Ordförande, SF	57	7	51	28	14	100
Sekreterare, SF	52	—	60	33	7	100
Ombudsmän, SF	26	12	39	42	7	100
Ordförande, Ö	73	4	53	33	10	100
<i>Lokalplan</i>						
Ordförande, I	184	5	47	40	8	100
Ordförande, Ö	320	12	55	25	8	100

kar ej se på TV, har dock nedan sammanförts med svaret *noll timmar*.

Emedan både glömska och prestige-hänsyn kan ha inverkat på svaren, är det svårt att säga hur tillförlitliga dessa är. Troligen har nämnda faktorer samverkat till att ge något för låga värden.

13.2.1.1. *Parlamentariskt valda ledare*

Tabell 204 tyder på att ledarna på riksplän tenderar att ha sett minst på TV, därnäst ledarna på distriktsplan medan ledarna på lokalplan har sett mest. Inom idrottsorganisationerna har ordförande sett mindre på TV än sekreterare och ombudsmän.

Det är endast några få procent av de parlamentariskt valda ledarna som sett på TV elva timmar eller mera. Sett på TV *sex timmar eller mera* förekommer hos 49 % av ombudsmännen, 48 % av ordförandena på lokalplan och 47 % av sekreterarna på riksplän inom idrottsorganisationer. Andelarna som sett på TV sex timmar eller mera ökar i allmänhet från riks- till lokalplan. Hos ordförandena inom idrottsorgani-

sationer är andelarna från riks- till lokalplan 27, 42 och 48 %, inom övriga slag av organisationer 24, 43 och 33 %.

Högsta andel som *inte brukar se på TV* eller som inte sett på TV något under de senaste sju dagarna återfinns bland ordförandena på riksplän inom övriga slag av organisationer, 24 %.

13.2.1.2. *Anställda ledare*

Endast en och annan procent av de anställda ledarna har sett på TV elva timmar eller mer, vilket framgår av tabell 205. Det vanligaste är att man sett på TV 1—5 timmar.

Sex timmar eller mera har nämnts av 42 % av de kommunala ungdomskonsulenterna, 29 % av instruktörerna och 27 % av ledarna inom kategorin andra tjänstemän på riksplän inom övriga slag av organisationer.

Av högsta tjänstemännen på riksplän har 78 % sett på TV 1—5 timmar. Samma tidsangivelse har framhållits av 67 % av idrottskonsulenterna, 65 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna och 63 % av tjänstemännen på

Tabell 205. Antal timmar ägnade åt att se på TV under de senaste 7 dagarna. Anställda ledare

Ledarkategorier		Antal timmar				
		0	1—5	6—10	11—	Summa
	n	%	%	%	%	%
<i>Riksplän</i>						
Högsta tjm, Ö.....	18	5	78	17	—	100
Instruktörer, Ö.....	21	33	38	29	—	100
Andra tjm, Ö.....	75	16	57	23	4	100
<i>Distriktsplan</i>						
Konsulenter, I.....	12	25	67	8	—	100
Tjänstemän, Ö.....	43	16	63	19	2	100
Konsulenter, K.....	19	5	53	37	5	100
<i>Lokalplan</i>						
Tjänstemän, Ö.....	38	31	50	16	3	100
Ungdomsgårdsförest., K.....	57	10	65	23	2	100

distriktsplan inom övriga slag av organisationer.

Mellan 5 och 33 % säger sig *aldrig bruka se på TV* eller i varje fall att inte ha sett på TV något under de senaste sju dagarna. Högsta procent har instruktörerna på riksplan. Högsta tjänstemännen på riksplan och de kommunala ungdomskonsulenterna har de minsta relativa andelarna.

Kommentarer

Tid ägnad åt att se på TV kan hänga samman med arbetsförhållanden. Många av de anställda ledarna har kvällsarbete i form av sammanträden, resor, möten etc. och har av de skälen kanske små möjligheter att se på TV.

13.2.1.3. Fritidsgruppsledare

Fritidsgruppsledarna förefaller att se på TV ungefär lika mycket som ordförandena på lokalplan.

Av fritidsgruppsledarna inom idrotts-

organisationer har 46 %, enligt tabell 206, sett på TV sex timmar eller mer, 37 % av ledarna inom övriga organisationsslag och 45 % av de kommunalt verksamma ledarna.

Såväl fritidsgruppsledarna som ordförandena på lokalplan inom övriga slag av organisationer har sett på TV i genomsnitt färre timmar än motsvarande kategorier inom idrottsorganisationerna.

13.2.1.4. Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Andelarna som inte sett på TV är, enligt tabell 207, hos de lokala ordförandena inom flertalet organisationsslag ca 10 %. Inom de religiösa organisationerna har dock 19 % inte sett på TV och inom idrottsorganisationerna 5 %.

Det vanligaste är att man sett på TV

Tabell 206. Antal timmar ägnade åt att se på TV under de senaste 7 dagarna. Fritidsgruppsledare

Fritidsgruppsledare inom		Antal timmar				
		0	1—5	6—10	11—	Summa
	n	%	%	%	%	%
I.....	364	2	52	35	11	1000
Ö.....	235	11	52	28	9	1000
K.....	135	8	47	34	11	1000

Tabell 207. Antal timmar ägnade åt att se på TV under de senaste 7 dagarna. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan fördelade på slag av organisation

Ordförande på lokalplan inom		Antal timmar				
		0	1—5	6—10	11—	Summa
	n	%	%	%	%	%
I.....	184	5	47	40	8	1000
Sc.....	55	9	48	27	16	1000
R.....	91	19	58	22	1	1000
N.....	21	10	71	19	—	1000
P.....	89	9	61	22	8	1000
A.....	51	10	41	35	14	1000

1—5 timmar. Inom kategorin andra slag av organisationer har ändå praktiskt taget hälften sett på TV 6 timmar eller mera. Det gäller också idrottsorganisationerna. Inom de religiösa organisationerna har däremot knappt en fjärdedel av ordförandena sett på TV så många timmar.

Fritidsgruppsledare

Av tabell 208 framgår att procenttalen för dem som inte sett på TV inom flertalet organisationsslag är något lägre hos fritidsgruppsledarna än hos ordförandena på lokalplan. Obetydligt högre är de inom de religiösa organisationerna och nykterhetsorganisationerna.

Även hos fritidsgruppsledarna är det inom samtliga slag av organisationer vanligast att man sett på TV 1—5 timmar. Inom idrottsorganisationerna och den kommunala ungdomsverksamheten har 45 % av fritidsgruppsledarna likväl sett på TV sex timmar eller mera.

13.2.1.5 Sammanfattning

Inom övriga slag av organisationer förefaller de anställda ledarna att ha sett på TV betydligt färre timmar i genomsnitt än de parlamentariskt valda ledarna och fritidsgruppsledarna.

Av de parlamentariskt valda ledarna har de två ordförandegrupperna på

riksplan i genomsnitt sett minst på TV, ca tre fjärdedelar inom vardera gruppen har endast sett på TV högst fem timmar under de senaste sju dagarna.

Hos ordförandena på lokalplan är motsvarande delar 52 % inom idrottsorganisationer och 67 % inom övriga slag av organisationer.

Av de anställda ledarna har 83 % inom kategorin högsta tjänstemän på riksplan sett på TV högst fem timmar under den aktuella tiden, av idrottskonsulenterna 92 %, av tjänstemännen på distriktsplan inom övriga slag av organisationer 79 %, av de kommunala ungdomskonsulenterna 58 %, av tjänstemännen på lokalplan inom övriga slag av organisationer 81 % och av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna 75 %.

Av fritidsgruppsledarna har 54 % inom idrottsorganisationerna, 63 % inom övriga slag av organisationer och 55 % inom den kommunala ungdomsverksamheten sett på TV högst fem timmar.

Vid fördelning på slag av organisation visar det sig att såväl ordförandena på lokalplan som fritidsgruppsledarna inom idrotts- och scoutorganisationerna samt ordförandena på lokalplan inom kategorin andra slag av organisationer och fritidsgruppsledarna inom den kommunala ungdomsverksamheten i

Tabell 208. Antal timmar ägnade åt att se på TV under de senaste 7 dagarna. Fritidsgruppsledare fördelade på slag av organisation

Fritidsgruppsledare inom		Antal timmar				
		0	1—5	6—10	11—	Summa
	n	%	%	%	%	%
I.....	364	2	52	35	11	100
Sc.....	65	8	52	31	9	100
R.....	59	20	44	31	5	100
N.....	22	14	50	23	13	100
A.....	51	4	61	23	12	100
X.....	28	11	54	21	14	100
K.....	135	8	47	34	11	100

genomsnitt har sett på TV något fler timmar än motsvarande grupper inom resterande organisationsslag.

13.2.2 Val av TV-program

Enligt Sveriges Radios publikundersökningar är intresset för dokumentärt stoff och för utrikespolitiska program större i högre utbildningsgrupper. Det populäraste programmet är »Aktuellt», som ses av nära två tredjedelar av dem som brukar se på TV (PUB 11/63 och 25/63).

Vilka program som blir uppskattade beror mycket på sändningstiden.

Frågan lyder:

Vilka TV-program ser Ni helst?

Angivna svarsalternativ framgår av tabellerna nedan. Vid besvarandet av denna fråga har IP anmodats att markera högst tre svar.

Det är troligt att sådana program, som det kan anses vara förenat med viss prestige att se, erhållit prioritering.

13.2.2.1. *Parlamentariskt valda ledare*

Inom flertalet ledarkategorier har IP nyttjat alla tre svarsmöjligheterna, vilket framgår av summeraden i tabell 209. Ombudsmännen inom idrottsorganisationerna och ordförandena på rikspan inom övriga slag av organisationer förefaller däremot att ha lämnat något färre svar i medeltal.

De som inte brukar se på TV är förhållandevis få, inom somliga kategorier noll procent och inom andra tio procent eller något däröver.

»Aktuellt» attraherar mellan 73 och 90 % av ledarna. Övriga mest uppskattade program är för flertalet ledarkategorier i tur och ordning idrott, utrikespolitiska översikter och liknande utrikesprogram, inrikespolitiska över-

Tabell 209. *Vilka TV-program ser Ni helst? Parlamentariskt valda ledare*

Ser helst	Riksplan			Distriktsplan				Lokalplan	
	Ordf., SF	Sekr., SF	Ordf., Ö	Ordf., SF	Sekr., SF	Omb.- m., SF	Ordf., Ö	Ordf., I	Ordf., Ö
	n 22	n 21	n 21	n 57	n 52	n 26	n 73	n 184	n 320
Brakar inte se på TV.....	—	10	14	1	—	12	4	2	7
Nyheter (»aktuellt»).....	82	86	81	77	90	73	85	87	79
TV-teater, film (ej detektiv- eller kriminalfilm).....	9	24	29	23	17	15	25	29	32
Detektiv- eller kriminalfilm	23	5	—	21	12	23	16	14	17
Idrott (reportage, referat)...	64	81	33	90	98	73	41	88	35
Utrikespolitiska översikter, utlandshändelser, ut- landsreportage om sam- hällsfrågor och sociala problem.....	41	33	57	26	14	23	36	22	31
Inrikespolitiska översikter, inrikeshändelser, inrikes- reportage om samhälls- frågor och sociala pro- blem.....	36	19	29	19	17	15	47	22	32
Gudstjänst, andakt.....	—	—	19	—	2	—	16	2	18
Artist- och liknande under- hållningsprogram.....	18	19	10	28	44	27	11	26	28
Annat.....	9	5	—	—	6	—	7	2	1
Summa procent	282	282	272	285	300	261	288	294	280

sikter och jämförbara inrikesprogram, artist- och liknande underhållningsprogram samt TV-teater eller film.

Idrott (reportage, referat) har markerats av flertalet IP inom idrottsledarkategorierna, lägsta andel har ordförandena på riksplan med 64 %, högsta sekreterarna på distriktsplan med 98 %.

En tredjedel eller något däröver av ordförandena inom övriga slag av organisationer har markerat idrott.

Varken inom idrottsledarkategorierna eller de andra tre ordförandegrupperna kan skönjas någon tendens med avseende på riksplan och lokalplan.

Utrikespolitiska översikter och liknande utlandsprogram har angetts av en sjunkande andel ledare från riks- till lokalplan. Således har ordförandena inom idrottsorganisationerna från riks- till lokalplan andelarna 41, 26 och 22 %, inom övriga slag av organisationer 57, 36 och 31 %. Sekreterarna inom idrottsorganisationerna har på riksplan 33 %, på distriktsplan 14 %.

Inrikespolitiska översikter och liknande inrikesprogram har inom idrottsorganisationerna nämnts av procentuellt något fler ordförande än sekreterare och ombudsmän. Däremot föreligger inte någon klar tendens i ledarnas svar från riks- till lokalplan eller mellan ordförandena inom idrottsorganisationer och övriga slag av organisationer. Totalt högsta svarsandel har ordförandena på distriktsplan inom övriga slag av organisationer, 47 %. Lägsta andel har ombudsmännen inom idrottsorganisationer, 15 %.

Artist- och liknande underhållningsprogram har nämnts av 44 % av sekreterarna och 28 % av ordförandena på distriktsplan inom idrottsorganisationerna och av 26 och 28 % av de båda ordförandegrupperna på lokalplan.

TV-teater, film (ej detektiv- eller kriminalfilm) har markerats av 9—32 %

av ledarna. För idrottsorganisationernas ordförande är andelarna från riks- till lokalplan 9, 23 och 29 %. Motsvarande tal för ordförandena inom övriga slag av organisationer är 29, 25 och 32 %.

13.2.2.2. Anställda ledare

De anställda ledarna tenderar att i medeltal ha lämnat något färre svar än de parlamentariskt valda ledarna. Det överväldigande flertalet har trots detta lämnat tre svar. Tabell 210.

De oftast återkommande svaren är desamma som hos de parlamentariskt valda ledarna. Ordningföljden svaren emellan blir däremot en annan. Trots detta kommenterar vi dem nedan i samma ordningföljd som tidigare.

»Aktuellt» har nämnts av flertalet inom samtliga ledarkategorier.

Idrott har markerats av samtliga idrottskonsulenter, 63 % av de kommunala ungdomskonsulenterna, omkring 45 % av de två ledarkategorierna på lokalplan och sedan med lägre procent för ledarkategorierna på högre organisationsplan.

Utrikespolitiska översikter har markerats av 56 % av högsta tjänstemännen på riksplan, 49 % av tjänstemännen på distriktsplan och 32 % av tjänstemännen på lokalplan inom övriga slag av organisationer. Ingen av idrottskonsulenterna har angett detta svar men däremot 21 % av de kommunala ungdomskonsulenterna och 32 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna.

Inrikespolitiska översikter och liknande inrikesprogram har hos flertalet ledarkategorier erhållit något fler markeringar än utrikespolitiska översikter. Högsta tjänstemännen på riksplan har största svarsandelen, 56 % och idrottskonsulenterna lägsta, 25 %. Inom övriga slag av organisationer sjunker svarsandelen från riks- till lokalplan.

Tabell 210. Vilka TV-program ser Ni helst? Anställda ledare

Ser helst	Riksplan			Distriktsplan			Lokalplan	
	Högsta tjm, Ö	Instruk- törer, Ö	Andra tjm, Ö	Konsu- lenter, I	Tjänst- män, Ö	Konsu- lenter, K	Tjänst- män, Ö	Ungdoms- gårdsfö- reståndare, K
	n 18	n 21	n 75	n 12	n 43	n 19	n 38	n 57
	%	%	%	%	%	%	%	%
Brukas inte se på TV.....	6	19	5	—	14	11	11	12
Nyheter («aktuellt»).....	72	76	88	92	77	79	82	74
TV-teater, film (ej detektiv- eller kriminalfilm).....	22	38	25	33	19	26	32	21
Detektiv- eller kriminalfilm....	6	5	9	17	—	16	5	7
Idrott (reportage, referat)....	17	19	32	100	33	63	45	47
Utrikespolitiska översikter, utlandshändelser, utlandsreportage om samhällsfrågor och sociala problem.....	56	33	48	—	49	21	32	32
Inrikespolitiska översikter, inrikes-händelser, inrikesreportage om samhällsfrågor och sociala problem.....	56	52	45	25	42	47	29	54
Gudstjänst, andakt.....	17	14	25	—	19	—	32	—
Artist- och liknande underhållningsprogram.....	28	5	7	25	14	16	8	23
Annat.....	—	—	3	—	2	—	3	2
Summa procent	280	261	287	292	269	279	279	272

Artist- och liknande underhållningsprogram har framhållits av 28 % av högsta tjänstemännen på riksplan, 25 % av idrottskonsulenterna, 23 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna och av lägre procent inom resterande ledarkategorier.

TV-teater, film (ej detektiv- eller kriminalfilm) har angetts av 19—38 % av ledarna. Högsta procenten har instruktörerna på riksplan och lägsta har tjänstemännen på distriktsplan inom övriga slag av organisationer,

Gudstjänst, andakt har endast markerats av ledare inom övriga slag av organisationer. Tjänstemännen på lokalplan har största svarsandelen, 32 %.

13.2.2.3. Fritidsgruppsledare

Tabell 211 framhåller att samtliga fritidsgruppsledare brukar se på TV. Huvudparten har lämnat tre svar.

»Aktuellt» hör till det program som ca 80 % inom vardera kategorin helst ser.

Idrott har markerats av 92 % av fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationerna och av omkring 45 % inom de båda andra kategorierna.

Utrikespolitiska översikter och därmed jämförbara utlandsprogram har markerats av 16 % av idrottsorganisationernas fritidsgruppsledare, av 24 % inom övriga slag av organisationer och av 39 % inom den kommunala ungdomsverksamheten. För de två förstnämnda organisationsslagen är procenttalen lägre än hos ordförandena på lokalplan.

Inrikespolitiska översikter och liknande inrikesprogram har likaledes lägre procenttal hos fritidsgruppsledarna än hos ordförandena på lokalplan inom samma slag av organisation.

Tabell 211. Vilka TV-program ser Ni helst? Fritidsgruppsledare

Ser helst	Fritidsgruppsledare inom		
	I n 364	Ö n 235	K n 135
	%	%	%
Brukar inte se på TV.....	—	—	—
Nyheter («aktuellt»).....	81	80	79
TV-teater, film (ej detektiv- eller kriminalfilm).....	23	35	42
Detektiv- eller kriminalfilm.....	15	12	16
Idrott (reportage, referat) ..	92	45	47
Utrikespolitiska översikter, utlandshändelser, utlandsreportage om samhällsfrågor och sociala problem..	16	24	39
Inrikespolitiska översikter, inrikeshändelser, inrikesreportage om samhällsfrågor och sociala problem..	16	29	27
Gudstjänst, andakt	—	16	3
Artist- och liknande underhållningsprogram.....	44	29	30
Annat.....	2	2	1
Summa procent	289	272	284

Artist- och liknande underhållningsprogram har markerats av 44 % inom idrottsorganisationerna och av ca 30 % inom de båda andra.

TV-teater, film (ej detektiv- eller kriminalfilm) har markerats av mellan 23 och 42 % beroende på ledarkategori. Inom en och samma organisationsgrupp är det ungefär samma procenttal som hos ordförandena på lokalplan.

13.2.2.4. Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Med hjälp av tabell 212 kommenterar vi endast det för ordförandena på lokalplan inom olika slag av organisationer mest framträdande,

Idrott har förutom av idrottsorganisationernas ordförande också markerats av en stor del av ordförandena inom nykterhetsorganisationerna.

Tabell 212. Vilka TV-program ser Ni helst? Parlamentariskt valda ledare på lokalplan, fördelade på slag av organisation

Ser helst	Ordförande på lokalplan inom					
	I n 184	Sc n 55	R n 91	N n 21	P n 89	A n 51
	%	%	%	%	%	%
Brukar inte se på TV.....	2	4	13	5	7	6
Nyheter («aktuellt»).....	87	91	73	71	78	78
TV-teater, film (ej detektiv- eller kriminalfilm).....	29	38	28	43	25	51
Detektiv- eller kriminalfilm.....	14	16	14	29	21	12
Idrott (reportage, referat).....	88	35	25	52	35	39
Utrikespolitiska översikter, utlandshändelser, utlandsreportage om samhällsfrågor och sociala problem.....	22	33	29	10	36	33
Inrikespolitiska översikter, inrikeshändelser, inrikesreportage om samhällsfrågor och sociala problem.....	22	27	29	19	40	35
Gudstjänst, andakt	2	16	51	5	—	2
Artist- och liknande underhållningsprogram.....	26	26	9	48	38	33
Annat.....	2	2	1	—	—	2
Summa procent	294	288	272	282	280	291

Utrikes- såväl som inrikespolitiska översikter och därmed liknande program har markerats främst av ordförandena inom de politiska organisationerna.

Artist- och liknande underhållningsprogram har framhållits av 48 % av ordförandena inom nykterhetsorganisationerna men endast av 9 % inom religiösa organisationer.

Gudstjänst, andakt har omkring hälften av ordförandena inom religiösa organisationer markerat.

Fritidsgruppsledare

Vi kommenterar också nu bara de mest framträdande dragen för ledarna inom respektive slag av organisation. Tabell 213.

Idrott har de största svarsandelarna hos ledarna inom idrottsorganisationer, därefter ledarna inom nykterhetsorganisationer.

Utrikespolitiska översikter etc. har erhållit särskilt få markeringar inom nykterhetsorganisationerna, 9 %.

Inrikespolitiska översikter och liknande inrikesprogram har markerats av särskilt många, 49 %, inom kategorin andra slag av organisationer. Lägsta procenten har fritidsgruppsledarna inom de religiösa organisationerna och inom idrottsorganisationerna, 15 och 16 %.

Artist- och liknande underhållningsprogram har fått de procentuellt flesta markeringarna inom idrotts- och scoutorganisationerna.

Gudstjänst, andakt har i stort sett endast markerats av ledarna inom religiösa organisationer, 51 %.

13.2.2.5 Sammanfattning

Genomgående har flertalet ledare nyttjat möjligheten att lämna tre svar.

»*Aktuellt*» har noterats av ungefär lika stor andel inom samtliga kategorier.

Idrott hör till de populäraste programmen inom samtliga idrottsledarkategorier, men är populärt också inom nykterhetsorganisationerna och hos de kommunala ungdomskonsulenterna.

Tabell 213. Vilka TV-program ser Ni helst? Fritidsgruppsledare fördelade på slag av organisation

Ser helst	Fritidsgruppsledare inom						
	I n 364	Sc n 65	R n 59	N n 22	A n 51	X n 28	K n 135
	%	%	%	%	%	%	%
Brakar inte se på TV	—	6	12	14	—	14	—
Nyheter (»aktuellt»)	81	85	80	68	80	82	79
TV-teater, film (ej detektiv- eller kriminalfilm)	23	37	31	32	45	32	42
Detektiv- eller kriminalfilm	15	14	7	5	14	11	16
Idrott (reportage, referat)	92	46	36	64	35	61	47
Utrikespolitiska översikter, utlandshändelser, utlandsreportage om samhällsfrågor och sociala problem	16	25	24	9	31	25	39
Inrikespolitiska översikter, inrikeshändelser, inrikesreportage om samhällsfrågor och sociala problem	16	23	15	23	49	32	27
Gudstjänst, andakt	—	3	51	5	6	4	3
Artist- och liknande underhållningsprogram	44	42	14	32	37	11	30
Annat	2	2	5	—	—	—	1
Summa procent	289	283	275	252	297	272	284

Utrikespolitiska översikter och liknande utrikesprogram kommer högt på preferensskalan inom de politiska organisationerna, men tenderar i övrigt att få sina högsta procenttal på riksplan och lägsta på lokalplan.

Inrikespolitiska översikter och därmed jämförbara inrikesprogram förefaller likaledes att värderas högt inom de politiska organisationerna. I övrigt tenderar svaret att erhålla sina högsta procent hos de anställda ledarna.

Gudstjänst, andakt nämns nästan endast av ledare inom religiösa organisationer.

13.3 Fritidsaktiviteter

Intervjupersonerna har ombetts markera vilka av ett antal uppräknade slag

av sammankomster, institutioner och annat, som de under sin fritid (d. v. s. vanligen efter tjänstens, skolans eller hemgöromålens slut för dagen eller tillfället) varit på under de senaste 14 dagarna. Av tabellerna nedan framgår vilka svarsalternativ, som förenats med frågan.

13.3.1 Parlamentariskt valda ledare

Tabell 214 visar att praktiskt taget alla ledare inom respektive kategori har varit på *föreningssammankomst*, inklusive föreningssammanträde. En svag tendens föreligger till lägre procenttal hos de två ordförandegrupperna på lokalplan.

Biograf har besökts av 4—29 % av ledarna. På både riks-, distrikts- och

Tabell 214. Varit på under de senaste 14 dagarna. Parlamentariskt valda ledare

Varit på	Riksplan			Distriktsplan				Lokalplan	
	Ordf., SF n 22	Sekr., SF n 21	Ordf., Ö n 21	Ordf., SF n 57	Sekr., SF n 52	Omb.m. SF n 26	Ordf., Ö n 73	Ordf., I n 184	Ordf., Ö n 320
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Föreningssammankomst (inkl. föreningssamman- träde).....	96	91	95	91	94	100	85	72	81
Biograf.....	9	29	24	7	10	4	21	13	19
Café eller konditori.....	9	14	10	14	19	8	8	15	20
Dans- eller nöjeställning	5	—	5	1	12	8	11	14	22
Bibliotek.....	9	5	10	23	17	8	32	16	25
Studiecirkel, lektioner, kur- ser (ej i samband med fö- reningssammankomst) ..	5	19	43	21	23	19	41	24	41
Teater, konsert eller annat musikevenemang.....	27	48	38	16	8	19	25	10	17
Restaurang (ej skol- eller kontorslunch).....	59	52	29	39	27	19	14	19	13
Idrottstävling (ej som åskå- dare), idrotts- eller mo- tionsträning.....	41	57	19	74	73	62	14	54	16
Idrottstävling (endast som åskådare).....	27	33	10	46	40	31	12	36	10
Gudstjänst, andakt.....	27	5	52	18	12	15	40	14	53
Annat.....	9	10	19	5	8	12	15	4	8
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Summa procent	323	363	354	355	343	305	318	291	328

lokalplan har i regel ordförandena inom idrottsorganisationerna lägre procent än ordförandena inom övriga slag av organisationer.

Besök på *bibliotek* visar likaledes lägre procent för ordförandegrupperna inom idrottsledarkategorierna än inom övriga slag av organisationer både på riks-, distrikts- och lokalplan.

Samma tendens gäller deltagande i *studiecirkel, lektioner, kurser*, vilka ej varit i samband med föreningssammankomst. Ordförandena inom övriga slag av organisationer har högre procenttal än ordförandena inom idrottsorganisationer på ett och samma organisationsplan. Differensen är tämligen påtaglig. Mot 43 % av ordförandena inom övriga slag av organisationer svarar fem procent av idrottsorganisationernas ordförande på riksplan. På distrikts- och lokalplan är olikheterna mindre men ändå iögonfallande.

Tendensen från de närmast ovan relaterade svaren återfinner vi också i fördelningen av dem som besökt *teater, konsert eller annat musikevenemang*. Ordförandena inom övriga slag av organisationer har procentuellt fler besök än ordförandena inom idrottsorganisationer på vardera planet. Inom båda slagen av ordförandegrupper är procenttalen högst på riks- och lägst på lokalplan.

Besök på *restaurang* (ej i samband med kontors- eller skollunch) är procentuellt vanligast på riksplan och närmast på distriktsplan. Idrottsledarkategorierna — i synnerhet på riks- och distriktsplan — har högre procent än ordförandegrupperna inom övriga slag av organisationer. På riksplan har 59 % av idrottsorganisationernas ordförande besökt restaurang jämfört med 29 % av ordförandena inom övriga slag av organisationer.

Deltagit i idrottstävling, idrotts- eller motionstränat har långt större del av idrottsledarkategorierna än ordförandena inom övriga slag av organisationer. Hos de förstnämnda förefaller aktiviteten vara störst på distriktsplan. Av idrottsorganisationernas ordförande på distriktsplan har 74 % deltagit i sådan aktivitet, 73 % av deras sekreterare men endast 14 % av ordförandena inom övriga slag av organisationer på distriktsplan.

Att som *åskådare ha besökt idrottstävling* visar likartad svarstendens som att aktivt ha utövat idrott. Olikheten mellan idrottsledarkategorierna och övriga ledarkategorier är dock mindre.

Gudstjänst, andakt har däremot bevisats av procentuellt åtskilligt fler ordförande inom övriga slag av organisationer än ordförande, sekreterare eller ombudsmän inom idrottsorganisationer vid konstanthållande av organisationsplan. På riksplan har t. ex. 52 % av den förstnämnda ordförandegruppen bevisat sådan aktivitet mot 27 % av idrottsorganisationernas ordförande. På lokalplan blir differensen ännu större.

13.3.2 Anställda ledare

Besökt *föreningssammankomst eller sammanträde* har mellan två tredjedelar och tre fjärdedelar av de organisationstillhöriga ledarkategorierna. De båda kommunalt verksamma ledargrupperna har något lägre andel. Tabell 215.

Både i fråga om att ha varit på *bibliotek, teater, konsert* eller annat musikevenemang och deltagit i *studiecirkel, lektioner, kurser* (ej i samband med föreningssammankomst) företer de kommunala ungdomskonsulenterna de högsta frekvenserna, 42 % för biblioteksbesök, 58 % för studiecirkel etc. och 53 % för teater, konsert.

Tabell 215. Varit på under de senaste 14 dagarna. Anställda ledare

Varit på	Riksplan			Distriktsplan			Lokalplan	
	Högs- ta tjm, Ö	In- struk- törer, Ö	Andra tjm, Ö	Kon- sulen- ter, I	Tjäns- temän, Ö	Kon- sulen- ter, K	Tjäns- temän, Ö	Ung- doms- gårdsfö- rest. K
	n 18	n 21	n 75	n 12	n 43	n 19	n 38	n 57
	%	%	%	%	%	%	%	%
Föreningssammanslagning (inkl. föreningssammanträde).....	78	67	73	67	70	58	63	53
Biograf.....	22	24	16	17	16	16	26	9
Café eller konditori.....	17	14	17	25	9	16	13	11
Dans- eller nöjeställning....	—	5	1	17	12	—	3	2
Bibliotek.....	17	24	31	—	33	42	29	29
Studiecirkel, lektioner, kurser (ej i samband med förenings- sammanslagning).....	17	43	37	25	44	58	47	32
Teater, konsert eller annat mu- sikevenemang.....	17	33	27	8	16	53	24	23
Restaurang (ej skol- eller kon- torslunch).....	28	29	28	17	9	11	8	7
Idrottstävling (ej som åskådare) idrotts- eller motionsträning..	—	24	11	67	14	42	29	19
Idrottstävling (endast som åskå- dare).....	6	5	3	50	5	32	18	21
Gudstjänst, andakt.....	56	48	49	—	37	16	68	7
Annat.....	17	—	8	8	2	16	—	11
Ingen uppgift.....	11	14	3	—	—	—	—	—
Summa procent	286	330	304	301	267	360	328	224

Restaurangbesök är vanligast hos ledarna på riksplan.

Deltagande i idrottstävling, idrotts- eller motionsträning liksom att i egen-skap av åskådare ha varit på *idrotts-tävling* redovisas av 67 och 50 % av idrottskonsulenter. Men även de kom-munala ungdomskonsulenter har höga frekvenser, 42 och 32 %.

Ett stort antal av ledarna inom samt-liga kategorier inom övriga slag av or-ganisationer har bevistat *gudstjänst* el-ler deltagit i *andakt*, 56 % av högsta tjänstemännen på riksplan och 68 % av tjänstemännen på lokalplan.

13.3.3 Fritidsgruppsledare

De tendenser som framkommit främst hos de parlamentariskt valda ledarna,

går igen hos fritidsgruppsledarna. Ta-bell 216.

Idrottsorganisationernas ledare har höga frekvenser för aktiv idrottsutöv-ning, 72 %, och för att som åskådare be-söka idrottstävling, 51 %.

Ledarna inom övriga slag av organi-sationer har högre relativ frekvens än ledarna inom idrottsorganisationerna i fråga om de kulturella aktiviteterna, biblioteksbesök, att delta i studiecirkel, lektioner etc., att ha varit på teater, konsert och på gudstjänst eller deltagit i andakt.

I uppräknade kulturella aktiviteter in-tar de kommunala fritidsgruppsledarna en mellanställning utom ifråga om tea-terbesök där de har det högsta procent-talet.

Tabell 216. Varit på under de senaste 14 dagarna. Fritidsgruppsledare

Varit på	Fritids- gruppsledare inom		
	I n 364	Ö n 235	K n 135
	%	%	%
Föreningssammankomst (inkl. föreningssamman- träde)	65	65	43
Biograf	21	21	27
Café eller konditori	15	18	10
Dans- eller nöjeställning	22	21	18
Bibliotek	15	26	24
Studiecirkel, lektioner, kur- ser (ej i samband med fö- reningssammankomst) . . .	18	36	21
Teater, konsert eller annat musikevenemang	12	22	28
Restaurang (ej skol- eller kontorslunch)	14	6	16
Idrottstävling (ej som åskå- dare), idrotts- eller mo- tionsträning	72	26	27
Idrottstävling (endast som åskådare)	51	20	23
Gudstjänst, andakt	7	37	14
Annat	4	5	6
Ingen uppgift	4	5	10
Summa procent	320	308	267

13.3.4 Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Ordförandena inom nykterhets- och de politiska organisationerna har de högsta procenten i fråga om de mer nöjesinriktade aktiviteterna som besök på biograf, café eller konditori och dans- och nöjeställning. Tabell 217. Det bör kanske ses mot bakgrund av att nämnda ordförandegrupper har lägre medianålder än övriga. Se Tabell 17.

Besök på bibliotek har varit procentuellt vanligast hos ordförandena inom de religiösa organisationerna, som näst ordförandena inom kategorin andra slag av organisationer också har högsta pro-

centtalet för att ha deltagit i studiecirkel, lektion, kurs.

Restaurangbesök har varit vanligast hos ordförandena inom de politiska organisationerna.

Ordförandena inom idrottsorganisationer har de markant största andelarna som utövat idrott eller bevistat idrotts-tävling som åskådare.

Praktiskt taget samtliga ordförande inom religiösa organisationer har bevistat gudstjänst eller deltagit i andakt. Det har också över hälften av ordförande inom scoutorganisationerna.

Fritidsgruppsledare

Tabell 218 antyder att föreningssammankomst eller -sammanträde är procentuellt något sparsammare förekommande hos fritidsgruppsledarna än hos ordförandena på lokalplan inom ett och samma organisationsslag.

Biograf har ungefär var tredje fritidsgruppsledare inom scoutorganisationerna besökt men endast fem procent av ledarna inom de religiösa organisationerna.

Största andelarna som besökt bibliotek och som besökt teater, konsert finns inom organisationsslag X. Ledarna där har också bland de högsta procenten som deltagit i studiecirkel, lektion och kurs.

Även ledarna inom de religiösa organisationerna, men framför allt inom kategorin andra slag av organisationer, har stor andel som deltagit i studiecirkel, lektion, kurs.

Som vanligt är ledarna inom idrottsorganisationerna de som till största del har utövat idrott och bevistat idrotts-tävling.

När det gäller gudstjänst, andakt skiljer sig ledarna inom de religiösa organisationerna från de andra genom sin höga procent.

Tabell 217. Varit på under senaste 14 dagarna. Parlamentariskt valda ledare fördelade på slag av organisation

Varit på	Ordförande på lokalplan inom					
	I	Sc	R	N	P	A
	n 184	n 55	n 91	n 21	n 89	n 51
	%	%	%	%	%	%
Föreningssammansamkomst (inkl. föreningssammansamträde).....	72	76	82	76	80	82
Biograf.....	13	9	11	38	35	12
Café eller konditori.....	15	7	20	29	27	20
Dans- eller nöjestillställning.....	14	4	4	29	56	16
Bibliotek.....	16	16	32	29	24	28
Studiecirkel, lektion, kurs (ej i samband med föreningssammansamkomst).....	24	35	42	33	39	51
Teater, konsert, eller annat musik-evenemang.....	10	33	23	14	9	24
Restaurang (ej skol- eller kontorslunch).....	19	15	7	5	26	4
Idrottstävling (ej som åskådare) idrotts- eller motionsträning.....	54	16	6	19	19	28
Idrottstävling (endast som åskådare).....	36	2	9	10	15	12
Gudstjänst, andakt.....	14	55	99	43	27	16
Annat.....	4	13	9	—	6	8
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—
Summa procent	291	281	344	325	363	301

Tabell 218. Varit på under senaste 14 dagarna. Fritidsgruppsledare fördelade på slag av organisation

Varit på	Fritidsgruppsledare inom						
	I	Sc	R	N	A	X	K
	n 364	n 65	n 59	n 22	n 51	n 28	n 135
	%	%	%	%	%	%	%
Föreningssammansamkomst (inkl. förenings-sammansamträde).....	65	72	61	73	69	46	43
Biograf.....	21	32	5	18	22	21	27
Café eller konditori.....	15	19	17	14	16	21	10
Dans- eller nöjestillställning.....	22	25	2	32	24	25	18
Bibliotek.....	15	19	22	32	26	46	24
Studiecirkel, lektion, kurs (ej i samband med föreningssammansamkomst).....	18	31	37	14	45	39	21
Teater, konsert eller annat musikevenemang.....	12	11	17	23	24	46	28
Restaurang (ej skol- eller kontorslunch)...	14	5	3	5	8	4	16
Idrottstävling (ej som åskådare), idrotts- eller motionsträning.....	72	28	14	41	24	43	27
Idrottstävling (endast som åskådare).....	51	20	12	23	24	29	23
Gudstjänst, andakt.....	7	28	81	9	26	14	14
Annat.....	4	8	3	9	2	7	6
Ingen uppgift.....	4	3	7	9	4	4	10
Summa procent	320	301	281	302	314	345	267

13.3.5 Sammanfattning

Omkring två tredjedelar eller däröver av ledarna har varit på föreningssammankomst eller -sammanträde under de senaste 14 dagarna.

Idrottsledarkategorierna har genomgående märkbart högre procent som utövat idrott eller som åskådare besökt idrottstävling än resterande ledarkategorier. De kommunala ungdomskonsulenterna intar härvidlag en mellanställning.

Bland de parlamentariskt valda ledarna har besök på restaurang förekommit procentuellt talrikare hos idrottsledarkategorierna än hos ordförandena inom övriga slag av organisationer vid konstanthållande av organisationsplan.

Både hos de parlamentariskt valda ledarna och hos fritidsgruppsledarna ten-

derar IP inom övriga slag av organisationer att ha större del än idrottsledarkategorierna som varit på biograf, bibliotek, deltagit i studiecirkel, lek-tion, kurs, varit på teater, konsert, be-vistat gudstjänst, andakt.

De religiösa organisationerna har både bland ordförandena på lokalplan och bland fritidsgruppsledarna procentuellt få som varit på bio men många som bevistat gudstjänst eller deltagit i andakt.

13.4 Hobby

Följande fråga har ställts:

Har Ni någon hobby?

Frågan har kunnat besvaras jakande eller nekande, varpå nedanstående följdfråga ställts:

Tabell 219. *Har hobby? Främst vad för hobby? Parlamentariskt valda ledare*

Hobbies	Ledarkategorier								
	Riksplan			Distriktsplan				Lokalplan	
	Ordf., SF	Sekr., SF	Ordf., Ö	Ordf., SF	Sekr., SF	Omb.- m., SF	Ordf., Ö	Ordf., I	Ordf., Ö
	n	n	n	n	n	n	n	n	n
	22	21	21	57	52	26	73	184	320
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Friluftsliv, fiske, jakt.....	46	57	43	54	69	46	44	65	45
Tomt och trädgård.....	23	14	14	30	35	27	21	29	18
Slöjd, stickning, keramik, silversmide etc.....	—	—	14	5	6	—	19	10	21
Målning, skulptur, utöva musik, spela teater.....	5	—	14	11	4	—	12	8	13
Lyssna till musik, sång, se eller höra på teater.....	27	14	24	25	15	15	25	21	26
Foto, smalfilmning.....	14	43	14	16	27	12	22	17	24
Läsa litteratur, studera....	46	38	76	30	17	27	44	22	32
Föreningsliv (ej då det är lika med det egna jobbet)	46	29	33	40	39	42	37	27	36
Samlarhobby, t ex frimär- ken, silver, porslin.....	5	14	14	4	6	12	8	3	7
Motorer, mekaniska och tekniska intressen.....	5	10	—	9	4	12	7	8	12
Schack, bridge och liknande	18	5	5	19	12	4	10	17	6
Annat.....	9	10	5	5	15	12	14	7	8
Summa, procent, hobby	244	234	256	248	249	209	263	234	248
Har ej hobby.....	—	—	5	5	2	8	—	7	5

Om »ja», främst vad för hobby?

Av tabellerna nedan framgår vilka strukturerade svar som lämnats till frågan. IP har ombetts markera i högst tre svarsrutor.

13.4.1 Parlamentariskt valda ledare

Tabell 219 anger att nästan alla ledare har hobby. Vanligaste hobbies är friluftsliv, inklusive fiske, jakt; läsa litteratur, studera; föreningsliv; tomt och trädgård; lyssna till musik, sång, se eller höra på teater.

Friluftsliv, fiske, jakt har sina procentuellt flesta utövare bland idrottsorganisationernas ledare, speciellt bland sekreterarna. Hos ordförandena inom

idrottsorganisationerna är andelen utövare på riksplan 46 %, på distriktsplan 54 % och på lokalplan 65 %. Hos ordförandena inom övriga slag av organisationer är motsvarande andelar 43, 44 och 45 %.

Mellan 17 och 76 % av ledarna har som hobby att *läsa litteratur, studera*. Den procentuella andelen avtar från riks- till lokalplan och är högst hos ordförandena inom övriga slag av organisationer.

Föreningsliv som hobby har 27—46 % av ledarna. Inom idrottsorganisationerna har svaret angetts av 46 % av ordförandena på riksplan, av 40 % av ordförandena på distriktsplan och av 27 % på lokalplan. Hos ordförandena

Tabell 220. Har hobby? Främst vad för hobby? Anställda ledare

Hobbies	Ledarkategorier							
	Riksplan			Distriktsplan			Lokalplan	
	Högs- ta tjm,	Ins- truk- törer,	Andra tjm,	Kon- sulen- ter,	Tjäns- temän	Kon- sulen- ter,	Tjäns- temän	Ung- doms- gårds- förestän- dare,
	Ö n 18	Ö n 21	Ö n 75	I n 12	Ö n 43	K n 19	Ö n 38	K n 57
	%	%	%	%	%	%	%	%
Friluftsliv, fiske, jakt.....	33	48	49	67	56	68	53	58
Tomt och trädgård.....	22	14	17	8	9	26	13	28
Slöjd, stickning, silversmide, ke- ramik etc.....	17	24	25	8	19	—	32	12
Målning, skulptur, utöva musik, spela teater.....	11	19	7	17	9	—	11	9
Lyssna till musik, sång, se eller höra på teater.....	28	38	31	8	23	53	24	35
Foto, smalfilmning.....	33	24	23	17	42	21	37	25
Läsa litteratur, studera.....	67	57	55	17	33	53	42	21
Föreningsliv (ej då det är lika med det egna jobbet).....	11	5	16	8	19	21	11	21
Samlarhobby, t ex frimärken, silver, porslin.....	6	10	3	—	5	—	3	7
Motorer, mekaniska och teknis- ka intressen.....	6	—	7	—	14	—	3	19
Schack, bridge och liknande....	—	5	3	8	5	5	3	11
Annat.....	11	10	3	25	7	5	13	7
Summa procent, hobby	245	254	239	183	241	252	245	253
Har ej hobby.....	—	—	7	17	5	5	3	2

inom övriga slag av organisationer förekommer inte någon nämnvärd skillnad i procent mellan riks- och lokalplan.

Tomt och trädgård har angetts av 14—35 % av IP. Ordförandena inom idrottsorganisationer har något högre procent än ordförandena inom övriga slag av organisationer.

Lyssna till musik, sång, se eller höra på teater gör 21—27 % av ordförandena och 14—15 % av idrottsorganisationernas sekreterare och ombudsmän.

13.4.2 Anställda ledare

Flertalet anställda ledare har enligt tabell 220 hobby. Vanligast förekommande hobbies är friluftsliv, fiske, jakt; läsa litteratur, studera; lyssna till musik, sång, se eller höra på teater; foto, småfilmning.

Två tredjedelar av idrottskonsulenterna och lika många av de kommunala ungdomskonsulenterna har nämnt *friluftsliv, fiske, jakt* som hobby. Minsta andel utöware — 33 % — har högsta tjänstemännen på riksplan.

Läsa litteratur, studera har 67 % av högsta tjänstemännen på riksplan som hobby, 55—57 % av övriga ledare på riksplan, 53 % av de kommunala ungdomskonsulenterna men endast 21 % av de kommunala ungdomsgårdsföreståndarna och 17 % av idrottskonsulenterna.

Något över hälften av de kommunala ungdomskonsulenterna har som hobby *att lyssna till musik, sång, se eller höra på teater*. Inom resterande ledarkategorier varierar andelen utöware mellan 23 och 38 %, utom hos idrottskonsulenterna där den är 8 %.

Foto, småfilmning har 17—42 % av ledarna angett som hobby. Högsta andel har tjänstemännen på distriktsplan inom övriga slag av organisationer.

13.4.3 Fritidsgruppsledare

Det framgår av tabell 221 att också flertalet av fritidsgruppsledarna har hobby. Ledarna inom övriga slag av organisationer och inom den kommunala ungdomsverksamheten har i medeltal något fler hobbies än ledarna inom idrottsorganisationerna.

Drygt hälften av fritidsgruppsledarna inom idrottsorganisationerna har *friluftsliv, fiske, jakt* som hobby mot ca 40 % av ledarna inom de båda andra kategorierna.

Lyssna till musik, sång, se eller höra på teater har 38 % av de kommunalt verksamma ledarna som hobby, 35 % av ledarna inom övriga slag av organisationer och 25 % av ledarna inom idrottsorganisationer.

Tabell 221. Har hobby? Främst vad för hobby? Fritidsgruppsledare

Hobbies	Fritidsgruppsledare inom		
	I n 364	Ö n 235	K n 135
	%	%	%
Friluftsliv, fiske, jakt.....	55	41	39
Tomt och trädgård.....	22	19	21
Slöjd, stickning, silversmide, keramik, etc.....	9	31	27
Målning, skulptur, utöva musik, spela teater.....	8	19	20
Lyssna till musik, sång, se eller höra på teater.....	25	35	38
Foto, småfilmning.....	18	21	17
Läsa litteratur, studera....	22	28	36
Föreningsliv (ej då det är lika med det egna jobbet)	31	34	13
Samlarhobby, t. ex. frimärken, silver, porslin.....	4	3	4
Motorer, mekaniska och tekniska intressen.....	11	8	13
Schack, bridge och liknande.	7	7	10
Annat.....	7	4	10
Summa procent, hobby	219	250	248
Har ej hobby.....	8	4	4

Läser litteratur, studerar gör 36 % av ledarna inom kommunal ungdomsverksamhet, 28 % inom övriga slag av organisationer och 22 % inom idrottsorganisationerna.

Föreningsliv som hobby har drygt 30 % av ledarna inom idrottsorganisationerna och övriga slag av organisationer mot 13 % av de kommunalt verkssamma ledarna.

13.4.4. Fördelning på slag av organisation

Parlamentariskt valda ledare på lokalplan

Tabell 222 visar att vid fördelning av ordförandena på lokalplan på slag av organisation förekommer *friluftsliv, fiske, jakt* som hobby hos 75 % av ordförandena inom scoutorganisationer, hos 65 % av ordförandena inom idrottsorganisationer och — sparsammast —

hos 24 % av ordförandena inom religiösa organisationer.

Föreningsliv som hobby har 43 % av ordförandena inom nykterhetsorganisationer, 37 % av ordförandena inom politiska organisationer och 27—33 % av övriga ordförandegrupper.

Av ordförandena inom nykterhets- och politiska sammanslutningar har särskilt få — 5 % — nämnt *tomt och trädgård* som hobby.

Kommentarer

Det är möjligt att somliga hobbies är nära förenade med ålder. Så kan de få IP inom nykterhets- och politiska organisationerna som uppgett tomt och trädgård som hobby sammanhänga med att nämnda ordförandegrupper har särskilt låg medianålder, vilket framgår av tabell 17.

Tabell 222. Har hobby? Främst vad för hobby? Parlamentariskt valda ledare på lokalplan fördelade på slag av organisation

Hobbies	Ordförande på lokalplan inom					
	I n 184	Sc n 55	R n 91	N n 21	P n 89	A n 51
	%	%	%	%	%	%
Friluftsliv, fiske, jakt.....	65	75	24	48	52	43
Tomt och trädgård.....	29	27	31	5	5	10
Slöjd, stickning, silversmide, keramik etc.....	10	31	15	33	15	29
Målning, skulptur, utöva musik, spela teater.....	8	9	19	10	10	12
Lyssna till musik, sång, se eller höra på teater.....	21	14	30	29	24	29
Foto, smalfilmning.....	17	27	34	24	15	22
Läsa litteratur, studera.....	22	31	37	19	34	29
Föreningsliv (ej då det är lika med det egna jobbet).....	27	33	32	43	37	33
Samlarhobby, t ex frimärken, silver, porslin.....	3	4	7	10	11	2
Motorer, mekaniska och tekniska intressen.....	8	4	4	14	20	18
Schack, bridge och liknande.....	17	6	—	10	9	12
Annat.....	7	4	11	10	10	6
Summa procent, hobby	234	265	244	255	242	245
Har ej hobby.....	7	4	6	5	5	5

Fritidsgruppsledare

Enligt tabell 223 har fritidsgruppsledarna inom scoutorganisationer noterat de i medeltal flesta olika slagen av hobbies och ledarna inom idrottsorganisationer de i medeltal fåtaligaste.

Friluftsliv, fiske, jakt har angetts av hälften eller något däröver av ledarna inom idrotts- och scoutorganisationer och organisationsslag X. Resterande grupper har betydligt lägre procent.

Föreningsliv som hobby har angetts av 46 % av ledarna inom nykterhetsorganisationer, 40 % av ledarna inom scoutorganisationer och inom kategorin andra slag av organisationer och av 13—31 % inom resterande grupper.

Att *läsa litteratur, studera* har nämnts av 43 % av ledarna inom organisationslag X och 36 % av ledarna inom religiösa organisationer och kommunal ungdomsverksamhet och av 18—28 % inom övriga grupper.

Lyssna till musik, sång, se eller höra på teater har nämnts av 53 % av ledarna inom kategorin andra slag av organisationer, av 43 % av ledarna inom organisationsslag X och 38 % av de kommunalt verksamma ledarna.

Slöjd, stickning, silversmide, keramik etc. har 46 % av ledarna inom scoutorganisationer angett.

13.4.5 Sammanfattning

Av ledarna har 90 % eller däröver hobbies. I regel har man angett 2—3 hobbies. Det finns en antydning om att ordförande och fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer i medeltal angett fler olika hobbies än motsvarande ledargrupper inom idrottsorganisationer. Idrottskonsulenterna och därefter ombudsmännen inom idrottsorganisationer förefaller att i medeltal ha särskilt få angivna hobbies.

Friluftsliv, inklusive fiske, jakt, är

Tabell 223. Har hobby? Främst vad för hobby? Fritidsgruppsledare fördelade på slag av organisation

Hobbies	Fritidsgruppsledare inom						
	I n 364	Sc n 65	R n 59	N n 22	A n 51	X n 28	K n 135
	%	%	%	%	%	%	%
Friluftsliv, fiske, jakt.....	55	51	34	27	35	50	39
Tomt och trädgård.....	22	19	20	18	16	29	21
Slöjd, stickning, silversmide, keramik etc. .	9	46	25	18	37	18	27
Målning, skulptur, utöva musik, spela teater.....	8	19	22	18	14	21	20
Lyssna till musik, sång, se eller höra på teater.....	25	28	27	27	53	43	38
Foto, smalfilmning,	18	17	25	27	20	11	17
Läsa litteratur, studera.....	22	28	36	18	18	43	36
Föreningsliv (ej då det är lika med det egna jobbet).....	31	40	25	46	39	18	13
Samlarhobby, t ex frimärken, silver, porslin.....	4	3	2	14	—	7	4
Motorer, mekaniska och tekniska intressen	11	8	5	14	10	4	13
Schack, bridge och liknande.....	7	3	2	5	12	11	10
Annat.....	7	6	5	9	1	—	10
Summa procent, hobby	219	268	228	241	255	255	248
Har ej hobby.....	8	2	3	—	10	7	4

inom flertalet ledarkategorier den vanligaste förekommande hobbyn. Den är speciellt allmän hos ledarna inom idrottsorganisationer och scoutorganisationer.

Näst vanligaste hobby är i regel att läsa litteratur, studera. Denna hobby har framför allt angetts av ledarna inom övriga slag av organisationer och av de kommunala ungdomskonsulen-

terna. Den procentuella andelen utövare minskar oftast från riks- till lokalplan.

Föreningsliv som hobby har särskilt angetts av de parlamentariskt valda ledarna.

De anställda ledarna tenderar att ha största spridningen av hobbies på olika slag av aktiviteter.

Tabell 1. Ledarnas hobbyer i procent av totala ledarna i olika organisationer.

Organisation	Läsning	Studier	Förärelser	Regeringsarbete	Andra
Allmänna ledarna	15,5	12,0	10,0	10,0	52,5
Idrottsorganisationer	10,0	10,0	10,0	10,0	60,0
Scoutorganisationer	10,0	10,0	10,0	10,0	60,0
Parlamentariskt valda ledarna	10,0	10,0	10,0	10,0	60,0
Anställda ledarna	10,0	10,0	10,0	10,0	60,0
Kommunala ungdomskonsulenter	10,0	10,0	10,0	10,0	60,0

KAPITEL 14

Sammanfattning

Utredningsdirektiven talar om ungdomsledare främst i betydelsen av fritidsgruppsledare. För att beskrivningen av fritidsgruppsledarens bakgrund och föreningsengagemang ska bli så betydande som möjligt, har undersökningen också inkluderat ett antal andra ledarkategorier. Det blir därigenom möjligt att studera fritidsgruppsledaren i förhållande till olika ledargrupper, bl. a. ordföranden på lokalplan.

Undersökningen har således kommit att inbegripa *parlamentariskt valda ledare, anställda ledare och fritidsgruppsledare*. De två förstnämnda ledargrupperna har fördelats på riks-, distrikts- och lokalplan. Vidare har ledarna inom idrottsorganisationerna skilts från ledarna inom övriga slag av ungdomsorganisationer och från kommunal ungdomsverksamhet. Inom övriga slag av organisationer har ordförande på lokalplan och fritidsgruppsledare mestadels också fördelats på ytterligare slag av förbund, t. ex. religiösa sammanslutningar, scout- och nykterhetsorganisationer.

Av parlamentariskt valda ledare har endast medtagits ordförande och idrottsorganisationernas sekreterare. Inom övriga slag av organisationer är sekreterarna ofta ersatta av anställda ledare, varför en direkt jämförelse mellan sekreterare inom idrottsorganisationer och övriga slag av organisationer hade blivit missvisande.

Denna rika uppspaltning av ledarna

har ansetts behövlig för att erhålla någotsånär homogena grupper att undersöka.

Undersökningen har gjorts på slumpmässiga urval inom varje ledarkategori. Detta har förutsatt en inventering av det totala antalet ledare inom vardera kategorin. Efter vissa sammanslagningar skulle följande ledarantal finnas:

1. Parlamentariskt valda ledare	
Ordförande och idrottsorganisationernas sekreterare	30 377
Enbart ordförande på lokalplan	27 940
2. Anställda ledare	1 156
3. Fritidsgruppsledare	43 700

Det är möjligt att många ledare, t. ex. ordförande på riks- och distriktsplan, inte alltid betraktar sig själva som ungdomsledare. Men deras i ledarskapsrollen ådagalagda värderingssystem och beteende kan ändå väntas ha ett relativt stort inflytande på organisationen och därmed också på de underställda ledarna, vilka kanske har mer direkt kontakt med ungdomsgrupperna. De organisatoriska och administrativa ledarna, eller de som enbart leder förhandlingar, är därför långt ifrån ovidkommande vid ett studium av de ledare som står längre ned i hierarkin.

Ledarnas bakgrund

Hur ser då de olika ungdomsledarna ut?

I korthet kan de samfällt beskrivas som manliga tjänstemän, mestadels nå-

got under 40 år, i regel välutbildade och med goda inkomster.

De parlamentariskt valda ledarna överträffar i andelen män, ålder, utbildning och inkomster oftast de anställda ledarna och fritidsgruppsledarna. Vidare överträffar ledarna på riksplan vanligen ledarna på lägre plan.

De *kvinnliga ledarna* är genomgående relativt få, i synnerhet inom idrottsorganisationerna. Kvinnorna är procentuellt färre på riks- än på lokalplan, bland ordförande än bland fritidsgruppsledare.

Inom *idrottsorganisationerna* finns t. ex. inga kvinnor bland ordförande och sekreterare på riksplan men väl 4 % bland ordförandena på lokalplan och 11 % bland fritidsgruppsledarna. Inom *övriga slag av organisationer* utgör kvinnorna 10 % av ordförandena på riksplan, 24 % på lokalplan och en tredjedel av fritidsgruppsledarna.

De kvinnliga ledarna består främst av ogifta förvärvsarbetande kvinnor och av gifta hemmakvinnor. Men icke så få är både gifta och förvärvsarbetande. En viss orsak till de få kvinnliga ledarna torde hänga samman med att många kvinnor efter giftermål lämnar sina ledaruppdrag till förmån för hem och familj. Ett visst stöd för sistnämnda tanke finner man i att de kvinnliga ledarna är proportionellt talrikare i åldersklassen under 25 år, där de utgör 37—40 % av fritidsgruppsledarna inom övriga slag av organisationer och inom kommunal ungdomsverksamhet.

Ledarnas *ålder* beskrivs enklast genom att ange manliga ledares medianålder. Inom idrottsorganisationerna ligger ordförandenas medianålder på riksplan vid 53,4 år och på lokalplan vid 39,2 år och hos fritidsgruppsledarna vid 32,9 år. Inom övriga slag av organisationer är motsvarande medianåldrar 39,5 år, 31,0 år och 32,6 år. De kommunala

fritidsgruppsledarna har en medianålder på 34,5 år. Spridningen i åldershänseende är inom flertalet ledarkategorier rätt stor. Trots att medianåldern exempelvis för fritidsgruppsledarna ligger under 35 år är 14—24 % av dem 45 år eller äldre.

Omkring 80 % av manliga ordförande på riksplan har *yrkesställning* tjänsteman mot 61—66 % av manliga ordförande på lokalplan och 54—65 % av manliga fritidsgruppsledare. Den procentuella framräkningen har gjorts enbart på förvärvsarbetande ledare. Uppgifterna bör ses mot bakgrund av andelen tjänstemän i hela riket. Enligt Folkräkningen 1960 utgör tjänstemännen 27 % av manlig förvärvsarbetande befolkning i hela riket. Till och med bland fritidsgruppsledarna är tjänstemännen således gott och väl procentuellt dubbelt så många som bland landets manliga förvärvsarbetande befolkning i dess helhet. Underrepresenterade bland ungdomsledarna är i synnerhet arbetarna.

Inom alla ledarkategorier finns ledare med studentexamen eller högre *skolutbildning*. Inom flertalet kategorier finns det t. o. m. ledare som har akademiska studier bakom sig.

Flertalet ordförande har en skolutbildning över enbart folkskola. På riksplan har 43—82 % studentexamen eller däröver.

Även anställda ledare har i regel högre utbildning än enbart folkskola. På riksplan har 24—39 % studentexamen eller mer.

Av fritidsgruppsledarna har 51—64 % enbart folkskola och 9—20 % studentexamen eller högre utbildning.

Medianinkomst redovisas för manliga ledare med 2 001 kr eller mer i total årsinkomst. Inom åldersklassen 25—44 år erhålles en medianinkomst på 27 500—52 500 kr för ordförandena på riksplan och på 19 286—25 532 kr för ord-

föränderna på lokalplan. De anställda ledarnas medianinkomst är för angiven åldersklass 17 223—22 381 kr på riksplan och 14 286—17 858 kr på lokalplan. Fritidsgruppsledarna har en medianinkomst på omkring 18 500 kr.

Enligt Statistisk Årsbok 1964 hade manliga inkomsttagare i hela riket med 3 000 kr eller mer i inkomst år 1962 en medianinkomst inom åldersklassen 25—44 år på 16 579 kr.

Flertalet ledarkategorier har följaktligen betydligt högre medianinkomst än huvudparten manliga inkomsttagare i landet. Lägre medianinkomst har endast anställda ledare på distrikts- och lokalplan inom övriga slag av organisationer. Dessa två ledarkategorier har därmed också lägre medianinkomst än fritidsgruppsledarna. Likaledes har de anställda ledarna på riksplan klart lägre medianinkomst än ordförandena på riksplan. De anställda ledarnas lägre inkomster motsvaras inte av t. ex. lägre skolutbildning.

Ledaruppdraget

Hur mycken *tid* ägnar då ledarna åt uppdraget?

Bortsett från de anställda ledarna har flertalet ledare ägnat 6—10 timmar åt uppdraget under de senaste 14 dagarna. Men många har också använt högst fem timmar och åtskilliga minst 21 timmar. Ordförandena på riksplan ägnar mestadels något längre tid åt uppdraget än ordförandena på lokalplan, som i sin tur ägnar fler timmar åt uppdraget än fritidsgruppsledarna.

Om man fortfarande frånräknar de anställda ledarna är det endast de kommunala fritidsgruppsledarna, som mer allmänt kan sägas ha någon *inkomst* på uppdraget. Av dessa har 24 % under senaste hela månad erhållit 26—100 kr och 38 % 101—300 kr.

Ungefär hälften av de parlamentariskt valda ledarna och en fjärdedel av fri-

tidsgruppsledarna har däremot haft *utgifter* på uppdraget under senaste hela månad. Men för flertalet har utgifterna ej överstigit 100 kr. Rätt många av ordförandena på riksplan inom idrottsförbunden har däremot haft över 300 kr i utgifter.

Genomgången ledarutbildning

Kurser avseende *ungdomsledarutbildning* kan delas på längre och kortare. Alla kurser med 80 eller fler sammanhängande undervisningstimmar har kallats längre kurser och alla andra kortare kurser.

Med angiven uppdelning visar undersökningen att mellan en och två tredjedelar av de anställda ledarna genomgått längre kurser men endast 4—25 % av övriga ledare.

Åtskilligt fler har däremot genomgått kortare kurser. Inom idrottsorganisationerna har 28 % av ordförandena på riksplan genomgått sådana mot 32 % av ordförandena på lokalplan och 46 % av fritidsgruppsledarna.

Inom övriga slag av organisationer har 52 % av ordförandena på riksplan genomgått kortare kurser mot 62 % av ordförandena på lokalplan och 50 % av fritidsgruppsledarna.

Av de kommunala fritidsgruppsledarna har 32 % genomgått kortare kurser.

De ledare som genomgått kortare kurser har i regel endast deltagit i 1—3 sådana.

Relativt många ledare har inte genomgått några ledarutbildningskurser alls. Så är inom idrottsorganisationerna fallet med 68 % av ordförandena på riksplan, 61 % av ordförandena på lokalplan och 47 % av fritidsgruppsledarna. Inom övriga slag av organisationer svarar frekvensen mot 29 % av ordförandena på riksplan, 24 % av ordförandena på lokalplan och 35 % av fritidsgruppsledarna. Hälften av de kommunala fri-

tidsgroupsledarna saknar ledarutbildning i här åsyftad bemärkelse.

Vid närmare studium av ledare på lokalplan finner man en tendens till att yngre ledare i något större utsträckning än äldre genomgått åtminstone kortare kurser. Man kan också konstatera att ledare som genomgått fyra eller flera kortare kurser i medeltal både varit med i organisationen och haft uppdraget fler år än övriga. Däremot kan inte någon sådan tendens skönjas mellan ledare som deltagit i 1—3 kortare kurser och de som inte deltagit i några. Det förefaller således vara andra faktorer än medlemstid och antal år som uppdraget innehafts, som inverkar på om ledaren ska ha genomgått noll eller 1—3 kortare kurser.

Ledarrörligheten

Rörligheten — mätt i antal år uppdraget innehafts — är lägst bland ordförandena och högst bland de anställda ledarna. Hälften av ordförandena inom idrottsorganisationerna har haft uppdraget högst 4,6—5,7 år. Inom övriga slag av organisationer har hälften av ordförandena haft uppdraget högst 3,3—3,4 år. Av fritidsgruppsledarna har hälften haft uppdraget högst 3,2—3,5 år, 41—48 % har haft det 2—3 år.

En rörlighet som innebär att nära hälften av alla ordförande på lokalplan och fritidsgruppsledare ska nytillsättas inom en treårsperiod måste ofrånkomligen ställa mycket stora krav på organisationernas förmåga att rekrytera och utbilda ledare. Beaktar man därtill att de ledarkategorier, som kanske främst har att svara för rekrytering och utbildning, också själva har förhållandevis hög rörlighet, framstår kravet i ännu större vidd.

Ledarens informationskällor

Flertalet organisationer ger ut *tidningar* eller *tidskrifter*, vilka är att betrakta

som organ för förenings- eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Dessa publikationer förefaller att *läsas* av flertalet ledare. Av ordförandena säger sig 67—95 % bruka läsa sådana tidningar. Ännu större procent uppvisar de anställda ledarna medan andelen läsare av föreningstidningar stannar vid 40—75 % hos fritidsgruppsledarna. Högsta procenten erhålles genomgående bland ledarna inom övriga slag av organisationer.

Inom idrottsorganisationerna har mellan 36 och 50 % av ordförandena och 20 % av fritidsgruppsledarna angett föreningstidningar som en av de *källor, varifrån de anser sig hämta sina värdefullaste informationer, uppslag och idéer för sitt ledaruppdrag*. Föreningstidningar har i detta avseende nämnts av omkring hälften av ordförandena inom övriga slag av organisationer och av 38 % av fritidsgruppsledarna inom dessa sammanslutningar.

De flesta ledarna inom idrottsorganisationerna menar sig annars hämta sina värdefullaste idéer och uppslag från egna erfarenheter men många anger också ledarträffar och enskilda ledarkolleger som värdefulla källor för informationer och uppslag.

Hos ordförandena inom övriga slag av organisationer är kurser och konferenser det oftast förekommande svaret. Men nästan lika många nämner ledarträffar och enskilda ledarkolleger. Även fritidsgruppsledarna har oftast framhållit dessa två svar men i omvänd ordning.

Bland de kommunala fritidsgruppsledarna är återigen egna erfarenheter det vanligaste svaret. Men det följs tätt av ledarträffar, enskilda ledarkolleger och kurser, konferenser.

En summering av svaren på några av de frågeställningar, som presenterats ovan, tyder på att ledarna inom idrottsorganisationerna i högre grad än ledar-

na inom övriga slag av organisationer är hänvisade till sig själva i sitt uppdrag eller att de i större utsträckning förlitar sig på sig själva. De läser i mindre omfattning än andra ledare föreningstidningar, de har procentuellt färre som genomgått ledarutbildning men fler som anger egna erfarenheter som främsta källa till informationer, kunskaper och idéer för uppdraget.

Uppgifter och svårigheter

Den *egna organisationens viktigaste uppgifter* bedöms inom idrottsorganisationerna något olika av ordförandena på riks- och lokalplan. Av de förstnämnda anser 36 % att det för organisationen viktigaste är att intressera, väcka ansvar för det organisationen arbetar med. Men det tycker endast 15 % av ordförandena på lokalplan, varav i stället 29 % anger som viktigaste uppgift att aktivera, fostra i största allmänhet.

Samstämmigheten är något större hos ordförandena inom övriga slag av organisationer. På både riks- och lokalplan erhålles högsta procenten för svaret att fostra till, främja vissa beteenden. Men på riksplan anges detta svar av 67 % av ordförandena och på lokalplan endast av 31 %. Praktiskt taget lika många, 30 %, av ordförandena på lokalplan framhåller uppgiften att aktivera, fostra i största allmänhet.

Det helt dominerande svaret bland fritidsgruppsledarna — oavsett organisation — är att aktivera, fostra i största allmänhet, vilket nämnts av omkring 55 %.

Största problemen och svårigheterna i uppdraget anser ordförandena inom idrottsorganisationerna vara bristen på pengar. Men på riks- och distriktsplan framhåller nästan lika många — 50—58 % — bristen på ledare. På riks- och lokalplan anger 23 % bristen på lokaler, hallar och anläggningar. Av fritids-

gruppsledarna har omkring 30 % noterat bristen på pengar och på lokaler, hallar och anläggningar.

Brist på ledare har nämnts av ca 38 % av ordförandena inom övriga slag av organisationer och brist på pengar av en tredjedel av ordförandena på riksplan men endast av 18 % av lokalplanets ordförande, varav i stället de flesta — 43 % — anger svårigheter att få ut budskapet, att få kontakt med deltagarna i verksamheten eller att vinna gehör för det organisationen arbetar för.

Svårigheten att få ut budskapet är också det vanligaste svaret bland fritidsgruppsledarna — påpekat av ungefär en fjärdedel — både inom övriga slag av organisationer och inom kommunal ungdomsverksamhet.

Båda de två senaste frågeställningarna har presenterats för ledarna som öppna frågor, vilket innebär att de själva fått formulera sina svar. Dessa har strukturerats och rubriksatts i efterhand. I bägge frågorna förekommer därtill dubbel-svar. Det är möjligt att ledarna vid besvarandet av frågan om de viktigaste uppgifterna inte alltid skilt på organisationens och det egna ledaruppdragets uppgifter.

Relationer mellan att ha genomgått kortare ledarutbildningskurser och förenings- eller organisationsengagemang

I en rad avseenden kan man finna att ledare som genomgått kortare ledarutbildningskurser avviker från andra.

Så har t. ex. de som genomgått kortare kurser i märkbart större utsträckning än andra också organiserat eller undervisat i kortare kurser. De har större andel som har eller har haft andra uppdrag, än det i frågeformuläret nämnda, som avser förenings- eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. De har större procent som läser föreningstidningar, även om man håller faktorn

»andra uppdrag» under kontroll. De har av naturliga skäl i större omfattning än andra nämnt kurser och konferenser som viktigaste källor för informationer, uppslag och idéer men de tenderar också att ha större procent som nämnt för- eningstidningar, förbundsbrief och cir- kulärskrivelser med flera svar.

Som vanligt i dylika situationer är det omöjligt att fastställa orsak och verkan. Men funna samvariationer behöver där- för inte sakna sitt intresse.

Ledarens intressen och fritidsaktiviteter

Slutligen kan nämnas att ledarnas in- tressen och fritidsaktiviteter delvis kompletterar men i mycket understry- ker den bild som studiet av bakgrunds- data gav åt de olika ledarkategorierna.

Kompletteringen består kanske främst i att idrottsledarnas intressen och akti- viteter i mycket högre grad än övriga ledares är koncentrerade till några få och markant präglas av att läsa och höra om, att se och utöva idrott och friluftsliv. Inom övriga slag av organi- sationer intar de kulturella aktiviteterna en större plats.

Det har i denna sammanfattning inte varit möjligt att ge full rättvisa åt alla i undersökningen medtagna ledarkate- gorier. Framför allt har de ofta mycket stora differenser i svar mellan ledare inom religiösa, politiska, nykterhetsar- betande och andra organisationer inte framhållits. Men för dylika mer in- trängande studier hänvisas till under- sökningens olika avsnitt.

Del II

ELEVERS YRKEN ELLER HUVUDSYSSELSÄTT-
NINGAR EFTER GENOMGÅNGEN LÄNGRE
UNGDOMSLEDARUTBILDNING

KAPITEL 15

Frågeställningar och definitioner

I kapitel 1 citerade delar av direktiven för 1962 års ungdomsutredning framhålls bl. a. betydelsen av att medelst undersökningar få en analys av verkan av olika former av ledarutbildning. Det sägs också att »en viktig aspekt på denna utbildning är frågan i hur hög grad de utbildade utnyttjas i fortsatt ungdomsarbete och för vilka arbetsuppgifter».

Redan ett ytligt studium av existerande ungdomsledarutbildning visar att denna är synnerligen heterogen. Vi kan t. ex. skilja mellan kurser som endast pågår några få dagar eller veckor och de som pågår flera månader eller år. Somliga kurser har karaktär av studiecirkel och andra av formell skolgång. I flera statliga betänkanden rörande samhällets stöd åt ungdomsorganisationer, t. ex. SOU 1963: 67, talas om centrala kurser omfattande 6—12 dagar och med deltagare från hela riket och om regionala kurser omfattande 2—5 dagar och med deltagare från viss landsdel.

I den undersökning som redovisas i detta och följande tre kapitel ska vi främst uppmärksamma kurser som mer eller mindre syftar till att *yrkesutbilda* ungdomsledare. Mycket talar för detta val av forskningsuppgift.

För närvarande finns omkring 1 150 anställda ungdomsledare, enligt den ledarinventering vi redogjorde för i kapitel 2. Skolöverstyrelsen beräknade 1963, med uppgifter från ungdomsorga-

nisationerna, att antalet anställda ungdomsledare skulle öka med 50 % fram till 1970.

Trots det förhållandevis stora antal personer som är anställda i ungdomsarbete finns ännu ingen officiell och allmänt godtagen utbildning av yrkesverksamma ungdomsledare. Önskan om en sådan utbildning har likväl aktualiserats många gånger under senare år, bl. a. i Skolöverstyrelsens planeringskommitté 1959 för de stora årskullarna.

Däremot finns ett flertal institutioner, vilka för vissa begränsade syften eller i kombination med annan utbildning också vill ge yrkesinriktad ledarutbildning. Skolöverstyrelsens planeringskommitté nämner som exempel härpå KFUMs ungdomsledarinstitut och säger att »kvalificerad» ungdomsledarutbildning förekommer vid ett flertal folkhögskolor. Sedan 1955 bedriver Skolöverstyrelsen årligen en försökskurs på högst tre månader för utbildning av ungdomsledare.

Den aktualitet som frågan om ett officiellt utbildningsinstitut för anställda ungdomsledare länge haft i vårt land motiverar ett studium av den mer eller mindre yrkesinriktade ledarutbildning som för närvarande äger rum, i synnerhet som en sådan undersökning tidigare aldrig tycks ha gjorts.

Men även om vi således på goda grunder begränsar undersökningen till mer eller mindre yrkesinriktad ledarutbild-

ning, så torde det redan ha framgått att också denna kan ha mycket olika uppläggning och syften. I ett fall har vi t. ex. att göra med en försökskurs på tre månader med skolöverstyrelsen som huvudman, i andra fall med folkhögskolor, som sinsemellan visar sig ha olika kursplaner, huvudmän och syften med utbildningen. I några fall står vi inför institut vars främsta uppgift är att utbilda ledare för den egna organisationen. Det är under dessa premisser relativt svårt att exakt kunna mäta »verkan av olika former» av yrkesinriktad ledarutbildning. Vi har få möjligheter att kunna hålla inverkan faktorer under kontroll. De betingelser varunder undersökningen har att genomföras torde inte heller motivera att vi skapar experimentella utbildningsinstitutioner, i vilka vi kan konstanthålla önskade faktorer. Vi föredrar i denna situation att välja en deskriptiv undersökningsmetod och avstå från att försöka mäta »verkan» av den ena eller andra utbildningsformen.

Som *primär frågeställning* anger vi följande:

Vilka relationer förefinns mellan olika former av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning och elevers efterföljande yrken eller huvudsysselsättningar?

Härtill ställes följande *sekundära frågor*:

Vilka relationer föreligger mellan olika former av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning och:

a. *den tid elever efteråt har ungdomsarbete eller liknande uppgifter som yrke eller huvudsysselsättning?*

b. *elevers senare yrken eller huvudsysselsättningar närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande?*

c. *elevers efterföljande medlemskap i föreningar?*

Ett problem som hänger nära sam-

man med yrkesutbildade ungdomsledares senare anställningar är frågan om ledarna i relativt stor omfattning redan efter få års anställning i ungdomsarbete går över till andra yrken och varför de i så fall gör det.

Som *ytterligare sekundär problemställning* anger vi därför:

Orsaker till anställda ungdomsledares övergång till andra yrken.

Vid bearbetning av de data som efter hand kom att samlas in visade sig elevunderlaget emellertid vara alltför litet för genomförandet av denna ytterligare sekundära forskningsuppgift. Vi lämnar därför den frågeställningen utan ytterligare beaktande i denna forskningsrapport.

Några av de begrepp som använts vid precisering av frågeställningarna behöver närmare definieras.

Definitioner

1. Yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Det förekommer ett växande antal skolor och institut i vårt land, vilka i sina prospekt framhåller att de ger ungdomsledarutbildning. Inom somliga skolor är denna utbildning uttalat yrkesinriktad medan den inom andra är mer allmänt hållen och stundom också förenad med annan, ofta socialt och kurtativt inriktad, utbildning.

Äsyftade utbildningsinstitutioner utgöres av särskild årskurs vid vissa folkhögskolor, av organisationer ägda och ledda skolor och institut, av kommunala skolor och av skolöverstyrelsens årliga ungdomsledarkurs på tre månader.

Vid tiden för undersökningens planläggning fanns bestämda folkhögskolor, som enligt skolöverstyrelsens folkbildningsbyrå bedrev i viss mån yrkesinriktad ungdomsledarutbildning. Flertalet av dessa skolor hade utbildning som

omfattade hel vinterkurs. Men hos ett par var utbildningen sammandragen till endast några få veckor. Ytterligare en skola visade sig vid granskning av årsredogörelser och prospekt inte bedriva ungdomsledarutbildning av här åsyftad karaktär.

Vid förfrågan hos ungdomsorganisationerna var det enbart KFUM och RKU (Riksförbundet Kyrklig Ungdom) som hade egna skolor eller institut, som både var kända av skolöverstyrelsens folkbildningsbyrå och efter studium av årsredogörelser och prospekt kunde sägas bedriva yrkesinriktad ungdomsledarutbildning omfattande en tid av minst tre månaders sammanhängande dagundervisning.

Enda kommun som vid denna tid bedrev yrkesinriktad ungdomsledarutbildning var Stockholms stad.

För undersökningens vidkommande definierar vi i fortsättningen yrkesinriktad ungdomsledarutbildning som den utbildning, vilken uppfyller nedanstående tre villkor:

a. Utbildningsinstitutionen ska av skolöverstyrelsens folkbildningsbyrå ha angetts som skola eller institut för utbildning av ungdomsledare.

b. Studium av institutionens årsredogörelser och prospekt ska styrka uppfattningen att utbildningen avser ungdomsarbete och i någon mån kan sägas vara yrkesinriktad. Bedömningen måste i sista hand bli subjektiv.

c. Utbildningen ska i regel omfatta minst tre månaders sammanhängande dagundervisning.

2. Elever

Som elever räknas endast personer vilka, enligt uppgift från utbildningsinstitutionens ledning, erhållit intyg, diplom eller liknande på genomgången utbildning.

3. Yrke eller huvudsysselsättning

Med denna rubrik avser vi vad intervjupersonen vid förfrågan själv uppger som sitt yrke eller sin huvudsysselsättning.

Angivet arbete har fördelats på yrke eller huvudsysselsättning efter särskilt kodifieringsschema (bilaga 2 b), som konstruerats med stöd av Folkräkningens yrkeskod och alfabetiska yrkesregister 20.3.61.

4. Efterföljande, senare

Begreppen efterföljande och senare har aspekt på den tid undersökningen omfattar.

I många fall är det en fördel om undersökningen omspannar ett stort antal år. Förhållandevis många elever hinner genomgå yrkesinriktad ledarutbildning och man får möjlighet att följa en och samma elev under ett flertal år.

Det finns också nackdelar med en sådan undersökning. Utbildningsinstitutionerna får tid att ändra karaktär, kanske även syfte. Anställningsförhållandena i ungdomsarbetet kan tänkas bli andra. Utbildningsmöjligheter och arbetsmarknadsläge kan hinna förändras. De omständigheter under vilka undersökningen ska genomföras tillåter inte heller att vi följer samma elev flera år framåt i tiden. Däremot finns det en möjlighet att gå bakåt i tiden, men då blir vi tvingade att lita på intervjupersonens förmåga att minnas. Ju fler år bakåt vi går, desto större blir riskerna för minnesfel.

Ett ställningstagande till angivna för- och nackdelar har fått oss att begränsa undersökningen till elever som genomgått yrkesinriktad ungdomsledarutbildning under åren 1955—1964.

Begreppen efterföljande och senare hänför sig således till tiden inom den angivna tidsramen.

KAPITEL 16

Beskrivning av institutioner för yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Enligt den definition som i kapitel 15 gavs på »yrkesinriktad ungdomsledarutbildning» lär sådan ha förekommit någon gång under läsåren 1955—1964 vid följande skolor och institut:

Birkagårdens folkhögskola
Bosöns idrottsfolkhögskola
Brunnsviks folkhögskola
Folkhögskolan i Mellansel
Grimslövs folkhögskola
Karlskoga folkhögskola
KFUMs ungdomsledarinstitut
Medlefors folkhögskola
Riksförbundet Kyrklig Ungdoms
(RKUs) ungdomssekreterareutbildning
S:t Sigfrids folkhögskola
Skolöverstyrelsens försökskurs för
kvalificerad ungdomsledarutbildning
Stensunds folkhögskola
Stockholms stads ungdomsledarinstitut
Valla folkhögskola
Wendelsbergs folkhögskola

Utan att fylla de villkor som angetts för yrkesinriktad ungdomsledarutbildning har i undersökningen även medtagits Sveriges Socialdemokraters Ungdomsförbunds (SSUs) distrikts- och kretsledarkurs på sex veckor vid Bommersvik.

16.1 Normer för institutionernas fördelning efter syfte med utbildningen

Uppräknade institutioner för yrkesinriktad ungdomsledarutbildning skiljer sig åt i ett flertal hänseenden. Om vi inte ställer alltför höga krav på skarpa gränser och strikt åtskillnad förefaller det ändå möjligt att sammanställa somliga institutioner så att man erhåller ett mindre antal grupper. Vi väljer därvid att gruppera institutionerna med hänsyn till officiellt syfte med utbildningen, utbildningens syfte enligt kurs- och ämnesplaner och slutligen utbildningens syfte enligt inträdesfordringar.

1. Officiellt syfte med utbildningen

Institutionernas officiella syfte med utbildningen framgår i regel av prospekt och årsredogörelser. Studiet av dessa kompliceras dock av att skolorna och instituten stundom uttrycker sina ändamål vagt och inte definierar begrepp som ungdomsledare, föreningsliv, fritidsverksamhet och organisationer. Läsaren vet därför inte alltid när det är ungdomsarbete eller något annat som åsyftas och när avsikten är ungdomsledarskap som yrke eller som fritidssyssla.

Företagna ändringar av syfte med ledarutbildningen under åren 1955—

1965 har likaledes skapat vissa olägenheter.

För att i möjligaste mån övervinna nämnda problem har studiet av kursprospekt och årsredogörelser kompletterats med samtal med kursledningen, i regel med institutionens rektor.

Med hjälp av erhållna uppgifter har institutionerna rangordnats från klart angivet syfte till vag antydning om att ge yrkesinriktad ledarutbildning.

2. Utbildningens syfte enligt kurs- och ämnesplaner

Vi har valt att notera förekomsten av följande undervisningsämnen:

Ungdomsarbetets metodik

Auskultationer eller praktik i ungdomsarbete

Psykologi, främst ungdomspsykologi

Socialpsykologi

Sociologi och samhällskunskap

I synnerhet förefintligheten av de två förstnämnda ämnena har bedömts markera utbildningens inriktning mot ungdomsarbete.

Både existensen av uppräknade ämnen och deras relativa del av antalet undervisningstimmar har antecknats.

Även denna granskning har varit förenad med svårigheter. Ämnesplan inom en och samma utbildningsinstitution har ofta ändrats från ett läsår till ett annat, ämnen har tillkommit, tagits bort eller sammanslagits under ny gemensam rubrik. Ämnesterminologin har därtill inte varit enhetlig, varför det i somliga fall varit svårt att avgöra om två institutioner avsett samma ämne fast de använt olika rubriker eller ej.

Mätningarna har av nämnda skäl fått lov att kompletteras med subjektiva bedömanden.

Institutionerna har rangordnats från enligt kurs- och ämnesplaner klart yr-

kesinriktad ledarutbildning till mer enkelt allmänorienterande ledarutbildning.

3. Utbildningens syfte enligt inträdesfordringar

Vi har endast beaktat krav på erfarenhet av ungdomsarbete eller liknande för inträde vid skolan.

Därest sådana krav förekommit har de i regel angetts i kursprospekt. Men institutionerna kan ha varit olika stränga i tillämpningen av kraven. För att vi för vårt ändamål ändå ska få en så enhetlig bedömning som möjligt, har därför också kursledningen, i regel institutionens rektor, kontaktats.

Institutionerna har rangordnats från höga krav på erfarenhet av ungdomsarbete till praktiskt taget inga sådana krav.

16.2 Institutionernas fördelning efter tregradig skala

Vi har ovan redogjort för tre metoder att rangordna institutionerna med hänsyn till syfte med utbildningen. Men oavsett institutionerna rangordnats med hänsyn till officiellt syfte med utbildningen eller enligt någon av de andra två metoderna har vi erhållit ungefär samma rangordning mellan institutionerna. Enligt vardera metoden har en och samma utbildningsinstitution tenderat att komma högt eller lågt på skalan. Det ter sig därför rimligt att slå samman de tre skalorna till en gemensam. Denna nöjer vi oss därtill med att göra tregradig i fråga om syfte, nämligen i hög grad yrkesinriktad, i någon grad yrkesinriktad och i ringa grad yrkesinriktad. Inom vardera av skalans tre delar har sedan ytterligare uppdelningar skett, där så ansetts befogat. Den tregradiga skalan har konstruerats på basis av de tre ursprungliga. Vissa

jämknings mellan dessa har därvid fått lov att företas, så att när en utbildningsinstitution fått olika placeringar på de tre ursprungliga skalorna har största hänsyn tagits till syfte enligt inträdesfordringar och därefter till syfte enligt kurs- och ämnesplaner.

Institutionernas placering på de tre ursprungliga skalorna såväl som på den slutgiltiga tregradiga har företagits av två av varandra oberoende bedömare. I de få fall dessa kommit till skilda slutsatser, har institutionen slutgiltigt placerats först efter samråd dem emellan.

16.2.1 Institutionernas fördelning efter tregradig skala

Den slutgiltiga tregradiga skalan betecknar vi som »grad av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning» och skiljer på i *hög* grad, i *någon* grad och i *ringa* grad yrkesinriktad.

Vi anger nedan kort vad som kännetecknar varje grupp av utbildningsinstitutioner och börjar med de syften vi tagit hänsyn till vid konstruktion av skalan och slutar med några ord om utbildningens nivå, tidslängd och institutionens huvudman.

1. I hög grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

a. KFUMs ungdomsledarinstitut och RKUs ungdomssekreterareutbildning

Båda institutionernas klart uttalade syfte är att yrkesutbilda ungdomsledare, i regel kallade sekreterare, i första hand för den egna organisationen. Kursplanerna ger förhållandevis stort utrymme åt ungdomsarbets metodik och praktik och åt de samhällsvetenskapliga ämnena. För inträde fordras vitsordad erfarenhet av ledarskap i ungdomsarbete och personliga referenser som kan intyga den sökandes lämp-

lighet för professionellt ungdomsledarskap.

Inom KFUMs ungdomsledarinstitut är utbildningen sedan 1964 tvåårig, tidigare ettårig. RKU-kursen är ettårig. Minimikrav på teoretiska förkunskaper är för båda kurserna realexamen, tredje årskurs vid folkhögskola eller liknande.

b. Stockholms Stads Ungdomsledarinstitut

Institutet syftar till att ge »kvalificerad yrkesutbildning åt ungdomsledare». Utbildningen sägs också kunna vara en »värdefull merit» för »personal med närbesläktade uppgifter inom ungdomsvård» och för »befattningshavare med personalvårdsuppgifter». Kursplanen ger rikligt utrymme åt ungdomsarbets pedagogik och metodik, praktik i barn- och ungdomsarbete och samhällsvetenskapliga ämnen. För inträde fordras »erfarenhet av ungdomsverksamhet, förvärvat genom aktivt engagemang som ungdomsledare» styrkt med minst två referenser.

Utbildningen är ettårig och förutsätter genomgången nioårig grundskola eller motsvarande.

c. Skolöverstyrelsens försökskurs för kvalificerad ungdomsledarutbildning

Utbildningens syfte är att »meddela kvalificerad ungdomsledarskolning». Ungdomsarbets metodik och framför allt de samhällsvetenskapliga ämnena — med särskild aspekt på ungdomens situation — intar en dominerande ställning i kursplanen. För inträde fordras »intyg rörande erfarenhet av ungdomsarbete» och rekommendationer från riksorganisation eller kommun.

Utbildningen har i regel omfattat tre månader: somliga år kortare tid, minst nio veckor.

2. I någon grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

a. *Birkagårdens Folkhögskola, Grimslövs folkhögskola, Stensunds folkhögskola och Valla folkhögskola*

Uppräknade folkhögskolor syftar alla till att utbilda elever för hel- eller deltidсанställning i ungdomsarbete eller för fritidsarbete i förening, ungdomsgård och annan fritidsverksamhet. Samtidigt vill skolorna ge en allmänorienterande utbildning. Ämnesplanerna upptar bl. a. ungdomsarbetets metodik, några veckors praktiktjänstgöring i ungdomsarbete och samhällsvetenskapliga ämnen. Dokumenterad erfarenhet av ungdoms- eller fritidsarbete krävs för inträde.

Vid Birkagårdens, Grimslövs och Stensunds folkhögskolor är ledarutbildningen förlagd till tredje årskursen, omfattande 30—34 veckor. Vid Valla folkhögskola är utbildningen identisk med första och/eller andra årskursen, vilka vardera pågår 33 veckor.

Huvudman är för Birkagårdens folkhögskola ABF, för Grimslövs folkhögskola Kronobergs läns landsting, för Stensunds folkhögskola Svenska Frisksportförbundet och för Valla folkhögskola Riksförbundet Sveriges 4 H.

b. *Bosöns idrottsfolkhögskola*

Skolan syftar till att utbilda ungdomsledare och instruktörer i idrott både för lekman- och professionella sysslor. Skolan vill också ge allmän medborgarutbildning. I ämnesplanen ingår ungdomsarbetets metodik, teori och praktik i idrott, fysiologi, anatomi och samhällsvetenskapliga ämnen. För inträde fordras »god idrottslig färdighet och viss erfarenhet av ledarskap».

Utbildningen är förlagd till andra årskursen och omfattar 30—34 veckor.

Skolans huvudman är Sveriges Riksidrottsförbund.

3. I ringa grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

a. *Brunnsviks folkhögskola och Karlskoga folkhögskola*

Vid Brunnsviks folkhögskola syftar undervisningen till att utbilda blivande studie-, ungdoms- och föreningsledare i första hand för fackföreningsrörelsen både för lekmanuppdrag och anställningar. I ämnesplanen ingår ungdomsarbetets metodik, organisationskunskap och samhällsvetenskapliga ämnen. Erfarenhet av arbete inom folkrörelser och ungdomsorganisationer eller kommunal ungdomsverksamhet räknas som meriter vid inträdesansökan.

Vid folkhögskolan i Karlskoga är syftet med ledarutbildningen att ge kunskap och erfarenhet för att »kunna leda och förstå samspelet i en grupp». Utbildningen sägs gälla ungdoms- och fritidsverksamhet både som fritids- och yrkesbefattningar. Tyngdpunkten i undervisningen ligger på ungdomsarbetets metodik och praktik. Erfarenhet av ungdoms- eller fritidsarbete är inte villkor men anses önskvärd.

På Brunnsvik ingår ledarutbildningen som speciallinje i andra årskursen. I Karlskoga läser eleverna folkhögskolans allmänna tredje årskurs med ämnen i ledarutbildningen som tillval.

Huvudman för Brunnsviks folkhögskola är ABF och för Karlskoga folkhögskola Svenska Missionsförbundet.

b. *Folkhögskolan i Mellansel, Medlefors folkhögskola, S:t Sigfrids folkhögskola och Wendelsbergs folkhögskola*

Syftet med utbildningen är främst att »väcka, informera, träna och anpassa» eleverna för olika sammanhang bl. a.

Tablå 1. Läsår under vilka yrkesinriktad ungdomsledarutbildning förekommit inom angivna institutioner under den tioårsperiod undersökningen omfattar

		Läsår									
		54/55	55/56	56/57	57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	62/63	63/64
1. I hög grad yrkesinriktad											
a.	KFUM	xx-xx			xx-xx			xx-xx		xx-xx	
	RKU								xx-xx	xx-xx	xx-xx
b.	Stockholms stad										xx-xx
c.	Skolöverstyrelsen										
	xx	xx	xx		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
2. I någon grad yrkesinriktad											
b.	Birgakården									xx-xx	xx-xx
	Grimslov										xx-xx
	Stensund										xx-xx
	Valla							xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx
c.	Bosön								xx-xx	xx-xx	xx-xx
3. I ringa grad yrkesinriktad											
a.	Brunnsvik					xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx
	Karlskoga							xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx
b.	Mellansel										xx-xx
	Medlefors								xx-xx		
	S:t Sigfrid	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx
	Wendelsberg										
		xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx	xx-xx
4. Utom ramen av yrkesinriktad ledarutbildning, SSU											
						xx	xx	xx	xx	xx	xx

ledarskap i föreningsliv och fritidsverksamhet. Samhällsvetenskapliga ämnen förekommer i undervisningen liksom »föreningskunskap» eller liknande, ofta som tillvalsämnen eller studiecirkel vid sidan om ordinarie kurs. För inträde på skolan fordras ingen erfarenhet av ungdomsarbete eller liknande men flertalet elever sägs ändå ha sådan.

I Mellansel och Medlefors är ledarutbildningen förlagd till tredje årskurs. Vid S:t Sigfrids folkhögskola är den speciella ledarutbildningen samman dragen till första årskursens sista månader. Vid Wendelsberg förekommer ledarutbildningen som studiecirkel vid sidan om årskurserna ett och två.

Huvudman för folkhögskolan i Mellansel är Evangeliska Fosterlandsstiftelsen, för Medlefors folkhögskola ABF, för S:t Sigfrids folkhögskola Växjö

stift och för Wendelsbergs folkhögskola NTO.

4. Utanför ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

4. Som fjärde grupp, *utanför ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning*, faller SSUs sexveckorskurs på Bommersvik för utbildning av distrikts- och kretsledare inom den egna organisationen. Sysslorna får betraktas som kvalificerade lekmannauppdrag. Utbildningen har karaktär av fortbildningskurs.

16.3 År under vilka de olika institutionerna bedrivit yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Beskrivning av utbildningsinstitutionerna kompletterar vi med att i tablå 1 ange under vilka läsår yrkesinriktad

ledarutbildning förekommit. Läsår in-
begriper höst- och vårtermin.

Tablå 1 ger en åskådlig bild av hur
antalet institutioner med yrkesinriktad

ledarutbildning har ökat under tioårs-
perioden. År 1954/1955 fanns (med
KFUM) endast tre mot fem 1958/1959
och 14 1963/1964.

Större- procent	Större- procent		Större- procent	Större- procent	Större- procent
	Andel av 7	Andel av 7			
75.0	37	37	75	75	75
84.0	11	11	75	75	75
83.1	10	10	75	75	75
80.3	22	22	75	75	75
83.0	20	20	75	75	75
80.3	22	22	75	75	75
81.0	22	22	75	75	75
78.3	22	22	75	75	75
84.0	22	22	75	75	75

KAPITEL 17

Undersökningens genomförande

17.1 Population, urval och svarsprocent

Populationen består av elever, som enligt uppgift från utbildningsinstitutionerna erhållit diplom, intyg eller liknande på under åren 1955—1964 genomgången yrkesinriktad ungdomsledarutbildning. Hela populationen, inklusive elever från SSU, består enligt tabell 224 av 1 183 personer. Tabellen visar också hur dessa fördelar sig på olika slag av utbildningsinstitutioner.

Namn, adress, utbildningsinstitution och -år har insamlats på hela populationen. Beroende på populationens storlek inom institutionerna har i medeltal varannan eller var fjärde elev valts slumpmässigt. Urvalet har därmed kommit att bestå av 343 personer. Under undersökningens gång har ett bortfall på 55 personer ägt rum d. v. s. 16,0 % av urvalet. Av dem som fallit bort har en rapporterats som avliden, en bosatt utomlands och till fem har adress ej

Tabell 224. Population, urval, sampel och svarsprocent fördelade på slag av utbildningsinstitutioner

Utbildningsinstitutioner	Population	Urvalsprocent	Stickprov		Svarsprocent
			Tillfrågade	Antal svar	
<i>1. I hög grad yrkesinriktad</i>					
a. KFUM, RKU.....	73	50	36	27	75,0
b. Sthlm stad.....	26	50	13	11	84,6
c. Skölöverst.	256	25	59	49	83,1
<i>2. I någon grad yrkesinriktad</i>					
a. Birkagården, Grimslöv, Stensund, Valla.....	106	50	54	52	96,3
b. Bosön.....	120	25	31	26	83,9
<i>3. I ringa grad yrkesinriktad</i>					
a. Brunnsvik, Karlskoga.....	146	25	37	32	86,5
b. Mellansel, Medlefors, S:t Sigfrid, Wendelsberg.....	341	25	84	68	81,0
<i>4. Utom ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning</i>					
SSU.....	115	25	29	23	79,3
Totalt	1 183		343	288	84,0

gått att finna. Två formulär har fått läggas åt sidan som ofullständigt besvarade. En tillfrågad har vägrat svara. Urval och svarsprocent för olika grupper av utbildningsinstitutioner framgår av tabell 224.

För svarsgrupperna 1 a, 3 b och 4 är bortfallet så stort att extra försiktighet krävs vid bedömningen av resultaten. Inom 1 a och 4 föreligger de största bortfallen för läsåren 1955—1959 och inom 3 b för läsåren 1960—1962.

17.2 Frågeformulär och datainsamling

Undersökningen har genomförts som postenkät. Utprovning av frågeformuläret skedde under nyåret 1965 på 50 slumpmässigt valda elever, vilka kvarstod sedan tidigare beskrivna urval ägt rum. Det slutliga formulärets utformning framgår av bilaga 2 a. Datainsamlingen skedde från 10 juni till 1 augusti 1965.

KAPITEL 18

Resultat

18.1 Relationer mellan olika former av yrkesinriktad undomsledarutbildning och elevers efterföljande yrken eller huvudsysselsättningar

Av naturliga skäl är vi extra intresserade av att se i vilken mån elever efteråt erhåller *ungdomsarbete* som yrke eller huvudsysselsättning. Begreppet ungdomsarbete kan emellertid vara mångtydigt. Den beskrivning vi ovan gjort av institutioner för yrkesinriktad ungdomsledarutbildning visar också att dessa stundom håller gränsen mycket flytande mellan uppdrag i ungdoms- och andra ideella organisationer, kommunal ungdoms- och fritidsverksamhet och personaladministrativa, sociala och kurativa tjänster.

I denna undersökning ämnar vi dock främst fästa uppmärksamheten vid administrativa, pedagogiska, litterära och konstnärliga uppdrag inom *ungdomsorganisationer*, *kommunal ungdoms- och fritidsverksamhet* och *ideella vuxenorganisationer*, inklusive studieförbund. Vuxen- och folkbildningsorganisationerna tar vi med, emedan de administrativt och ideellt ofta står ungdomsorganisationerna mycket nära.

Yrken eller huvudsysselsättningar har kodifierats enligt särskilt schema, som finns angivet i bilaga 2 b. Detta har konstruerats med stöd av Folkräkningens yrkeskod 1960 och alfabetiska yrkesregister 20.3.61.

Som exempel på administrativa, pedagogiska, litterära eller konstnärliga yrken inom ungdomsorganisationer kan nämnas: förbundssekreterare, ungdomsinstruktör, ombudsman, redaktör, PR-chef, idrottskonsulent. Exempel på motsvarande funktioner inom kommunal ungdoms- och fritidsverksamhet är: intendent, konsulent, instruktör, ungdomsgårdsföreståndare. Medräknade sysselsättningar inom ideella vuxenorganisationer är exempelvis föreståndare, ombudsman, redaktör, studierektor, pastor, konsulent.

Ställd fråga lyder:

Vad har Ni fr. o. m. 1955 haft för yrken eller huvudsysselsättningar?

I svaret har IP ombetts att ange yrke eller huvudsysselsättning, år och månad denna började och slutade och — ifall det varit fråga om anställning eller studier — arbetsgivarens, företags, skolans eller institutionens namn och postadress.

Genom att också redovisa elevernas yrken eller huvudsysselsättningar *innan* kursens början, kan vi få information om elevernas *byte* av yrke eller huvudsysselsättning i anslutning till utbildningen.

Vi har dock endast inhämtat uppgifter som daterar sig fr. o. m. 1955. Det betyder att vi kanske kommer att sakna information om yrke eller huvudsysselsättning *före* utbildningens början för elever som 1954—1955 ge-

nomgick skolöverstyrelsens försökskurs och S:t Sigfrids folkhögskola.

Tidigare och efterföljande yrken eller huvudsysselsättningar *definierar* vi som den *längsta sammanhängande huvudsysselsättning eleven haft under tolv månadersperioden närmast före och efter utbildningen*. Tillfällighetsupdrag eller nyligen tillträdde befattningar liksom longitudinell rörlighet lämnas således utan beaktande.

18.1.1 Både manliga och kvinnliga elever

Utförliga tabeller över yrkes- eller huvudsysselsättningsrörlighet i anslutning till ungdomsledarutbildningen ges i bilaga 2 c. Här nöjer vi oss med en sammanfattningstabell, som endast skiljer yrke eller huvudsysselsättning inom ungdomsorganisationer, kommunal ungdoms- och fritidsverksamhet och ideella vuxenorganisationer från alla andra slag av yrken och huvudsysselsättningar.

Genom att i tabell 225 jämföra summakolumnen före och efter genomgången yrkesinriktad ungdomsledarutbildning, kan man avläsa de förskjutningar i yrke eller huvudsysselsättning, som inträffade i anslutning till kursen. Men vi jämför enbart *procent* IP — oavsett om det är samma IP eller ej — som före och efter kursen återfanns inom någon av sysselsättningarna administrativt, pedagogiskt, litterärt och konstnärligt arbete inom ungdomsorganisation, ideell vuxenorganisation och kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet.

Det är enligt tabell 226 en större del av IP som efter än före kursen är anställda som ledare i ungdomsorganisationer, ideella vuxenorganisationer och i kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet. Största ökningen — 63,0 % —

företer elever från KFUMs ungdomsledarinstitut och RKUs ungdomssekretärearutbildning. Därefter kommer elever från skolöverstyrelsens försökskurs med 24,5 %, från folkhögskolorna Birkagården, Grimslov, Stensund och Valla med 16,0 %, från Brunnsvik och Karlskoga med 12,6 %, från Stockholms stads ungdomsledarinstitut med 9,1 % och från folkhögskolorna Mellansel, Medlefors, S:t Sigfrid och Wendelsberg med 1,5 %. Elever från Bosöns idrotts-folkhögskola företer varken ökning eller minskning.

Elever från SSUs sexveckorskurs uppvisar en ökning med 8,6 %.

Av tabell 20 i bilaga 2 c framgår att 3,9 % av eleverna från Bosöns idrotts-folkhögskola före kursen var anställda i »annat pedagogiskt arbete» mot 69,2 % efter kursen. Annat pedagogiskt arbete är i detta fall gymnastiklärarbefattningar. Enligt skolans rektor kan ordinarie gymnastiklärartjänster i statsunderstödda skolor endast beviljas personer som genomgått Gymnastiska Centralinstitutet. Elever från Bosöns idrottsfolkshögskola kan däremot få tjänst som vikarierande gymnastiklärare. Som vi längre fram (tabell 35 i bilaga 2 c) ska se, är det vanligt att Bosöelever förenar gymnastiklärartjänster med feriearbete som kommunal idrottsinstruktör och simlärare eller liknande.

Tabell 17 i bilaga 2 c visar att 9,1 % av eleverna från Stockholms stads ungdomsledarinstitut före utbildningen var anställda inom sjukvård, socialt eller kurativt arbete mot 36,4 % efter kursen.

En relativt stor del — 22,2—44,9 % — av eleverna (tabell 226) från institutioner, som betecknats som i hög grad yrkesinriktade, var redan före utbildningen anställda som ledare i ungdomsorganisationer, ideella vuxenorganisa-

Tabell 225. Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månadersperioden närmast före och efter genomgång av yrkesinriktad ledarutbildning. Manliga och kvinnliga elever

Utbildningsinstitutioner	Yrke eller huvudsysselsättning											
	Före						Efter					
	Uppg. saknas	Adm., ped., litt., konstn. arbete inom			Annat	Uppg. saknas	Adm., ped., litt., konstn. arbete inom	Ungd. org.	Vuxen- org.	Komm.	Summa	Annat
		Ungd. org.	Vuxen- org.	Komm.								
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
1. I hög grad yrkesinriktad												
a. KFUM, RKU..... 27	7,4	22,2	—	—	70,4	3,7	85,2	—	—	—	85,2	11,1
b. Sthlm stad..... 11	—	18,2	—	18,2	63,6	—	9,1	—	—	36,4	45,5	54,5
c. Skolöverst. 49	—	22,4	4,1	18,4	55,1	—	34,7	10,2	—	24,5	69,4	30,6
2. I någon grad yrkesinriktad												
a. Birkagården, Grimslöv, Stensund, Valla..... 50	2,0	—	—	—	96,0	—	12,0	—	—	6,0	18,0	82,0
b. Bosön 26	—	—	—	3,8	96,2	—	—	—	—	3,8	3,8	96,2
3. I ringa grad yrkesinriktad												
a. Brunnsvik, Karlskoga..... 32	—	—	—	—	100,0	—	6,3	6,3	—	—	12,6	87,5
b. Mellansel, Medlefors, S:t Sigfrid, Wendelsberg..... 68	29,4	—	—	—	70,6	2,9	—	—	—	1,5	1,5	95,6
4. Utanför ramen av yrkes- inriktad ungdomsledar- utbildning												
SSU..... 23	—	8,7	—	—	91,3	—	13,0	4,3	—	—	17,3	82,6

Tabell 226. Andel IP som före och efter kursen hade administrativt, pedagogiskt, litterärt eller konstnärligt arbete inom ungdomsorg., ideell vuxenorg. och kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet. Manliga och kvinnliga elever

Utbildningsinstitutioner		Före	Efter	Ökning	Minskning
n		%	%	%	%
<i>1. I hög grad yrkesinriktad</i>					
a. KFUM, RKU.....	27	22,2	85,2	63,0	—
b. Sthlm stad.....	11	36,4	45,5	9,1	—
c. Skolöverst.....	49	44,9	69,4	24,5	—
<i>2. I någon grad yrkesinriktad</i>					
a. Birkagården, Grimslöv, Stensund, Valla.....	50	2,0	18,0	16,0	—
b. Bosön.....	26	3,8	3,8	—	—
<i>3. I ringa grad yrkesinriktad</i>					
a. Brunnsvik, Karlskoga.....	32	—	12,6	12,6	—
b. Mellansel, Medlefors, S:t Sigfrid, Wendelsberg.....	68	—	1,5	1,5	—
<i>4. Utom ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning</i>					
SSU.....	23	8,7	17,3	8,6	—

tioner eller kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet. Högsta procent tillkommer skolöverstyrelsens försökskurs och lägsta KFUMs ungdomsledarinstitut och RKUs ungdomssekreterareutbildning.

Tabell 225 upplyser oss om att flertalet av de anställningar vi här främst intresserar oss för — både före och efter utbildningen — främst gäller ungdomsorganisationer och kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet.

Av KFUM- och RKU-eleverna var samtliga 22,2 % före och 85,2 % efter anställda i ungdomsorganisationer. I vart fall var anställningen därtill inom egen organisation.

Från Stockholms stads ungdomsledarinstitut var 18,2 % av eleverna innan kursen anställda i ungdomsorganisationer och lika många i kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet mot 9,1 och 36,4 % efter kursen.

22,4 % av eleverna från skolöverstyrelsens försökskurs var före utbildningen anställda i ungdomsorganisationer och 18,4 % i kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet jämfört med 34,7 och 24,5 % efter kursen.

18.1.2 Enbart manliga elever

Genom att jämföra summakolumnerna i tabell 227 med varandra erhålles tabell 228.

Största ökningen återfinns hos de manliga eleverna från KFUM- och RKU-kurserna, vilka enligt tabell 228 ökat med 61,1 %. Närmast kommer eleverna från skolöverstyrelsens försökskurs med 25,5 %, eleverna från Brunnsviks och Karlskoga folkhögskolor med 18,2 %, från folkhögskolorna Birkagården, Grimslöv, Stensund och Valla med 12,6 % och från folkhögskolorna Mellansel, Medlefors, S:t Sigfrid och Wendelsberg med 2,4 %.

Tabell 227. Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månader närmast före och efter tiden för genomgång av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning. Manliga elever

Utbildningsinstitutioner	Yrke eller huvudsysselsättning											
	Före						Efter					
	Uppg. saknas			Annat			Uppg. saknas			Annat		
	Adm., ped., litt., konstn. arbete inom	Ungd. org.	Vuxen-org.	Komm.	Summa	%	Adm., ped., litt., konstn. arbete inom	Ungd. org.	Vuxen-org.	Komm.	Summa	%
1. I hög grad yrkesinriktad												
a. KFUM, RKU..... 18	5,6	27,8	—	—	27,8	66,7	5,6	88,9	—	—	88,9	5,6
b. Sthlm stad..... 8	—	25,0	—	25,0	50,0	50,0	—	—	—	37,5	37,5	62,5
c. Skolöverst..... 43	—	23,3	4,7	18,6	46,6	53,5	—	37,2	11,6	23,3	72,1	27,9
2. I någon grad yrkesinriktad												
a. Birkagården, Grimslov, Stensund, Valla..... 32	3,1	—	—	3,1	3,1	93,8	—	9,4	—	6,3	15,7	84,4
b. Bosön..... 19	—	—	—	5,3	5,3	94,7	—	—	—	5,3	5,3	94,7
3. I ringa grad yrkesinriktad												
a. Brunnsvik, Karlskoga..... 22	—	—	—	—	—	100,0	—	9,1	9,1	—	18,2	81,8
b. Mellansel, Medlefors, S:t Sigfrid, Wendelsberg..... 41	29,2	—	—	—	—	70,8	2,4	—	—	2,4	2,4	95,2
4. Utom ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning												
SSU..... 19	—	10,5	—	—	10,5	89,5	—	15,8	5,3	—	21,1	78,9

Tabell 228. Andel manliga IP som före och efter kursen hade administrativt, pedagogiskt, litterärt eller konstnärligt arbete inom ungdomsorg., ideell vuxenorg. eller kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet

Utbildningsinstitutioner		Före	Efter	Ökning	Minskning
n	%	%	%	%	%
<i>1. I hög grad yrkesinriktad</i>					
a. KFUM, RKU.....	18	27,8	88,9	61,1	—
b. Sthlm stad.....	8	50,0	37,5	—	12,5
c. Skolöverst.....	43	46,6	72,1	25,5	—
<i>2. I någon grad yrkesinriktad</i>					
a. Birkagården, Grimslov, Stensund, Valla.....	32	3,1	15,7	12,6	—
b. Bosön.....	19	5,3	5,3	—	—
<i>3. I ringa grad yrkesinriktad</i>					
a. Brunnsvik, Karlskoga.....	22	—	18,2	18,2	—
b. Mellansel, Medlefors, S:t Sigfrid, Wendelsberg.....	41	—	2,4	2,4	—
<i>4. Utom ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning</i>					
SSU.....	19	10,5	21,1	10,6	—

Eleverna från Bosöns idrottsfolkhögskola visar oförändrat 5,3 %, d. v. s. varken ökning eller minskning. Från Stockholms stads ungdomsledarinstitut företer eleverna en minskning med 12,5 %. Man bör vid betraktande av sist nämnda resultat beakta att antalet undersökta elever endast är åtta.

Bland de manliga eleverna från SSUs sexveckorskurs erhåller vi en ökning med 10,6 %.

När man jämför tabellerna 226 och 228 ser man att ökningen är ungefär densamma för enbart de manliga eleverna som för de manliga och kvinnliga tillsammans. Enda mer påtagliga skillnad förekommer hos eleverna från Stockholms stads ungdomsledarinstitut, bland vilka det tydligen är de kvinnliga eleverna som förorsakar ökningen av andel IP som går till ungdomsarbete enligt tabell 226.

18.2 Yrke eller huvudsysselsättning vid olika lång tid efter genomgången yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Vid precisering av forskningsuppgiften har vi bl. a. angett följande sekundära frågeställning:

Vilka relationer föreligger mellan olika former av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning och den tid elever efteråt har ungdomsarbete eller liknande uppgifter som yrke eller huvudsysselsättning?

Frågan besvarar vi med att ange IPs *längsta sammanhängande* yrke eller huvudsysselsättning under tredje, femte och tionde kalenderåret efter det kalenderår, under vilket den yrkesinriktade ledarutbildningen avslutades. Som jämförelse upprepar vi från mom. 1 i detta kapitel IPs yrke eller huvud-

sysselsättning under tolv månadersperioden närmast efter avslutad kurs.

Vid jämförelse mellan de olika tidsperioderna tar vi med samtliga elever i materialet, vilka under åren 1955—1965 hunnit vara ute i förvärvslivet angivna antal år efter utbildningen. Det blir därför av naturliga skäl betydligt fler elever, som hunnit förvärvsarbeta t. ex. tre än tio år.

Behövliga data erhålles från den redan ovan presenterade frågan:

Vad har Ni fr. o. m. 1955 haft för yrken eller huvudsysselsättningar?

Utförliga svar presenteras i tabellerna 24—30 i bilaga 2 c. Här nöjer vi oss med att i sammanfattningstabeller ange procent elever vilka under de nämnda tidsperioderna — som yrke eller huvudsysselsättning — haft administrativt, pedagogiskt, litterärt eller konstnärligt arbete inom ungdomsorganisation, ideell vuxenorganisation eller kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet.

18.2.1 Både manliga och kvinnliga elever

Tabell 229 visar att största procent anställda inom ungdomsarbete eller liknande också under tredje och femte året efter utbildningen är att finna bland elever som genomgått i hög grad yrkesinriktad ledarutbildning. Totalt högsta andelar har KFUM- och RKU-elever med 86,7 och 100,0 % närmast följda av elever från skolöverstyrelsens försökskurs med 68,3 och 56,7 %.

För samtliga slag av utbildningsinstitutioner är det ungefär lika stor procent elever anställda i ungdomsarbete eller därmed jämförbart under tredje som under första året efter utbildningen. För femte och tionde året är underlaget för litet för att vi ska kunna utläsa någon tendens.

18.2.2 Enbart manliga elever

Tabell 230 för enbart manliga elever tenderar att i två avseenden avvika något från tabellen över både manliga och kvinnliga elever.

För det första finns en svag antydning om att det bland de manliga eleverna är något större procent, som under tredje, än under första året efter utbildningen är anställda i ungdomsarbete eller liknande. För det andra förefaller däremot en uttunning ha skett till det femte året.

18.3. Yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande

Vår andra sekundära frågeställning lydde:

Vilka relationer föreligger mellan olika former av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning och elevers senare yrken eller huvudsysselsättningar närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande?

Vi försöker besvara frågan genom att undersöka elevernas yrke eller huvudsysselsättning närmast efter första anställning i ungdomsarbete eller liknande efter genomgången utbildning. Vi tar ingen hänsyn till hur lång tid denna första anställning varat. Därmed inkluderar vi tillfälliga eller säsongbetonade anställningar t. ex. som simlärare eller idrottsinstruktör sommartid.

Data erhålles från den ovan presenterade frågan:

Vad har Ni fr. o. m. 1955 haft för yrken eller huvudsysselsättningar?

Tabellerna 31—38 i bilaga 2 c visar vilka byten som elever från olika slag av utbildningsinstitutioner gjort. Här gör vi en sammanfattningstabell i vil-

Tabell 230. Yrke eller huvudsysselsättning under första, andra, tredje, femte och tionde året efter genomgången yrkesinriktad ungdoms-
ledarutbildning. Manliga elever

Utbildningsinstitutioner	Adm., ped., litt., konstn. arbete inom ungd. org., ideell vuxenorg. eller kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet under											
	Första året			Tredje året			Femte året			Tionde året		
	n	Uppg. saknas	Ja	n	Uppg. saknas	Ja	n	Uppg. saknas	Ja	n	Uppg. saknas	Ja
1. I hög grad yrkesinriktad...		%	%		%	%		%	%		%	%
a. KFUM, RKU.....	18	5,6	88,9	11	—	100,0	4	—	100,0	—	—	—
b. Sthlm stad.....	8	—	37,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c. Skolöverstyrelsen.....	43	—	72,1	35	—	74,3	24	—	66,7	4	—	25,0
2. I någon grad yrkesinriktad												
a. Birkagården, Grimslov, Stensund, Valla.....	32	—	15,7	6	—	33,3	—	—	—	—	—	—
b. Bosön.....	19	—	5,3	6	—	33,3	—	—	—	—	—	—
3. I ringa grad yrkesinriktad												
a. Brunnsvik, Karlskoga.....	22	—	18,2	16	—	18,8	6	—	—	—	—	—
b. Mellansel, Medlefors, S:t Sigfrid, Wendelsberg.....	41	2,4	2,4	35	—	2,9	30	—	—	3	—	—
4. Utom ramen av yrkes- inriktad ungdomsledar- utbildning												
SSU.....	19	—	21,1	11	—	27,3	4	—	25,0	—	—	—

ken vi skiljer på män och kvinnor men inte på slag av utbildningsinstitution.

Efter anställning i *ungdomsorganisation* går enligt tabell 231 en tredjedel av de manliga eleverna till annat naturvetenskapligt, tekniskt, socialvetenskapligt, humanistiskt, konstnärligt, administrativt eller kameralt och kommersiellt arbete — enligt bläddring i frågeformulären visar det sig dock att i samtliga fall gälla kamerala arbeten — och en femtedel går till ideell vuxenorganisation och lika många till hälso- och sjukvårdsarbete, sociala eller kurativa arbeten.

Av de kvinnliga eleverna går nära

hälften efter anställning i ungdomsorganisation tillbaka till studier, praktik eller liknande som ej är att hänföra till förvärvsarbete. En dryg femtedel går till annat pedagogiskt arbete och lika många till hälso- och sjukvårdsarbete, socialt eller kurativt arbete.

Från anställning inom *kommunal* ungdoms- eller fritidsverksamhet går ungefär hälften av både manliga och kvinnliga elever till annat pedagogiskt arbete. Av tabellerna 31—38 i bilaga 2 c framgår att alla berörda manliga och flertalet kvinnliga elever kommer från Bosöns idrottsfolkhögskola. En bläddring i berörda elevers frågeformulär

Tabell 231. Elevers yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande

Till yrke eller huvudsyssel- sättning	Män			Kvinnor			Båda könen		
	Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom		
	Ungd. org. n 24	Vuxen- org. n 4	Komm. n 17	Ungd. org. n 9	Vuxen- org. n —	Komm. n 8	Ungd. org. n 33	Vuxen- org. n 4	Komm. n 25
Adm., ped., litt., konstn. arb. inom:	%	%	%	%	%	%	%	%	%
a) Ungdomsorganisation...	—	25,0	—	—	—	12,5	—	25,0	4,0
b) Ideell vuxenorganisation	20,8	—	—	—	—	—	15,2	—	—
c) Komm. ungd.- el. fritids- verksamhet.....	4,2	25,0	—	—	—	—	3,0	25,0	—
Annat ped. arbete.....	—	—	52,9	22,2	—	50,0	6,1	—	52,0
Hälso- o. sjukvårdsarbete, socialt el. kurativt arbete	20,8	—	23,5	22,2	—	12,5	21,2	—	20,0
Annat nat.vetensk., tekn., soc.vetensk., hum., konstn., adm., samt kam. o. kommersiellt arbete...	33,3	—	—	11,1	—	12,5	27,3	—	4,0
Lantbruks- o. skogsarbete	4,2	—	—	—	—	—	3,0	—	—
Transp.- o. kommunika- tionsarbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillverkn.arbete samt gruv- o. stenbrytning.....	4,2	—	5,9	—	—	—	3,0	—	4,0
Servicearbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv.arbete, studier, praktik.....	8,3	25,0	11,8	44,4	—	12,5	18,2	25,0	12,0
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	4,2	25,0	5,9	—	—	—	3,0	25,0	4,0
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent	100,0	100,0	100,0	99,9	—	100,0	100,0	100,0	100,0

visar att Bosö-eleverna varit ferieanställda i kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet och därefter återgått till gymnastiklärararbete.

Nära en fjärdedel av de manliga eleverna och något färre av de kvinnliga går efter kommunala ungdoms- eller fritidsledaruppdrag till hälso- och sjukvårdsarbete, socialt eller kurativt arbete. Omkring tolv procent av både manliga och kvinnliga elever återgår till studier eller liknande.

18.4. Föreningsmedlemskap vid utbildningens början och efter dess slut

Som tredje sekundär forskningsuppgift hade vi angett:

Vilka relationer föreligger mellan olika former av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning och elevers efterföljande medlemskap i föreningar?

Föreningsmedlemskap definierar vi som IPs vetskap om att vara med i förening, organisation, sammanslutning av alla slag utom fackliga och ekonomiska föreningar, även besök eller uppdrag på ungdomsgård.

Med »efterföljande» avses medlemskap i förening någon gång under kalenderåret närmast efter utbildningens avslutningsår.

Vi vidgar frågeställningen till att också gälla medlemskap i förening vid utbildningens början och avser då medlemskap i förening någon gång under det kalenderår då utbildningen börjar. Medlemskapet kan således ha blivit en verklighet först efter det att utbildningens börjat.

Följande fråga har ställts:

Är eller har Ni sedan 1955 varit med i någon förening, organisation, religiös sammanslutning?

Vid jakande svar har IP ombetts ange

namn på föreningen, sammanslutningen, dess riksorganisation, slag av förening (t.ex. idrotts-, scout-, religiös, motor-, nykterhets-, politisk eller annan) och under vilka år IP varit med.

För samtliga elevgrupper var föreningstillhörigheten relativt hög, enligt tabell 232, redan under året för utbildningens början. Hos SSU-eleverna uppgick den både hos männen och kvinnorna till 100,0 %. Samma höga procenttal uppvisar de manliga Bosö-eleverna och de kvinnliga eleverna vid KFUM- och RKU-kurserna.

Männen har i regel högre procent föreningsmedlemskap än kvinnorna såväl vid utbildningens början som efteråt. Bland KFUM- och RKU-eleverna har dock kvinnorna högre procent medlemskap i föreningar än männen både vid kursens början och efter dess slut. De manliga och kvinnliga SSU-eleverna uppvisar lika höga procent.

Förskjutning i procent föreningsmedlemskap från kalenderåret för kursens början till kalenderåret efter dess slut framgår av tabell 233.

Tabell 233 visar att vi för två grupper av utbildningsinstitutioner — KFUM, RKU och SSU — varken hos män eller kvinnor får någon förskjutning i procent föreningsmedlemskap från kalenderåret vid kursens början till kalenderåret efter dess slut. Oförändrad andel medlemskap i föreningar mellan de två tillfällena uppvisar också de manliga eleverna från Stockholms stads ungdomsledarinstitut och Bosös idrotts-folkhögskola och de kvinnliga eleverna från Skolöverstyrelsens försökskurs, folkhögskolorna Birkagården, Grimslöv, Stensund och Valla och folkhögskolorna Brunnsvik och Karlskoga.

Eleverna från folkhögskolorna Melansel, Medlefors, S:t Sigfrid och Wendelsberg företer bland männen och bland kvinnorna tillsam-

Tabell 232. Föreningsmedlemskap under det kalenderår utbildningen börjar och under kalenderåret efter dess slut, 1955—1965

Utbildningsinstitutioner	Män				Kvinnor				Båda könen			
	n	Med ngn gång men tid ej ang.	Med i fören. under kal.-året		n	Med ngn gång men tid ej ang.	Med i fören. under kal.-året		n	Med ngn gång men tid ej ang.	Med i fören. under kal.-året	
			Vid utb.s början	Efter utb.s slut			Vid utb.s början	Efter utb.s slut			Vid utb.s början	Efter utb.s slut
1. I hög grad yrkesinriktad												
a. KFUM, RKU.....	18	5,6	83,3	83,3	9	—	100,0	100,0	27	3,7	88,9	88,9
b. Sthlm stad.....	8	—	75,0	75,0	3	—	33,3	66,7	11	—	63,6	72,7
c. Skolöverstyrelsen.....	43	—	90,7	95,3	6	16,7	50,0	50,0	49	2,0	85,7	89,8
2. I någon grad yrkesinriktad												
a. Birkagården, Grimslov,	32	—	84,4	93,8	18	5,6	72,2	72,2	50	2,0	80,0	86,0
b. Stensund, Valla.....	19	—	100,0	100,0	7	28,6	42,9	57,1	26	7,7	84,6	85,5
3. I ringa grad yrkesinriktad												
a. Brunnsvik, Karlskoga...	22	—	86,4	77,3	10	—	70,0	70,0	32	—	81,3	75,0
b. Mellansel, Medlefors,	41	2,4	61,0	75,6	27	7,4	44,4	55,6	68	4,4	54,4	67,6
S:t Sigfrid, Wendelsberg												
4. Utom ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning												
SSU.....	19	—	100,0	100,0	4	—	100,0	100,0	23	—	100,0	100,0

Tabell 233. Förskjutning i procent elever med föreningstillhörighet från kalenderåret vid utbildningens början till kalenderåret efter dess slut

Utbildningsinstitutioner	Män			Kvinnor			Båda könen		
	n	Ökning	Minskning	n	Ökning	Minskning	n	Ökning	Minskning
1. I hög grad yrkesinriktad		%	%		%	%		%	%
a. KFUM, RKU.....	18	—	—	9	—	—	27	—	—
b. Sthlm stad.....	8	—	—	3	33,4	—	11	9,1	—
c. Skolöverstyrelsen.....	43	4,6	—	6	—	—	49	4,1	—
2. I någon grad yrkesinriktad									
a. Birkagården, Grimslöv, Stensund, Valla.....	32	9,4	—	18	—	—	50	6,0	—
b. Bosön.....	19	—	—	7	14,2	—	26	0,9	—
3. I ringa grad yrkesinriktad									
a. Brunnsvik, Karlskoga..	22	—	9,1	10	—	—	32	—	6,3
b. Mellansel, Medlefors, S:t Sigfrid, Wendelsberg...	41	14,6	—	27	11,2	—	68	13,2	—
4. Utanför ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning									
SSU.....	19	—	—	4	—	—	23	—	—

mans de största förskjutningarna i procent föreningsmedlemskap med ökning-
ar på 14,6 och 13,2 %.

Enda minskningen i procent för-

eningsmedlemskap finner vi hos de manliga eleverna från Brunnsvik och Karlskoga. Minskningen uppgår till 9,1 %.

KAPITEL 19

Sammanfattning

Följande frågeställningar har angetts:

1. Vilka relationer förefinns mellan olika former av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning och elevers efterföljande yrken eller huvudsysselsättningar?

2. Vilka relationer förefinns mellan olika former av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning och

a) den tid elever efteråt har ungdomsarbete eller liknande uppgifter som yrke eller huvudsysselsättning?

b) elevers senare yrken eller huvudsysselsättningar närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande?

c) elevers efterföljande medlemskap i föreningar?

Som yrkesinriktad ungdomsledarutbildning har vi definierat den utbildning som fyller följande tre villkor:

1. Utbildningsinstitutionen ska av Skolöverstyrelsens folkbildningsbyrå ha angetts som skola eller institut för utbildning av ungdomsledare.

2. Studium av institutionens årsredogörelser och prospekt ska styrka uppfattningen att utbildningen avser ungdomsarbete och i någon mån kan sägas vara yrkesinriktad. Bedömningen måste i sista hand bli subjektiv.

3. Utbildningen ska i regel omfatta minst tre månaders sammanhängande dagundervisning.

Utbildningsinstitutionerna har grupperats efter tregradig skala enligt nedan:

1. I hög grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning.

a) KFUMs ungdomsledarinstitut och RKUs ungdomssekreterareutbildning.

b) Stockholms stads ungdomsledarinstitut.

c) Skolöverstyrelsens försökskurs.

2. I någon grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning.

a) Folkhögskolorna Birkagården, Grimslöv, Stensund och Valla.

b) Bosöns idrottsfolkhögskola.

3. I ringa grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning.

a) Folkhögskolorna Brunnsvik och Karlskoga.

b) Folkhögskolorna Medlefors, Melansel, S:t Sigfrid och Wendelsberg.

4. Utom ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

SSUs sexveckorskurs på Bommersvik.

Moderpopulation utgör samtliga elever som under åren 1955—1964 genomgått ungdomsledarutbildning vid någon av de uppräknade utbildningsinstitutionerna. Bland eleverna har ett slumpmässigt urval (OSU) gjorts, som gett en undersökningssampel på 343 personer. Data har insamlats genom postenkät, varvid ett bortfall på 16,0 % uppstod.

Med ungdomsarbete eller liknande som yrke eller huvudsysselsättning avses administrativt, pedagogiskt, litterärt eller konstnärligt arbete inom a) ungdomsorganisation, b) ideell vuxenorganisation och c) kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet.

Enligt given definition var 22,2—

44,9 % av eleverna från utbildningsinstitution med i hög grad yrkesinriktad ledarutbildning redan under tolv månadersperioden närmast före utbildningen anställda i ungdomsarbete eller liknande. Inom övriga utbildningsinstitutioner uppgick motsvarande del till högst 3,8 %. En förskjutning i riktning mot anställning i ungdomsarbete eller liknande skedde till tolv månadersperioden närmast efter utbildningen inom samtliga slag av utbildningsinstitutioner utom Bosöns idrottsfolkhögskola, där andelen var oförändrad 3,8 %. Bland elever från KFUM- och RKU-kurserna skedde en ökning med 63,0 %, vilket medförde att praktiskt taget alla elever efter utbildningen var anställda i ungdomsarbete eller därmed jämförbart. I realiteten var nästan samtliga anställda som sekreterare i den organisation som stod som utbildningens huvudman. Från Skolöverstyrelsens försökskurs skedde en ökning med 24,5 %, från folkhögskolorna Birkagården, Grimslov, Stensund och Valla med 16,0 %, från Brunnsvik och Karlskoga med 12,6 %, från Stockholms stads ungdomsledarinstitut med 9,1 %, från Bommersvikskursen med 8,6 % och från folkhögskolorna Medlefors, Mellansel, S:t Sigfrid och Wendelsberg med 1,5 %.

Ännu under tredje kalenderåret efter

utbildningsåret var 86,7 % av eleverna från KFUM- och RKU-kurserna anställda i ungdomsarbete eller liknande, 68,3 % av eleverna från Skolöverstyrelsens försökskurs och betydligt lägre andel från övriga utbildningsinstitutioner.

Närmast efter anställning i ungdomsarbete eller därmed jämförbart har 52 % av eleverna (till nästan uteslutande del Bosö-elever, som feriearbetat som simlärare eller idrottsinstruktörer inom kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet) gått till annat pedagogiskt arbete, 27,3 % till annat naturvetenskapligt, tekniskt, socialvetenskapligt, humanistiskt, konstnärligt, administrativt, kameralt eller kommersiellt (främst kameralt) arbete, 21,2 % till hälso- och sjukvårdsarbete, socialt eller kurativt arbete och 18,2 % till fortsatta studier.

Under kalenderåret vid utbildningens början var 54,4—100,0 % av eleverna med i föreningar av något slag med undantag för fackliga och ekonomiska föreningar. Under kalenderåret närmast efter kursens avslutningsår uppgick de föreningsanslutna till 67,6—100,0 %. Största förskjutning uppåt ägde rum bland elever från folkhögskolorna Medlefors, Mellansel, S:t Sigfrid och Wendelsberg. Men de hade likväl efter kursen den lägsta procenten föreningsanslutna.

Del III

ATTITYDFÖRÄNDRINGAR SOM FÖLJD AV DELTAGANDE I UNGDOMSLEDARUTBILDNING

KAPITEL 20

Inledning

20.1. Ur direktiven

Utredningsdirektiven framhåller att »undersökningar rörande ungdomsledarutbildning» bl. a. bör »inriktas på att analysera verkan av olika former av ledarutbildning. Därvid bör såvitt möjligt studeras inte endast den effekt, som utbildningen har på deltagarna själva utan också på den fritidsgruppsverksamhet, som kan ställas i samband med ledarutbildningen.»

20.2. Utbildningens effekt på elevers attityder

Vid mätning av utbildningseffekt vill man vanligen utgå från ett angivet syfte med utbildningen för att undersöka om detta i någon mån har nåtts eller ej.

Vad organisationerna anger som sina mål bör återspegla sig i ämnesval och attityder i utbildning av organisationens ledare.

I sitt första delbetänkande¹ behandlar utredningen de svar ungdomsorganisationerna lämnat på en serie frågor »om hur de själva ser på sina aktuella uppgifter och problem». Det sägs i betänkandet »att organisationerna är väl medvetna om sin dubbla funktion: den allmänt fostrande och aktiverande — att samla ungdomen kring de mål och uppgifter som respektive organisationer betraktar som sina; och den mer profylaktiska — att genom vettiga, aktiva fritidssysselsättningar förebygga alko-

holism, kriminalitet och allmän hållningslöshet». Utredningen själv anser att ungdomsorganisationernas »samsamhällsaktiverande medborgarfostrande» uppgift är den viktigaste av de två funktionerna. Utredningen säger vidare att ungdomsorganisationerna »självfallet också har en viktig personlighetsfostrande uppgift».

Men inför så allmänt formulerade och mångtydiga mål är det inte möjligt att finna undersökningsmetoder, som kan ge entydiga svar på preciserade frågeställningar. Vi saknar mätinstrument med vars hjälp vi kan fastställa ungdomsledares »samsamhällsaktiverande medborgarfostrande» insatser och egen allmänna personlighetsdanning och hur dessa beteenden och egenskaper återverkar på fritidsgruppsverksamhet. Däremot är det möjligt att undersöka ledarnas attityder, intressen och föreningsengagemang och sätta dem i relation till varandra och till erhållen ledarutbildning.

En väsentlig forskningsuppgift synes således vara att undersöka om attitydförändringar äger rum hos elever som deltar i ledarutbildningskurser och att ställa registrerade förändringar i relation till ett antal bakgrundsvariabler. Vi skulle därigenom kanske också kunna få viss vetskap om under vilka betingelser attitydförändringar kan tänkas äga rum.

¹ SOU 1963:67

20.3. Problemställning

Vid studier av attityder är det i regel inte nöjaktigt att endast undersöka den enskilde individen eller ett antal personer som tillsammans kan sägas utgöra en grupp. Man måste i stället »söka analysera hela den process av interaktioner som utspelas mellan individen och ett antal influerande faktorer i den yttre miljön».¹

Av särskilt intresse för oss är de olika utbildningskurserna. Dessa kan variera i syften, antagna normer och värderingar, längd, ämnen, undervisningsmetoder, lärares personlighet och attityder, elevantal, inkvartering av elever etc. Att göra en ingående analys av alla dessa faktorer skulle i detta skede leda för långt. Vi får nöja oss med att hålla de olika kurserna isär.

Undersökningen kommer i första hand att uppmärksamma längre kurser. Många av dessa är årligen återkommande och institutionaliserade. Vi kan därför i fortsättningen tala om olika utbildningsinstitutioner. Exempel på dylika är KFUMs ungdomsledarinstitut, ungdomsledarlinjer vid folkhögskolor, skolöverstyrelsens försökskurs för kvalificerad ungdomsledarutbildning.

I andra undersökningar² har kamratgrupp, hemmiljö, utbildning, intelligens och den yttre miljöns allmänna tryck visat sig ha stor inverkan på attityder och deras förändring.

I denna undersökning avser vi bl. a. att ta reda på elevernas ålder, kön, skolutbildning, föreningstillhörighet, föräldrars och bästa väns föreningstillhörighet och se i vilken mån de uppräknade är med i samma slags organisation, som den utbildningsinstitutionen närmast tillhör. Dessa bakgrundsvariabler ämnar vi variera på ett systematiskt sätt för att

studera vars och ens partiella inflytande.

Tidsförhållanden nödvändiggör emellertid att en bearbetning av bakgrundsvariablernas inverkan på attityderna tills vidare får anstå och att vi nu endast undersöker om attitydförändringar över huvud taget äger rum eller inte, i vilken riktning eventuella förändringar går och vid vilka utbildningsinstitutioner de äger rum.

20.4. Tolkningsproblem

Undersökningens genomförande förutsätter att två mätningar görs för att sedan se vilka attitydförändringar som äger rum mellan de två observationerna.

Orsaker till elevers tänkbara skillnader i attityder vid första och andra mättillfället blir omöjligt att fastställa. Framträdande skillnader kan sammanhånga med utbildningsinstitutionernas ideologiska hemvist, lärarnas inflytande, gruppbildningar bland eleverna, hur pass fast eleverna sedan tidigare sitter i sina attityder, föräldrars påverkan och elevernas yrkesplaner m. fl. faktorer.

Vi har således inte underlag för att tolka våra resultat så att en utbildningsinstitution skulle vara ner effektiv än en annan. Men isäthållandet av institutionerna gör det kanske ändå lättare att se om attitydförändringar äger rum hos eleverna under pågående kurs. Genom att åtminstone hålla de olika kurserna under kontroll är det också möjligt att vi kan få värdefull information för framtida mer inträngande analys av ungdomsledarutbildningen.

¹ SOU 1960:42

² Krech och Crutchfield (1962): *Elements of Psychology*. New York.

KAPITEL 21

Undersökningens uppläggning och genomförande

21.1. Undersökningsplan

Undersökningen ingår i ett större forskningsprogram, vilket presenterats i kapitel 1. Studien har därigenom kommit att bedrivas parallellt med övriga undersökningar. Detta har föranlett att den dragits ut över längre tid än som i och för sig behövs men också att materialinsamlingen, på grund av den tidsdisposition som fått göras mellan de olika undersökningarna, har nödgats ske under en relativt begränsad tid.

För att avläsa verkan av en viss manipulation företar man i regel en mätning före densamma och en efter och avläser sedan resultatet som differens mellan de två observationerna. Analogt härmed skulle vi vilja förlägga den ena mätningen omedelbart före kursen och den andra genast efter. De kurser vi ämnar studera är emellertid olika långa. Fler-talet pågår en höst- och en vårtermin, men några endast del av vårtermin. I denna situation har krav på tidsbesparingar nödgat oss att förlägga båda våra mätningar till en och samma termin, varvid vi valt vårterminen 1965. Så långt möjligt har vi försökt hålla ett tidsavstånd på sex veckor mellan de två mätningarna. Valet av just detta tidsintervall är mer praktiskt än teoretiskt betingat. Följden har blivit att mätningarna i regel kommit att infalla under kursens senare hälft och endast i några få fall vid dess början och slut.

21.2. Val av utbildningsinstitutioner

Uppmärksamhet har i första hand riktats på längre kurser, i regel med tre eller fler månaders sammanhängande dagundervisning. Men också några kortare kurser har tagits med.

Val av utbildningsinstitutioner har främst skett med hänsyn till vilka längre ungdomsledarkurser som existerade under vårterminen 1965. De är knappast representativa för allt ungdomsarbete men representerar kanske ändå rätt väl förefintlig längre ungdomsledarutbildning. Kurserna företräder även olika slag av organisationer som religiösa, politiska och idrottsutövande. I några fall, när det inte funnits någon särskild grupp eller slag att hänföra organisationen till, har organisations- eller förbundsnamnet angetts. Som följd av särskilt visat intresse från kursledningen inom SSU har ett par veckokurser inom SSU tagits med. De kanske också kan ge viss belysning åt frågan om attitydförändringar hinner ske på t. o. m. kortare utbildningskurser än de som pågår sex eller flera veckor.

Medtagna utbildningsinstitutioner och kurser framgår av tablå 2. De har där presenterats efter samma system, som vi tillämpat i del II, *Elevers yrken eller huvudsysselsättningar efter genomgången längre ungdomsledarutbildning*. Terminen »yrkesinriktad» baserar sig därvid på en operationell definition och får

Tablå 2. I effektundersökningen ingående utbildningsinstitutioner och de slag av organisationer de företrädre. I fortsättningen används inom parentes angivna institutionsbeteckningar.

Utbildningsinstitution	Organisation eller Organisationslag
1. I hög grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning	
a. KFUMs ungdomsledarinstitut (KFUM).....	Religiös
RKU's ungdomssekreterarutbildning (RKU).....	Religiös
b. Stockholms stads ungdomsledarinstitut (Stockholm).....	Kommunal
c. Skolöverstyrelsens försökskurs för kvalificerad ungdomsledarutbildning (SÖ).....	Statlig
2. I någon grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning	
Birkagårdens folkhögskola, årskurs tre (Birkagården).....	ABF
Stensunds folkhögskola, årskurs tre (Stensund).....	Svenska Frisksportförbundet
Valla folkhögskola, årskurs ett (Valla 1).....	Riksförbundet Sveriges 4 H
Valla folkhögskola, årskurs två (Valla 2).....	Riksförbundet Sveriges 4 H
3. I ringa grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning	
a. Brunnsviks folkhögskola, årskurs två (Brunnsvik).....	Facklig
Karlskoga folkhögskola, årskurs tre (Karlskoga).....	Religiös
b. S:t Sigfrids folkhögskola, årskurs ett (S:t Sigfrid).....	Religiös
4. Utom ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning	
Lillsveds folkhögskola (Lillsved).....	Idrottsutövande
SSU sexveckorskurs, Bommersvik (SSU 6 v).....	Politisk
SSU sexdagarskurs, Bommersvik (SSU 6 d).....	Politisk
SSU femdagarskurs, Bommersvik (SSU 5 d).....	Politisk

inte tolkas så att alla uppräknade utbildningsinstitutioner även själva anser sig bedriva yrkesinriktad ungdomsledarutbildning.

21.3. Materialinsamling

Undersökningen har förutsatt två olika mätinstrument, ett med attitydskalor och ett med frågor rörande bakgrundsvariabler. Instrumenten har konstruerats och utprovats under läsåret 1963/1964. Materialinsamlingen har skett under våren 1965. Utbildningsinstitutionerna har därvid besökts två gånger. Vid första besöket besvarades först attitydformuläret och omedelbart därefter formuläret med bakgrundsvariabler. Formulären besvarades under lektionstid utan att eleverna fick möjlighet att korrespondera med varandra och tog vardera 30—45 min. i anspråk. Efterhand eleverna fyllt i båda formulären fick de lämna klassrummet. Andra mät-

ningen utfördes i regel sex veckor senare. Denna gång besvarades endast attitydformuläret, som hade exakt samma lydelse som vid första mätningen.

För att vid bearbetningen kunna ställa de olika instrumenten i relation till varandra ombads eleverna att skriva sina initialer eller namn på formulärens framsida. Eleverna informerades om att detta var angeläget endast ur bearbetningssynpunkt och att deras anonymitet ändå helt skulle skyddas.

Undersökningens syfte tillkännagavs kursledningen samtidigt som tillstånd att få genomföra enkäterna inhämtades. Däremot delgavs varken kursledning eller lärare vilka attityder som skulle bli föremål för mätning.

Datum för formulärens besvarande framgår av tabell 234 liksom under vilket skede av utbildningen undersökningen inföll. För 13 av utbildningsinstitutionerna har det gått i medeltal 42 dagar (sex veckor) mellan de två

Tabell 234. Datum för de båda mättillfällena och skede i utbildningen när undersökningen infaller.

Institutionsbeteckning	Datum 1965 för mättillfälle		Intervall i dagar	Skede av utbildningen
	1	2		
KFUM.....	9/2	2/4	52	Senare delen
RKU.....	19/2	1/4	41	Senare delen
Stockholm.....	5/2	19/3	42	Senare delen
SÖ.....	23/4	3/6	41	Första hälften
Birkagården.....	8/3	27/4	50	Senare delen
Stensund.....	2/3	13/4	42	Senare delen
Valla 1.....	4/3	21/4	48	Senare delen
Valla 2.....	5/3	21/4	47	Senare delen
Brunnsvik.....	24/3	11/5	48	Senare delen
Karlskoga.....	29/3	7/5	39	Senare delen
S:t Sigfrid.....	19/4	20/5	31	Senare delen
Lillsved.....	26/3	28/4	33	Senare delen
SSU 6 v.....	9/3	14/4	36	Början och slutet
SSU 6 d.....	28/2	6/3	6	Början och slutet
SSU 5 d.....	7/2	12/2	5	Början och slutet

Tabell 235. Antal elever, närvaro och bortfall vid de två mättillfällena.

Institutions- beteckning	Elevantal							
	Totalt	Mättillfälle				Totalt		Kvar
		1		2		Bortfall		
		Delt.	Bortf.	Delt.	Bortf.	Antal	Procent	
KFUM.....	20	18	3	17	2	5	25,0	15
RKU.....	17	14	3	14	3	6	35,3	11
Stockholm.....	24	23	3	21	1	4	16,7	20
SÖ.....	24	24	—	24	—	—	—	24
Birkagården...	18	12	2	17	7	8	44,4	10
Stensund.....	9	9	—	9	—	—	—	9
Valla 1.....	24	23	2	22	1	3	12,5	21
Valla 2.....	8	8	—	8	—	—	—	8
Brunnsvik.....	12	11	2	10	1	3	25,0	9
Karlskoga.....	9	9	1	8	—	1	11,1	8
S:t Sigfrid.....	36	36	6	30	—	6	16,7	30
Lillsved.....	26	26	1	26	1	1	3,8	25
SSU 6 v.....	22	22	—	22	—	—	—	22
SSU 6 d.....	28	28	2	27	1	2	7,1	26
SSU 5 d.....	26	26	1	25	—	1	3,8	25
Samtliga.....	303	289	26	280	17	40	13,2	263

mätningarna medan det för två kurser gått endast 5—6 dagar. I regel har båda mätningarna inträffat under senare delen av utbildningen, vilket automatiskt blivit fallet för kurser, som sträckt sig över både höst- och vårtermin. I ett fall har första mätningen kommit i början av kursen och den andra ungefär mitt i. I tre fall har mätningarna kommit i början och slutet.

21.4. Elevantal och bortfall

Kursernas totala antal elever, närvarofrekvens vid vardera mätningen och bortfallets storlek framgår av tabell 235.

Bortfallet utgörs dels av elever som varit frånvarande vid båda mätningarna, dels av dem som endast varit borta vid det ena tillfället och slutligen av elever, vilka besvarat något eller flera av formulären ofullständigt. Det är av

nämnda skäl förklarligt att man vid upprepade mätningar får tämligen stora bortfall. Det har i vårt fall ändå begränsats till 13,2 % eller 40 elever av 303 möjliga. Av elever som räknats som bortfall har tre närvarit vid båda mätningarna men besvarat formulären ofullständigt.

Enär det totala antalet elever är förhållandevis litet, speciellt inom somliga utbildningsinstitutioner, betyder några få personers frånvaro eller ofullständigt besvarade formulär ett procentuellt stort bortfall. Så är t. ex. förhållandet inom institutionerna Birkagården, RKU, KFUM och Brunnsvik. Representativiteten för kursen måste i dessa fall ifrågasättas. I andra grupper är elevantalet i sin helhet så litet att resultatens tillförlitlighet blir osäkert. I fortsättningen har resultaten i dylika fall satts inom parentes.

KAPITEL 22

Mätinstrument och bearbetningsmetoder

Som redan framhållits avser vi dels att undersöka elevernas ålder, kön, skolutbildning, föreningstillhörighet med flera bakgrundsdata och dels elevernas attityder. För ändamålet behöver vi ett frågeschema upptagande bakgrundsvariabler och ett attitydschema.

22.1. Enkätformulär med frågor om bakgrundsvariabler

Formulär med bakgrundsvariabler utarbetades under hösten 1964. En provundersökning företogs samma höst på två olika utbildningskurser. Formuläret har senare korrigerats i smärre avseenden som följd av de erfarenheter som provundersökningen gav.

22.2. Attitydschema

För att undersöka elevernas attityder har ett särskilt attitydtest av Likert-typ utarbetats. Efter samråd med en expertgrupp på drygt tio anställda högsta tjänstemän på riksplan företrädande olika ungdomsorganisationer beslöts att låta testet uppta items, som mätte attityder till följande nio variabler, som ansågs beröra för ungdomsarbetet väsentliga frågor:

1. Demokrati
2. Uppfostran
3. Lag och rätt
4. Brott och straff

5. Moral:
Ansvar
Hederlighet
Moraliskt mod
Sexualetik
6. Gruppen utanför
7. Andra könet
8. Generationsrelationer
9. Alkohol och tobak

Till varje variabel sammanställdes åtta till tio frågor. På så sätt erhöles 91 påståendesatser. Uppslag till dessa påstående hämtades från tidigare använda attitydformulär men flertalet påstående nykonstruerades. Uppgifterna genomdiskuterades vid ett flertal tillfällen både med representanter på hög nivå för ungdomsorganisationer och med pedagogisk expertis. Frågorna prövades på ett antal ledarkurser, varvid oklara uppgifter förkastades och utslöts. Därefter återstod 80 items. Här återges några exempel på dessa:

1. ++ + 0 - -- För att ungdomarna skall lära sig att de inte får göra som de vill, är det nödvändigt att hålla hårt på ordning och disciplin.
2. ++ + 0 - -- Vår tids ungdom har i allmänhet inte tillräcklig respekt för samhällets lagar och förordningar.
3. ++ + 0 - -- Pojkar har lättare

- att samarbeta än flickor.
4. ++ + 0 - - - Skall man komma framåt i livet, får man inte vara alltför noga med metoderna.
5. ++ + 0 - - - I sin organisation har ungdomsledaren bara ansvar för sin egen avdelning.

Ställningstagande till påståendena sker i en femgradig skala från helt accepterande (++) över tvekan (0) till helt förnekande (—) med poängsättningen 5, 4, 3, 2 och 1 för positivt formulerade frågor och omvänt 1, 2, 3, 4 och 5 för negativt formulerade frågor. I förstnämnda fall har markering kring (++) varit identiskt med fem poäng och i sistnämnda fall med ett poäng.

Utvärdering av frågorna skedde på elever vid olika ledarkurser och på medlemmar i ungdomsorganisationer, sammanlagt 400 försökspersoner representerande olika slag av ungdomsorganisationer, t. ex. idrottsutövande, scout, religiösa och nykterhetsarbetande sammanslutningar. Men bland de tillfrågade fanns också en grupp på ca 125 personer, vilka inte var med i något ungdomsarbete.

22.2.1 Likertska enligt Edwards metod

För att få fram de items, som bäst förklarar diskriminera mellan höga och låga attitydpoäng, har vi enligt Edwards (1957) metod skilt gruppen med extremt höga attitydpoäng från den med extremt låga genom att särskilja fjärde och första kvartilen i totalpoängfördelningen. Vi har därefter tagit reda på medelvärde för varje fråga inom vardera kvartilen, M_h och M_l . Sedan har $M_h - M_l$ framräknats och signifikanstests med hjälp av t-fördelning enligt formel:

$$t = \frac{\bar{X}_h - \bar{X}_l}{\sqrt{\frac{\sum (X_h - \bar{X}_h)^2 + \sum (X_l - \bar{X}_l)^2}{n(n-1)}}}$$

(Edwards 1957)

Som slutgiltig skala har vi tagit de 20 items, som erhöill de högsta t-värdena. Denna skala består nu av de påståenden som visat sig ge de största medelvärdeskillnaderna mellan hög- och lågpoängsgrupperna. För samtliga 20 påståenden är medelvärdesdifferenserna klart signifikanta på 5 %-nivån. Hög poäng i denna skala kommer att betyda positiv attityd till det skalan mäter medan låg poäng innebär negativ attityd.

Exempel på items som ingår i skalan är:

Ungdomsledaren bör inte lägga sig i om hans ungdomar dricker alkohol.

Man får inte ta lag och rätt alltför bokstavligh. Det gäller att kunna utnyttja kryphål.

Det är viktigare att män får god utbildning än att kvinnor får det.

Ungdomsorganisationerna behöver inte ha något ansvar för den samhällsbesvärliga ungdomen.

Ett rus då och då gör ingenting.

I skalan ingår sju av de variabler vi från början ställt upp.

Mellan 20 av de 28 gruppkombinationer, på vilka skalans utvärdering skedde, ger skalan signifikanta medeltalsdifferenser på 5 %-nivån enligt formel:

$$z = \frac{M_1 - M_2}{\sqrt{\frac{\delta_1^2}{N_1} + \frac{\delta_2^2}{N_2}}}$$

Den erhållna skalan företräder således någotsånär de variabler vi har velat få med och förefaller också att kunna framhålla attityddifferenser mellan grupper som tillhör olika slag av organisationer.

Skalans realibilitet prövades med split-half-metoden. Samvariationen mel-

lan skalhalvorna fastställdes med formel för produktmomentkorrelation och justering med Spearman-Brown's Prophecy Formula:

$$r_{11} = \frac{2r_{\frac{1}{2}\frac{1}{2}}}{1 + r_{\frac{1}{2}\frac{1}{2}}}$$

Härigenom erhöles en reliabilitetskoefficient på 0,83, vilket med hänsyn till skalans flerdimensionalitet får anses fullt tillfredsställande.

Det förfaringssätt vi tillämpat har gjort att de påståenden som ingår i skalan kommit att hopa sig kring en för skalan gemensam faktor men på ett sådant sätt att de ändå återspeglar också de faktorer, som de för skalans konstruktion nyttjade variablerna gett upphov till (Lindzey 1954). Skalans gemensamma faktor har efter samråd med psykologisk och pedagogisk expertis ansetts mäta *konventionalism*. Skalan med tvärden är återgiven i bilaga 3 e.

22.2.2 Faktoranalys

Den tidigare beskrivna attitydskalan har konstruerats med utgångspunkt från nio tänkta variabler. Skalan får därför anses vara flerdimensionell. Det har senare även ansetts önskvärt att få fram mer homogena skalor. De frågor som legat till grund för beskriven attitydskala har därför också underkastats en faktoranalys enligt av K. G. Jöreskog och Sten Henrysson (1962) vid Lärarhögskolan i Stockholm utarbetat program för faktoranalys på IBM 7090.

Tetrakoriska korrelationer beräknades mellan formulärets 80 påståendesatser. På den faktormatis som därigenom erhöles utfördes den preliminära faktoranalysen på datamaskin varvid den högsta korrelationen i varje kolumn användes som skattning på kommunaliteten. Rotation av sex extraherade faktorer utfördes enligt varimas-metoden.

Resultaten av de roterade faktorerna har lett till utvärdering av fyra faktorer, vilka vi med hänsyn till påståendesatsernas innehåll rubricerat *konserveratism*, *intolerans*, *auktoritär inställning* och *moralisk relativism*.

De påståendesatser som ingår i vardera av faktorerna I—IV återfinns i bilagorna 3 a—d. I bilagorna har också faktorladdningarna presenterats.

Exempel på påståenden som ingår i de olika faktorerna ges nedan:

Faktor I. Konservatism

Det bör vara fler män än kvinnor i styrelser.

Det finns ingen anledning att hjälpa personer som avbrutit en utbildningskurs att återuppta den igen.

Vid fester är det i första hand flickorna som bör koka kaffet.

Det är de högsta ledarnas sak att avgöra om det behöver göras några ändringar i arbetets uppläggning.

Ungdomar under 15 år är inte tillräckligt mogna för att kunna vara med och bestämma i ungdomsarbetet.

Faktor II. Intolerans

Det borde vara rökförbud i allt ungdomsarbete.

En ungdomsledare bör aldrig dricka alkohol.

I ungdomsarbetet skulle det ges mer upplysning om tobakens skadlighet.

Alkoholfrågorna borde behandlas mer ingående i ungdomsledarutbildningen.

En ungdomsledare skall inte röka.

Faktor III. auktoritär inställning

I de flesta fall skulle det vara nyttigt med litet större föräldraauktoritet.

Vår tids ungdom har i allmänhet inte tillräcklig respekt för samhällets lagar och förordningar.

Flertalet av vår tids ungdomar har alltför lös sexualmoral.

Ungdomar som är ovilliga att arbeta bör inte få socialt understöd med mindre än att de utför ett arbete.

Våldsdåd, såsom rån och misshandel, borde bestraffas hårdare än som sker.

Faktor IV. Moralisk relativism

Man får inte ta lag och rätt alltför bokstavligt. Det gäller att kunna utnyttja kryphål.

Det är bättre att ljuga litet grand än att riskera ett gräl.

Det betyder inte så mycket om en pojke eller flicka ibland för sina föräldrar bakom ljust.

Om det går är det fullt tillåtet att söka kringgå lagen.

»Ärlighet varar längst» kan nog vara bra att ha som regel, men i det praktiska livet kan den sällan tillämpas.

22.3. Bearbetningsmetod

Vid en experimentell studie av elevers attitydförändringar under pågående kurs skulle det vara möjligt att medelst olika former av matching-förfarande bilda ekvivalenta grupper, som var direkt jämförbara i för undersökningen avgörande variabler. I vårt fall har detta inte varit möjligt, emedan vi haft att utgå ifrån ett relativt begränsat antal kurser med stundom tämligen få elever och stora differenser i syfte, pedagogisk uppläggning, elevsammansättning etc. I detta läge har vår framkomstväg varit att tillgripa statistiska bearbetningsmetoder, som gör det möjligt att erhålla upplysande och tillförlitliga resultat, trots att de undersökta gruppernas utgångslägen varierar i olika avseenden. Kovariansanalys är en bearbetningsmetod som uppfyller nämnda villkor.¹

»Med hjälp av kovariansanalys blir det möjligt att studera utvecklingsresultat i grupper med skilda initialvärden,

därför att olika undersökningsgruppers medelvärden i sluttestet genom korrigering kan modifieras så att de blir helt jämförbara.»²

Vid studiet av attitydförändringar under pågående utbildning kommer vår bearbetningsmetod således att bli kovariansanalys.

Men för att kovariansanalys ska kunna tillämpas på ett meningsfullt sätt bör materialet uppfylla vissa villkor. Två av dessa är särskilt viktiga. 1) Insamlade data bör vara fördelade så att de inom varje grupp närmar sig normalkurvan med så homogena varianser som möjligt. 2) Regressionen i de olika jämförda grupperna bör vara lika.³

För att tillmötesgå kravet på normalfördelning har vi överfört poängen på de olika attitydskalorna till niogradig normalfördelad skala, s. k. stanineskala. Detta har också varit önskvärt emedan våra skalor innehåller olika antal items.

Kravet på regression mellan jämförda grupper har vi möjlighet att kontrollera genom att för kovariansanalysen använda oss av det program för varians- och kovariansanalys på IBM 650, som utarbetats vid Stockholms lärarhögskolas pedagogisk-psykologiska institution av Sten Henrysson, Bengt-Olov Ljung och Nils-Eric Svensson (1960). I detta program finns kontroll av regressionslikheten intagen.

¹ Garrett (1958): *Statistics in psychology and education*. New York—London—Toronto. Garret anför: »Covariance analysis is especially useful to experimental psychologists when for various reasons it is impossible or quite difficult to equate control and experimental groups at the start» (s. 295).

² SOU 1960:42 (s. 43).

För den tekniska sidan av bearbetningen hänvisas till statistiska handböcker av Garrett (1958), Lindquist (1953), Mc Nemar (1955), Ferguson (1966) m fl.

³ Lindquist (1953): *Design and analysis of experiments in psychology and education*. Boston.

KAPITEL 23

Attitydförändringar under pågående längre ledarutbildning

Förekomsten av eventuella attitydförändringar under pågående ledarutbildning, företrädesvis längre sådan, ska vi mäta med hänsyn till fem olika faktorer, representerade i var sin attitydskala. Med hänsyn till de påståendesatser, som ingår i skalorna, har vi försett faktorerna med följande rubriker:

Faktor I. Konservatism

Faktor II. Intolerans

Faktor III. Auktoritär inställning

Faktor IV. Moralisk relativism

Faktor V. Konventionalism

Faktor V är den genom Edwards metod utarbetade Likertskalan.

I attitydformuläret har såväl skalorna som deras påståendesatser blandats om varandra och kompletterats med nio fyllnadsfrågor varigenom det sammanlagt har blivit 60 items för eleverna att besvara.

23.1. Attityddifferenser mellan utbildningsinstitutionernas elevgrupper

I programmet för kovariansanalys ingår också en variansanalys av resultaten från vardera mättillfället. Med variansanalys kan vi avgöra om skillnaderna mellan uppmätta medeltalspoäng för de olika elevgrupperna vid ett och samma mättillfälle är så stora att det med viss sannolikhet kan sägas att elevgrupperna i sina attityder företräder olika populationer eller ej.¹

I tabellerna 236—245 har vi angett medeltal och spridning för olika elevgrupper vid första och andra mättillfället. Vi har samtidigt skilt mellan manliga och kvinnliga elever. Omedelbart under tabellhuvudena har vi angett variansanalysens F-kvoter och medelst symboler markerat om signifikanta skillnader föreligger mellan elevgruppernas medeltal eller ej. Olika symboler har nyttjats för olika grader av signifikans. Således betecknar en punkt under F-kvoten att sannolikheten är större än 5 % att erhållna medeltalsdifferenser kan ha uppstått av en slump. En stjärna anger att sannolikheten är större än 1 % men inte större än 5 % och två stjärnor markerar att sannolikheten är högst 1 % att olikheterna mellan elevgruppernas medeltalspoäng ska ha uppstått av en slump.

Resultaten av variansanalysen visar att vi för både manliga och kvinnliga elever erhåller signifikanta medeltalskillnader på minst 5 %-nivån mellan elevgrupperna i samtliga fem undersökta faktorer. I flertalet fall är skillnaderna t. o. m. signifikanta på 1 %-nivån. Enda undantag härifrån utgör de kvinnliga eleverna vid första mätningen inom faktorerna I, IV och V och vid andra mätningen inom faktor II. Vi bör också observera att vi inom särskilt många kvinnliga elevgrupper har mycket få antal elever, vilket givetvis har bidragit till att öka slumpeffekten.

¹ Lindquist (1953), Fergusson (1966) m fl.

Vi har inte haft intresse av att räkna fram mellan vilka elevgrupper de signifikanta skillnaderna föreligger. Men för var faktor har elevgrupperna ordnats efter stigande medeltalspoäng med den elevgrupp överst, som har högsta medeltalspoäng. De signifikanta skillnaderna bör därför i första hand finnas mellan elevgrupperna överst i kolumnen i förhållande till dem längst ned. Men självklart kan vi med erhållna resultat inte nå längre än till att ställa vissa hypoteser om den attityduppsättning, som generellt kan väntas hos elever inom de olika utbildningsinstitutionerna. Vi vet nämligen inte hur pass representativa i attitydavseende undersökta elever är för sina institutioner. Nästa kurs kan få elever med annan attityduppsättning. Inom

några elevgrupper var också bortfallet förhållandevis stort, vilket vi tidigare angett.

Att elevgrupperna signifikant skiljer sig åt i sina attityder får ändå sägas vara ett uttryck för att mätinstrumentet lyckats fånga för åtminstone somligt ungdomsarbete angelägna faktorer.

Vid jämförelse mellan de två mätillfällena kan man se att elevgrupperna i sina attitydpoäng sinsemellan intar ungefär samma position vid vardera mätningen. De grupper som vid första mätningen t. ex. erhöll låga poäng i förhållande till övriga grupper, tenderar att få det även vid andra mätningen. Korrelationen mellan första och andra mätningen är likaledes tämligen hög. Enligt de värden vi erhåller genom kovarians-

Tabell 236. Faktor I. Konservatism. Medeltal och spridning för olika gruppers attitydpoäng. Variansanalysens F-kvoter. Mättilfälle I och II. Manliga elever.¹

I				II			
Utbildningsinst.	F = 2,60 **			Utbildningsinst.	F = 2,31 **		
	N	M	S		N	M	S
Brunnsvik.....	8	3,25	1,03	Brunnsvik.....	8	3,13	1,25
Valla 2.....	7	3,57	2,57	SSU 6 v.....	21	3,57	1,99
Stockholm.....	10	3,70	1,83	Stockholm.....	10	3,60	1,90
SSU 6 v.....	21	4,38	1,77	Valla 2.....	7	4,00	1,91
Karlskoga.....	4	(4,50)	(1,00)	Karlskoga.....	4	(4,25)	(1,71)
KFUM.....	10	4,60	1,71	RKU.....	7	4,29	2,21
RKU.....	7	4,86	1,86	SÖ.....	15	4,33	2,61
Valla 1.....	12	4,92	2,11	KFUM.....	10	4,60	1,90
SÖ.....	15	4,93	1,58	Stensund.....	6	5,00	1,41
Stensund.....	6	5,17	0,75	Valla 1.....	12	5,17	2,41
SSU 5 d.....	14	5,71	2,49	SSU 5 d.....	14	5,29	2,43
Lillsved.....	14	5,79	1,89	Lillsved.....	11	5,29	2,70
S:t Sigfrid.....	15	5,87	1,92	SSU 6 d.....	18	5,83	2,01
Birkagården.....	1	(6,00)	(—)	S:t Sigfrid.....	15	6,40	2,06
SSU 6 d.....	18	6,28	1,64	Birkagården.....	1	(7,00)	(—)
Samtliga	162	5,00	1,97	Samtliga	162	4,75	2,28

¹ Som symboler för P vid olika grader av signifikans gäller: $r_{xy}=0,79$

$P < .05$	$P \leq .05$	$P \leq .01$
.	*	**

Tabell 237. Faktor I. Konservatism. Medeltal och spridning för olika gruppers attitydpoäng. Variansanalysens F-kvoter. Måttillfälle I och II. Kvinnliga elever.

I				II			
Utbildningsinst.	F = 1,93 *			Utbildningsinst.	F = 2,45 **		
	N	M	S		N	M	S
SSU 6 d.	8	3,38	1,30	SSU 6 d.	8	2,88	1,25
KFUM.	5	3,80	1,30	Valla 1.	9	3,56	1,24
Valla 2.	1	(4,00)	(—)	KFUM.	5	3,80	1,64
Karlskoga.	4	(4,50)	(1,73)	Valla 2.	1	(4,00)	(—)
RKU.	4	(4,50)	(1,73)	Brunnsvik.	1	(4,00)	(—)
Stockholm.	10	4,50	2,01	SSU 6 v.	1	(4,00)	(—)
Valla 1.	9	4,56	2,19	Birkagården.	9	4,11	2,42
Birkagården.	9	4,67	2,40	SÖ.	9	4,44	1,81
Stensund.	3	(5,33)	(1,15)	Stensund.	3	(4,67)	(0,58)
Lillsved.	11	5,46	1,37	Stockholm.	10	4,70	1,77
SÖ.	9	5,89	1,27	Karlskoga.	4	(5,00)	(1,15)
S:t Sigfrid.	15	5,93	1,62	Lillsved.	11	5,09	1,30
Brunnsvik.	1	(6,00)	(—)	S:t Sigfrid.	15	5,47	1,36
SSU 6 v.	1	(6,00)	(—)	RKU.	4	(5,50)	(1,73)
SSU 5 d.	11	6,55	1,92	SSU 5 d.	11	6,46	2,16
Samtliga	101	5,11	1,90	Samtliga	101	4,70	1,83

$$r_{xy}=0,71$$

Tabell 238. Faktor II. Intolerans. Medeltal och spridning för olika gruppers attitydpoäng. Variansanalysens F-kvoter. Måttillfälle I och II. Manliga elever.

I				II			
Utbildningsinst.	F = 2,92 **			Utbildningsinst.	F = 3,47 **		
	N	M	S		N	M	S
SSU 6 v.	21	3,52	1,25	SSU 6 v.	21	3,14	1,15
Brunnsvik.	8	3,63	1,68	Brunnsvik.	8	3,63	2,00
SSU 5 d.	14	4,21	2,19	SSU 5 d.	14	4,07	1,27
SSU 6 d.	18	4,22	1,77	Stockholm.	10	4,30	1,70
Stockholm.	10	4,30	1,64	SSU 6 d.	18	4,67	1,28
Valla 1.	12	5,08	2,11	Valla 2.	7	4,71	0,49
KFUM.	10	5,10	1,52	S:t Sigfrid.	15	4,93	2,28
Karlskoga.	4	(5,25)	(1,89)	Valla 1.	12	5,17	2,33
S:t Sigfrid.	15	5,53	2,36	KFUM.	10	5,40	1,08
Valla 2.	7	5,57	1,90	Karlskoga.	4	(5,50)	(1,29)
RKU.	7	5,71	1,60	SÖ.	15	5,73	2,12
Birkagården.	1	(6,00)	(—)	Lillsved.	14	6,00	1,96
Lillsved.	14	6,00	1,88	RKU.	7	6,00	1,00
SÖ.	15	6,00	1,81	Stensund.	6	6,17	2,93
Stensund.	6	6,67	2,42	Birkagården.	1	(7,00)	(—)
Samtliga	162	4,91	2,01	Samtliga	162	4,82	1,91

$$r_{xy}=0,74$$

Tabell 239. Faktor II. Intolerans. Medeltal och spridning för olika gruppers attitydpoäng. Variansanalysens F-kvoter. Måttillfälle I och II. Kvinnliga elever.

I				II			
Utbildningsinst.	F = 3,30 **			Utbildningsinst.	F = 2,16 *		
	N	M	S		N	M	S
SSU 6 d.....	8	2,38	1,06	SSU 6 d.....	8	2,50	1,31
Valla 2.....	1	(3,00)	(—)	Valla 2.....	1	(3,00)	(—)
Brunnsvik.....	1	(3,00)	(—)	Brunnsvik.....	1	(3,00)	(—)
SSU 6 v.....	1	(3,00)	(—)	SSU 6 v.....	1	(4,00)	(—)
Karlskoga.....	4	(4,00)	(2,45)	Stockholm.....	10	4,40	2,17
SSU 5 d.....	11	4,18	1,54	Birkagården.....	9	4,56	2,24
Stockholm.....	10	4,70	2,36	SSU 5 d.....	11	4,64	2,38
KFUM.....	5	4,80	1,48	Stensund.....	3	(5,00)	(2,00)
Valla 1.....	9	5,00	1,58	Karlskoga.....	4	(5,00)	(3,37)
Birkagården.....	9	5,22	2,05	Valla 1.....	9	5,22	1,39
RKU.....	4	(5,25)	(0,96)	KFUM.....	5	5,40	2,07
Stensund.....	3	(5,33)	(1,53)	RKU.....	4	(5,75)	(0,96)
SÖ.....	9	5,67	1,94	S:t Sigfrid.....	15	6,00	1,77
S:t Sigfrid.....	15	6,00	1,07	SÖ.....	9	6,22	1,64
Lillsved.....	11	6,64	1,57	Lillsved.....	11	6,27	1,79
Samtliga	101	4,99	1,92	Samtliga	101	5,08	2,10

$$r_{xy}=0,70$$

Tabell 240. Faktor III. Auktoritär inställning. Medeltal och spridning för olika gruppers attitydpoäng. Variansanalysens F-kvoter. Måttillfälle I och II. Manliga elever.

I				II			
Utbildningsinst.	F = 5,14 **			Utbildningsinst.	F = 4,37 **		
	N	M	S		N	M	S
Birkagården.....	1	(2,00)	(—)	Birkagården.....	1	(2,00)	(—)
Brunnsvik.....	8	2,13	1,46	Brunnsvik.....	8	2,50	1,20
SSU 6 v.....	21	3,38	1,75	SSU 6 v.....	21	2,81	1,54
Stockholm.....	10	3,60	1,51	Stockholm.....	10	3,40	1,95
Valla 2.....	7	4,00	1,63	KFUM.....	10	3,80	1,40
Valla 1.....	12	4,17	1,53	Valla 1.....	12	4,08	2,15
KFUM.....	10	4,20	2,15	SÖ.....	15	4,13	1,85
Stensund.....	6	4,67	0,82	Valla 2.....	7	4,14	1,95
SSU 5 d.....	14	4,93	1,86	Stensund.....	6	4,17	1,17
SSU 6 d.....	18	5,33	1,24	Karlskoga.....	4	(4,50)	(1,91)
Karlskoga.....	4	(5,50)	(1,73)	SSU 6 d.....	18	5,17	1,62
SÖ.....	15	5,60	1,24	SSU 5 d.....	14	5,21	1,25
Lillsved.....	14	5,79	1,93	Lillsved.....	14	5,43	1,65
S:t Sigfrid.....	15	6,00	2,00	S:t Sigfrid.....	15	5,80	2,40
RKU.....	7	6,43	2,15	RKU.....	7	6,00	1,73
Samtliga	162	4,70	1,96	Samtliga	162	4,36	1,98

$$r_{xy}=0,76$$

Tabell 241. Faktor III. Auktoritä rinställning. Medeltal och spridning för olika gruppers attitydpoäng. Variansanalysens F-kvoter. Måttillfälle I och II. Kvinnliga elever.

I				II			
Utbildningsinst.	F = 4,65 **			Utbildningsinst.	F = 4,65 **		
	N	M	S		N	M	S
Stockholm.....	10	3,60	1,43	Brunnsvik.....	1	(2,00)	(—)
SSU 6 d.....	8	3,75	1,03	SSU 6 v.....	1	(3,00)	(—)
KFUM.....	5	4,00	2,12	Stockholm.....	10	3,10	0,99
Valla 1.....	9	4,11	1,45	SSU 6 d.....	8	3,50	0,93
Valla 2.....	1	(5,00)	(—)	Stensund.....	3	(3,67)	(1,53)
Birkagården.....	9	5,11	2,98	Valla 2.....	1	(4,00)	(—)
SÖ.....	9	5,56	1,24	SÖ.....	9	4,11	1,62
Karlskoga.....	4	(6,25)	(0,50)	Valla 1.....	9	4,56	1,33
SSU 5 d.....	11	6,46	1,86	KFUM.....	5	4,60	1,67
Stensund.....	3	(6,67)	(0,58)	Birkagården.....	9	5,11	2,57
Lillsved.....	11	6,73	1,55	Karlskoga.....	4	(5,25)	(1,71)
S:t Sigfrid.....	15	6,93	1,10	S:t Sigfrid.....	15	6,33	1,68
RKU.....	4	(7,00)	(1,41)	Lillsved.....	11	6,36	1,86
SSU 6 v.....	1	(7,00)	(—)	SSU 5 d.....	11	6,64	1,50
Brunnsvik.....	1	(8,00)	(—)	RKU.....	4	(7,00)	(1,63)
Samtliga	101	5,55	2,00	Samtliga	101	5,08	2,02

$$r_{xy}=0,66$$

Tabell 242. Faktor IV. Moralisk relativism. Medeltal och spridning för olika gruppers attitydpoäng. Variansanalysens F-kvoter. Måttillfälle I och II. Manliga elever.

I				II			
Utbildningsinst.	F = 2,31 **			Utbildningsinst.	F = 3,72 **		
	N	M	S		N	M	S
RKU.....	7	3,43	2,15	RKU.....	7	3,00	1,53
KFUM.....	10	3,50	1,72	KFUM.....	10	3,80	1,32
Karlskoga.....	4	(4,50)	(1,73)	Valla 2.....	7	4,14	2,04
Valla 2.....	7	4,57	1,51	Karlskoga.....	4	(4,50)	(0,58)
Birkagården.....	1	(5,00)	(—)	SÖ.....	15	4,53	2,03
Brunnsvik.....	8	5,00	1,31	Stensund.....	6	4,83	0,75
Stockholm.....	10	5,00	2,26	Stockholm.....	10	5,00	1,76
S:t Sigfrid.....	15	5,07	1,44	Lillsved.....	14	5,07	1,27
SÖ.....	15	5,13	2,10	SSU 6 v.....	21	5,43	1,86
Lillsved.....	14	5,14	1,96	Valla 1.....	12	5,50	1,38
Valla 1.....	12	5,33	1,87	Brunnsvik.....	8	5,75	1,49
SSU 6 v.....	21	5,48	1,66	SSU 5 d.....	14	5,93	1,69
Stensund.....	6	6,00	1,26	Birkagården.....	1	(6,00)	(—)
SSU 6 d.....	18	6,22	1,70	S:t Sigfrid.....	15	6,40	2,16
SSU 5 d.....	14	6,50	1,95	SSU 6 d.....	18	6,72	1,53
Samtliga	162	5,23	1,90	Samtliga	162	5,28	1,86

$$r_{xy}=0,67$$

Tabell 243. Faktor. IV. Moralisk relativism. Medeltal och spridning för olika gruppers attitydpoäng. Variansanalysens F-kvoter. Måttillfälle I och II. Kvinnliga elever.

I				II			
Utbildningsinst.	F = 1,96 *			Utbildningsinst.	F = 3,29 **		
	N	M	S		N	M	S
KFUM.....	5	2,20	0,45	RKU.....	4	(2,00)	(1,41)
RKU.....	4	(3,25)	(1,71)	KFUM.....	5	2,40	0,55
S:t Sigfrid.....	15	4,20	1,86	Brunnsvik.....	1	(3,00)	(—)
Birkagården.....	9	4,33	1,66	Valla 1.....	9	4,00	1,00
Lillsved.....	11	4,55	1,63	Karlskoga.....	4	(4,25)	(2,22)
Stockholm.....	10	4,70	2,11	Birkagården.....	9	4,33	1,80
SÖ.....	9	4,78	1,72	S:t Sigfrid.....	15	4,33	1,05
Valla 1.....	9	4,89	1,45	SÖ.....	9	4,44	2,13
Stensund.....	3	(5,00)	(1,73)	SSU 6 v.....	1	(5,00)	(—)
SSU 6 d.....	8	5,13	1,36	Lillsved.....	11	5,09	1,87
Karlskoga.....	4	(5,25)	(1,71)	Stensund.....	3	(5,33)	(0,58)
Brunnsvik.....	1	(6,00)	(—)	Stockholm.....	10	5,40	2,46
SSU 6 v.....	1	(6,00)	(—)	SSU 6 d.....	8	5,75	1,91
SSU 5 d.....	11	6,36	2,42	Valla 2.....	1	(6,00)	(—)
Valla 2.....	1	(7,00)	(—)	SSU 5 d.....	11	6,82	1,72
Samtliga	101	4,71	1,90	Samtliga	101	4,73	1,97

$$r_{xy}=0,69$$

Tabell 244. Faktor V. Konventionalism. Medeltal och spridning för olika gruppers attitydpoäng. Variansanalysens F-kvoter. Måttillfälle I och II. Manliga elever.

I				II			
Utbildningsinst.	F = 2,89 **			Utbildningsinst.	F = 3,29 **		
	N	M	S		N	M	S
Birkagården.....	1	(2,00)	(—)	SSU 6 d.....	18	3,72	1,78
SSU 5 d.....	14	3,64	1,91	S:t Sigfrid.....	15	3,73	2,02
SSU 6 d.....	18	3,67	1,97	SSU 6 v.....	21	3,76	1,55
Brunnsvik.....	8	4,50	0,93	Valla 2.....	7	4,29	2,06
SSU 6 v.....	21	4,62	1,69	Lillsved.....	14	4,36	1,55
Lillsved.....	14	4,64	2,10	SSU 5 d.....	14	4,50	1,65
S:t Sigfrid.....	15	4,73	1,49	Brunnsvik.....	8	4,63	1,06
Valla 2.....	7	5,00	2,08	Valla 1.....	12	4,67	1,83
SÖ.....	15	5,20	1,78	Birkagården.....	1	(5,00)	(—)
Valla 1.....	12	5,25	1,96	Karlskoga.....	4	(0,25)	(0,50)
Karlskoga.....	4	(5,25)	(1,89)	KFUM.....	10	5,40	1,58
Stockholm.....	10	5,50	2,01	SÖ.....	15	5,60	1,24
Stensund.....	6	6,00	0,89	Stockholm.....	10	5,80	1,62
RKU.....	7	6,57	1,51	Stensund.....	6	6,00	1,79
KFUM.....	10	6,70	1,64	RKU.....	7	6,71	1,25
Samtliga	162	4,87	1,92	Samtliga	162	4,65	1,78

$$r_{xy}=0,70$$

Tabell 245. Faktor V. Konventionalism. Medeltal och spridning för olika gruppers attitydpoäng. Variansanalysens F-kvoter. Måttillfälle I och II. Kvinnliga elever.

I				II			
Utbildningsinst.	F = 2,27 *			Utbildningsinst.	F = 2,99 **		
	N	M	S		N	M	S
SSU 5 d.....	11	3,64	2,06	SSU 5 d.....	11	3,00	2,00
Valla 2.....	1	(4,00)	(—)	Valla 2.....	1	(4,00)	(—)
Birkagården.....	9	4,89	1,45	SSU 6 v.....	1	(4,00)	(—)
SÖ.....	9	4,89	1,27	Lillsved.....	11	4,73	1,42
SSU 6 v.....	1	(5,00)	(—)	Karlskoga.....	4	(4,75)	(1,26)
Brunnsvik.....	1	(5,00)	(—)	Brunnsvik.....	1	(5,00)	(—)
Karlskoga.....	4	(5,00)	(1,41)	Stockholm.....	10	5,10	1,97
SSU 6 d.....	8	5,38	0,92	Birkagården.....	9	5,22	1,48
Stensund.....	3	(5,67)	(1,53)	Stensund.....	3	(5,33)	(2,31)
Valla 1.....	9	5,78	1,99	SÖ.....	9	5,44	1,74
Stockholm.....	10	5,90	2,33	SSU 6 d.....	8	5,50	0,76
Lillsved.....	11	6,00	1,26	KFUM.....	5	5,80	1,30
S:t Sigfrid.....	15	6,13	1,96	S:t Sigfrid.....	15	6,33	1,54
RKU.....	4	(7,25)	(2,06)	Valla 1.....	9	6,56	1,67
KFUM.....	5	7,60	0,89	RKU.....	4	(7,00)	(1,83)
Samtliga	101	5,53	1,88	Samtliga	101	5,32	1,84

$$r_{xy} = 0,68$$

analysen som gruppernas gemensamma korrelation mellan de två mätningarna, (r_{xy}), är denna för samtliga skalor och för både män och kvinnor omkring 0,70. Korrelationen är angiven längst ned till höger i tabellerna 236—245.

23.2. Attitydförskjutningar under pågående ledarutbildning

Det har redan konstaterats att det föreligger skillnader mellan olika gruppers begynnelsevärden. Orsaken till dessa differenser är en variabel som vi inte haft under kontroll. Vi kan därför inte genom direkta jämförelser mellan begynnelse- och slutvärden avgöra om det är den påverkan eleverna utsatts för mellan mätningarna som resulterat i eventuella förändringar i attitydpoäng. Men med ledning av regressionen mellan faktiska begynnelsevärden och slutvärden kan man beräkna justerade slutmedelvärden¹ som anger de finalvärden

olika grupper skulle ha erhållit om de haft ett och samma initialvärde. Korrigeringen har med andra ord frigjort slutvärdena från den okontrollerade variabelns lineära effekt.

Kovariansanalysens F-kvot upplyser oss om eventuella skillnader mellan faktiska och förväntade medeltal. För att pröva signifikansen av differenser mellan justerade medelvärden måste dock för var sådan jämförelse ett t-värde beräknas.²

I tabellerna 246—250 har elevgruppernas justerade slutmedelvärden och kovariansanalysens F-kvoter angetts. De sistnämnda återfinns i tabellhuvudet,

¹ För beräkning av justerade slutmedelvärden har följande formel använts

$$M_{yjust.} = M_y - b_{yx}(M_x - M_x Tot)$$

Lindquist (1953, s. 321)

²
$$t = \frac{M_{yjust.} - M_{yjust.}}{\delta diff}$$

Lindquist (1953, s. 327)

där vi med symbolerna punkter och stjärnor också angett om signifikanta olikheter existerar mellan de justerade medelvärdena. Råder signifikanta skillnader på t. ex. 5 %-nivån kan man därav dra slutsatsen att somliga elevgrupper kommit att skilja sig så mycket från andra sedan första mätningen att dessa olikheter med 95 % sannolikhet inte är slumpmässiga. De bör vara en följd av påverkan under pågående ledarutbildning.

Den verkställda analysen visar att inträffade attitydförändringar inom faktorerna I och II inte är tillräckligt stora för att vare sig manliga eller kvinnliga elevgrupper signifikant ska skilja sig åt på 5 %-nivån. Signifikans på angiven nivå uppträder inte heller mellan man-

liga elevgrupper inom faktor III men däremot mellan kvinnliga elevgrupper inom faktor III — auktoritär inställning — och mellan både manliga och kvinnliga grupper inom faktorerna IV — moralisk relativism — och V — konventionalism. I uppräknade fall råder t. o. m. signifikans på 1 %-nivån, utom mellan kvinnliga elevgrupper inom faktor IV.

Ju högre medeltalspoäng en grupp har desto mer positiv är den i sin attityd till det skalan mäter. I tabellerna har vi med ett horisontellt streck markerat vilka grupper som har ett justerat slutmedelvärde som ligger lägre eller högre än det gemensamma initialvärdet. Att vi kunnat göra så, betyder att grupperna förändrats i olika riktning mellan

Tabell 246. Faktor I. Konservatism. Kovariansanalysens F-kvoter. Justerade slutmedelvärden. Förändringarnas riktning.¹

Män				Kvinnor			
Utbildningsinst.	F = 1,08			Utbildningsinst.	F = 1,70		
	N	$M_{just.}$	Riktning		N	$M_{just.}$	Riktning
SSU 6 v.....	21	4,12	Mindre	SSU 6 v.....	1	(3,44)	Mindre
SÖ.....	15	4,39		Brunnsvik.....	1	(3,44)	
RKU.....	7	4,41		Valla 1.....	9	3,90	
Lillsved.....	14	4,59		SÖ.....	9	3,95	
SSU 5 d.....	14	4,66		SSU 6 d.....	8	3,96	
Brunnsvik.....	8	4,68		Birkagården.....	9	4,38	
Karlskoga.....	4	(4,69)		Stensund.....	3	(4,53)	
SSU 6 d.....	18	4,70		KFUM.....	5	4,62	
Stockholm.....	10	4,75		Valla 2.....	1	(4,69)	
Stensund.....	6	4,85		Lillsved.....	11	4,87	
KFUM.....	10	4,95		S:t Sigfrid.....	15	4,96	
$M_{initial}$ 5,00				Stockholm.....	10	5,08	
Valla 1.....	12	5,24	Mer	$M_{initial}$ 5,11			
Valla 2.....	7	5,27		Karlskoga.....	4	(5,38)	Mer
S:t Sigfrid.....	15	5,63		SSU 5 d.....	11	5,56	
Birkagården.....	1	(6,12)		RKU.....	4	(5,88)	
Samtliga	162	4,75		Samtliga	101	4,70	

¹) Som symboler för P vid olika grad av signifikans gäller:

$P > .05$	$P \leq .05$	$P \leq .01$
.	*	**

Tabell 247. Faktor II. Intolerans. Kovariansanalysens *F*-kvoter. Justerade slutmedelvärden. Förändringarnas riktning.

Män				Kvinnor			
Utbildningsinst.	F = 1,38			Utbildningsinst.	F = 0,57		
	N	<i>M_{just.}</i>	Riktning		N	<i>M_{just.}</i>	Riktning
SSU 6 v.....	21	4,03	Mindre	SSU 6 d.....	8	4,37	Mindre
Valla 2.....	7	4,29		Birkagården.....	9	4,40	
Brunnsvik.....	8	4,45		Valla 2.....	1	(4,42)	
SSU 5 d.....	14	4,52		Brunnsvik.....	1	(4,42)	
S:t Sigfrid.....	15	4,54		Stockholm.....	10	4,61	
Stockholm.....	10	4,69		Stensund.....	3	(4,76)	
<i>M_{initial}</i> 4,91				<i>M_{initial}</i> 4,99			
SÖ.....	15	5,04	Mer	Lillsved.....	11	5,09	Mer
Stensund.....	6	5,05		Valla 1.....	9	5,21	
Valla 1.....	12	5,06		SSU 5 d.....	11	5,22	
SSU 6 d.....	18	5,11		S:t Sigfrid.....	15	5,28	
KFUM.....	10	5,28		SSU 6 v.....	1	(5,42)	
Karlskoga.....	4	(5,29)		KFUM.....	5	5,54	
Lillsved.....	14	5,31		RKU.....	4	(5,56)	
RKU.....	7	5,49		Karlskoga.....	4	(5,71)	
Birkagården.....	1	(6,31)		SÖ.....	9	5,73	
Samtliga	162	4,82		Samtliga	101	5,08	

Tabell 248. Faktor III. Auktoritärinställning. Kovariansanalysens *F*-kvoter. Justerade slutmedelvärden med ev. signifikanta yttervärden mellan grupperna angivna. Förändringarnas riktning.

Män				Kvinnor			
Utbildningsinst.	F = 1,58			Utbildningsinst.	F = 3,50 **		
	N	$M_{just.}$	Riktning		N	$M_{just.}$	Riktning
SÖ.....	15	3,48	Mindre	Brunnsvik.....	1	(0,48)	Mindre
SSU 6 v.....	21	3,76		SSU 6 v.....	1	(2,10)	
Karlskoga.....	4	(3,92)		Stensund.....	3	(2,98)	
Birkagården.....	1	(3,95)		SÖ.....	9	4,11 *	
KFUM.....	10	4,16		Stockholm.....	10	4,31 *	
Stensund.....	6	4,19		Valla 2.....	1	(4,34)	
Stockholm.....	10	4,19		SSU 6 d.....	8	4,62	
Brunnsvik.....	8	4,35		Karlskoga.....	4	(4,82)	
Valla 1.....	12	4,46		Birkagården.....	9	5,39	
Valla 2.....	7	4,64		Valla 1.....	9	5,46	
Lillsved.....	14	4,64		S:t Sigfrid.....	15	5,48	
$M_{initial}$ 4,70				$M_{initial}$ 5,55			
SSU 6 d.....	18	4,71	Mer	KFUM.....	5	5,56	Mer
RKU.....	7	4,75		Lillsved.....	11	5,63	
S:t Sigfrid.....	15	4,86		SSU 5 d.....	11	6,08 *	
SSU 5 d.....	14	5,04		RKU.....	4	(6,10)	
Samtliga	162	4,36		Samtliga	101	5,08	

Tabell 249. Faktor IV. Moralisk relativism. Kovariansanalysens *F*-kvoter. Förändringarnas riktning. Signifikanta differenser mellan yttergruppers justerade slutmedelvärden.

Män				Kvinnor			
Utbildningsinst.	F = 2,85 **			Utbildningsinst.	F = 2,23 *		
	N	$M_{just.}$	Riktning		N	$M_{just.}$	Riktning
RKU.....	7	4,07 *	Mindre	Brunnsvik.....	1	(2,20)	Mindre
Stensund.....	6	4,37 *		RKU.....	4	(2,90)	
Valla 2.....	7	4,53		Valla 1.....	9	3,89 *	
SÖ.....	15	4,59 *		Karlskoga.....	4	(3,92)	
KFUM.....	10	4,83		KFUM.....	5	3,95	
Karlskoga.....	4	(4,93)		SSU 6 v.....	1	(4,20)	
Lillsved.....	14	5,12		SÖ.....	9	4,40	
Stockholm.....	10	5,14		Birkagården.....	9	4,57	
SSU 5 d.....	14	5,17		Valla 2.....	1	(4,59)	
SSU 6 v.....	21	5,28		S:t Sigfrid.....	15	4,65	
$M_{initial}$ 5,23				$M_{initial}$ 4,71			
Valla 1.....	12	5,44	Mer	Stensund.....	3	(5,15)	Mer
Brunnsvik.....	8	5,89		Lillsved.....	11	5,19	
SSU 6 d.....	18	6,13 *		Stockholm.....	10	5,41	
Birkagården.....	1	(6,14)		SSU 6 d.....	8	5,49	
S:t Sigfrid.....	15	6,49 *		SSU 5 d.....	11	5,80 *	
Samtliga	162	5,28		Samtliga	101	4,73	

Tabell 250. Faktor V. Konventionalism. Kovariansanalysens *F*-kvoter. Signifikanta differenser mellan yttergruppers justerade slutmedelvärden. Förändringarnas riktning.

Män				Kvinnor			
Utbildningsinst.	F = 3,07 **			Utbildningsinst.	F = 2,32 **		
	N	$M_{just.}$	Riktning		N	$M_{just.}$	Riktning
S:t Sigfrid.....	15	3,82 *	Mindre	SSU 5 d.....	11	4,16 *	Mindre
SSU 6 v.....	21	3,92 *		SSU 6 v.....	1	(4,32)	
Valla 2.....	7	4,21		Lillsved.....	11	4,44 *	
KFUM.....	10	4,25		KFUM.....	5	4,53	
Valla 1.....	12	4,43		Stockholm.....	10	4,87	
SSU 6 d.....	18	4,48		Valla 2.....	1	(4,94)	
Lillsved.....	14	4,50	$M_{initial}$ 4,87	Karlskoga.....	4	(5,07)	$M_{initial}$ 5,53
Brunnsvik.....	8	4,86		Stensund.....	3	(5,24)	
Karlskoga.....	4	(5,06)		Brunnsvik.....	1	(5,32)	
SSU 5 d.....	14	5,27 *		SSU 6 d.....	8	5,59	
Stensund.....	6	5,29		Birkagården.....	9	5,61	
SÖ.....	15	5,39 *		SÖ.....	9	5,83	
Stockholm.....	10	5,40 *		RKU.....	4	(5,95)	
RKU.....	7	5,64 *		S:t Sigfrid.....	15	5,96 *	
Birkagården.....	1	(6,81)		Valla 1.....	9	6,41 *	
Samtliga	162	4,65			Samtliga	101	

de två mätningarna. Några grupper har t. ex. blivit mer konservativa, andra mindre och åter andra förändrats endast föga. Över strecket har vi placerat de grupper som blivit *mindre* positiva till det skalan mäter och under de som blivit *mer* positiva.

Signifikanta differenser bör främst uppstå mellan grupper vars justerade slutmedelvärden ligger längst från varandra. Reservation måste dock göras för den inverkan som gruppernas numeriska storlek kan ha. När grupperna är så små att all signifikansprövning ansetts omotiverad har poängvärdena satts inom parentes. För att slippa signifikantstesta alla resterande grupper mot varandra har vi endast ställt grupper *över* strecket för det gemensamma initialvärdet mot grupper *under* detta och i tabellerna angett vilka grupper som enligt detta förfaringssätt på 5 %-nivån signifikant skiljer sig ömsesidigt från varandra. Någon skarp gräns har därmed inte dragits mellan signifikant skilda och inte signifikant skilda grupper.

Eftersom det är främst grupper med extremt låga och extremt höga korrigerade slutvärden som är signifikant åtskilda, blir det i första hand också de grupperna som på ett signifikant sätt kan förmodas ha avlägsnat sig från initialvärdet medan de grupper vars slutvärden ligger nära markeringen för initialvärdet troligen inte signifikant förändrats.

I tablå 3 har en översiktlig sammanställning gjorts för att visa vilka grupper som på 5 %-nivån signifikant ömsesidigt skiljer sig från varandra på de olika skalorna. Signifikans på angiven nivå har nu angetts med + om gruppen mellan mätningarna har blivit mer positiv till det skalan mäter och med — om den blivit mindre positiv.

Av tablå 3 framgår att manliga och

Tablå 3. Översiktlig sammanställning av inträffade attitydförändringar inom olika faktorer. Markering har endast gjorts för grupper vars justerade slutmedelvärden på minst 5 %-nivån signifikant ömsesidigt avviker från varandras. Manliga och kvinnliga elever redovisas separat. När gruppen sedan första mätningen erhållit högre värde i angiven faktor har det markerats med +. Förändring i riktning mot lägre värde har angetts med —.

Utbildnings- inst.	Män			Kvinnor		
	Faktor			Faktor		
	III	IV	V	III	IV	V
KFUM.....		—	+		—	—
RKU.....			+	—		
Stockholm		—	+	—		
SÖ.....						
Birkagården						
Stensund....		—	+			
Valla 1.....				—		+
Valla 2.....		—				
Brunnsvik..		+				
Karlskoga...						
S:t Sigfrid...		+	—			+
Lillsved.....				+		—
SSU 6 v.....			—			
SSU 6 d.....		+				
SSU 5 d.....			+	+	+	—

kvinnliga elever inte alltid följs åt. Inom S:t Sigfrids folkhögskola har t. ex. de manliga eleverna på skala V erhållit extremt låg slutmedelpoäng medan de kvinnliga eleverna fått extremt hög slutpoäng. Liknande gäller SSUs 5-dagarskurs, fast det nu är omvänt förhållande så att männen fått de höga poängen och kvinnorna de låga på skala V.

Inom faktor III, auktoritär inställning, har låga slutpoäng nåtts hos kvinnliga elever inom institutionsbeteckningarna Stockholm och SÖ och höga inom Lillsved och SSU 5 d.

Inom faktor IV, moralisk relativism,

har hos manliga elever låga slutvärden nåtts inom RKU, SÖ, Stensund och Valla 2, höga inom Brunnsvik, S:t Sigfrid och SSU 6 d. Hos kvinnliga elever återfinns låga slutvärden hos KFUM och Valla 1 och höga hos SSU 5 d.

Inom faktor V, konventionalism, erhåller vi för manliga elever låga slutvärden inom S:t Sigfrid och SSU 6 v och höga inom RKU, Stockholm, SÖ, Stensund och SSU 5 d. Hos de kvinnliga eleverna får vi låga värden inom KFUM, Lillsved och SSU 5 d och höga inom Valla 1 och S:t Sigfrid.

Intressant är att attitydförändringar också hunnit äga rum inom de två veckokurserna SSU 6 d och SSU 5 d. Detta tyder på att också förhållandevis korta kurser kan hinna resultera i attitydförändringar. I övrigt kan konstateras att väsentliga attitydförändringar ägt rum inom praktiskt taget samtliga undersökta kurser, åtminstone inom någon faktor.

För undvikande av missförstånd bör kanske betonas att de etiketter vi försett attitydfaktorerna med är subjektivt valda, även om valen skett med hjälp av expertis. Det är möjligt att andra experter satt andra rubriker och att det inte råder full kongruens mellan innehållet i påståendesatserna och rubrikerna. Vidare krävs ytterligare forskning för att avgöra om det vi här t. ex. kallat moralisk relativism har hög korrelation med vad vi i övrigt vill ange som moralisk relativism. Vi har inte heller undersökt korrelationen mellan våra skalor och andra med liknande namn. Våra etiketter får därför tills vidare främst gälla som arbetsbeteckningar.

23.3 Slutord

Den viktigaste frågeställningen i denna undersökning har varit om attitydförändringar äger rum under pågående ungdomsledarutbildning. Den frågan verkar nu kunna besvaras jakande. Vi vågar t. o. m. säga, att förändringar i attityder synes ske under hela kursens gång, oberoende av när i utbildningen vi går in och gör våra mätningar. Förskjutningar i attityder förefaller t. o. m. hinna ske under kurser som endast pågår 5—6 dagar.

Däremot har attitydförändringar inte skett inom alla undersökta faktorer. Orsakerna härtill vet vi inte. Det är möjligt att kurserna inte nämnvärt berört dessa faktorområden. Men man kan också anta att attityderna sedan tidigare är mer befästa på angivna områden och svårare att rubba.

Men beträffande resultaten i deras helhet kan vidare sägas att vi ännu inte vet vad som förorsakat eller förhindrat förändringar i attityder. Det återstår att undersöka t. ex. speciell inverkan av undervisning, lärarpersonlighet, kamratgrupper, intelligens, ålder, hemmiljö m. fl. faktorer. Först därefter kan vi med någotsånär säkerhet säga under vilka betingelser attitydförändringar är att vänta på olika skalor och i vilken riktning de kan förmodas gå. Till dess får vi också vänta med att uttala oss om den effekt som olika kurser kan ha på elevernas attityder.

Ännu en väsentlig uppgift är att undersöka hur länge attitydförändringar sitter i och under vilka omständigheter de blir bestående.

BILAGA 1 a

Idrottsorganisationer

Vid tiden för undersökningens planläggning — våren 1964 — var följande specialförbund (SF) anslutna till Sveriges Riksidrottsförbund:

Svenska Badmintonförbundet
 Svenska Bandyförbundet
 Svenska Basketbollförbundet
 Svenska Bilsportförbundet
 Svenska Bobsleighförbundet
 Svenska Bordtennisförbundet
 Svenska Bowlingförbundet
 Svenska Boxningsförbundet
 Svenska Brottningförbundet
 Svenska Bågskytteförbundet
 Svenska Castingförbundet
 Svenska Curlingförbundet
 Svenska Cykelförbundet
 Svenska Dragkampförbundet
 Svenska Fotbollförbundet
 Svenska Fri-idrottsförbundet
 Svenska Fäktförbundet
 Svenska Golf förbundet
 Svenska Gymnastikförbundet
 Svenska Gångförbundet
 Svenska Handbolls förbundet
 Svenska Ishockeyförbundet
 Svenska Judoförbundet
 Svenska Kanotförbundet
 Svenska Konståkningsförbundet
 Svenska Minigolf förbundet
 Svenska Motorcykelförbundet
 Svenska Orienteringsförbundet
 Svenska Racerbåtförbundet
 Svenska Roddförbundet
 Svenska Rugbyförbundet
 Svenska Seglarförbundet

Svenska Simförbundet
 Svenska Skidförbundet
 Svenska Skolidrottsförbundet
 Svenska Skridskoförbundet
 Svenska Skridskoseglingsförbundet
 Svenska Sportskytteförbundet
 Svenska Tennisförbundet
 Svenska Tyngdlyftningsförbundet
 Svenska Varpaförbundet
 Svenska Vattenskidförbundet
 Svenska Volleybollförbundet
 Sveriges Militära Idrottsförbund

*Övriga slag av organisationer**Motororganisationer*

Motorförarnas Helynkterhetsförbunds
 ungdomsklubb
 Svenska Motorklubben
 Sveriges Motorfederation, Svenska Motorcykelförbundet (Svemo)

Nykterhetsorganisationer

Nationaltemplarordens Juniorförbund
 Nationaltemplarordens Ungdomsförbund
 Nykterhetsorganisationen Verdandi
 Sveriges Blåbandsungdom
 Sveriges Godtemplares Ungdomsförbund

Politiska ungdomsorganisationer

Centerns Ungdomsförbund
 Folkpartiets Ungdomsförbund

Högerns Ungdomsförbund
Sveriges Socialdemokratiska Ungdoms-
förbund

Religiösa ungdomsorganisationer

Ansgarsförbundet av kyrkliga juniorer
Evangeliska Fosterlandsstiftelsens Ung-
domsförbund

Frikyrkliga ungdomsrådet
Frälsningsarméns Ungdom
Kristliga Föreningen av Unga Kvinnor
Kristliga Föreningen av Unga Män
Metodistkyrkans Ungdomsförbund
Riksförbundet Kyrklig Ungdom
Svenska Alliansmissionens Ungdomsför-
bund

Svenska Baptisternas Ungdomsförbund
Svenska Missionsförbundets Ungdom
Örebromissionens Ungdom

Scoutorganisationer

Frälsningsarméns Scoutförbund
IOGT:s Scoutförbund
KFUK:s och KFUM:s Scoutförbund
NTO:s Scoutförbund
Svenska Scoutförbundet

Andra ungdomsorganisationer

Förbundet Vi Unga
Hantverkarnas Ungdomsrörelse
Ridfrämjandets Ungdomsnämnd
Riksförbundet Sveriges Ungdoms- och
Hemgårdar
Riksförbundet Sveriges 4 H
Skid- och Friluftsförbundet
Svenska Frisksportförbundet
Svenska Ungdomsringen för Bygdekul-
tur
Sveriges Fältbiologiska Ungdomsföre-
ning
Sveriges Schackförbunds ungdomsverk-
samhet
Sveriges Unglottor
Unga Örnars Riksförbund
Ungdomens Fredsförbund
Ungdomens Röda Kors

Kommuner

Under senare år har ett flertal kommu-
ner bedrivit eget ungdomsarbete. Det
har också blivit allt vanligare att kom-
muner anställt konsulenter för att admi-
nistrera kommunens service till ung-
domsorganisationerna och för organise-
randet av kommunens egen ungdoms-
verksamhet.

Våren 1964 hade skolöverstyrelsens
folkbildningsrotel namn- och adressför-
teckning på 44 kommunala ungdomskon-
sulenter fördelade på följande kommu-
ner:

Boo
Borås
Danderyd
Eskilstuna
Gustavsberg
Gävle
Göteborg
Hälsingborg
Järfälla
Jönköping
Karlskoga
Karlskrona
Kungälv
Linköping
Lund
Malmö
Mölndal
Nacka
Norrköping
Nässjö
Oxelösund
Partille
Skövde
Sollentuna
Solna
Stockholm
Sundbyberg
Södertälje
Trollhättan
Tyresö
Täby
Uddevalla

Skolöverstyrelsens sammanställning per 30 juni 1964 av från olika kommuner redovisade antal fritidsgrupper

Uppsala
Vänersborg
Västerås
Örebro

Den kommunala ungdomskonsulentverksamheten är under utbyggnad. Det är därför tänkbart att det våren 1964 fanns ytterligare någon kommun med anställd ungdomskonsulent utan att skolöverstyrelsen hade vetskap därom.

Fritidsgruppsverksamhetens redovisningsinstitutioner och huvudmän

En stor del av ovan uppräknade ungdomsorganisationers och kommuners ungdomsarbete utgöres av fritidsgrupper. För organisationslivets vidkommande redovisas dessa till något av de statsbidragsberättigade studieförbunden för erhållande av statsbidrag.

Studieförbundens sammanställning av antal fritidsgrupper våren 1964

Studieförbund	Antal grupper
Arbetarnas bildningsförbund .	3 130
Blåbandsrörelsens studieförbund .	110
Frikyrkliga studieförbundet .	1 819
Folkuniversitetet .	18
Godtemplarnas studieförbund	2 096
KFUKs och KFUMs studieförbund .	1 320
Liberala studieförbundet .	252
NTOs studieförbund .	1 182
Studieförbundet .	872
Studieförbundet medborgarskolan .	546
Svenska landsbygdens studieförbund .	603
Sveriges kyrkliga studieförbund .	3 453
Sveriges riksidrottsförbund .	24 843
Tjänstemännens bildningsförbund .	245
Summa	40 489

Den kommunalt drivna fritidsgruppsverksamheten redovisas direkt till skolöverstyrelsen för erhållande av statsbidrag.

Kommunala huvudmän	Antal grupper
Asarums Fritidsnämnd .	1
Danderyds Fritidsnämnd .	28
Dannemora Barnavårdsnämnd .	4
Ekeby Skolstyrelse .	4
Eskilstuna stads Ungdomsstyrelse .	89
Barnavårdsnämnden, Eslöv .	2
Gustavsbergs kommun, Ungdomskommittén .	3
Ungdomsstyrelsen Gällivare .	27
Göteborgs Barnavårdsnämnds Fritidsbyrå .	400
Halmstads Skolstyrelse .	21
Huddinge kommuns Fritidsnämnd .	31
Hälsingborgs stads Ungdomsstyrelse .	159
Skolstyrelsen, Hässleholm .	23
Järfälla Fritidsnämnd .	22
Skolstyrelsen i Järpås kommun .	2
Skolstyrelsen, Jönköping .	33
Karlskoga stads Ungdomsstyrelse .	13
Karlstads stads Ungdomsstyrelse .	54
Fritids- och Kulturnämnden, Kiruna .	12
Kävlinge Ungdomsråd .	8
Landskrona stads Fritidsnämnd .	28
Levene Skolstyrelse .	8
Lidköpings stads Barnavårdsnämnd .	46
Skolstyrelsen, Lidköping .	43
Linköpings Ungdomsråd .	44
Lunds stads Ungdomsstyrelse	51
Malmö stads Ungdomsstyrelse	526
Norrköpings stads Fritidsnämnd .	38
Nyköpings stads Idrotts- och Fritidsnämnd .	148
Partille kommuns Fritidsnämnd .	13
Smedjebackens köpings Skolstyrelse .	2
Solna stads Fritidsstyrelse .	46
Barnavårdsnämndens Fritidsavdelning, Stockholm .	880
Sundbybergs stads Fritidsnämnd .	19
Barnavårdsnämnden, Sundsvall .	17
Södertälje stads Fritidsnämnd	47
Trelleborgs stads Ungdomsnämnd .	35

BILAGA 1 b

Frågeformulär till ungdomsorganisationerna

den 28 febr. 1964

Genom nedanstående frågor önskar vi få veta om vilka personer, som inom de olika organisationerna handhar *ungdomsarbete* samt vilken administrativ uppbyggnad organisationen har för detta arbete. Den ungdomsorganisation, som står i nära relation till eller på ett eller annat sätt är samordnad med en huvudorganisation, bör således endast lämna svar gällande ungdomsarbetet. Saknar organisationen huvudorganisation men ändå har åtskild administration för ar-

bete bland vuxna och unga, bör svaren endast avse den sektor, som handhar ungdomsarbetet. Har organisationen ingen administrativ uppdelning mellan vuxna och unga men ändå en betydande verksamhet bland vuxna, får svaren gälla organisationen som helhet. För att vi ska veta mot vilken bakgrund svaren är avgivna, ställer vi nedan en särskild fråga rörande organisationens struktur i nämnda avseende.

1. Ungdomsorganisationens namn:
 adress:
 telefon:
2. Till vilken av nedan angivna kategorier är er ungdomsorganisation att hänföra? (Sätt $\times$ i tillämplig ruta)
☐ ungdomsorganisation, *förenad* med eller i nära relation till en huvudorganisation
☐ ungdomsorganisation, *utan* huvudorganisation, men ändå med *åtskild* administration för arbete bland vuxna och unga
☐ ungdomsorganisation, *utan* huvudorganisation, men ändå med betydande arbete både bland vuxna och unga *utan* att detta medfört skild administration
☐ ungdomsorganisation, *utan* huvudorganisation, och med arbete *enbart* eller nästan *enbart* bland ungdom mellan 7/8—25 år.
3. Vem är ordförande i den för organisationens ungdomsarbete centrala styrelsen (förbundsstyrelsen etc) i landet?
 Titel och namn:
 Bostadsadress:
 Bostadstelefon:
4. Är ovan nämnde ordförande också den, som bland de förtroendevalda inom er organisation har det högsta ansvaret för ungdomsarbetets planering och utformning?
☐ Ja ☐ Nej
5. Om nej på fråga 4, vem bland de förtroendevalda inom organisationen har då detta ansvar och vilken funktion (syssla) har vederbörande inom organisationen?
 Titel och namn:
 Bostadsadress:
 Bostadstelefon:
 Funktion inom organisationen:

- 6 a. Har organisationen på riksplan någon hel- eller deltidsanställd tjänsteman för ungdomsarbetet?

☐ Ja, på heltid;

☐ Ja, på deltid;

☐ Nej

- b. Om ja, vem är då på tjänstemannasidan organisationens högste ansvarige för ungdomsarbetsplanering?

Titel och namn:

Bostadsadress:

Bostadstelefon:

7. Om organisationen för sin ungdomsverksamhet har statliga instruktörsbidrag, vilka är då de anställda instruktörerna och vad har de för arbetsuppgifter?

Titel och namn	Bostadsadress	Arbetsuppgift

8. Finns det inom det för landet centrala sekretariatet (förbundsexpeditionen, kansliet etc) för ungdomsarbetet ytterligare på hel- eller deltid anställda personer, vilka är i så fall dessa och vad har de för uppgifter? (Medtag all personal, även kontorsbiträden, vaktmästare etc). (Om svarsutrymmet nedan ej räcker, använd egen bilaga).

Titel och namn	Bostadsadress	Arb.-uppgifter	Heltid	Deltid

9. Har ungdomsorganisationen även andra personer riksanställda på hel- eller deltid än ovan nämnda instruktörer och de personer, som ingår i sekretariatet (förbundsexpeditionen, kansliet etc), vilka är då dessa personer och vad har de för uppgifter? (Här medtages t ex instruktörer, konsulenter o s v för vilka ej statliga lönebidrag utgår, förutsatt att dessa personer ej medräknats i sekretariatet. Här kan också upptas centralt anställda föreståndare för kursgårdar lägerplatser med flera personer, som ej direkt varit att hänföra till sekretariatet.)

Titel och namn	Bostadsadress	Arb.-uppgifter	Heltid	Deltid

10 a. Har organisationen någon distrikts- eller regionindelning?

☐ Ja

☐ Nej

b. Om ja, vem är ordförande i styrelsen eller motsvarande organ på distrikts- eller regionplanet för organisationens ungdomsarbete?

Distr./region	Titel och namn	Bostadsadress

11 a. Är ovan nämnda ordföranden också de, som bland de förtroendevalda inom er organisation har det högsta ansvaret för ungdomsarbetets planering på distrikts- eller regionplanet?

☐ Ja

☐ Nej

☐ Växlar inom olika distrikt, regioner

b. Om nej i något fall, vem bland de förtroendevalda inom resp. distrikt eller region har då detta ansvar och vilken funktion (syssla) har vederbörande inom distriktet, regionen?

Distr./region	Titel o. namn	Bostadsadress	Funktion

12 a. Har organisationen på distrikts- eller regionplan någon hel- eller deltidsanställd tjänsteman för ungdomsarbetet?

☐ Ja, inom samtliga distrikt

☐ Ja, inom något eller några distrikt

☐ Nej, inte inom något distrikt

- b. Om ja, vem är då inom resp. distrikt eller region organisationens högste ansvarige tjänsteman för ungdomsarbetets planering och utformning?

Distr./region	Titel och namn	Bostadsadress	Heltid	Deltid

- 13 a. Vem är det vanligen på lokalt plan (för enskild förening, avdelning etc), som är förtroendevalda till att ha det högsta ansvaret för ungdomsarbetets planering och utformning?
☐ alltid eller i regel ordföranden
☐ alltid eller i regel annan person än ordföranden
- b. Om annan person än ordföranden, vilken funktion eller syssla har då denne?

- 14 a. Finns det inom det för landet centrala sekretariatet namn- och adressuppgifter på de personer, som på det lokala planet är förtroendevalda till att ha det högsta ansvaret för ungdomsarbetets planering och utformning?
☐ Ja ☐ Nej
- b. Om ja, hur många är dessa personer sammanlagt?
 stycken
- c. Om nej: 1) Hur många är dessa personer uppskattningsvis?
 stycken
 2) Hur lång tid anser det centrala sekretariatet sig allra minst behöva för att införskaffa namn- och adressuppgifter på dessa personer?
 dagar
- 15 a. Har organisationen på lokalt plan (för enskild förening, avdelning etc) hel- eller deltidsanställd tjänsteman, som, jämte eller under förtroendevald person, är satt att ha högsta ansvaret för ungdomsarbetets planering och utformning?
☐ Ja, inom flertalet lokala föreningar, avdelningar etc ☐ Ja, inom någon eller några lokala föreningar, avdelningar etc
☐ Nej, inte inom någon lokal förening, avdelning etc
- b. Om ja, finns det inom det för landet centrala sekretariatet namn och adressuppgifter på dessa hel- eller deltidsanställda tjänstemän?
☐ Ja ☐ Nej
 Om ja, hur många är sammanlagt dessa personer?
 stycken
 Om nej: 1) hur många är dessa personer uppskattningsvis?
 stycken
 2) Hur lång tid anser det centrala sekretariatet sig allra minst behöva för att införskaffa namn- och adressuppgifter på dessa personer?
 dagar
16. Hur många fritidsgrupper, som blivit statligt godkända, redovisade organisationen för hösten 1963?
 stycken
- 17 a. Har ungdomsorganisationens centrala sekretariat namn- och adressuppgift på den huvudansvarige ledaren för var och en av dessa fritidsgrupper?
☐ Ja ☐ Nej

- b. Om nej, hur lång tid skulle det allra minst ta för sekretariatet att införskafla namn- och adressuppgifter på dessa personer?
..... dagar
18. Vilka av nedan uppräknade kanaler använder ungdomsorganisationens centrala sekretariat sig av för löpande information till distrikt, föreningar och medlemmar?
- a. *Tidningar*
☐ tidningar och/eller tidskrifter som *huvudorganisation* är utgivare av
☐ tidningar och/eller tidskrifter som huvudorganisation *tillsammans* med ungdomsorganisationen är utgivare av
☐ tidningar och/eller tidskrifter som ungdomsorganisationen *ensam* är utgivare av
- b. *Duplicerade medlemsblad*
☐ duplicerade medlemsblad och därmed jämförbart, som *huvudorganisationen* är utgivare av
☐ duplicerade medlemsblad och därmed jämförbart, som huvudorganisation *tillsammans* med ungdomsorganisationen är utgivare av
☐ duplicerade medlemsblad och därmed jämförbart, som ungdomsorganisationen *ensam* är utgivare av
- c. *Regelbundna cirkulärskrivelser*
☐ regelbundet utkommande cirkulärskrivelser, såsom förbundsbrief och dylikt, som *huvudorganisation* sänder ut
☐ regelbundet utkommande cirkulärskrivelser, såsom förbundsbrief och dylikt, som huvudorganisation *tillsammans* med ungdomsorganisationen sänder ut
☐ regelbundet utkommande cirkulärskrivelser, såsom förbundsbrief och dylikt, som ungdomsorganisationen *ensam* sänder ut
- d. *Sporadiska cirkulärskrivelser*
☐ sporadiska cirkulärskrivelser som *huvudorganisation* sänder ut
☐ sporadiska cirkulärskrivelser som huvudorganisation *tillsammans* med ungdomsorganisationen sänder ut
☐ sporadiska cirkulärskrivelser som ungdomsorganisationen *ensam* sänder ut
- e. *Annat*
☐ annat, såsom
- 19 a. Därest *huvudorganisationen* ger ut tidningar och/eller tidskrifter som också tjänstgör som ungdomsorganisationens språkrör, vad heter dessa olika organ, till vilka vänder de sig, hur stor är deras upplaga och med hur många nummer utkommer de per år?

Organets namn	Vänder sig till	Upplagens storlek	Antal nr per år

- b. Vem är chefredaktör för dessa organ?

Organets namn	Chefredaktör	
	Titel och namn	Bostadsadress

- 20 a. Därest *ungdomsorganisationen* själv eller tillsammans med huvudorganisation är utgivare av tidningar och/eller tidskrifter, vad heter dessa olika organ, till vilka vänder de sig, hur stor är deras upplaga och med hur många nummer utkommer de per år?

Organets namn	Vänder sig till	Upplagens storlek	Antal nr per år

- b. Vem är chefredaktör för dessa organ?

Organets namn	Chefredaktör	
	Titel och namn	Bostadsadress

- c. Vilka var inkomsterna och utgifterna 1963 för *ungdomsorganisationen* för dessa tidningar och/eller tidskrifter?

Organets namn	Inkomster		Utgifter		Överskott	Underskott
	Annonser	Övr.	Tryck-kostn.	Övr.		

21. Vilka av i fråga 20 a upptagna tidningar och/eller tidskrifter är *ungdomsorganisationen* ensam (utan samverkan med huvudorganisation eller liknande) utgivare av?

Organets namn

BILAGA 1 c

Ungdomskonsulenten

Hösten 1963 tillskrev vi Dig och bad om några uppgifter avseende ungdomsgårdar. För genomförande av vår ledarundersökning måste vi emellertid ännu en gång vädja om Din hjälp. Det har visat sig att vi behöver kompletterade och nu giltiga uppgifter om *ungdomsgårdsföreståndarna*. Får vi därför besvara Dig med ifyllande av bifogade svarsblankett(er), är vi tacksamma. Uppgifterna ska avse *samtliga inom kommunen under vårterminen 1964 verksamma föreståndare* på ungdomsgård med kafé, klubbrum och öppen verksamhet.

Vi emotser tacksamt svaren *senast den 1 sept.*

Med vänlig hälsning

Stockholm den 30 juli 1964

Olle Halldén

Olle Sjögren

Uppgifter rörande samtliga inom kommunen under vårterminen 1964
verksamma föreståndare på ungdomsgård med kafé, klubbрум och
öppen verksamhet

Kommunens namn:

Ungdomsgårdens namn:

Ungdomsgårdens huvudman:

Föreståndarens titel:

namn:

address:

tel.:

Föreståndarens tjänsteförhållande:

Frivillig (ev. med »mindre» arvode)

Deltidsanställd

Heltidsanställd

den / 1964

(uppgiftslämnarens namn)

BILAGA 1 d

1962 års ungdomsutredning¹*I angeläget ärende*

På uppdrag av Ecklesiastikdepartementet utför 1962 års ungdomsutredning en rad undersökningar i syfte att ge ökade kunskaper om svenskt ungdomsarbets omfattning, uppgifter och innehåll. Undersökningarna avser att bli vägledande för utredningens kommande arbete och till stor hjälp för ungdomsarbetets fortsatta planering och utformning såväl inom ungdomsorganisationer som kommuner.

Denna undersökning, som är av mycket stor betydelse, avser ungdomsarbetets **ledning**.

Ur vetenskaplig synpunkt är det ytterst angeläget, att alla för undersökningen tillskrivna personer medverkar och besvarar formulärets frågor så utförligt som möjligt.

Om Ni av någon anledning inte skulle vara istånd att besvara formuläret, är vi tacksamma för att omgående få det i retur med motivering.

Var annars vänlig besvara frågorna snarast och sänd formuläret i bifogat kuvert (frankering behövs ej) åter till utredningen senast **14 dagar efter poststämpels datum**.

Ni behöver icke skriva Ert namn på formuläret. Numret längst ned ger oss alla de uppgifter vi behöver för att kunna bearbeta materialet. Er anonymitet är därför helt skyddad.

Vid besvarande av vissa av formulärets frågor, bör Ni ha i åtanke, att Ni utvalts att delta i denna undersökning i egenskap av:

(Om Ni på grund av flera ledaruppdrag ev. skulle erhålla mer än ett formulär, var då vänlig besvara vart och ett av de erhållna formulären.)

När Ni besvarar frågorna, följ hänvisningarna inom rutorna. Skriv Era svar på pricklinjerna eller kryssa för i tillämplig svarsruta. Siffror framför svarsrutorna eller i höger marginal, behöver Ni ej ta notis om. De är satta endast för att underlätta bearbetningen.

Läs först igenom hela formuläret. Besvara sedan varje fråga. Kontrollera slutligen att alla frågor blivit fullständigt och noggrant besvarade.

November 1964.

Olle Halldén

Olle Sjögren

I stort sett har identiska frågeformulär sänts till de parlamentariskt valda och de anställda ledarna och till fritidsgruppsledarna. Avvikelserna har varit att i for-

muläret till de anställda ledarna har ej ingått frågorna 20—22. Däremot har fråga 37 tillagts.

1. a. Vilket år är Ni född?	År	a. Kol. 11-12
b. <i>Kön?</i>		b. Kol. 13
1. ☐ Man		1
2. ☐ Kvinna		2
c. <i>Civilstånd?</i>		c. Kol. 14
1. ☐ Ogift		1
2. ☐ Gift		2
3. ☐ Tidigare gift (skild, make eller maka död)		3
d. Nuvarande <i>bostadsort?</i>		d. Kol. 15
.....		1
e. <i>Kommun?</i>		2
.....		3
.....		4
f. <i>Län?</i>		5
.....		6
Ev. kommentarer:.....		
.....		
2. Vad har Ni för yrke eller huvudsysselsättning för närvarande?		Kol. 16
1. ☐ Förvärvsarbetar		1
Ange yrke så utförligt som möjligt:		
.....		2
.....		3
2. ☐ Studerar		4
Ange skola, klass eller universitet etc.		
.....		
.....		Kol. 17
3. ☐ Sköter hemmet		1
4. ☐ Annat, ange vad:		2
.....		3
Ev. kommentarer:.....		
.....		
3. Vilken skolutbildning har Ni?		Kol. 18
1. ☐ Folkskola, enhetsskola, grundskola, yrkesskola eller motsvarande		1
2. ☐ Folkhögskola		2
3. ☐ Realskola, flickskola, lägre ingenjörsexamen eller motsvarande		3
4. ☐ Studentexamen eller motsvarande		4
5. ☐ Akademiska studier		5
6. ☐ Annan skolutbildning, ange vilken:		6
.....		
4. Har Ni utöver ovan angiven skolutbildning någon yrkesutbildning (utom vad avser utbildning till ungdoms- eller idrottsledare) i form av kurser, special-, yrkes- eller fackskolor eller liknande?		Kol. 19
1. ☐ Nej, inga kurser eller skolor av yrkesutbildande slag		1
2. ☐ Ja, skolor eller kurser med högst 4 månaders sammanhängande under visning eller med högst 20 korrespondensbrev. Dessa skolor eller kurser skall dessutom vara tillgängliga direkt från folkskolenivån, ev. efter påbyggnad i ett eller annat ämne		2
3. ☐ Ja, skolor eller kurser med mer än 4 månaders sammanhängande undervisning eller mer än 20 korrespondensbrev. Dessa skolor eller kurser skall dessutom vara tillgängliga direkt från folkskolenivån, ev. efter påbyggnad i ett eller annat ämne.		3
4. ☐ Ja, skolor eller kurser, som kräver realexamen eller motsvarande förkunskaper.		4
5. ☐ Ja, skolor eller kurser, som kräver studentexamen eller motsvarande förkunskaper.		5
Ev. kommentarer:.....		
.....		

5. Hur stor var Er *totala inkomst* under 1963? Räkna med bruttoinkomsten, dvs. innan skatten är dragen. Kol. 20
1. ☐ 0— 2 000 kr	1
2. ☐ 2 001—10 000 »	2
3. ☐ 10 001—20 000 »	3
4. ☐ 20 001—30 000 »	4
5. ☐ 30 001—40 000 »	5
6. ☐ 40 001—50 000 »	6
7. ☐ 50 001 kr eller mer	7
- Ev. kommentarer:
6. Som framgår av formulärets framsida, har Ni ombetts att delta i denna undersökning i egenskap av:
- Uppdraget, som antingen avser vår- eller höstterminen 1964, innehades eller innehas inom:
- Ev. kommentarer:
7. Vilket år erhöll Ni det i fråga 6 angivna uppdraget? Kol. 21
År	1
	2
	3
Ev. kommentarer:	4
	5
8. Är eller var uppdraget att betrakta som: Kol. 22
1. ☐ Heltidsanställning	1
2. ☐ Deltidsanställning	2
3. ☐ Ej anställning	3
10. Vilket år kom Ni första gången med i den i fråga 6 angivna riksorganisationens eller kommunens verksamhet? Kol. 24
År	1
	2
	3
	4
Ev. kommentarer:	5
	6
11. Har eller har Ni haft *andra uppdrag eller anställningar*, som berört föreningsarbete eller annan fritidsverksamhet bland ungdom? Kol. 25
1. ☐ Ja	1
2. ☐ Nej	2
- Ev. kommentarer:
12. Om »ja» på fråga 11, *vilka andra uppdrag* har eller har Ni haft? Inom vilka riksorganisationer eller — i händelse av kommunalt uppdrag — vilka kommuner och under vilka år har Ni haft dessa andra uppdrag? a. Kol. 26
- a. Ange *uppdragets art*; ordförande, sekreterare eller kassör i styrelse, kommitté eller nämnd; annan medlem i styrelse, kommitté eller nämnd; gruppledare, lärare, instruktör, konsulent, socialassistent, förbundssekreterare, redaktör och dylikt
- b. Ange på vilket *plan* uppdraget låg: lokalt, kommunalt, distrikts-, riks- eller internationellt plan b. Kol. 27
- c. Ange *riksorganisationens* eller — om kommunalt uppdrag — *kommunens* namn
- d. Ange under vilket eller vilka år, Ni hade dessa uppdrag
- Om fler än fem uppdrag, ange då de fem, som ni anser har betytt mest för Er utveckling till och Era insatser som ledare för förenings- eller annan verksamhet bland ungdom. c. Kol. 28

Uppdragets		c. Riksorganisationens eller kommunens namn (enligt c ovan)	d. Under år (enligt d ovan)
a. Art (enligt a ovan)	b. Plan (enligt b ovan)		
1. _____	_____	_____	_____
2. _____	_____	_____	_____
3. _____	_____	_____	_____
4. _____	_____	_____	_____
5. _____	_____	_____	_____

d. Kol. 29

Ev. kommentarer:

13. a. *Genomgår eller har Ni genomgått någon längre kurs eller skola för utbildning av ungdomsledare, föreningsfunktionär eller dylikt?* a. Kol. 30

Med »längre» menas här kurs eller skola, som i ett och samma utbildningsprogram haft:

1. *minst 80 timmars sammanhängande undervisning* (t. ex. 4-veckorskurser med i genomsnitt minst 4 lektionstimmar per dag eller kvällskurser med minst 40 sammankomster och 2 lektionstimmar per sammankomst eller kombination av dags- och kvällskurser);
2. korrespondensundervisning eller studiecirkel, som omfattat *minst 20 brev*;
3. kombination av lektions- och korrespondensundervisning, som i ett och samma utbildningsprogram kan anses ha krävt *minst 80 timmars sammanhängande undervisning eller 80 studietimmar*.

1. ☐ Ja2. ☐ Nej (Om »nej», gå direkt vidare till fråga 14!)

Om »ja», besvara nedanstående frågor:

1
2

- b. Vilken riksorganisation, kommun eller institution, stod som kursens eller skolans *huvudman*?
(Om flera kurser eller skolor, räkna upp huvudman för var och en av dem med angivande av endast en på varje rad)

- c. På vilken *ort* eller — om internationell kurs eller skola — i vilket *land* hölls kursen eller skolan?
(Ange ort resp. land för var kurs eller skola för sig)

- d. Under vilket eller vilka *år* hölls kursen eller skolan?
(Ange år för var kurs eller skola för sig)

b. Kol. 31

c. Kol. 32

1.
2.
3.
4.
5.

d. Kol. 33

Ev. kommentarer:

14. a. Har Ni *organiserat* kurs eller skola av art som åsyftas i fråga 13?

a. Kol. 34

1. ☐ Ja

1

2. ☐ Nej (Om »nej», gå direkt vidare till fråga 15!)

2

Om »ja», besvara nedanstående frågor!

Om fler än tre kurser eller skolor, ange de tre senaste

- b. Vilken riksorganisation, kommun eller institution stod som kursens eller skolans *huvudman*?
(Om flera kurser eller skolor, räkna upp huvudman för var och en av dem med angivande av endast en på varje rad)
1.
2.
3.
Ev. kommentarer:
- c. Under vilket eller under vilka år hölls kursen eller skolan?
(Ange år för var kurs eller skola för sig)
- b. Kol. 35
- c. Kol. 36
15. a. Har Ni som *lärare, föreläsare eller instruktör undervisat* i kurs eller skola av art som åsyftas i fråga 13?
1. ☐ Ja
2. ☐ Nej (Om »nej», gå direkt vidare till fråga 16!)
Om »ja», besvara nedanstående frågor!
Om fler än tre kurser eller skolor, ange de tre senaste
- b. Kol. 37
- 1
2
- b. Vilken riksorganisation, kommun eller institution stod som kursens eller skolans *huvudman*?
(Om flera kurser eller skolor, räkna upp huvudman för var och en av dem med angivande av endast en på varje rad)
1.
2.
3.
Ev. kommentarer:
- c. Under vilket eller under vilka år hölls kursen eller skolan?
(Ange år för var kurs eller skola för sig)
- b. Kol. 38
- c. Kol. 39
16. a. *Genomgår* eller har Ni *genomgått* kurser för utbildning av ungdomsledare, föreningsfunktionär eller dylikt och som varit av *kortvarigare* natur än som åsyftas i fråga 13?
1. ☐ Ja
2. ☐ Nej (Om »nej», gå direkt vidare till fråga 17!)
- a. Kol. 40
- 1
2
- b. Om »ja», hur många?
1. ☐ 1— 3 kurser
2. ☐ 4—10 »
3. ☐ 11 kurser eller flera
Ev. kommentarer:
- b. Kol. 41
- 1
2
3
- c. Kol. 42
- För den *senaste* kursen, besvara följande frågor!
- c. Vilken organisation, kommun eller institution stod som kursens *huvudman*?
d. Vilket eller vilka år hölls kursen?
e. Hur många lektionstimmar, eller i händelse av korrespondenskurs, brev omfattade kursen
Lektions- Brev?
timmar?
- d. Kol. 43
- e. Kol. 44
- Ev. kommentarer:
17. a. Har Ni *organiserat* kurser för utbildning av ungdomsledare, föreningsfunktionärer eller dylikt som varit av *kortvarigare* natur än som åsyftas i fråga 13?
1. ☐ Ja
2. ☐ Nej (Om »nej», gå direkt vidare till fråga 18!)
- a. Kol. 45
- 1
2

b. Om »ja», hur många?

1. ☐ 1— 3 kurser2. ☐ 4—10 »3. ☐ 11 kurser eller flera

Ev. kommentarer:

b. Kol. 46

1

2

3

c. Kol. 47

För den senaste kursen, besvara följande frågor!

c. Vilken organisation, kommun eller institution stod som kursens huvudman?

d. Vilket eller vilka år hölls kursen?

d. Kol. 48

Ev. kommentarer:

18. a. Har Ni som lärare, föreläsare eller instruktör undervisat i kurser för utbildning av ungdomsledare, föreningsfunktionär eller dylikt och som varit av kortvarigare natur än som åsyftas i fråga 13?

1. ☐ Ja2. ☐ Nej (Om »nej», gå direkt vidare till fråga 19!)

a. Kol. 49

1

2

b. Om »ja», besvara nedanstående frågor! Hur många lektionstimmar?

b. Kol. 50

Om flera kurser, ange för den senaste Ni medverkat i

1. ☐ 1— 3 lektionstimmar2. ☐ 4—10 »3. ☐ 11 lektionstimmar eller flera

Ev. kommentarer:

1

2

3

c. Kol. 51

c. Vilken organisation, kommun eller institution stod som kursens huvudman?

d. Vilket eller vilka år hölls kursen?

d. Kol. 52

Ev. kommentarer:

19. a. Är ni f. n. med i någon annan förening (frågan inbegriper föreningar och organisationer av alla slag utom fackföreningar och ekonomiska föreningar) än den i fråga 6 åsyftade?

1. ☐ Ja2. ☐ Nej (Om »nej», gå direkt vidare till fråga 20!)

Om »ja», besvara nedanstående frågor, b—e.

b. Vad heter föreningen?
(Om flera föreningar, ange endast en på varje rad)c. Vad heter dess riksorganisation?
(Ange om möjligt för varje förening)d. Vad är det för slag av förening?
(Ange för varje förening: idrotts-, scout-, religiös, motor-, nykterhets-, politisk eller annan)

e. Har Ni uppdrag i denna förening, såsom ledamot i styrelse, kommitté eller liknande?

1.	Ja	Nej
2.	1. ☐	1. ☐
3.	2. ☐	2. ☐
4.	3. ☐	3. ☐
5.	4. ☐	4. ☐
6.	5. ☐	5. ☐
7.	6. ☐	6. ☐
8.	7. ☐	7. ☐
9.	8. ☐	8. ☐
10.	9. ☐	9. ☐
Ev. kommentarer:	10. ☐	10. ☐

a. Kol. 53 1 2 b. Kol. 54 d. Kol. 55 1 3 4 5 7 8 9 e. Kol. 56 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
f. Kol. 57 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

20.

Frågorna 20—22 besvarar Ni endast om Ert i fråga 6 angivna ordförandeuppdrag ej är förenat med anställning som präst, pastor, instruktör, konsulent, sekreterare eller liknande i den angivna organisationen.

a. Har eller hade ni *inkomst* på Ert i fråga 6 angivna uppdrag, utöver ersättning för omkostnader? a. Kol. 58

1. ☐ Ja 1
2. ☐ Nej (Om »nej», gå direkt vidare till fråga 21!) 2

b. Om »ja», hur hög har denna inkomst varit under senaste hela månad, under vilken verksamhet pågått eller — om inkomsterna varit utslagna på längre tid, dock högst tre månader — hur stora skulle de rätteligen ha blivit under senaste månad? b. Kol. 59

1. ☐ Högst 5 kr 1
2. ☐ 6—25 » 2
3. ☐ 26—100 » 3
4. ☐ 101—300 » 4
5. ☐ 301 kr eller däröver 5

Ev. kommentarer:

21. a. Har eller hade Ni *utgifter* som följt av Ert i fråga 6 angivna uppdrag (t. ex. för resor, materiel, lokalhyra etc.), för vilka Ni ej får ersättning? a. Kol. 60

1. ☐ Ja 1
2. ☐ Nej (Om »nej», gå direkt vidare till fråga 22!) 2

b. Om »ja», hur stora har dessa utgifter varit under senaste hela månad, under vilken verksamhet pågått, eller — om utgifterna varit utslagna på längre tid, dock högst tre månader — hur stora skulle de rätteligen ha blivit under senaste månad? b. Kol. 61

1. ☐ Högst 5 kr 1
2. ☐ 6—25 » 2
3. ☐ 26—100 » 3
4. ☐ 101—300 » 4
5. ☐ 301 kr eller däröver 5

Ev. kommentarer:

22. Om i fråga 6 angivet uppdrag kan avse innevarande höst, hur många *timmar* har Ni då under de senaste 14 dagarna genom förberedelser, möten eller annat ägnat åt Ert i fråga 6 angivna uppdrag? Kol. 62

1. ☐ Uppdraget avser ej innevarande höst 1
2. ☐ 0—5 timmar 2
3. ☐ 6—10 » 3
4. ☐ 11—15 » 4
5. ☐ 16—20 » 5
6. ☐ 21 timmar eller däröver 6

Ev. kommentarer:

Kol. 10 2

23. Läser Ni några *tidningar och tidskrifter*, vilka är att betrakta som organ för förenings- eller annan fritidsverksamhet bland ungdom? Kol. 11

1. ☐ Ja 1
2. ☐ Nej 2

Ev. kommentarer:

24. Om »ja» på fråga 23, vad *heter* dessa tidningar eller tidskrifter och vilken organisation eller kommun ger ut dem? Kol. 12

Om flera organ, ange endast ett på varje rad. Om fler än fem organ, ange de för Er fem viktigaste. a. Kol. 13

- a. Tidningens eller tidskriftens namn b. Organisation eller kommun som står som utgivare

1. b. Kol. 14

2.

3.

4.

5.

Ev. kommentarer:

25. Varifrån får eller fick Ni i första hand Era värdefullaste *informationer, kunskaper och idéer* för Ert enligt omslaget angivna uppdrag? Kommer dessa från böcker, cirkulärskrivelser, möte med instruktörer, kurser eller annat? a. Kol. 15

Står böcker, cirkulärskrivelser osv. genom utgåva, anställning eller på annat sätt: 1

a) i direkt kontakt med den egna organisationen — eller i händelse av kommunalt uppdrag — den egna kommunen; 2

b) ej i direkt kontakt med den egna organisationen resp. kommunen. 3

4

5

6

7

8

b. Kol. 16

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

28. Om »ja» på fråga 27, vad för uppdrag? Kol. 20
1. ☐ Ordförande, sekreterare, kassör i styrelse	1
2. ☐ Annan styrelsemedlem	2
3. ☐ Kommitté-, sektions-, avdelningsuppdrag, revisor	3
4. ☐ Redaktionellt arbete	4
5. ☐ Annat, ange vad:	5

Ev. kommentarer:

29. Har eller har Ni, Er maka eller make, far eller mor, haft något av *nedanstående uppdrag*? a. Kol. 21

Uppdrag	a. Jag själv	b. Maka/make	c. Far	d. Mor	
					1
					2
					3
					4
					b. Kol. 22
					1
I riksdag eller landsting	1. ☐	1. ☐	1. ☐	1. ☐	2
I stads- eller kommunal-	2. ☐	2. ☐	2. ☐	2. ☐	3
fullmäktige					4
I lokal nämnd eller styrelse	3. ☐	3. ☐	3. ☐	3. ☐	c. Kol. 23
					1
					2
					3
					4
Nej, inte i något	4. ☐	4. ☐	4. ☐	4. ☐	d. Kol. 24
					1

Ev. kommentarer:

30. Vilka *dagstidningar* brukar Ni vanligen läsa? Kol. 25

Namnge tidningarna!

.....

.....

.....

.....

.....

Ev. kommentarer:

31. Vad *läser* Ni helst i dagstidningarna? Kol. 26

Markera i högst tre rutor

1. ☐ Om radio- och TV-program	1
2. ☐ Nyheter	2
3. ☐ Ledare	3
4. ☐ Kåserier, följetonger	4
5. ☐ Familjenytt, insändarspalter	5
6. ☐ Kulturartiklar, litteratur, konst, musik, teater	6
7. ☐ Religiös uppbyggelse, andakt	7
8. ☐ Idrott, sport	8
9. ☐ Serier, korsord	9
0. ☐ Annonser	0
x. ☐ Annat, ange vad:	x

Ev. kommentarer:

32. Vilka TV-program ser Ni helst?

Kol. 27

Markera i högst tre rutor

1. ☐ Brukar inte se på TV	1
2. ☐ Nyheter («aktuellt»)	2
3. ☐ TV-teater, film (ej detektiv- eller kriminalfilm)	3
4. ☐ Detektiv- eller kriminalfilm	4
5. ☐ Idrott (reportage, referat)	5
6. ☐ Utrikespolitiska översikter, utlandshändelser, utlandsreportage om samhällsfrågor och sociala problem	6
7. ☐ Inrikespolitiska översikter, inrikesändelser, inrikesreportage om samhällsfrågor och sociala problem	7
8. ☐ Gudstjänst, andakt	8
9. ☐ Artist- och liknande underhållningsprogram	9
0. ☐ Annat program, ange vilket:	0

Ev. kommentarer:

33. Hur många timmar har Ni under de senaste 7 dagarna tittat på TV:

Kol. 28

1. ☐ 0 timmar	1
2. ☐ 1—5 »	2
3. ☐ 6—10 »	3
4. ☐ 11—15 »	4
5. ☐ 16 timmar eller flera	5

Ev. kommentarer:

34. Här räknar vi upp en rad sammankomster, institutioner och annat, som man kan besöka. Var god markera vilka av nedan Ni under Er fritid (dvs. vanligen efter tjänsten, skolans eller hemgöromålens slut för dagen eller tillfället) varit på under de senaste 14 dagarna?

Kol. 29

1. ☐ Föreningssammankomst (inkl. föreningssammanträde)	1
2. ☐ Biograf	2
3. ☐ Café eller konditori	3
4. ☐ Dans- eller nöjeställning	4
5. ☐ Bibliotek	5
6. ☐ Studiecirkel, lektioner, kurser (ej i samband med föreningssammankomst)	6
7. ☐ Teater, konsert eller annat musikevenemang	7
8. ☐ Restaurang (ej skol- eller kontorslunch)	8
9. ☐ Idrottstävling (ej som åskådare), idrotts- eller motionsträning	9
0. ☐ Idrottstävling (endast som åskådare)	0
x. ☐ Gudstjänst, andakt	x
y. ☐ Annat, ange vad:	y

Ev. kommentarer:

35. Är eller har Ni varit aktiv idrottsman eller idrottsskvinna?

Kol. 30

1. ☐ Ja	1
2. ☐ Nej	2

Ev. kommentarer:

36. a. Har ni någon hobby?

a. Kol. 31

1. ☐ Ja	1
2. ☐ Nej	2

b. Om »ja», främst vad för hobby?

b. Kol. 32

Markera i högst tre rutor

39. Vad anser Ni vara de största *svårigheterna eller problemen* i Ert enligt fråga 6 angivna ledaruppdrag? Kol. 35

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ev. kommentarer:.....

I formuläret till fritidsgruppsledarna har fråga 6 haft denna lydelse:

6. Som framgår av formulärets framsida, har Ni ombetts att delta i denna undersökning i egenskap av:

fritidsgruppsledare

(fritidsgruppens ämne)

(redovisat medeltal antal deltagare)

Uppdraget, som avser vårterminen 1964, innehades inom:

Ev. kommentarer:.....

Därtill har fråga 9 tillkommit:

9. Hur hög var medelåldern på deltagarna i den i fråga 6 åsyftade fritidsgruppen Kol. 23

1. ☐ 12—13 år

1

2. ☐ 14—16 »

2

3. ☐ 17—19 »

3

4. ☐ 20—25 »

4

Ev. kommentarer:.....

Formuläret besvarat:

..... den / 1964.
(bostadsort)

Läs noga igenom hela formuläret en gång till och se efter att ingenting har blivit bortglömt!

HJÄRTLIGT TACK FÖR ER BEREDVILLIGA MEDVERKAN!

BILAGA 1 e

Tabell 1. Parlamentariskt valda ledare på riksplan efter kön och inkomst

Riksplan	Ordfr., SF	Sekr., SF	Ordfr. Ö
	M n 22	M n 21	M n 19
	%	%	%
0— 2 000.....	—	—	—
2 001—10 000.....	—	—	5
10 001—20 000.....	5	10	21
20 001—30 000.....	14	38	26
30 001—40 000.....	9	19	26
40 001—50 000.....	9	24	11
50 001 kronor el. mer	64	10	11

Tabell 3. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan efter kön och inkomst

Lokalplan	Ordfr., I	Ordfr., U	
	M n 177	M n 243	Kv n 77
	%	%	%
0— 2 000.....	5	11	39
2 001—10 000.....	7	15	25
10 001—20 000.....	31	37	26
20 001—30 000.....	38	24	10
30 001—40 000.....	11	9	—
40 001—50 000.....	5	3	—
50 001 kronor el. mer	3	1	—

Tabell 2. Parlamentariskt valda ledare på distriktsplan efter kön och inkomst

Distriktsplan	Ordfr., SF	Sekr., SF	Omb.m., SF	Ordfr., DF	Sekr., DF	Ordfr. Ö
	M n 57	M n 51	M n 26	M n 10	M n 12	M n 62
	%	%	%	%	%	%
0— 2 000 kronor.....	2	—	—	—	—	7
2 001—10 000 ».....	2	2	4	—	—	11
10 001—20 000 ».....	19	31	35	10	—	40
20 001—30 000 ».....	33	45	35	10	75	21
30 001—40 000 ».....	30	16	8	40	17	11
40 001—50 000 ».....	9	4	8	20	—	7
50 001 kronor eller mer.....	5	2	11	20	8	3

Tabell 4. Anställda ledare på riksplan efter kön och inkomst

Riksplan	Högsta tjm., Ö	Instr. Ö	Andra tjm., Ö	
	M n 15	M n 16	M n 59	Kv n 16
	%	%	%	%
0— 2 000 kronor.....	—	—	2	6
2 001—10 000 ».....	—	—	8	31
10 000—20 000 ».....	33	69	31	44
20 001—30 000 ».....	53	25	47	19
30 001—40 000 ».....	13	6	7	—
40 001—50 000 ».....	—	—	3	—
50 001 kronor eller mer.....	—	—	2	—

Tabell 5. Manliga anställda ledare på distriktsplan efter inkomst

Distriktsplan	Kon- sulen- ter I	Tjäns- temän Ö	Kon- sulen- ter K
	M	M	M
	n 12	n 38	n 19
	%	%	%
0— 2 000 kr. . .	—	3	—
2 001—10 000 » ..	8	13	—
10 001—20 000 » ..	8	74	26
20 001—30 000 » ..	83	8	47
30 001—40 000 » ..	—	—	21
40 001—50 000 » ..	—	—	5
50 001 kr. eller mer .	—	3	—

Tabell 6. Manliga anställda ledare på lokalplan efter inkomst

Lokalplan	Tjäns- temän	Undoms- gårdsf.	
	Ö	Ö	K
	M	M	M
	n 29	n 9	n 49
	%	%	%
0— 2 000 kr. . .	—	—	—
2 001—10 000 » ..	14	11	—
10 001—20 000 » ..	72	89	57
20 001—30 000 » ..	14	—	33
30 001—40 000 » ..	—	—	10
40 001—50 000 » ..	—	—	—
50 001 kr. eller mer..	—	—	—

Tabell 7. Fritidsgruppsledare efter kön och inkomst

	I		Ö		K	
	M	Kv	M	Kv	M	Kv
	n 324	n 40	n 154	n 81	n 86	n 49
	%	%	%	%	%	%
0— 2 000 kronor	8	50	16	51	2	33
2 001—10 000 »	8	25	14	28	7	43
10 001—20 000 »	47	18	42	15	51	22
20 001—30 000 »	32	7	24	—	34	2
30 001—40 000 »	4	—	5	—	4	—
40 001—50 000 »	—	—	—	—	2	—
50 001 kronor eller mer	1	—	—	—	—	—

Tabell 8. Manliga parlamentariskt valda ledare på lokalplan efter slag av organisation och inkomst

Ordförande	I	Sc	R	P	A
	n 177	n 32	n 75	n 75	n 36
	%	%	%	%	%
0— 2 000 kronor	5	—	15	13	14
2 001—10 000 »	7	—	9	25	17
10 001—20 000 »	31	22	35	45	33
20 001—30 000 »	38	38	25	15	25
30 001—40 000 »	11	25	12	1	6
40 001—50 000 »	5	9	1	—	6
50 001 kronor eller mer	3	6	3	—	—

Tabell 9. Manliga fritidsgruppsledare efter slag av organisation och inkomst

Fritidsgruppsledare	I n 324	Sc n 37	R n 41	N n 19	A n 29	X n 18	K n 86
	%	%	%	%	%	%	%
0— 2 000 kronor ...	8	22	7	21	21	11	2
2 001—10 000 » ...	8	16	7	16	10	17	7
10 001—20 000 » ...	47	35	42	58	45	28	51
20 001—30 000 » ...	32	27	29	5	24	33	34
30 001—40 000 » ...	4	—	15	—	—	11	4
40 001—50 000 » ...	—	—	—	—	—	—	2
50 001 kronor eller mer...	1	—	—	—	—	—	—

Tabell 10. Slag av organisation för a) IP:s »andra uppdrag» som avser förenings- eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Parlamentariskt valda ledare på lokalplan.

Slag av org. för »andra uppdrag»	Ordförande på lokalplan inom					
	I n 184	Sc n 55	R n 91	N n 21	P n 89	A n 51
	%	%	%	%	%	%
I.....	42	11	3	—	9	16
Sc.....	5	33	10	10	9	2
R.....	2	15	66	10	5	10
M.....	0,5	—	—	—	1	—
N.....	8	5,5	4	43	6	8
P.....	4	5,5	8	5	38	14
A.....	3	2	2	10	5	28
X.....	16	9	20	5	19	18
K.....	9	9	21	—	12	10
Summa procent.....	89,5	90	134	83	104	106
Andel IP som har/har haft »andra uppdrag».....	64	67	85	67	69	65

Tabell 11. Slag av organisation för b) annan förening IP är »med i». Parlamentariskt valda ledare på lokalplan.

»Med i» slag av org.	Ordförande på lokalplan inom					
	I n 184	Sc n 55	R n 91	N n 21	P n 89	A n 51
	%	%	%	%	%	%
I.....	41	13	10	14	25	22
Sc.....	5	—	5,5	10	8	2
R.....	3	15	40	5	—	6
M.....	5	5,5	1	—	3	—
N.....	9	15	16,5	14	5	12
P.....	11	5,5	14	19	11	18
A.....	9	4	5,5	—	9	16
X.....	27	31	33	14	43	45
K.....	0,5	5,5	—	—	2	—
Summa procent.....	110,5	94,5	125,5	76	106	121
Andel IP som är »med i».....	64	55	70	57	67	75

Tabell 12. Slag av organisation för c) uppdrag i annan förening IP är »med i». Parlamentariskt valda ledare på lokalplan.

Slag av org. för uppdrag i annan förening IP är »med i»	Ordförande på lokalplan inom					
	I n 184	Sc n 55	R n 91	N n 21	P n 89	A n 51
	%	%	%	%	%	%
I.....	24	7	3	10	14	8
Sc.....	4	—	2	5	6	2
R.....	2	11	34	5	—	—
M.....	—	2	—	—	1	—
N.....	4	4	4	5	1	4
P.....	7	2	4	—	6	10
A.....	2	—	2	—	5	8
X.....	16	9	13	5	17	24
K.....	0,5	5,5	—	—	1	—
Summa procent.....	59,5	40,5	62	30	51	56

Kommentarer

En restgrupp organisationer, föreningar och sammanslutningar, som vi tidigare i undersökningen inte närmare kunnat presentera, har vi betecknat med bokstaven X. I beskrivningen av ungdomsarbetets huvudmän — kapitel 2 — har vi endast kunnat säga att vi med organisationsslag X avser sammanslutningar som erfarenhetsmässigt inte brukar benämnas ungdomsorganisation men som ändå visat sig bedriva ett mer eller mindre omfattande ungdomsarbete.

När vi nu undersökt vilka slag av or-

ganisationer IP har eller har haft »andra uppdrag» i och/eller är »med i», märker vi, enligt tabellerna 10—12 i bil. 1 e, att organisationsslag X kommit att inta en framskjuten ställning. Genom att bläddra i frågeformulären har vi möjlighet att i anslutning till frågorna om IP:s organisationstillhörighet studera vilka föreningar och sammanslutningar, som i dessa frågor fått representera organisationsslag X. Ett 10 %-igt slumpmässigt urval av formulären för ordförandena på lokalplan ger följande provkarta:

a) »andra uppdrag» i	b) »med i»
1. P s I	1. Solviks kamratförbund
2. Musikkåren Bollstabruk	2. Folkrorelsernas konstfrämjande
3. -nämndens ungdomsråd	3. Sörabykretsen av Inomeuropeisk mission
4. Studiecirkel inom eget företag	4. Svenska Naturskyddsföreningen
5. SH 70	5. Bollsta-Väja blåsorkester
6. Shell	6. Svenska Röda Korset
7. Tornedalskommitténs förbund	7. Svenska Landsbygdens Studieförbund
	8. Långeruds Röda Kors
	9. Svenska Naturskyddsföreningen
	10. Rädda Barnen
	11. Dalarnas skogskarlarls klubb
	12. Tärendö hembygds gille
	13. Säffle Lions club
	14. Skövde Sportskytteklubb
	15. Odd Fellow Orden

Tabell 13. Slag av organisation för a) IP:s »andra uppdrag» som avser förenings- eller annan fritidsverksamhet bland ungdom. Fritidsgruppsledare.

Slag av org. för »andra uppdrag»	Fritidsgruppsledare inom						
	I n 364	Sc n 65	R n 59	N n 22	A n 51	X n 28	K n 135
	%	%	%	%	%	%	%
I.....	50	6	7	14	14	28,5	19
Sc.....	3	17	7	—	4	—	2
R.....	1	6	51	—	4	3,5	4
M.....	—	—	2	—	—	—	—
N.....	2	29	3	59	2	3,5	4
P.....	—	3	—	—	8	11	6
A.....	2	5	—	5	35	14	5
X.....	10	12	10	14	16	14	22
K.....	12	5	14	18	16	11	22
Summa procent.....	80	83	94	110	99	85,5	84
Andel IP som har/har haft »andra uppdrag».....	61	62	68	68	65	68	60

Tabell 14. Slag av organisation för b) annan förening IP är »med i». Fritidsgruppsledare.

»Med i» slag av org.	Fritidsgruppsledare inom						
	I n 364	Sc n 65	R n 59	N n 22	A n 51	X n 28	K n 135
	%	%	%	%	%	%	%
I.....	33	20	7	36	22	25	24
Sc.....	1	—	—	—	2	4	—
R.....	1	—	22	—	—	—	3
M.....	1	2	—	—	—	—	2
N.....	3	14	10	18	6	—	5
P.....	3	9	3	5	29	7	3
A.....	4	6	3	5	10	7	7
X.....	17	29	24	32	47	32	27
K.....	1	—	—	—	2	—	3
Summa procent.....	64	80	69	96	118	75	74
Andel IP som är »med i» ..	45	54	51	64	73	46	52

Kommentarer

I likhet med vårt förfaringssätt med ord-
förändarna på lokalplan ska vi också för
fritidsgruppsledarna undersöka vad

sorts föreningar och sammanslutningar,
som representerar organisationsslag X.
Ett 10 %-igt slumpmässigt urval av fri-
tidsgruppsledarnas enkätformulär ger
följande provkarta:

a) »andra uppdrag»

b) »med i»

- 1. Sveriges Arbetares Sångarförbund
- 2. Svenska Träindustriarbetarförbundet
- 3. Östra Grevie Folkhögskola
- 4. KSAK
- 5. De vanföras riksförbund
- 6. Sveriges Amatörmusikers riksförbund
- 7. Svenska Korporationsidrottsförbundet

- 1. Ankarsrums musikkår
- 2. Manskören Cantus
- 3. Rotary
- 4. Studieförbundet Medborgarskolan
- 5. Malmö stads brandkårsförening
- 6. Svenska Ungdomsringen
- 7. SAP
- 8. Svenska Röda Korset
- 9. Rotary

Tabell 15. Slag av organisation för c) uppdrag i annan förening IP är »med i». Fritidsgruppsledare.

Slag av org. för uppdrag i annan förening IP är »med i»	Fritidsgruppsledare inom						
	I n 364	Sc n 65	R n 59	N n 22	A n 51	X n 28	K n 135
	%	%	%	%	%	%	%
I.....	21	6	7	27	10	14	14
Sc.....	1	—	—	—	2	4	—
R.....	—	—	14	—	—	—	2
M.....	—	—	—	—	—	—	1
N.....	1	5	3	9	2	—	2
P.....	1	5	—	—	12	4	2
A.....	1	2	2	5	6	7	5
X.....	10	12	19	18	22	18	17
K.....	1	—	—	—	—	—	2
Summa procent.....	36	30	45	59	54	47	45

BILAGA 2 a

1962 års ungdomsutredning

En viktig undersökning

Denna undersökning avser personer som 1955 eller senare genomgått minst 3 månaders sammanhängande ungdomsle-
darutbildning.

Bland ett slumpmässigt urval av dessa genomföres denna undersökning, som väntas bli av stor betydelse för utredningens arbete.

Undersökningens tillförlitlighet är bl a beroende av försökspersonernas villighet att medverka. Därför vädjar vi till Er att bistå på bästa sätt genom att uppriktigt och noggrant besvara ställda frågor och därefter returnera formuläret till utredningen i bifogat lösenkuvert *senast 14 dagar efter poststämpelns datum.*

Undersökningen är *konfidentiell*, vilket innebär att varken Ert namn eller Era individuella svar i något sammanhang kommer att utlämnas. Det är endast sammanställningar av hur grupper av människor svarat, som efterhand kommer att presenteras.

När ni besvarar frågorna, följ hänvisningarna inom rutorna. Skriv Era svar på pricklinjerna eller kryssa för i tillämpliga svarsrutor. Siffror framför svarsrutor eller i höger marginal, behöver Ni ej ta notis om. De är satta endast för att underlätta bearbetningen.

Maj 1965

Olle Halldén

Olle Sjögren

1. Vilket år är Ni född?	År	Kol. 6
2. Kön?		Kol. 7
1. ☐ Man		1
2. ☐ Kvinna		2
3. Civilstånd?		Kol. 8
1. ☐ Ogift		1
2. ☐ Gift		2
3. ☐ Förut gift (skild, maka eller make död)		3
4. a. Om gift: Har Ni egna barn?		Kol. 9
1. ☐ Ja		
2. ☐ Nej		
b. Om »ja»: Vilka år är de födda?		Kol. 10
Född år		
1.	6.	
2.	7.	
3.	8.	
4.	9.	
5.	10.	
Ev. kommentarer:		

5. a. Nuvarande bostadsort?

1

2

b. Kommun?

3

4

c. Län?

5

6

Ev. kommentarer:

6. Vilken skolutbildning har Ni och vilket år påbörjades och avslutades den?

a. Kol. 12

1

2

3

4

a. Skolutbildning

b. Påbörja-

c. Avsluta-

des år

des år

1. ☐ Folkskola, enhetsskola eller motsvarande

2. ☐ Folkhögskola

3. ☐ Realskola, flickskola eller motsvarande

4. ☐ Gymnasium, lägre ingenjörsexamen eller motsvarande

b. Kol. 13

c. Kol. 14

Obs! Yrkesinriktad skolutbildning markeras i fråga 7.

Ev. kommentarer:

7. a. Har Ni utbildat Er ytterligare t. ex. genomgått yrkesskola, husmodersskola, lärarseminarium, ungdomsledarinstitut, universitet, högskola, tekn. studier, brevskola, kurser?

a. Kol. 15

1

2

1. ☐ Ja

2. ☐ Nej

b. Kol. 16

Om »ja» besvara frågorna b—d.

b. skolform eller slag av kurs Ni genomgått	c. Utbildningen		d. Utbildningen var tillgänglig från			c ₁ . Kol. 17
	c ₁ påbör- jades år	c ₂ avsluta- des år	folk- skole- nivån	real- exa- mens- nivån	stu- dent exa- mens- nivån	c ₂ . Kol. 18
1.						d. Kol. 19
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						

Innan Ni går vidare, kontrollera att alla tillämpliga kolumner och rutor blivit ifyllda.

Ev. kommentarer:

8. Vad har Ni fr. o. m. 1955 haft för yrken eller huvudsysselsättningar? Under vilka tidsperioder har dessa varit? Arbetsgivares, företags eller skolas, institutions namn och postadress? Lämna Era svar i kolumnerna nedan!

a. Yrke, huvudsysselsättning	b. Tidsperiod				c. Om anställning eller studier, ange arbetsgivares, företags, skolas, institutionens			
	Sysselsättning (anställning, hemmafru, studier m. m.)				Namn	Postadress		
	b ₁ Började		b ₂ Slutade					
	År	Mån	År	Mån				
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
11.								
12.								
13.								
14.								
15.								
16.								
17.								
18.								

Kol. 20 a. Kol. 21 b₁. Kol. 22 b₂. Kol. 23 b₃. Kol. 24 b₄. Kol. 25 c. Kol. 26

Innan Ni går vidare, kontrollera att denna fråga blivit fullständigt besvarad, att alla tillämpliga kolumner blivit ifyllda.

Ev. kommentarer:.....

9. Om Ni år 1955 eller senare har bytt eller lämnat yrke, anställning eller vad Ni i övrigt bedömt vara Er huvudsysselsättning, ange nedan åter närmast föregående huvudsysselsättning och nuvarande.

Närmast föregående huvudsysselsättning, som jag lämnat:

.....

Nuvarande huvudsysselsättning:

Ev. kommentarer:

10. a. Vad kom Er att lämna närmast föregående huvudsysselsättning? Kol. 27

1. ☐ Avslutade studier, tidigare arbete upphörde, permittering, erhållen uppsägning. 12. ☐ Medveten önskan om att lämna tidigare huvudsysselsättning. 23. ☐ Fick kännedom (t. ex. genom annons, bekanta etc) om ny huvudsysselsättning, utan att jag dessförinnan haft särskild tanke på att lämna tidigare huvudsysselsättning. 34. ☐ Annan orsak, ange vilken: 4

b. Om Ni markerat i flera svarsrutor, vilken markering anser Ni vara viktigast? Kol. 28

Markering i svarsruta nr: 1

2

3

4

Ev. kommentarer:

11. a. Om Ni hade haft *tanke* på eller *önskan* om att lämna Vad som i fråga 9 angavs som närmast föregående huvudsysselsättning, vilka var i så fall orsakerna här-till? a. Kol. 29

b. Om flera orsaker: Vilken anser Ni vara den viktigaste? b. Kol. 30

Ev. kommentarer:

12. a. Om Ert i fråga 9 angivna byte av huvudsysselsättning var helt frivilligt: Kände Ni ändå tvekan inför bytet? a. Kol. 31

1. ☐ Ja 12. ☐ Nej 2

b. Om »ja»: Vad kom Er att känna denna tvekan? b. Kol. 32

Ev. kommentarer:

13. Om Ni enligt svar på fråga 9 för närvarande har anställning, hur fick Ni kännedom om den nya huvudsysselsättningen? Kol. 34

1. ☐ Annonns eller annan information genom pressen, inkl. den egna org. pressen 1

2. ☐ Arbetsförmedling	2
3. ☐ Förmedling genom medlems- eller intresseorganisation eller fackförening	3
4. ☐ Kolleger, släkt, vänner, bekanta informerade	4
5. ☐ Egen förfrågan hos arbetsgivaren	5
6. ☐ Arbetsgivaren kontaktade, frågade	6
7. ☐ Annat, ange vad:	7

Ev. kommentarer:

.....

14. Om det i fråga 9 angivna bytet av huvudsysselsättning inneburit märkbara förändringar till det bättre eller sämre för Er: I vilka avseenden?

a. förbättringar;

a. Kol. 35

.....

.....

.....

b. försämringar;

b. Kol. 36

.....

.....

.....

Ev. kommentarer:

.....

15. Hur stor var Er totala inkomst under 1964? Räkna med bruttoinkomsten, d. v. s. innan skatten är dragen

Kol. 37

1. ☐ 0— 2 000 kr	1
2. ☐ 2 001—10 000 kr	2
3. ☐ 10 001—20 000 kr	3
4. ☐ 20 001—25 000 kr	4
5. ☐ 25 001—30 000 kr	5
6. ☐ 30 001—35 000 kr	6
7. ☐ 35 001—40 000 kr	7
8. ☐ 40 001—45 000 kr	8
9. ☐ 45 001—50 000 kr	9
0. ☐ 50 001 kr eller mer	0

Ev. kommentarer:

.....

16. a. Är eller har Ni sedan 1955 varit med i någon *förening, organisation, religiös sammanslutning*? (Frågan inbegriper föreningar, organisationer, sammanslutningar av alla slag utom fackföreningar och ekonomiska föreningar, även besök eller uppdrag på ungdomsgård.) 1. Ja ☐ 2. Nej ☐

Om »ja»: Besvara nedanstående frågor b—f.

b. Namn på föreningen, sammanslutningen. (Ange endast en på varje rad.)	c. Namn på dess riksor- ganisation.	Slag av förening, sammanslutning. (Ange t. ex.: idrotts-, scout-, religiös, mo- tor-, nykterhets-, po- litisk eller annan.)	c. Under vilka år	
			e ₁ Började	e ₂ Slutade
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

a. Kol. 38 1 2 b. kol. 39 d. Kol. 40 e₁. Kol. 41 e₂. Kol. 42

- f. Vilken av ovan uppräknade föreningar, sammanslutningar har Ni under det
senaste året besökt oflast?

Ev. kommentarer:

17. a. Har eller har Ni haft uppdrag, såsom ledamot i styrelse, kommitté eller lik-
nande, i någon av de föreningar, organisationer eller sammanslutningar som
Ni uppgett i fråga 16?

1. ☐ Ja

2. ☐ Nej

Om »ja»: Besvara frågorna b—d!

a. Kol. 43

1

2

Kol. 44

b. Namn på föreningen,
sammanslutningen

c. Ange uppdragets art,
t. ex. ordf. i styrelse,
ledamot i kommitté

d. Innehar Ni
uppdraget f. n.

b. Kol. 45

d₁

d₂

Ja

Nej

1.

1. ☐

1. ☐

c. Kol. 46

2.

2. ☐

2. ☐

d₁. Kol. 47

3.

3. ☐

3. ☐

d₂. Kol. 48

4.

4. ☐

4. ☐

5.

5. ☐

5. ☐

6.

6. ☐

6. ☐

Ev. kommentarer:

Om Ni för närvarande har yrke eller anställning, som berör föreningsarbete eller
annan fritidsverksamhet bland ungdom, besvara frågorna 18—21!

18. Har Ni 1960 eller senare genomgått någon ungdomsledarutbildning med minst
sex veckors sammanhängande undervisning, t. ex. vid folkhögskola, ungdomsle-
darinstitut?

1. ☐ Ja

2. ☐ Nej

Om »ja»: Besvara frågorna 19—21!

19. Var och när fick Ni denna ungdomsledarutbildning (om flera, den senaste)?

(Skola, utbildningsinstitution)

(År)

20. Vad i denna ungdomsledarutbildning har Ni haft särskild nytta av i Ert *nuvarande* arbete?

Kol. 49

.....

.....

.....

.....

21. Vad har Ni för Ert *nuvarande* arbete saknat i denna utbildning?

Kol. 50

.....

.....

.....

.....

Ev. kommentarer till frågorna 20 och 21:

.....

.....

.....

Frågorna 22 och 23 besvaras endast om Ni är gift.

22. Vilken skolutbildning har Er maka/make?

Kol. 51

1. ☐ Folkskola, enhetsskola, yrkesskola eller motsvarande
2. ☐ Folkhögskola
3. ☐ Realskola, flickskola eller motsvarande
4. ☐ Gymnasium, lägre ingenjörsexamen eller motsvarande
5. ☐ Akademiska studier
6. ☐ Annan skolutbildning, ange vilken

1
2
3
4
5
6

Ev. kommentarer:.....

23. Hur stor var Er makas/makes totala inkomst under 1964?

Kol. 52

1. ☐ 0— 2 000 kr
2. ☐ 2 001—10 000 kr
3. ☐ 10 001—20 000 kr
4. ☐ 20 001—25 000 kr
5. ☐ 25 001—30 000 kr
6. ☐ 30 001—35 000 kr
7. ☐ 35 001—40 000 kr
8. ☐ 40 001—45 000 kr
9. ☐ 45 001—50 000 kr
0. ☐ 50 001 kr eller mer

1
2
3
4
5
6
7
8
9
0

Ev. kommentarer:.....

BILAGA 2b

Kodifieringsschema till frågor rörande yrke eller huvudsysselsättning (Utarbetat med stöd av 1960 års Folkräknings yrkeskod)

1. Administrativt, pedagogiskt, litterärt, konstnärligt arbete inom:

a) *Ungdomsorganisation*

Ex.:

Förbundssekreterare
Idrottsskonsulent
Ombudsman
PR-chef
Redaktör
Sekreterare
Ungdomsinstruktör
Ungdomspastor
Ungdomssekreterare

b) *Ideell vuxenorganisation* (motor-, nykterhets-, politisk, facklig, religiös eller annan), inklusive *folkbildningsorganisation* (ABF, SKS, TBV, SLS, SFM, FS, IOGT, JUF, LIS, NTO, KFUK/KFUM, BSF)

Ex.:

Förbundssekreterare
Föreståndare
Konsulent
Ombudsman
PR-chef
Präst, pastor
Redaktör
Studierektor
Studiesekreterare

c) *Kommunal ungdoms- eller fritidsverksamhet*

Ex.:

Assistent
Föreståndare
Instruktör
Intendent
Kommuninstruktör
Konsulent

2. Annat pedagogiskt arbete än som nämnts under punkterna a)–c)

3. Hälso- och sjukvårdsarbete, socialt eller kurativt arbete

4. Annat naturvetenskapligt, tekniskt, socialvetenskapligt, humanistiskt, konstnärligt, administrativt arbete än som nämnts under punkterna a)–c) samt kameralt och kommersiellt arbete

5. Lantbruks- och skogsarbete

6. Transport- och kommunikationsarbete

7. Tillverkningsarbete samt gruv- och stenbrytning

8. Servicearbete

9. Militärt arbete (yrkesmässigt)

0. Ej förvärvsarbete, studier, aspirant- och praktiktjänstgöring, tjänstledighet och dylikt

x Hemmafru

y Militärtjänst

R Ingen uppgift

BILAGA 2 c

Tab. 16—23. Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månadersperioden närmast före och efter genomgång av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

1. I hög grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Tab. 16. a) KFUM, RKU. Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månadersperioden närmast före och efter genomgång av yrkesinriktad ledarutbildning

Yrke eller huvudsysselsättning	Män		Kvinnor		Båda könen	
	n 18		n 9		n 27	
	Före utb.	Efter utb.	Före utb.	Efter utb.	Före utb.	Efter utb.
	%	%	%	%	%	%
Adm., ped., litt., konstn. arbete inom:						
a. Ungdomsorganisation.....	27,78	88,89	11,11	77,78	22,22	85,19
b. Ideell vuxenorganisation.....	—	—	—	—	—	—
c. Kommunal ungdoms- el. frit.v..	—	—	—	—	—	—
Annat pedagogiskt arbete.....	5,56	—	11,11	—	7,41	—
Hälso- och sjukvårdsarbete, socialt el. kurativt arbete.....	5,56	—	11,11	—	7,41	—
Annat naturvetenskapligt, tekniskt samt socialvetenskapligt, humanistiskt, konstnärligt, administrativt samt kameralt och kommersiellt arbete.....	—	—	33,33	11,11	11,11	3,70
Lantbruks- och skogsarbete.....	5,56	—	—	—	3,70	—
Transport- och kommunikationsarbete.....	—	—	—	—	—	—
Tillverkningsarbete samt gruv- och stenbrytning.....	5,56	—	—	—	3,70	—
Annat servicearbete.....	—	—	—	—	—	—
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—
Ej förvärvsarbete, studier, praktik etc.....	38,89	5,56	22,22	11,11	33,33	7,41
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	5,56	—	—	—	3,70	—
Ingen uppgift.....	5,56	5,56	11,11	—	7,41	3,70
Summa procent.....	100,03	100,01	99,99	100,00	99,99	100,00

Tab. 17. b) Stockholms stads ungdomsledarinstitut. Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månadersperioden närmast före och efter genomgång av yrkesinriktad ledarutbildning

Yrke eller huvudsysselsättning	Män		Kvinnor		Båda könen	
	n 8		n 3		n 11	
	Före	Efter	Före	Efter	Före	Efter
	%	%	%	%	%	%
Adm., ped., litt., konstn. arbete inom:						
a. Ungdomsorganisation.....	25,00	—	—	33,33	18,18	9,09
b. Ideell vuxenorganisation.....	—	—	—	—	—	—
c. Kommunal ungdoms- el. fritidsverksamhet.....	25,00	37,50	—	33,33	18,18	36,36
Annat pedagogiskt arbete.....	—	12,50	—	—	—	9,09
Hälso- och sjukvårdsarbete, socialt el. kurativt arbete.....	—	37,50	33,33	33,33	9,09	36,36
Annat naturvetenskapligt, tekniskt samt socialvetenskapligt, humanistiskt, konstnärligt, administrativt samt kameralt och kommersiellt arbete.....	12,50	12,50	—	—	9,09	9,09
Lantbruks- och skogsarbete.....	12,50	—	—	—	9,09	—
Transport- och kommunikationsarbete.....	—	—	—	—	—	—
Tillverkningsarbete samt gruv- och stenbrytning.....	12,50	—	—	—	9,09	—
Annat servicearbete.....	—	—	—	—	—	—
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—
Ej förvärvsarbete, studier, praktik etc.....	12,50	—	66,67	—	27,27	—
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	—	—	—	—	—	—
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,00	100,00	100,00	99,99	99,99	99,99

Tab. 18. c) Skolöverstyrelsens försökskurs. Yrke eller huvudsysselsättning under tolv-månadersperioden närmast före och efter genomgång av yrkesinriktad ledarutbildning

Yrke eller huvudsysselsättning	Män		Kvinnor		Båda könen	
	n 43		n 6		n 49	
	Före	Efter	Före	Efter	Före	Efter
	%	%	%	%	%	%
Adm., ped., litt., konstn. arbete inom:						
a. Ungdomsorganisation.....	23,26	37,21	16,67	16,67	22,45	34,69
b. Ideell vuxenorganisation.....	4,65	11,63	—	—	4,08	10,20
c. Kommunal ungdoms- el. fritids-verksamhet.....	18,60	23,26	16,67	33,33	18,37	24,49
Annat pedagogiskt arbete.....	2,33	—	16,67	—	4,08	—
Hälso- och sjukvårdsarbete, socialt el. kurativt arbete.....	2,33	6,98	—	—	2,04	6,12
Annat naturvetenskapligt, tekniskt, socialvetenskapligt, humanistiskt, konstnärligt, administrativt samt kameralt och kommersiellt arbete	2,33	2,33	—	16,67	2,04	4,08
Lantbruks- och skogsarbete.....	4,65	—	—	—	4,08	—
Transport- och kommunikationsarbete.....	4,65	2,33	—	—	4,08	2,04
Tillverkningsarbete samt gruv- och stenbrytning.....	11,63	6,98	—	—	10,20	6,12
Annat servicearbete.....	2,33	2,33	—	—	2,04	2,04
Militärt arbete.....	2,33	—	—	—	2,04	—
Ej förvärvsarbete, studier, praktik etc.....	11,63	6,98	50,00	33,33	16,33	10,20
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	9,30	—	—	—	8,16	—
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,02	100,03	100,01	100,00	99,99	99,98

2. I någon grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Tab. 19. a) Birkagården, Grimslöv, Stensund, Valla. Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månaders perioden närmast före och efter genomgång av yrkesinriktad ledarutbildning

Yrke eller huvudsysselsättning	Män		Kvinnor		Båda könen	
	n 32		n 18		n 50	
	Före	Efter	Före	Efter	Före	Efter
	%	%	%	%	%	%
Adm., ped., litt., konstn. arbete inom:						
a) Ungdomsorganisation.....	—	9,38	—	16,67	—	12,00
b) Ideell vuxenorganisation.....	—	—	—	—	—	—
c) Kommunal ungdoms- el. fritids- verksamhet.....	3,13	6,25	—	5,56	2,00	6,00
Annat pedagogiskt arbete.....	3,13	3,13	5,56	—	4,00	2,00
Hälso- och sjukvårdsarbete, socialt el. kurativt arbete.....	12,50	9,38	5,56	5,56	10,00	8,00
Annat naturvetenskapligt, tekniskt, socialvetenskapligt, humanistiskt, konstnärligt, administrativt samt kameralt och kommersiellt arb. .	9,38	15,63	22,22	11,11	14,00	14,00
Lantbruks- och skogsarbete.....	25,00	9,38	11,11	5,56	20,00	8,00
Transport- och kommunikations- arbete.....	6,25	—	—	—	4,00	—
Tillverkningsarbete samt gruv- och stenbrytning.....	21,88	—	—	—	14,00	—
Annat servicearbete.....	3,13	6,25	27,78	—	12,00	4,00
Militärt arbete.....	3,13	—	—	—	2,00	—
Ej förvärvsarbete, studier, praktik etc.....	9,38	25,00	27,78	55,56	16,00	36,00
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	—	15,63	—	—	—	10,00
Ingen uppgift.....	3,13	—	—	—	2,00	—
Summa procent.....	100,04	100,03	100,01	100,02	100,00	100,00

Tab. 20. b) Bosön. Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månadersperioden, närmast före och efter genomgång av yrkesinriktad ledarutbildning

Yrke eller huvudsysselsättning	Män		Kvinnor		Båda könen	
	n 19		n 7		n 26	
	Före	Efter	Före	Efter	Före	Efter
	%	%	%	%	%	%
Adm., ped., litt., konstn. arbete inom:						
a) Ungdomsorganisation.....	—	—	—	—	—	—
b) Ideell vuxenorganisation.....	—	—	—	—	—	—
c) Kommunal ungdoms- el. fritids- verksamhet.....	5,26	5,26	—	—	3,85	3,85
Annat pedagogiskt arbete.....	—	68,42	14,29	71,43	3,85	69,23
Hälsö- och sjukvårdsarbete, socialt el. kurativt arbete.....	—	—	—	—	—	—
Annat naturvetenskapligt, tekniskt, socialvetenskapligt, humanistiskt, konstnärligt, administrativt samt kameralt och kommersiellt arbete	10,53	5,26	42,86	28,57	19,23	11,54
Lantbruks- och skogsarbete.....	5,26	—	—	—	3,85	—
Transport- och kommunikations- arbete.....	—	—	—	—	—	—
Tillverkningsarbete samt gruv- och stenbrytning.....	26,32	—	—	—	19,23	—
Annat servicearbete.....	10,53	—	—	—	7,69	—
Militärt arbete.....	15,79	5,26	—	—	11,54	3,85
Ej förvärvsarbete, studier, praktik etc.....	10,53	10,53	42,86	—	19,23	7,69
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	15,79	5,26	—	—	11,54	3,85
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,01	99,99	100,01	100,00	100,01	100,01

3. I ringa grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Tab. 21. a) Brunnsvik och Karlskoga. Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månadersperioden närmast före och efter genomgång av yrkesinriktad ledarutbildning

Yrke eller huvudsysselsättning	Män		Kvinnor		Båda könen	
	n 22		n 10		n 32	
	Före	Efter	Före	Efter	Före	Efter
Adm., ped., litt., konstn. arbete inom:	%	%	%	%	%	%
a) Ungdomsorganisation.....	—	9,09	—	—	—	6,25
b) Ideell vuxenorganisation.....	—	9,09	—	—	—	6,25
c) Kommunal ungdoms- el. fritidsverksamhet.....	—	—	—	—	—	—
Annat pedagogiskt arbete.....	—	4,55	—	—	—	3,13
Hälso- och sjukvårdsarbete, socialt el. kurativt arbete.....	4,55	18,18	—	20,00	3,13	18,75
Annat naturvetenskapligt, tekniskt, socialvetenskapligt, humanistiskt, konstnärligt, administrativt samt kameralt och kommersiellt arbete	4,55	4,55	10,00	20,00	6,25	9,38
Lantbruks- och skogsarbete.....	—	13,65	—	—	—	9,38
Transport- och kommunikationsarbete.....	4,55	—	—	—	3,13	—
Tillverkningsarbete samt gruv- och stenbrytning.....	22,73	—	—	—	15,63	—
Annat servicearbete.....	—	4,55	—	—	—	3,13
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—
Ej förvärvsarbete, studier, praktik etc.....	54,55	31,82	90,00	60,00	65,63	40,63
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	9,10	4,55	—	—	6,25	3,13
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,03	100,03	100,00	100,00	100,02	100,03

Tab. 22. b) Mellansel, Medlefors, S:t Sigfrid och Wendelsberg. Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månaders perioden närmast före och efter genomgång av yrkesinriktad ledarutbildning

Yrke eller huvudsysselsättning	Män		Kvinnor		Båda könen	
	n 41		n 27		n 68	
	Före	Efter	Före	Efter	Före	Efter
	%	%	%	%	%	%
Adm., ped., litt., konsth., arbete inom:						
a) Ungdomsorganisation.....	—	—	—	—	—	—
b) Ideell vuxenorganisation.....	—	—	—	—	—	—
c) Kommunal ungdoms- el. fritidsverksamhet.....	—	2,44	—	—	—	1,47
Annat pedagogiskt arbete.....	—	—	3,70	3,70	1,47	1,47
Hälsö- och sjukvårdsarbete, socialt el. kurativt arbete.....	4,88	7,32	3,70	18,52	4,41	11,76
Annat naturvetenskapligt, tekniskt, socialvetenskapligt, humanistiskt, konstnärligt, administrativt samt kameralt och kommersiellt arbete.....	12,20	12,20	25,93	14,81	17,65	13,24
Lantbruks- och skogsarbete.....	9,76	4,88	7,41	3,70	8,82	4,41
Transport- och kommunikationsarbete.....	7,32	4,88	—	—	4,41	2,94
Tillverkningsarbete samt gruv- och stenbrytning.....	9,76	7,32	3,70	—	7,35	4,41
Annat servicearbete.....	—	2,44	11,11	3,70	4,41	2,94
Militärt arbete.....	2,44	—	—	—	1,47	—
Ej förvärvsarbete, studier, praktik etc.....	21,95	51,22	14,81	48,15	19,11	50,00
Hemmafru.....	—	—	—	3,70	—	1,47
Militärtjänst.....	2,44	4,88	—	—	1,47	2,94
Ingen uppgift.....	29,27	2,44	29,63	3,70	29,41	2,94
Summa procent.....	100,02	100,02	99,99	99,98	99,98	99,99

4. Utom ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Tab. 23. SSU. Yrke eller huvudsysselsättning under tolv månadersperioden närmast före och efter genomgång av sexveckorskursen på Bommersvik

Yrke eller huvudsysselsättning	Män		Kvinnor		Båda könen	
	n 19		n 4		n 23	
	Före	Efter	Före	Efter	Före	Efter
Adm., ped., litt., konstn., arbete inom:	%	%	%	%	%	%
a) Ungdomsorganisation.....	10,53	15,79	—	—	8,70	13,04
b) Ideell vuxenorganisation.....	—	5,26	—	—	—	4,35
c) Kommunal ungdoms- el. fritids- verksamhet.....	—	—	—	—	—	—
Annat pedagogiskt arbete.....	—	—	—	—	—	—
Hälso- och sjukvårdsarbete, socialt el. kurativt arbete.....	—	5,26	—	—	—	4,35
Annat naturvetenskapligt, tekniskt, socialvetenskapligt, humanistiskt, konstnärligt, administrativt samt kameralt och kommersiellt arbete.....	—	10,53	75,00	75,00	13,04	21,74
Lantbruks- och skogsarbete.....	—	—	—	—	—	—
Transport- och kommunikationsarbete.....	5,26	5,26	—	—	4,35	4,35
Tillverkningsarbete samt gruv- och stenbrytning.....	68,42	47,37	—	—	56,52	39,13
Annat servicearbete.....	5,26	—	—	—	4,35	—
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—
Ej förvärvsarbete, studier, praktik etc.....	10,53	5,26	25,00	25,00	13,04	8,70
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	—	5,26	—	—	—	4,35
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,00	99,99	100,00	100,00	100,00	100,01

Tab. 24—30. Yrke eller huvudsysselsättning under olika lång tid efter genomgång av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

1. I hög grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Tab. 24. KFUM, RKU. Yrke eller huvudsysselsättning under första, tredje, femte och tionde året efter genomgången yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Yrke eller huvudsysselsättning	Män				Kvinnor				Båda könen			
	År 1 n 18	År 3 n 11	År 5 n 4	År 10 n —	År 1 n 9	År 3 n 4	År 5 n —	År 10 n —	År 1 n 27	År 3 n 15	År 5 n 4	År 10 n —
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Adm., ped., litt., konstn. arbete inom:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Ungdomsorganisation . . .	88,9	100,0	100,0	—	77,8	50,0	—	—	85,2	86,7	100,0	—
b) Ideell vuxenorganisation . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Komm. ungd.- el. frit.v. . .	—	—	—	—	—	25,0	—	—	—	6,7	—	—
Annat ped. arbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hälsö- o. sjukv. arbete, soc. el. kurativt arbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,7	—	—
Annat nat.vetensk., tekn., soc.-vetensk., hum., konstn., adm. samt kame- ralt och kommersiellt arbete	—	—	—	—	11,1	—	—	—	3,7	—	—	—
Lantbruks- o. skogsarbetare Transp.- o. kommunikations- arbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillverkn. arbete samt gruv- o. stenbrytn.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Servicearbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärt arbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv.arb., studier, prak- tik	5,6	—	—	—	11,1	—	—	—	7,4	—	—	—
Hemmafru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ingen uppgift	5,6	—	—	—	—	—	—	—	3,7	—	—	—
Summa procent	100,1	100,0	100,0	—	100,0	100,0	—	—	100,0	100,1	100,0	—

Tab. 25. c) Skolöverstyrelsens försökskurs. Yrke eller huvudsysselsättning under första, tredje, femte och tionde året efter genomgången yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Yrke eller huvudsysselsättning	Män				Kvinnor				Båda könen			
	År 1 n 43	År 3 n 35	År 5 n 24	År 10 n 4	År 1 n 6	År 3 n 6	År 5 n 6	År 10 n 6	År 1 n 49	År 3 n 41	År 5 n 30	År 10 n 4
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Adm., ped., litt., konstn. arbete inom:												
a) Ungdomsorganisation....	37,2	40,0	25,0	—	16,7	16,7	16,7	—	34,7	36,6	23,3	—
b) Ideell vuxenorganisation	11,6	14,3	20,8	—	—	—	—	—	10,2	12,2	16,7	—
c) Komm. ungd.- el. frit.v.	23,3	20,0	20,8	25,0	33,3	16,7	—	—	24,5	19,5	16,7	25,0
Annat ped. arbete.....	—	5,7	—	—	—	—	—	—	—	4,9	—	—
Hälsö- o. sjukv. arbete, soc. el. kurativt arbete.....	7,0	8,6	12,5	50,0	—	33,3	—	—	6,1	12,2	10,0	50,0
Annat nat.vetensk., tekn., soc.-vetensk., hum., konstn., adm., samt kamralt och kommersiellt arbete.....	2,3	2,9	8,3	—	16,7	—	—	—	4,1	2,4	6,7	—
Lantbruks- o. skogsarbete..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transp.- o. kommunikationsarbete.....	2,3	—	—	—	—	—	—	—	2,0	—	—	—
Tillverkn. arbete samt gruv- o. stenbrytn.....	7,0	8,6	12,5	25,0	—	—	—	—	6,1	7,3	10,0	25,0
Servicearbete.....	2,3	—	—	—	—	—	—	—	2,0	—	—	—
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv. arb., studier, praktik.....	7,0	—	—	—	33,3	16,7	16,7	—	10,2	2,4	3,3	—
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	16,7	66,7	—	—	2,4	13,3	—
Militärtjänst.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,0	100,1	99,9	100,0	100,0	100,1	100,1	—	99,9	99,9	10,0	100,0

2. I någon grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Tab. 26. a) Folkhögskolorna Birkagården, Grimslov, Stensund och Vallå. Yrke eller huvudsysselsättning under första, tredje, femte och tionde året efter genomgången yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Yrke eller huvudsysselsättning	Män			Kvinnor			Båda könen					
	År 1 n 32	År 3 n 6	År 5 n —	År 10 n —	År 1 n 18	År 3 n 8	År 5 n —	År 10 n —	År 1 n 50	År 3 n 14	År 5 n —	År 10 n —
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Adm., ped., litt., konstn. arbete inom:												
a) Ungdomsorganisation . . .	9,4	16,7	—	—	16,7	—	—	—	12,0	7,1	—	—
b) Ideell vuxenorganisation . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Komm. ungd.- el. frit.v. . .	6,3	16,7	—	—	5,6	—	—	—	6,0	7,1	—	—
Annat ped. arbete	3,1	—	—	—	—	—	—	—	2,0	—	—	—
Hälsö- o. sjukv. arbete, soc. el. kurativt arbete	9,4	—	—	—	5,6	12,5	—	—	8,0	7,1	—	—
Annat nat.vetensk., tekn., soc.-vetensk., hum., konstn., adm. samt kame- ralt och kommersiellt arbete	15,6	—	—	—	11,1 5,6	12,5 12,5	—	—	14,0 8,0	7,1 21,4	—	—
Lantbruks- o. skogsarbete . .	9,4	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transp.- o. kommunikations- arbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillverkn.arbete samt gruv- o. stenbrytning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Servicearbete	6,3	16,7	—	—	—	25,0	—	—	4,0	21,4	—	—
Militärt arbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv.arb., studier, prak- tik	25,0	16,7	—	—	55,6	37,5	—	—	36,0	28,6	—	—
Hemmafru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst	15,6	—	—	—	—	—	—	—	10,0	—	—	—
Ingen uppgift	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent	100,1	100,1	—	—	100,2	100,0	—	—	100,0	99,8	—	—

Tab. 27. b) Bosöns idrottsfolkhögskola. Yrke eller huvudsysselsättning under första, tredje, femte och tionde året efter genomgången yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Yrke eller huvudsysselsättning	Män			Kvinnor			Båda könen					
	År 1 n 19	År 3 n 6	År 5 n —	År 10 n —	År 1 n 7	År 3 n 2	År 5 n —	År 10 n —	År 1 n 26	År 3 n 8	År 5 n —	År 10 n —
Adm., ped., litt., konstn. arbete inom:	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
a) Ungdomsorganisation....	—	33,3	—	—	—	—	—	—	—	25,0	—	—
b) Ideell vuxenorganisation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Komm. ungd.-el. frit.v.	5,3	—	—	—	—	—	—	—	3,8	—	—	—
Annat ped. arbete.....	68,4	50,0	—	—	71,4	100,0	—	—	69,2	62,5	—	—
Hälsö- o. sjukv.arbete, soc. el. kurativt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annat nat.vetensk., tekn., soc.-vetensk., hum., konstn., adm. samt kame- ralt och kommersiellt arbete	5,3	—	—	—	28,6	—	—	—	11,5	—	—	—
Lantbruks- o. skogsarbete ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transp.-o. kommunikations- arbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillverkn.arbete samt gruv- o. stenbrytning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Servicearbete	—	16,7	—	—	—	—	—	—	—	12,5	—	—
Militärt arbete	5,3	—	—	—	—	—	—	—	3,8	—	—	—
Ej förv.arbete, studier, prak- tik	10,5	—	—	—	—	—	—	—	7,7	—	—	—
Hemmafru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst	5,3	—	—	—	—	—	—	—	3,8	—	—	—
Ingen uppgift	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent	100,1	100,0	—	—	100,0	100,0	—	—	99,8	100,0	—	—

3. I ringa grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Tab. 28. a) Brunnsviks och Karlskoga folkhögskolor. Yrke eller huvudsysselsättning under första, tredje, femte och tionde året efter genomgången yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Yrke eller huvud- sysselsättning	Män			Kvinnor			Båda könen ²					
	År 1 n 22	År 3 n 16	År 5 n 6	År 10 n —	År 1 n 10	År 3 n 4	År 5 n 1	År 10 n —	År 1 n 32	År 3 n 20	År 5 n 7	År 10 n —
Adm., ped., litt., konstn. arbete inom:	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
a) Ungdomsorganisation....	9,1	6,3	—	—	—	—	—	—	6,3	5,0	—	—
b) Ideell vuxenorganisation	9,1	12,5	—	—	—	—	—	—	6,3	10,0	—	—
c) Komm. ungd.-el. frit.v.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annat ped. arbete.....	4,5	18,8	—	—	—	—	—	—	3,1	15,0	—	—
Hälsö- o. sjukv. arbete, soc. el. kurativt arbete.....	18,2	12,5	33,3	—	20,0	50,0	—	—	18,8	20,0	29,6	—
Annat nat.vetensk., tekn., soc.-vetensk., hum., konstn., adm. samt kame- ralt och kommersiellt arbete	4,5	6,3	16,7	—	20,0	25,0	—	—	9,4	10,0	14,3	—
Lantbruks- o. skogsarbete..	13,6	—	—	—	—	—	—	—	9,4	—	—	—
Transp.- o. kommunikations- arbete	—	12,5	16,7	—	—	—	—	—	—	10,0	14,3	—
Tillverkn.arbete samt gruv- o. stenbrytning.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Servicearbete	4,5	6,3	16,7	—	—	—	—	—	3,1	5,0	14,3	—
Militärt arbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv.arbete, studier, prak- tik	31,8	25,0	16,7	—	60,0	25,0	—	—	40,6	25,0	14,3	—
Hemmafru	—	—	—	—	—	—	100,0	—	—	—	14,3	—
Militärtjänst	4,5	—	—	—	—	—	—	—	3,1	—	—	—
Ingen uppgift	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent	99,8	100,2	100,1	—	100,0	100,0	100,0	—	100,1	100,0	100,1	—

Tab. 29. b) Folkhögskolorna Mellansel, Medlefors, S:t Sigfrid och Wendelsberg. Yrke eller huvudsysselsättning under första, tredje, femte och tionde året efter genomgången yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Yrke eller huvudsysselsättning	Män					Kvinnor					Båda könen				
	År 1 n 41	År 3 n 35	År 5 n 30	År 10 n 3	År 1 n 27	År 3 n 25	År 5 n 18	År 10 n 4	År 1 n 68	År 3 n 60	År 5 n 48	År 10 n 7			
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%			
Adm., ped., litt., konstn. arbete inom:															
a) Ungdomsorganisation....	—	2,9	—	—	—	—	—	—	—	1,7	—	—			
b) Ideell vuxenorganisation.	—	—	—	—	—	—	5,6	—	—	—	2,1	—			
c) Komm. ungd.-el. frit.v. .	2,4	—	—	—	—	—	—	—	1,5	—	—	—			
Annat ped. arbete.....	—	8,6	10,0	33,3	3,7	8,0	5,6	—	1,5	8,3	8,3	14,3			
Hälsö- o. sjukv. arbete, soc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
el. kurativt arbete.....	7,3	8,6	13,3	33,3	18,5	8,0	22,2	25,0	11,8	8,3	16,7	28,6			
Annat nat. vetensk., tekn., soc.-vetensk., hum., konstn., adm. samt kameratekn. och kommersiellt arbete.....	12,2	17,1	36,7	—	14,8	24,0	22,2	—	13,2	20,0	31,3	—			
Lanbruks- o. skogsarbete..	4,9	5,7	10,0	—	3,7	4,0	—	—	4,4	5,0	6,3	—			
Transp.- o. kommunikationsarbete.....	4,9	8,6	3,0	—	—	4,0	—	—	2,9	6,7	2,1	—			
Tillverkn. arbete samt gruv- o. stenbrytning.....	7,3	11,4	6,7	33,3	—	—	—	—	4,4	6,7	4,2	14,3			
Servicearbete.....	2,4	2,9	3,3	—	3,7	8,0	—	—	2,9	5,0	2,1	—			
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Ej förv. arbete, studier, praktik.....	51,2	34,3	16,7	—	48,1	24,0	22,2	—	50,0	30,0	18,8	—			
Hemmafru.....	—	—	—	—	3,7	20,0	22,2	75,0	1,5	8,3	8,3	42,9			
Militärtjänst.....	4,9	—	—	—	—	—	—	—	2,9	—	—	—			
Ingen uppgift.....	2,4	—	—	—	3,7	—	—	—	2,9	—	—	—			
Summa procent.....	99,9	100,1	99,7	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1			

4. Utom ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Tab. 30. SSUs serpeckorskurs. Yrke eller huvudsysselsättning under första, tredje, femte och tionde året efter kursen

Yrke eller huvudsysselsättning	Män				Kvinnor				Båda könen			
	År 1 n 19	År 3 n 11	År 5 n 4	År 10 n —	År 1 n 4	År 3 n 2	År 5 n —	År 10 n —	År 1 n 23	År 3 n 13	År 5 n 4	År 10 n —
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Adm., ped., litt., konstn., arbete inom:												
a) Ungdomsorganisation....	15,8	9,1	—	—	—	—	—	—	13,0	7,7	—	—
b) Ideell vuxenorganisation....	5,3	18,2	25,0	—	—	—	—	—	4,3	15,4	25,0	—
c) Komm. ungd.-el. fritiv. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annat ped. arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hälsö- o. sjukv. arbete, soc. el. kurativt arbete.....	5,3	9,1	—	—	—	—	—	—	4,3	7,7	—	—
Annat nat.vetensk., tekn., soc.-vetensk., hum., konstn., adm. samt kame- ralt och kommersiellt arbete.....	10,5	18,2	50,0	—	75,0	50,0	—	—	21,7	23,1	50,0	—
Lantbruks- o. skogsarbete..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transp.- o. kommunikations- arbete.....	5,3	—	—	—	—	—	—	—	4,3	—	—	—
Tillverkn. arbete samt gruv- o. stenbrytning.....	47,4	45,5	25,0	—	—	—	—	—	39,1	38,5	25,0	—
Servicearbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv. arbete, studier, prak- tik.....	5,3	—	—	—	25,0	50,0	—	—	8,7	7,7	—	—
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	5,3	—	—	—	—	—	—	—	4,3	—	—	—
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,2	100,1	100,0	—	100,0	100,0	—	—	99,7	100,1	100,0	—

Tab. 31—38. Yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning
i ungdomsarbete eller liknande

1. I hög grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Tab. 31. a) KFUM, RKU. Elevers yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande

Till yrke eller huvudsysselsättning	Män			Kvinnor			Båda könen		
	Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom		
	Ungd. org. n 3	Vuxen- org. n —	Komm. n —	Ungd. org. n 3	Vuxen- org. n —	Komm. n —	Ungd. org. n 6	Vuxen- org. n —	Komm. n —
Adm., ped., litt., konstn. arb. inom:	%	%	%	%	%	%	%	%	%
a) Ungdomsorganisation...	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Ideell vuxenorganisation	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Komm. ungd.-el. fritids- verksamhet.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annat ped. arbete.....	—	—	—	66,7	—	—	33,3	—	—
Hälso- o. sjukvårdsarbete, socilt eller kurativt arbe- te.....	66,7	—	—	—	—	—	33,3	—	—
Annat nat.vetensk., tekn., soc.vetensk., hum., konstn., adm., samt kameralt o. kommersiellt arbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lantbruks- o. skogsarbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transp.- o. kommunika- tionsarbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillverkn.arbete samt gruv- o. stenbrytning.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Servicearbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv.arbete, studier, praktik.....	—	—	—	33,3	—	—	16,7	—	—
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	33,3	—	—	—	—	—	16,7	—	—
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,0	—	—	100,0	—	—	100,0	—	—

b. 32 b) Stockholms stads ungdomsledarinstitut. Elevers yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande

Till yrke eller huvudsyssel- sättning	Män			Kvinnor			Båda könen		
	Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom		
	Ungd. org. n 1	Vuxen- org. n —	Komm. n —	Ungd. org. n —	Vuxen- org. n —	Komm. n —	Ungd. org. n 1	Vuxen- org. n —	Komm. n —
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
lm., ped., litt., konstn. arb. inom:									
Ungdomsorganisation...	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ideell vuxenorganisation	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Komm. ungd.- el. fritids- verksamhet.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
nnat ped. arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
älso- o. sjukvårdsarbete, socialt eller kurativt ar- bete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
nnat nat. vetensk., tekn., soc.vetensk., hum., konstn., adm., samt kameralt o. kommersiellt arbete.....	100,0	—	—	—	—	—	100,0	—	—
antbruks- o. skogsarbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ransp.- o. kommunika- tionsarbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
llverkn.arbete samt gruv- o. stenbrytning.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ervicearbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ilitärt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
j förv.arbete, studier, praktik.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
emmafru.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ilitärtjänst.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
gen uppgift.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,0	—	—	—	—	—	100,0	—	—

Tab. 33. c) Skolöverstyrelsens försökskurs. Elevers yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande

Till yrke eller huvudsyssel- sättning	Män			Kvinnor			Båda könen		
	Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom		
	Ungd. org. n 13	Vuxen- org. n 2	Komm. n 2	Ungd. org. n 1	Vuxen- org. n —	Komm. n 3	Ungd. org. n 14	Vuxen- org. n 2	Komm. n 5
Adm., ped., litt., konstn. arb. inom:	%	%	%	%	%	%	%	%	%
a) Ungdomsorganisation...	—	50,0	—	—	—	33,3	—	50,0	20
b) Ideell vuxenorganisation	38,5	—	—	—	—	—	35,7	—	—
c) Komm. ungdoms- el. fritids- verksamhet.....	7,7	50,0	—	—	—	—	7,1	50,0	—
Annat ped. arbete.....	—	—	—	—	—	33,3	—	—	20
Hälsö- o. sjukvårdsarbete, socialt eller kurativt ar- bete.....	23,1	—	100,0	—	—	33,3	21,4	—	60
Annat nat. vetensk., tekn., soc.vetensk., hum., konstn., adm., samt kameralt o. kommersiellt arbete.....	23,1	—	—	—	—	—	21,4	—	—
Lantbruks- o. skogsarbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transp.- o. kommunika- tionsarbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillverkn.arbete samt gruv- o. stenbrytning.....	7,7	—	—	—	—	—	7,1	—	—
Servicearbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv.arbete, studier, praktik.....	—	—	—	100,0	—	—	7,1	—	—
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,1	100,0	100,0	100,0	—	99,9	99,8	100,0	100,

2. I någon grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Tab. 34. a) Folkhögskolorna Birkagården, Grimslöv, Stensund och Valla. Elevers yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande

Till yrke eller huvudsysselsättning	Män			Kvinnor			Båda könen		
	Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom		
	Ungd. org. n 2	Vuxen- org. n —	Komm. n 2	Ungd. org. n 4	Vuxen- org. n —	Komm. n 1	Ungd. org. n 6	Vuxen- org. n —	Komm. n 3
adm., ped., litt., konstn. arb. inom:	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ungdomsorganisation...	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ideell vuxenorganisation	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Komm. ungdom- el. fritids- verksamhet.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
annat ped. arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
fälso- o. sjukvårdsarbete, socialt eller kurativt ar- bete.....	—	—	100,0	50,0	—	—	33,3	—	66,7
annat nat.vetensk., tekn., soc.vetensk., hum., konstn., adm., samt kameralt o. kommersiellt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
lantbruks- o. skogsarbete	50,0	—	—	—	—	—	16,7	—	—
transp.- o. kommunika- tionsarbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
illverkn.arbete samt gruv- o. stembrytning.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
servicearbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv.arbete, studier, praktik.....	50,0	—	—	50,0	—	100,0	50,0	—	33,3
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,0	—	100,0	100,0	—	100,0	100,0	—	100,0

Tab. 35. a) Bosöns idrottsfolkhögskola. Elevers yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande

Till yrke eller huvudsysselsättning	Män			Kvinnor			Båda könen		
	Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom		
	Ungd. org. n —	Vuxen- org. n —	Komm. n 10	Ungd. org. n 1	Vuxen- org. n —	Komm. n 4	Ungd. org. n 1	Vuxen- org. n —	Komm. n 1
Adm., ped., litt., konstn. arb. inom:	%	%	%	%	%	%	%	%	%
a) Ungdomsorganisation...	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Ideell vuxenorganisation	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Komm. ungd.- el. fritids- verksamhet.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annat ped. arbete.....	—	—	90,0	—	—	75,0	—	—	85,0
Hälsö- o. sjukvårdsarbete, socialt eller kurativt ar- bete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annat nat.vetensk., tekn., soc.vetensk., hum., konstn., adm., samt kameralt o. kommersiellt arbete	—	—	—	100,0	—	25,0	100,0	—	7,0
Lantbruks- o. skogsarbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transp.- o. kommunika- tionsarbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillverkn.arbete samt gruv- o. stenbrytning.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Servicearbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv.arbete, studier, praktik.....	—	—	10,0	—	—	—	—	—	7,0
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent	—	—	100,0	100,0	—	100,0	100,0	—	99,0

3. I ringa grad yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Tab. 36. a) Folkhögskolorna Brunnsvik och Karlskoga. Elevers yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande

Till yrke eller huvudsysselsättning	Män			Kvinnor			Båda könen		
	Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom		
	Ungd. org. n 1	Vuxen- org. n 2	Komm. n —	Ungd. org. n —	Vuxen- org. n —	Komm. n —	Ungd. org. n 1	Vuxen- org. n 2	Komm. n —
adm., ped., litt., konstn. arb. inom:	%	%	%	%	%	%	%	%	%
) Ungdomsorganisation...	—	—	—	—	—	—	—	—	—
) Ideell vuxenorganisation	—	—	—	—	—	—	—	—	—
) Komm. ungdom- el. fritids- verksamhet.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
annat ped. arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
fälso- o. sjukvårdsarbete, socialt eller kurativt ar- bete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
annat nat.vetensk., tekn., soc.vetensk., hum., konstn., adm., samt kameralt o. kommersiellt arbete.....	100,0	—	—	—	—	—	100,0	—	—
lantbruks- o. skogsarbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—
transp.- o. kommunika- tionsarbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fyllverkn.arbete samt gruv- o. stembrytning.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Servicearbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv.arbete, studier, praktik.....	—	50,0	—	—	—	—	—	50,0	—
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	—	50,0	—	—	—	—	—	50,0	—
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,0	100,0	—	—	—	—	100,0	100,0	—

Tab. 37. b) Folkhögskolorna Mellansel, Medlefors, S:t Sigfrid och Wendelsberg. Elevers yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande

Till yrke eller huvudsysselsättning	Män			Kvinnor			Båda könen		
	Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom		
	Ungd. org. n 1	Vuxen- org. n —	Komm. n 3	Ungd. org. n —	Vuxen- org. n —	Komm. n —	Ungd. org. n 1	Vuxen- org. n —	Komm. n 3
Adm., ped., litt., konstn. arb. inom:	%	%	%	%	%	%	%	%	%
a) Ungdomsorganisation...	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Ideell vuxenorganisation	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Komm. ungd.- el. fritids- verksamhet.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annat ped. arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hälso- o. sjukvårdsarbete, socialt eller kurativt ar- bete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annat nat. vetensk., tekn., soc. vetensk., hum., konstn., adm., samt kameralt o. kommersiellt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lantbruks- o. skogsarbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transp.- o. kommunika- tionsarbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillverkn.arbete samt gruv- o. stenbrytning.....	—	—	33,3	—	—	—	—	—	33,3
Servicearbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv. arbete, studier, praktik.....	100,0	—	33,3	—	—	—	100,0	—	33,3
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	—	—	33,3	—	—	—	—	—	33,3
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,0	—	99,9	—	—	—	100,0	—	99,9

4. Utom ramen av yrkesinriktad ungdomsledarutbildning

Tab. 38. SSUs sexveckorskurs. Elevers yrke eller huvudsysselsättning närmast efter anställning i ungdomsarbete eller liknande

Till yrke eller huvudsysselsättning	Män			Kvinnor			Båda könen		
	Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom			Från adm., ped., litt., konst. arb. inom			Från adm., ped., litt., konstn. arb. inom		
	Ungd. org. n 3	Vuxen- org. n —	Komm. n —	Ungd. org. n —	Vuxen- org. n —	Komm. n —	Ungd. org. n 3	Vuxen- org. n —	Komm. n —
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Adm., ped., litt., konstn. arb. inom:									
a) Ungdomsorganisation...	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Ideell vuxenorganisation	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Komm. ungdoms- el. fritids- verksamhet.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annat ped. arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hälso- o. sjukvårdsarbete, socialt eller kurativt ar- bete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annat nat. vetensk., tekn., soc. vetensk., hum., konstn., adm., samt kameralt o. kommersiellt arbete	100,0	—	—	—	—	—	100,0	—	—
Lantbruks- o. skogsarbete	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transp.-o.kommunikations- arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tillverkn.arbete samt gruv- o. stenbrytning.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Servicearbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärt arbete.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ej förv. arbete, studier, praktik.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hemmafru.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärtjänst.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ingen uppgift.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa procent.....	100,0	—	—	—	—	—	100,0	—	—

BILAGA 3

Attitydskalor

Faktor I. Konservatism

Roterade faktormatriser med sex faktorer

Item nr	Item	I	II	III	IV	V	VI
6	Det bör vara fler män än kvinnor i styrelser	58	11	38	12	04	03
13	Det finns ingen anledning att hjälpa personer som avbrutit en utbildningskurs att återuppta den igen...	59	01	— 18	14	— 00	— 02
16	Vid fester är det i första hand flickorna som bör koka kaffet	62	02	15	— 11	07	32
23	Det är de högsta ledarnas sak att avgöra om det behöver göras några ändringar i arbetets uppläggning...	39	— 06	17	09	31	— 02
24	Det är kvinnornas egen sak att se till att de får lika rättigheter som männen i samhället	38	— 04	26	17	27	— 03
28	Har man väl en gång sagt nej åt en deltagare i gruppen, så måste man under alla förhållanden hålla fast vid detta	36	09	10	— 01	07	— 06
31	Även om flickor på grund av tidigare utveckling är intelligentare än pojkar, så är ändå män intelligentare än kvinnor	47	03	— 01	18	22	14
35	En person som dömts för lagbrott är därmed olämplig som ungdomsledare	47	16	— 06	— 08	17	05
36	Eftersom man kan förvänta att idrottspubliken hellre vill se herr- än damidrott, är det helt i sin ordning att tävlingsidrotten domineras av herrar	40	05	— 01	11	09	09
37	Sina vänner bör man i första hand söka bland dem som har samma politiska och religiösa uppfattning som man själv har	45	— 11	— 13	— 11	30	— 15
38	Kan man genom en bortförklaring komma ifrån kritik bör man gripa den möjligheten	45	— 20	— 01	35	06	07
43	Ungdomar under 15 år är inte tillräckligt mogna för att kunna vara med och bestämma ungdomsarbetet...	50	14	02	— 07	— 00	— 07
55	Man bör aldrig rikta kritik mot sin egen organisation	45	06	08	19	19	— 24
56	Man har ingen anledning att ställa i ordning efter andra	48	— 05	— 01	24	13	— 10
62	I styrelser bör pojkarna få bestämma.	67	03	11	36	08	03
64	Man får överse med skolungdom om den anser sig litet förmär än förvärvsarbetande ungdom	54	— 10	03	19	14	22
77	Det är viktigare att män får god utbildning än att kvinnor får det	54	— 04	10	20	12	00

Faktor II. Intolerans

Roterade faktormatriser med sex faktorer

Item nr	Item	I	II	III	IV	V	VI
8	Det borde vara rökförbud i allt ungdomsarbete.....	10	57	24	02	14	—20
34	I ungdomsarbetet skulle det ges mer upplysning om tobakens skadlighet.	—18	46	42	—21	—15	—05
59	Alkoholfrågorna borde behandlas mer ingående i ungdomsledarutbildningen och disciplin.....	—13	51	34	—19	—06	03
68	En ungdomsledare skall inte röka	22	70	07	—12	16	—25
71	Alla borde helt avstå från att dricka sprit.....	15	68	14	—19	01	—21
79	En ungdomsledare bör aldrig dricka alkohol.....	32	76	—02	—25	13	17

Faktor III. Auktoritär inställning

Roterade faktormatriser med sex faktorer

Item-nr	Item	I	II	III	IV	V	VI
1	För att ungdomarna skall lära sig att de inte får göra som de vill, är det nödvändigt att hålla hårt på ordning och disciplin.....	17	00	50	03	17	—18
2	Vår tids ungdom har i allmänhet inte tillräcklig respekt för samhällets lagar och förordningar.....	18	04	62	09	15	07
15	Flertalet av vår tids ungdomar har alltför lös sexualmoral	28	20	40	—11	12	05
18	Vid skolmåltiderna skall eleverna alltid äta upp den mat de får	20	18	38	—12	09	—31
32	Föräldrar och ungdomar bör i större utsträckning umgås tillsammans även i ungdomsarbetet.....	—18	40	43	—20	—25	28
33	Våldsdåd, såsom rån och misshandel, borde bestraffas hårdare än som sker	06	13	52	08	01	01
51	Det är inte mer än rätt, om alla som överträder lagen får kännas vid straff.....	—05	06	50	—07	37	06
57	I de flesta fall skulle det vara nyttigt med litet större föräldraauktoritet...	—02	08	67	—11	—13	10
69	Numera ges ungdomen alltför stor frihet.....	31	07	49	—18	06	—01
74	Flickor har numera lika goda utbildningsmöjligheter som pojkar.....	—03	—08	39	04	12	—10
75	Ungdomar som är ovilliga att arbeta bör inte få socialt understöd med mindre än att de utför ett arbete...	02	—04	50	—13	07	01

Faktor IV. Moralisk relativism

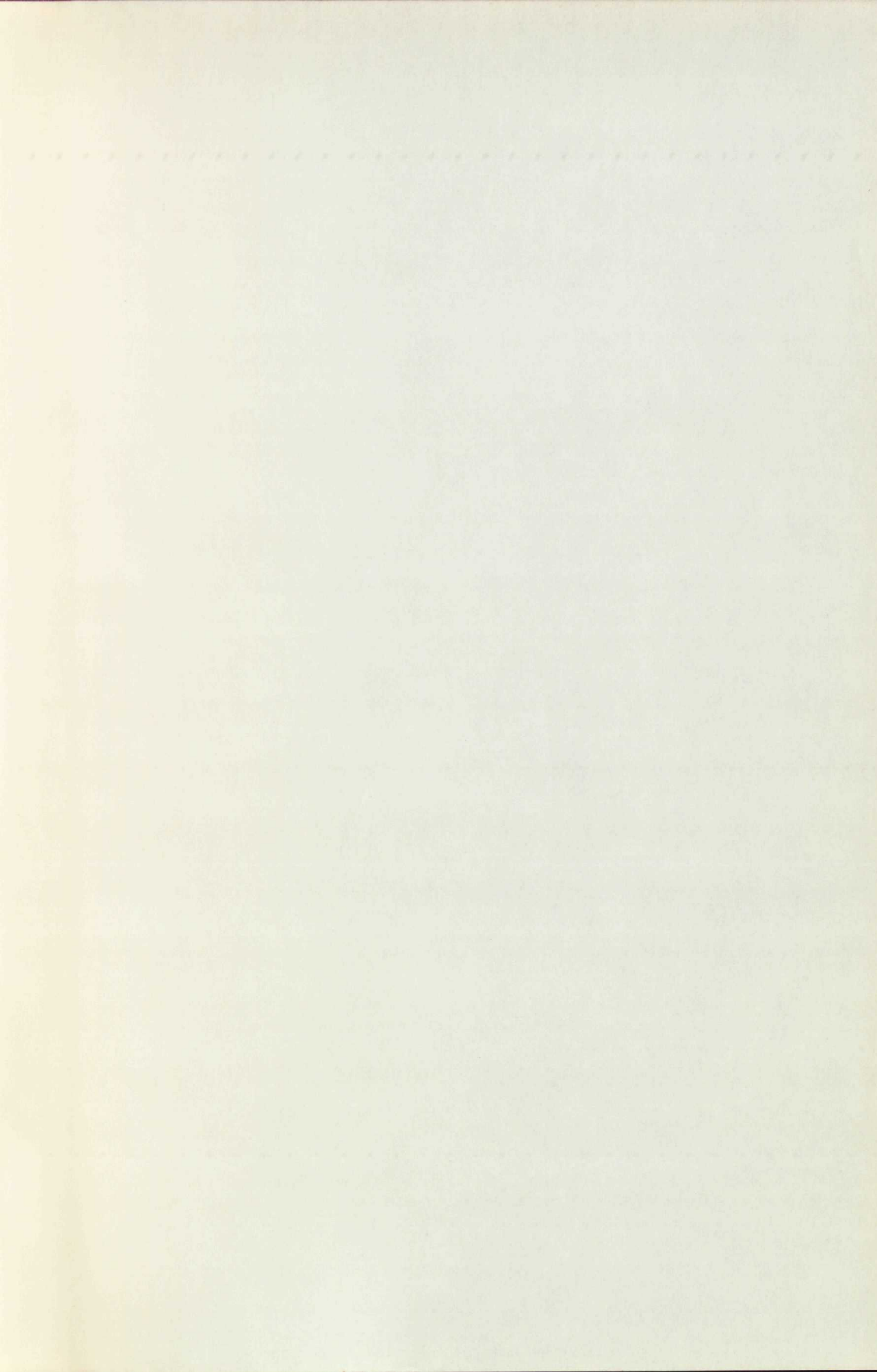
Roterade faktormatriser med sex faktorer

Item-nr	Item	I	II	III	IV	V	VI
4	Skall man komma framåt i livet, får man inte vara alltför noga med metoderna	15	— 42	17	36	— 02	03
7	Man får inte ta lag och rätt alltför bokstavligt. Det gäller att kunna utnyttja kryphål	24	— 28	07	61	— 08	03
10	De lagar som förhindrar legal abort bör väsentligen mildras	— 37	— 15	— 00	40	— 01	16
21	Om det går är det fullt tillåtet att söka kringgå lagen	24	— 22	— 06	51	08	— 12
26	»Ärlighet varar längst» kan nog vara bra att ha som regel, men i det praktiska livet kan den sällan tillämpas	16	— 09	— 15	46	— 05	01
40	Det betyder inte så mycket om en pojke eller flicka ibland för sina föräldrar bakom ljust	00	— 25	— 16	53	— 09	— 07
50	Människor som alltid håller på lag och rätt är ofta tråkiga	24	— 06	— 06	46	01	22
53	När någon berättar oanständiga historier, bör man av artighet ändå lyssna	— 14	— 13	06	42	23	04
54	Det är bättre att ungdomsorganisationerna konkurrerar med varandra än att de samarbetar	38	— 13	05	42	— 12	10
60	Ungdomsorganisationerna behöver inte ha något ansvar för den samhällsbesvärliga ungdomen	30	— 24	— 03	35	16	— 02
61	På fritiden behöver ungdomarna komma ifrån sina föräldrar	— 03	— 16	— 18	39	16	12
72	Att kika i boken under ett läxförhör är egentligen fusk, men ändå inte värre än att det kan försvaras	18	05	— 04	41	03	01
78	Det är bättre att ljuga litet grand än att riskera ett gräl	03	— 03	09	55	03	— 00

Den slutliga Likertskalan med angivna t-värden

Faktor V. Konventionalism

Item-nr	Item	t-värde
20	Ungdomsledare bör inte lägga sig i om hans ungdomar dricker alkohol.....	16,50
7	Man får inte ta lag och rätt alltför bokstavligt. Det gäller att kunna utnyttja kryphål.....	9,55
77	Det är viktigare att män får god utbildning än att kvinnor får det	9,34
60	Ungdomsorganisationerna behöver inte ha något ansvar för den samhällsbesvärliga ungdomen.....	7,76
80	Ett rus då och då gör ingenting.....	7,64
4	Skall man komma framåt i livet, får man inte vara alltför noga med metoderna.....	7,42
6	Det bör vara fler män än kvinnor i styrelser.....	7,38
64	Man får överse med skolungdom om den anser sig litet för mer än förvärvsarbetande ungdom.....	7,30
36	Eftersom man kan förvänta att idrottspubliken hellre vill se herr-än damidrott, är det helt i sin ordning att tävlingsidrotten domineras av herrar.....	7,25
29	Även en ungdomsledare bör kunna ta sig en snaps ibland.....	7,24
21	Om det går är det fullt tillåtet att söka kringgå lagen.....	7,05
72	Att kika i boken under ett läxförhör är egentligen fusk, men ändå inte värre än att det kan försvaras.....	6,86
71	Alla borde helt avstå från att dricka sprit.....	6,72
31	Även om flickor på grund av tidigare utveckling är intelligentare än pojkar, så är ändå män intelligentare än kvinnor.....	6,67
53	När någon berättar oanständiga historier, bör man av artighet ändå lyssna.....	6,62
79	En ungdomsledare bör aldrig dricka alkohol.....	6,62
78	Det är bättre att ljuga litet grand än att riskera ett gräl.....	6,60
56	Man har ingen anledning att ställa iordning efter andra.....	6,34
16	Vid fester är det i första hand flickorna som bör koka kaffet....	6,16
22	Män, som begår sexualbrott mot minderåriga flickor, borde steriliseras.....	5,94

NORDISK UDREDNINGSSERIE (NU) 1966

1. La Coopération internordique
4. Nordisk skattekonference i København

STATENS

OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1966

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen)

Justitiedepartementet

Lagberedningen. 1. Utsökningsrätt IV. [7] 2. Utsökningsrätt V. [38]
Hyreslagstiftningssakkunniga. 1. Ny Hyreslagstiftning. [14] 2. Undersökning angående hyressplittningen. [15]
Arbetspromemorier i författningsfrågan. [17]
Decentralisering av naturalisationsärenden m. m. [20]
1963 års markvärdekommitté. 1. Markfrågan I. [23] 2. Markfrågan II. Bilagor. [24]
Atomansvarighet III. [29]
Vägraktavtalet I. [36]
Offentlighetskommittén. 1. Offentlighet och sekretess. [60] 2. Offentlighet och sekretess. Bilagor. [61] Utkommer senare.
Rikets vapen och flagga. [62]
Fastighetsregistrering. [63]
Luftförening, buller och andra immissioner. [65]

Utrikesdepartementet

Internationellt fredsforskningsinstitut i Sverige. [5]

Försvarsdepartementet

Tygförvaltningens centrala organisation. [11]
1965 års försvarsutredning. 1. Strategi i väst och öst. [18] 2. Svensk säkerhetspolitik. [56]
Skeppsholmens framtida användning. [27]
Militärsjukvården. [35]
Militärtandvården. [58]

Socialdepartementet

Förenklad statsbidragsgivning till hälso- och sjukvården. [6]
Omsorger om psykiskt utvecklingshämmande. [9]
Läkemedelsförmånen. [28]
Kommunerna och ungdomen. [32]
De statliga undervisningssjukhusens organisation. [37]
Vård utom skola av ungdomsvårdsskoleelever. [43]
Aktiv äldreomsorg och handikappvård. [45]
Smittskyddslagstiftning. [50]
Yrkesskadeförsäkring. [54]

Kommunikationsdepartementet

Friluftslivet i Sverige. Del III. Anläggningar för det rörliga friluftslivet m. m. [33]
Luftfartsverkets ekonomi och organisation. [34]
Fordonskombinationer. [41] Utkommer senare.

Finansdepartementet

1965 års långtidsutredning 1. Svensk ekonomi 1966—1970. [1] 2. Export och import 1966—1970. Bilagga 1. [2] 3. Tillgången på arbetskraft 1960—1980. Bilagga 2. [8] 4. Handelns arbetskrafts- och investeringsbehov fram till 1970. Bilagga 3. [10] 5. Utvecklingstendenser inom undervisning, hälso- och sjukvård samt socialvård 1966—1970. Bilagga 6. [13] 6. Framtidsperspektiv för svensk industri 1965—1980. Bilagga 4. [51] 7. Remissyttranden över 1965 års långtidsutrednings huvudrapport. [59]
Ny myntserie. [4]
Ny folkbokföringsförordning m. m. [16]
Statliga betänkanden 1961—1965. [19]
Oljebranschen. [21]
Konsumtionskrediter i Sverige. [42]
Värdesäkring av trafiklivräntor. [53]

Ecklesiastikdepartementet

Yrkesutbildningen. [3]
Arbetspsykologisk verksamhet. [40]
1962 års ungdomsutredning. 1. Ungdomens förenings- och fritidsliv. III. [47] 2. Ungdomsledare. IV. [66]
Skolgång borta och hemma. [55]

Jordbruksdepartementet

Renbetesmarkerna. [12]
Bostadsarrende m. m. [26]
1960 års jordbruksutredning. 1. Den framtida jordbrukspolitiken. A. [30] 2. Den framtida jordbrukspolitiken. B. [31]
Jaktstadgan m. m. [46]
Lantbruksnämndernas nya organisation m. m. [49]
Skoglig forskning. [52]

Handelsdepartementet

Ellagstiftningsutredningen. 1. Lagstiftning mot radio störningar. [22] 2. Lagstiftning om elektriska anläggningar. [39]
Sällskapsresor. [25]
Prissamverkan och konkurrens. [48]

Inrikesdepartementet

Bostadspolitiskt kreditstöd. [44]
Statens och kyrkans marköverlåtelse. [64]

Civildepartementet

Centralt statligt personalutbildningsorgan. [57]

